GÜNCEL YAYINCILIK

GÜNCEL KLASİK

SUÇ DEHASI

FANTOMA

Marcel Allain - Philip Souvestre

GÜNCEL YAYINCILIK:

Fantoma Serisi -1
ISBN 975-8621-94-7

Fantoma
Marcel Allain - Philip Souvestre
Orijinal adı: Fantomas

Genel Yayın Yönetmeni: Aysel Akdaş

Kapak Tasarımı: Talip Aktaş

Birinci Basım: Ocak 2005

Ofset Hazırlık
Güncel Yayıncılık Ltd.

Baskı ve Cilt: Kayhan Matbaacılık

© Güncel Yayıncılık Ltd. Şti.
Tanıtım İçin yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

GÜNCEL YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
Çatalçeşme Sok. No: 54/3
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0 212 511 22 37 - Fax: 0 212 522 86 68
e- mail: info@guncelyayincilik.com.tr

Marcel Main - Philip Souvestre

FANTOMA

TÜrkçesi
Umut Kapıdan

GÜNCEL YAYINCILIK

SUNUŞ

Dev gölgesi
dünyanın ve Paris'in üzerine düşen,
sessizlikten çıkıp gelen
bu gri gözler prizması da nedir?
Çatıların üzerinde dolanan sen,
olabilir misin bu, Fantoma?

Robert Desnos, "Fantoma"

L'Auto adlı otomobil dergisinde yazarlık yapan Marcel Allain ve Philip Souvestre, bir gün bir yayımcının dikkatini çekerler. Yayımcı onlardan ortak temalı beş polisiye roman yazmalarını ister. Onlar da bir-iki gün düşündükten sonra ilginç olabilecek birkaç konu bulurlar, ancak isim henüz ortada yoktur. Bir gün metroda Allain'in aklına bir isim gelir: Fantoma! Souvestre de bu ismi onaylar ve birlikte yayınevine giderler. Yayımcı bu ismi tutar ve 1911 yılında büyük bir reklam kampanyasıyla ilk kitap yayımlanır. Ve ilk kitapla birlikte Fantoma bir fenomene dönüşür.

Aslında, on dokuzuncu yüzyıl sonları, Paris fonlu korku-polisiyesi türünün yeni açılımlarla birlikte önemli başarılar kazandığı bir dönemdir. Bu dönemde birçok popüler polisiye roman karakteri doğmuştur. Arsen Lüpen (Maurice Leblanc), Cheri Bibi (Gaston Leorux) ve Gustave LeRouge bu dönem için örnek teşkil edebilecek isimlerdir. Ancak aynı dönemde yayımlanmış olmalarına rağmen Fantoma'nın diğer karakter-

lerden ayrılan çok önemli bir özelliği vardır. Bu dönemde yazılan kitapların hepsinde de akla gelebilecek her türlü suç-cinayetler işleniyor, hırsızlıklar yapılıyordu. Fakat çoğu yapıtta olduğu gibi bu romanların sonunda kötüler hep hak ettikleri cezayı buluyor, iyiler ise mutlaka ödüllendiriliyordu. Fantoma'nın farkı, tıpkı Arsen Lüpen, Sherlock Holmes vb. bir kahraman değil bir anti-kahraman olmasıdır. Dolayısıyla da işlediği bütün suçlardan kurtulmayı başarması ve yaptığı bütün kötülüklerin yanında kâr kalmasıdır.

Anlaşılması zor ve güvenilmez olan Fantoma'nın temel motivasyonu açgözlülük ve intikamdır. Sadizmi özellikle kadınlara yönelmiş gibidir; onların genç ya da yaşlı, erdemli ya da sapkın, markiz ya da sokak fahişesi olmaları durumu değiştirmiyordu.

Buna rağmen tüm sosyal katmanlara yayılmış olan popülaritesiyle Fantoma, kontesleri ve kapıcıları; şairleri ve işçileri; kübistleri, henüz ortaya çıkmış dadaistleri ve ortaya çıkacak olan sürrealistleri etkiledi. Kısacası, herkes, bu anti-kahramanın dünyasına dahil oldu.

Fantoma romanlarının ilginç yanı edebi olmayan hatta basit diline karşın bu romanların şairler ve ressamların üzerinde bıraktığı derin etkidir. Yayımlanmasından bir yıl sonra şair Apollinaire Fantoma Dostları Derneği'ni kurmuştur. Daha sonra ona katılacak diğer bir isim ise Jean Cocteau olacaktır. Şair, romancı ve deneme yazarı Biaise Cendrars ise Fantoma'dan "modern Eneid"* olarak bahsedecektir. Desnos'un "Fantoma" adlı şiiri, Bertolt Brecht'in oyunlarının müziklerini yapan Kurt Weill tarafından bestelenir. Ardından, Aragon, Colette, Raymond Queneau ve Pablo Neruda

**Eneid;* (/Eneid) Virgil'in, Homeros'un *İlyada* ve *Odiseus'unun* Latin formu olan bir epik şiiridir. Kendi de bir Etrüsk (Etrüsklerin kökeni hakkında iki farklı görüş vardır; birincisi, italya kökenli ve Villanova kültürünün devamı oldukları; ikincisi, -ki bu ilk kez Herodot tarafından dile getirilmiştir- Etrüsklerin aslında kıtlıktan kaçıp yeni yerler bulmak üzere Etruria'ya göç eden Lydia'lılar oldukları) olan Virgil'in *Eneid'in* de, italya'nın doğusuna yerleşmiş olan Etrüskler ile batısına yerleşmiş olan Truvalıların savaşı anlatılır (y.n.).

Fantoma dostları kervanına katılırlar. Fantoma büyüsünden etkilenen ressamlar arasında, Picasso, Juan Gris ve Magritte vardır.

Louis Feullade'in, "Gecelerin Kralı" filmi ise Fantoma fenomeninin sinema ayağını oluşturur.

Ayrıntılar ve olay örgüsünde bir değişiklik yaratmayan yan karakterler ile yan hikâyeler, Fantoma romanlarının zevkle okunmasını sağlayan unsurlardan biridir. Farklı çevreler ve peyzajlar, özellikle de Paris'i içerenler, belirgin bir özenle tasvir edilmişlerdir. Fantoma karakterinin, arkadaşlarının ve düşmanlarının bu uzantıları romanların baş unsurlarıdır.

Romanlarda adı geçen caddelerden her biri, kurguda olduğu gibi gerçek hayatta da kendine özgü bir yaşamı barındırır. Cinayetler vuku buldukları yerlerin adlarıyla anılırlar ve normalde fark edilmeden kalacak olan birçok cadde Fantoma sayesinde ölümsüzleşmiştir.

I

SUÇ DEHASI

"Fantoma!"*
"Ne dedin?"
"Dedim ki... Fantoma."
"Peki ne demek bu?"
"Hiçbir şey... ve her şey."
"Ama, nedir, kimdir bu?"
"Hiç kimse değil... ama aynı zamanda da bir kişi!"
"Tamam, peki ne yapar bu kişi?"
"Korku verir!"

Yemek sona erdikten sonra salona geçtiler.

Hatırlanamayacak kadar uzun bir süredir, Lot'un kuzey kısmında, Correze'nin sonunda, Dordona ile sınır olan pitoresk bir kasabada bulunan Beaulieu'daki şatosunda Langrune Markizi, her yıl orada geçirdiği uzun zaman süresince biraz eğlenmek biraz da dostluklarını tazelemek adına her çarşamba akşam yemeğine komşularını davet ederdi.

Brive civarında, Saint-Jaury yerleşiminin hemen yanında bulunan küçük mülkünde yalnız yaşayan emekli hâkim, Başkan Bonnet de o akşam yemekteydi. Belediyeye bağlı bölge kilisesinin papazı Peder Sicot da, şatonun müdavimleri arasındaydı. Markizin en az görüştüğü dostlarından biri olan Vibray Baronesi de yemekte hazır bulunuyordu. Barones özgür ruhlu, zengin ve genç bir duldu. Seyahat etmeye bayılırdı. Zamanının çoğunu arabasının direksiyonu başında, yollarda geçirmesinin nedeni de buydu.

***Fantoma, (Fransızca fantôme) hayalet anlamına gelir (ç.n.).**

Gençlik ise, şatoya kırk sekiz saat önce gelen, markizin çok sevdiği, on sekiz yaşında hoş bir genç adam olan Charles Rambert ile ailesinin ölümünden beri kendisine markizin annelik yaptığı, Thérèse Avemois tarafından temsil ediliyordu.

Masadan kalkmak üzerelerken, Bonnet'nin kurduğu garip ve gizemli cümleler ile detaylarını tam olarak açıklayamadığı şu "Fantoma"nın kimliği, davetlileri merak içinde bırakmıştı. Genç Thérèse Avemois, zerafetle kahve servisi yaparken, konuklardan Başkan Bonnet'e konuyu netleştirmesi doğrultusunda ısrarlı sorular gelmeye başladı.

"Eğer istatistiklere bakarsak sevgili bayanlar," diyerek söze başladı Başkan Bonnet, "kayıtlara geçen ölümlerin üçte biri cinayet sonucu gerçekleşmiş. Polisin işlenen cinayetlerin ancak yarıya yakınını aydınlatabildiğim ve adaletin de bunların neredeyse yarısını cezalandırabildiğini, sizler de benim kadar iyi biliyorsunuz."

"Nereye varmak istiyorsunuz?" diye sordu Langrune Markizi merakla.

"Şuraya," diye cevapladı Bonnet ve devam etti, "saldırıların çoğunun şüphe çekmediği doğruysa da, bu ortada bir suç olduğu gerçeğini değiştirmez. Öte yandan, bu suçların failleri arasından bazılarının sıradan suçlular olduğu doğrudur. Ancak ortaya çıkarmanın zor olduğu, tuzağa düşmemek açısından fazlasıyla becerikli ve zeki, bilinmeyen varlıkların eserleri olan suçlar da vardır. Tarih kitapları gizemli kişilerin başrolünü oynadığı bu tür hikâyelerle doludur: Demir Maskeli Adam, Cagliostro, vb... Peki günümüzde bu kudretli kötülerin rakiplerinin ortaya çıkmadığını varsayabilir miyiz?"

Peder yorum yapmak için sesini hafifçe yükseltti:

"Günümüzün polisleri diğer zamanlardakinden daha iyiler."

"Hiç şüphesiz," diye ona katıldı başkan, "ancak işleri de asla olmadığı kadar zor. Yüksekten uçan haydutlar kötülüklerini icra etmek için pek çok araçtan yararlanıyorlar; modern yaşamın hizmetinde olan bilimin, suçluların gerçek suç orta-

ğına dönüşmesi durumu söz konusu olabilir. Dolayısıyla olanaklar iki taraf için de eşitlenmiş oluyor."

Başkanın konuşmasını pür dikkat dinlemekte olan genç Charles Rambert, hafif bir heyecanın sezildiği net duyulan bir sesle araya girdi:

"Öyleyse bayım, bir süredir bize Fantoma'dan bahsediyordunuz..."

"Aslında ben de tam oraya geliyordum, ne demek istediğimi anlamadınız, öyle değil mi bayanlar? Bugünden itibaren, yetkililerin karşısında çaresiz kaldığı ve kamuoyunun kendisine bir süredir Fantoma adını verdiği gizemli ve korku saçan bir yaratığın varlığının tarafımızdan bilinmesi yerinde olacaktır. Fantoma! Onu kesin olarak tanımlayabilmek, tam olarak kim olduğunu öğrenmek imkânsız... Fantoma! Somut ve hatta tanınmış bir bireyin kimliğine bürünebilen, aynı anda iki insan formunda ortaya çıkan kişidir o... Fantoma! Hiçbir yerdedir ve her yerdedir. Onun gölgesi hiç beklenmedik gizlerin üzerinde gezinir, açıklanması en zor suçlarda onun izine rastlandı, ama bununla birlikte..."

"Çocuklar," dedi Langrune Markizi gençlere yönelerek, "büyüklerle aynı ortamda bulunmaktan sıkılıyor olmalısınız. Sizleri serbest bırakalım. Therese" diye devam etti, gayet itaatkâr bir şekilde ayağa kalkmış olan torununa yönelerek, "kütüphanede muhteşem bir yap-boz var, sen ve arkadaşın Charles neden onunla oyalanmıyorsunuz?"

Vibray Barones'i sohbeti tekrar Fantoma konusuna getirdi.

"Başkan Bonnet, Lord Beltham'ın ortadan kaybolmasını neden bu uğursuz varlığa bağlıyorsunuz? Şans veya şanssızlık eseri biz kadınlar, erkeklerin zaman zaman kaçma potansiyeli taşıdıkları durumları biliyoruz. Bu da sıradan bir kaçış olamaz mı?"

"Özür dilerim, Barones, özür dilerim... Lord Beltham'ın ortadan kayboluşu herhangi gizemli bir olayla çevrelenmiş gibi görünüyor olmasaydı, size katılabilirdim, ancak dikkat-

lerden kaçırmamamız gereken bir olay var. *La Capitate* gazetesinde henüz okuduğum bir yazı da bundan bahsediyor. Diyor ki, Lady Beltham kocasının yokluğundan dolayı endişelenmeye başladığı zaman, yani kayboluşunu izleyen sabahın sonrasında, Lord Beltham'in dışarıya çıkmak üzereyken, kare şeklinde bir mektup okuduğunu görmüştü. Ayrıca, mektubun büyük siyah harflerle yazılmış olduğu da Lady Beltham'in dikkatinden kaçmamıştı. Aynı mektubu kocasının çalışma odasında bulduğunda, metin tamamıyla yok olmuş durumdaydı! Titiz bir incelemenin ardından, bunun gerçekten kocasının elinde tutmuş olduğu belge olduğunu gösteren lekeler, zor da olsa fark edilebiliyordu.

"Eğer *La Capitate* gazetesi aynı konu hakkında polis Juve ile, birçok ünlü suçlunun tutuklanmasında payı olan Sûrete'li ünlü müfettişle, röportaj yapmasaydı, Lady Beltham bu olay yüzünden tutuklanmaycaktı. Juve'nin mektubun ortaya çıkış şeklinden ve ilginçliğinden çok etkilendiği kesin. Mektupla ilgili tuhaf durumlar dikkate alındığında, bir Fantoma gösterisiyle karşı karşıya bulunulduğuna inandığını, kendisiyle röportaj yapan kişiden saklamadı."

Başkan Bonnet'in son sözleri dinleyicilerini ikna etmeyi ve etki altına almayı başardı.

Langrune Markizi konuyu değiştirmek maksadıyla:

"Şu Lord ve Lady Beltham, kim bu insanlar?" diye sordu.

Cevabı veren Vibray Barones'i oldu.

"Ah sevgili dostum, belli ki Paris'in günlük olaylarının yankıları buralara pek nadiren ulaşabiliyor. Lord ve Lady Beltham çok ünlüdürler. Lord Beltham bir süre önce İngiltere büyükelçiliğine atanmıştı. Transvaal'da savaşmak için Paris'ten ayrıldı. Ona eşlik eden karısı, savaş sırasında ambulansları ve yaralıların bakımını yöneterek büyük cesaret ve merhamet gösterisi sergiledi. Lord ve Lady Beltham savaştan sonra Londra'ya döndüler ve daha sonra da tekrar Paris'e yerleştiler. Neuilly-sur-Seine'deki Inkermann Bulvarı'nda bulunan hoş evlerinde, sıkça, seçkin kişilerin katıldığı davetler

verdikleri biliniyordu; halen aynı evde yaşıyorlar. Bu seçkin davetlere ben de birçok defa Lady Beltham tarafından davet edildim; etkileyici, seçkin, uzun boylu bu sarışın kadın, kuzeyli kadınların kendilerine has hoşluğuna sahip..."

O sırada saat onu vurdu.

"Therese," dedi, ev sahibesi görevinin kendisine büyükanne rolünü unutturamadığı Langrune'in hanımı, "Therese küçüğüm, yatma vaktin geldi... Çok geç oldu tatlım."

Genç kız itaat ederek oyunu bıraktı ve Vibray Barones'i ile Başkan Bonnet'ye iyi geceler diledi, aynı şekilde papaza da iyi geceler dilediğinde, papaz babacan bir tavırla sordu:

"Seni yarın yedi ayininde görecek miyiz, Therese?"

Genç kız markize doğru döndü.

"Büyükanne" dedi, "yarın sabah Charles'a istasyona kadar eşlik etmeme izin verirsen memnun olurum; dönüşte sekiz ayinine katılırım..."

Langrune Markizi Charles Rambert'e hitaben:

"Baban sekiz elli beş treniyle geliyor değil mi sevgili Charles?" diye sordu.

"Evet, hanımefendi..." dedi Charles.

Langrune'in hanımı bir an tereddüt etti ve sonra, Therese'e dönerek:

"Bana öyle geliyor ki tatlım, dostumuz babasını almaya yalnız gitse daha iyi olacak," dedi.

"Ah hanımefendi! Trenden indiğinde babamın Therese'i benimle birlikte görmekten çok mutlu olacağına eminim," diyerek ısrar etti Charles.

"Bu durumda evlatlarım," diye tamamladı muhteşem kadın sözlerini "neyin uygun olduğuna inanıyorsanız onu yapın. Therese, odana çıkmadan önce, yarın sabah saat altıda atların arabaya koşulması konusunda gerekli emirleri vermesi için sevgili kâhyamız Dollon'a haber ver... İstasyon oldukça uzakta..."

"Tamam, büyükanne."

İki genç salondan çıktı.

"Bu Charles Rambert adlı genç de kim?" diye sordu papaz. "Onu dün yaşlı kâhyanız Dollon ile birlikte gördüm ve açıkçası kim olduğunu hatırlamaya çalışırken hafızamın zorlandığını itiraf ediyorum..."

"Hatırlayamamanıza şaşırmadım, saygıdeğer peder" diye cevapladı markiz gülerek, "çünkü onu gerçekten tanımıyorsunuz. Bununla birlikte, Etienne Rambert diye birinden, eski bir dosttan bahsettiğimi duymuş olabilirsiniz. İki yıl önce bir hayır balosunda kendisine rastladığımdan beri Etienne Rambert'i görmedim. Zavallı adam, zor bir dönem geçirdi; bundan yirmi beş yıl önce, duyduğuma göre, büyüleyici güzellikte bir kadınla evlendi; ancak sanıyorum, çok hastaydı ve zalim bir hastalıktı bu, delirip delirmediğini bilemiyorum... Etienne Rambert, kısa bir süre önce onu bir sanatoryuma yatırmak zorunda kaldı..."

"Bu onun, ev sahibesi olan sizin oğlunuz haline nasıl geldiğini açıklamıyor," dedi Başkan Bonnet.

"Peki, o zaman genç Charles Rambert'in Almancasını geliştirmekte olduğu Hamburg'ta yaşadığı pansiyondan kısa bir süre önce ayrıldığını düşünün. Bayan Rambert'in sanatoryuma yatırılacağını, babasının gönderdiği mektuplardan biliyordum. Diğer yandan Etienne Ramberf in de orada olması gerekiyordu, bu yüzden babası dönene kadar Charles'ı burada, Beaulieu'de ağırlamayı teklif eltim. Charles da buraya önceki gün geldi... işte bütün hikâye bu."

"Bay Etienne Rambert yarın onu görmeye mi geliyor?" diye sordu papaz.

"Kesinlikle, bu yüzden..."

O salona döndüğü sırada, Langrune Markizi hamisi olduğu genç hakkında daha fazla bilgi vermeye hazırlanıyordu.

Charles Rambert gruba belirgin bir gençlik sarsaklığıyla yaklaşırken konuklar sustular. Delikanlı heyecanla Başkan Bonnet'ye yöneldi ve ani bir cesaretle, alçak sesle sordu:

"Sonra bayım?"

"Sonra ne, genç dostum?" diye sordu başkan.

"Ah, artık Fantoma'dan bahsetmiyor musunuz? O kadar eğlenceliydi ki!"

Başkan biraz mesafeli bir sesle düşüncesini bildirdi:

"Aslında, suçlulara dair bu tür hikâyeler bana sizin söylediğiniz kadar 'eğlenceli' gelmiyor..."

Ancak sitem tonlamasını fark etmeyen delikanlı devam etti:

"Bununla birlikte, çağımızda Fantoma kadar gizemli kişilerin bulunması çok ilginç, çok olağandışı; bunca kötülüğü tek bir insanın yapması, Fantoma gibi bir insanın... dedikleri gibi, tüm kovuşturmalardan kurtulması ve polisin en incelikli tuzaklarıyla bile sürekli alay etmesi mümkün mü? Bana öyle geliyorki bu..."

Başkan, soğukluğu belirgin bir tonlamayla delikanlının sözünü kesti.

"Genç adam, davranışınızı anlayamıyorum! Hayran olmuş, büyülenmiş gibi görünüyorsunuz."

Başkan Bonnet Peder Sicot'ya dönerek ekledi:

"Bakın saygıdeğer peder, bu modern eğitimin ürünü, bakın, basın nasıl düşünceler esinliyor."

Ama Charles Rambert konu hakkında konuşmakta ısrarlıydı:

"Sayın başkan, bu hayat, tarih, canlılık. Bu gerçeklik!"

Bu sözlerin ardından, hoşgörülü Langrune Markizi'nin yüzündeki gülümseme de silinmişti.

Charles Rambert fazla ileri gittiğini anladı ve konuşmasını hemen kesti.

"Sizden özür diliyorum" diye mırıldandı, "düşüncesizce konuştum."

Charles Rambert'in yüzünde öyle bir hayal kırıklığı ifadesi vardı ki, başkan onu sakinleştirme ihtiyacı duydu:

"Hayal gücünüz çok geniş genç adam, fazlasıyla... ama bu geçecektir... henüz düşünmeden konuşulan bir yaştasınız."

Akşam toplantısı gereğinden çok uzamıştı ve bu konuşmanın hemen ardından Langrune Markizi'nin konukları çekildiler.

Charles Rambert, Langrune Markizi'ne odasına kadar eşlik etti, markizinkine bitişik olan odasına gitmeden önce ona saygılı bir şekilde iyi geceler dilemek üzereydi ki, markiz kendisini içeriye davet etti.

"Gelin Charles ve size bahsetmiş olduğum kitabı alın, yazı masamın üzerinde olmalı."

Langrune Markizi odaya girince masanın bulunduğu yöne doğru çabucak bir göz attı ve yüzündeki ifade bir anda değişti.

"Ya da belki de masanın çekmecesindedir, onu anahtarla kitlemiş olabilirim."

"Size zahmet vermek istemezdim," dedi delikanlı sıkılarak.

"Hayır, ne zahmeti," diye ısrar etti iyi yürekli markiz, "Therese'e hediye etmek üzere birkaç hafta önce aldığım piyango biletlerini kontrol etmek için zaten çekmeceyi açmam gerekiyor. Fakat, Charles," diye devam etti Langrune'in hanımı bir yandan imparatorluk tarzı masanın çekmecesini açarken, "küçük Therese'ime büyük ikramiye vurması ne büyük şans olurdu."

"Şüphesiz hanımefendi," diye cevap verirken, Charles Rambert gülümsedi.

Markiz kitabı çekmeceden çıkardı, bir eliyle Charles'a kitabı verirken diğer eliyle de çekmecedeki renkli kâğıtları ayırıyordu.

"İşte biletler burada!" dedi yüksek sesle. Sonra duraksadı: "Tanrım, ne aptalım! *La Capitale'de* yayımlanan kazanan biletin numarasını not almadım."

"Hanımefendi, gazeteyi almaya gitmemi ister misiniz?" diye teklif etti hemen Charles Rambert.

Markiz bir baş hareketiyle bu öneriyi reddetti.

"Ne yazık ki o günkü gazete evde değil artık, sevgili delikanlı. Peder Sicot her çarşamba gecesi, tüm haftanın gazetelerini götürür... Peh! Yarın başka bir gün olacak."

Şimdi, perdeleri çekik ve ışığı sönük odasında garip bir heyecanın baskısı altında olan Charles Rambert, bir türlü uyuyamıyordu. Gergin haldeki delikanlı yatağında dönüp du-

ruyordu.

Uykuya geçtiği anda, durmaksızın şekil değiştiren Fantoma'ın hayali aklına geliyordu; bir an hayvani suratlı kaslı bir dev, bir an soluk, zayıf, garip ve parlak bakışlı bir yaratık ya da belirsiz bir şekil, bir hayal...

11

TRAJİK BİR ŞAFAK VAKTİ

Fiacre Kraliyet Köprüsü'nün sonunda Orsay İstasyonu'na giden yola saparken, Bay Etienne Rambert saatine baktı ve tahmin ettiği gibi, trenin kalkmasına çeyrek saat vardı. Arabadan indi ve istasyonda hamallık yapan gençlerden birini çağırdıktan sonra, ağır bavulu ile birlikte bagajını oluşturan, içinde pelerinlerinin bulunduğu paketi, ona emanet etti.

"Arkadaş, bu Luchon treni mi?" diye sordu.

Adam anlaşılmaz bir hareketle belli belirsiz bir şeyler homurdandı. Ardından peron numarasını mırıldandı; yolcuya yeterli bir bilgi gibi gelmedi bu.

"Öne geçin" dedi, "beni siz götüreceksiniz."

O sırada saat sekiz buçuktu ve Orsay İstasyonu, uzun yol trenlerinin kalkışlarına özel gösterisini sunuyordu. Bagajını taşıyan hamalı izleyen Etienne Rambert de adımlarını hızlandırdı. Perona geldiklerinde, kendisine rehberlik etmekte olan istasyon hamalı ona döndü.

"Beyefendi eksprese mi binecekler?"

"Hayır dostum tarifeliye..."

Hamal herhangi bir yorumda bulunmadı.

"Baştaki vagonda mı yoksa sondaki vagonda mı yolculuk etmek ister siniz?"

"Sonunu tercih ederim..."

"Birinci mevki, değil mi?"

"Evet, birinci mevki."

Peronun yanında bir an duraksamış olan hamal, ağır bavulu tekrar aldı ve:

"Öyleyse çok fazla seçeneğiniz yok... trende sadece iki tane birinci mevki vagon var ve onlar da orta kısımdalar," dedi

hamal.

"Bunlar koridoru olan vagonlar sanırım," dedi Bay Rambert. emin olmak istercesine.

"Evet bayım," diye onayladı hamal, "uzun yol trenleri arasında başka tür neredeyse yok gibidir, özellikle de birinci mevkiler söz konusuysa..."

Etienne Rambert gittikçe artmakta olan insan kalabalığı arasında, bavulunu emanet etmiş olduğu hamalı zorlukla izliyordu. Orsay İstasyonu diğer istasyonlara benzemez, tarifeli tren peronları ile banliyö treni peronları arasında net bir ayrım yoktur.

Bu yüzden aynı peronda, sağ tarafta Etienne Rambert'i Brives'ten daha öteye, Verrieres'e kadar, götürecek olan tren dururken, sol tarafta Juvisy'e gidecek olan tren bulunmaktaydı. Luchon trenine çok az insan bindi, buna karşılık, banliyölere giden trenin kompartımanlarına kalabalık bir insan grubu doluştu.

Etienne Rambert'e rehberlik eden hamal, bagajı birinci mevki vagonun basamağına bıraktı.

"Henüz trende kimse yok bayım," diye yorum yaptı. Eğer ilk olarak siz binerseniz, istediğiniz kompartımanı seçebilirsiniz..."

Etienne Rambert hamalın tavsiyesine uydu, ama tam vagonun koridoruna girdiği sırada, iyi bir bahşişin kokusunu almış olan görevli, yardımcı olmak için yanına geldi.

"Beyefendi sekiz elli trenine mi binmek istiyor? Yanlış gelmediniz değil mi bayım?"

"Hayır," diye cevapladı "neden?"

"Çünkü birinci mevki yolcularının çoğu," diye açıkladı adam, "yanlış geliyorlar ve bu treni, yani sekiz elli trenini, sekiz kırk beş treni ile karıştırıyorlar..."

"Sekiz kırk beş treni ekspres değil mi?" diye sordu Bay Rambert.

"Evet," diye yanıtladı görevli, "o transit gider ve bunun gibi istasyonların hepsinde durmaz... dolayısıyla daha önce gi-

der ve Luchon'a üç saat erken varır... yan tarafınızdaki odur. Buna rağmen," diye ekledi "eğer beyefendi ona binmek isterse, hâlâ zaman var, birinci mevki bileti olduğuna göre beyefendi iki tren arasına seçim yapma hakkına sahip..."

Ama Etienne Rambert bu öneriye pek kulak asmadı.

"Hayır! Tarifeliye binmeyi tercih ediyorum... Eksprese binersem Brives'te inmem gerekir. Oradan da Saint-Jaury Köyü'ne yirmi kilometre daha yol kalıyor."

Koridorda birkaç adım atınca, vagonun farklı kompartımanlarının hâlâ boş olduklarını gördü ve görevliye dönerek, "Arkadaş, oldukça yorgunum ve bu gece uyumaya niyetliyim... dolayısıyla, yalnız kalmak istiyorum, en sakin yer neresi olabilir?" diye sordu.

Adam cümlenin sonunu anladı. Etienne Rambert rahatsız edilmeyeceği bir yer konusunda tavsiye isteyerek, eğer kimse kendisini rahatsız etmeye gelmezse iyi bir bahşiş sözü verdiğini ima ediyordu.

"Eğer beyefendi buraya yerleşmek isterse," diye cevapladı görevli, "sadece perdeleri indirmesi yeterli; sanırım diğer yolcuları öbür kompartımanlara yerleştirebilirim."

"Harika!" diye onayladı Rambert, işaret edilen kompartımana yönelerek, "tren kalkana kadar bir puro içeceğim, sonra de hemen uyumak istiyorum. Ah, bu arada dostum, hizmet etmeye mademki bu kadar heveslisiniz, yarın sabah Verrieres'de inmeme zaman tanıyacak kadar bir süre önce beni uyandırma iyiliğinde bulunabilirsiniz... Uykum ağırdır ve uyanamayabilirim."

Bcaulieu Şatosu'nda, odasının kapısı hafifçe vurulduğu sırada genç Charles Rambert hazırlığını bitirmek üzereydi.

"Saat beşe çeyrek var, Charles... Kalk artık!"

"Çoktan uyandım, Therese!" diye gururla cevapladı Charles Rambert: "İki dakika içinde hazırım."

"Nasıl! Çoktan mı kalktın?" Genç kızın sesi kapının ardından geliyordu. "Vay canına, bu harika, seni tebrik ediyorum!..

Giyinir giyinmez aşağı gel..."

"Anlaşıldı!" diye cevap verdi delikanlı.

Üstünü giydikten sonra, bir gaz lambasıyla önünü aydınlatıp, ses çıkartmamaya dikkat ederek odasının kapısını açtı ve ayakuçlarında yürüyerek merdiven sahanlığını geçti. Hemen merdivene yöneldi, kendisini yemek salonunda beklemekte olan Therese ile buluşmak üzere aşağı indi.

Genç kız delikanlıyı beklerken, mükemmel bir ev sahibesi örneği göstererek sade bir kahvaltı sofrası hazırlamıştı.

"Hemen kahvaltı edelim" diye önerdi, "bu sabah kar yağmıyor, eğer istersen istasyona yürüyerek gidebiliriz. Nasılsa vaktimiz var, biraz yürümek bize iyi gelir."

"İyi fikir, en azından ısınmış oluruz," diye onayladı yarı uykulu olan Charles Rambert; Therese'nin yanına oturdu ve kahvaltı hazırladığı için memnuniyetini belirtti.

"Böyle vaktinde kalkabilmen hayranlık verici biliyor musun?" dedi Bayan Langrune'ın torunu, "Nasıl böyle erken kalkabildin? Dün gece, uyuyakalmaktan çok korkuyordun..."

"Evet Therese, ama gergin olduğumu sana itiraf etmeliyim, babamın bu sabah geleceği düşüncesi beni çok heyecanlandırdı. Neredeyse hiç uyumadım diyebilirim!"

Kahvaltıyı bitirmişlerdi. Therese masadan kalktı.

"Çıkalım mı?" diye sordu.

"Çıkalım..."

Therese antrenin kapısını açtı ve iki genç şatonun bahçesine giden basamaklı sekiyi indiler.

Ahırların önünden geçerlerken, arabalara ayrılmış olan kısımdan eski bir kupa arabasını **çıkarmaya** çalışan uşakla karşılaştılar.

"Acele etmeyin Jean," diye seslendi Therese uşağa iyi günler diledikten sonra ve ekledi: "istasyona yürüyerek gideceğiz. Önemli olan bizi geri getirmek için orada olmanız..."

Uşak söylenenleri duyduğunu onayladı. İki genç parkın kapısını geçti ve ana yola çıktı.

"Babanı çok mu özledin?.." diye sordu Charles'a, "Uzun

zamandır ayrısınız değil mi?"

"Son üç yıl boyunca sadece birkaç dakika görüşebildik," diye cevapladı Charles Rambert. "Amerika'dan yeni döndü; ondan önce de uzun süre İspanya'da kaldı..."

"Seni çok değişmiş bulacak."

"Oh!" diye cevapladı genç adam, "bunu söylemek hüzün verici, ama babam ve ben birbirimizi o kadar az tanıyoruz ki..."

"Evet, büyükannemin bana anlattığına göre, seninle meşgul olan annenmiş..."

Genç Charles Rambert arkadaşını cevaplarken başını hüzünle çevirdi.

"Gerçeği söylemek gerekirse kimse benimle meşgul olmadı. Biliyor musun Therese, anılarımda ne kadar geriye gitsem, ailemle ilgili hatırladıklarım sadece çok nadir gördüğüm yabancılar gibi oldukları; onları çok seviyordum, ama beni korkutuyorlardı. Bu sabah babamla ilk kez tanışacakmış gibi hissediyorum kendimi."

"Sen küçükken o hep seyahatteydi, değil mi?"

"Evet, çok seyahat ederdi, bazen sahip olduğu kauçuk plantasyonlarını denetlemek için Kolombiya'ya, bazen de, yine büyük topraklara sahip olduğu İspanya'ya giderdi... Paris'ten geçerken sanatoryuma uğrar, beni ziyaret ederdi. Onu bekleme odasında görürdüm... on beş dakika kadar..."

"Ya annen?"

"Annem başka bir şeydi. Biliyor musun Therese, tüm çocukluğumu, en azından hatırladığım kadarını, sanatoryumda geçirdim."

"Ama her şeye rağmen anneni seviyordun..."

"Evet, onu seviyordum," diye cevapladı Charles Rambert, "fakat, bunu söylemenin başka bir yolu var mı bilmiyorum, ama onu da tanımıyordum."

Therese'in şaşırdığını görünce, delikanlı yalnız geçen çocukluğunun sırrını ifşa etmeye devam etti.

"Bak Therese, ben şu anda, o zamanlar hakkında şüphe bi-

le etmediğim şeyleri keşfeden bir adamım. Annem ve babam iyi anlaşamıyorlardı. Küçükken annemi hep sessiz, üzgün, hüzünlü görürdüm. Babamsa, aktif, gürültücü, neşeli ve her zaman yüksek sesle konuşan bir adamdı... Ayrıca annemi korkuttuğunu da sanıyorum. Perşembe günleri bir hizmetli beni eve getirdiğinde, selamlamam için beni ona götürürlerdi ve ben onu, panjurların gölgede kalmasını sağlamak amacıyla indirildiği odasında, bir divanda hareketsiz bir halde uzanmış olarak bulurdum. Beni neredeyse sürtünerek öperdi, iki üç soru sorardı ve sonra beni oradan götürürlerdi; çünkü annem yorgun düşerdi..."

"O zamanda mı hastaydı?"

"Annem her zaman hastaydı..."

Thérèse birkaç dakika sessizce bekledi, sonra ekledi:

"Mutlu bir çocukluk yaşamamışsın..."

"Ah, büyüdükçe daha da mutsuz oldum. Küçükken, sonuç olarak, bir anne babaya sahip olmamanın ne kadar üzücü olduğunu düşünmezdim."

Thérèse ve Charles sohbet ederek bayağı bir yürüdüler ve birden kendilerini Verrières İstasyonu yolunu yarılamış buldular.

Gün ışımaya başlıyordu. Bulanık, kirli, aralık ayına özgü bir ışımaydı bu, günışığı yere inmiş büyük bulutların arasından süzülüyordu.

"Ben de" diye devam etti Thérèse, "asla çok mutlu olmadım, çünkü çok küçükken babamı kaybettim; onu hatırlamıyorum bile... ve annem de ölmüş olmalı."

Genç kızın cümlesindeki muğlak tonlama Charles Rambert'in dikkatini çekti.

"Ne demek istiyorsun Thérèse? Ölüp ölmediğini bilmiyor musun?"

"Ah, evet evet, büyükannem öldüğünü söylüyor... ama ne zaman ölümünün ayrıntılarını öğrenmek istesem, konuyu değiştiriyor. Bazen benden bir şey saklayıp saklamadığını soruyorum kendime... ve annemin artık bu dünyada olmadığı bil-

gisinin doğru olup olmadığını."

Verrières İstasyonu'nun çevresinde kümelenmiş olan evlerin bulunduğu noktaya kadar ulaştılar. Barakaların kapıları ve pencereleri birbiri ardına açılıyordu.

"Bayağı erken geldik," dedi Thérèse istasyonun uzaktaki saatini işaret ederek. "Babanın treni altı elli beşte gelecek ve saat şu anda altı kırk. On beş dakika kadar beklememiz gerek... o da, rötar yapmazsa tabii."

İçinden yolcuların boşalmakta olduğu küçük istasyona girdiler. Sabah soğuğuna karşı bir sığınak bulmuş olmaktan dolayı memnun olan Charles Rambert, ayaklarını yere vurmaya başladı, bu hareket boş salonda beklenmedik bir gürültüye yol açtı. O sırada bir istasyon görevlisi göründü:

"Hay aksi şeytan! Burada neler olduğunu öğrenebilir miyim, bu gürültü de nedir?" diye söylenmeye başladı kızgın bir şekilde. Ama Thérèse'i görünce sakinleşti: "Bayan **Thérèse!** Sabahın bu saati ve siz ayaktasınız?.. Birini mi karşılamaya geldiniz, yoksa siz mi gideceksiniz?"

İstasyon görevlisi bir yandan konuşurken, bir yandan da merakla Charles Rambert'i inceliyordu, iki gün önceki gelişi sansasyon yaratmıştı.

"Hayır," diye cevapladı Thérèse, "ben gitmiyorum; babasını karşılamak için burada olan Bay Rambert'e eşlik ediyorum."

"Ah! Babanızı bekliyorsunuz, efendim... Uzaktan mı geliyor?" diye sordu adam.

"Paris'ten," diye cevapladı Charles Rambert. "Trenden hâlâ haber yok mu?"

Görevli saatini çıkardı, eski bir cep saatiydi, saate baktıktan sonra cevapladı:

"Normal olarak burada olmasına yaklaşık yirmi dakika var. Ama tünel çalışmaları nedeniyle bugünlerde hep rötarlı geliyorlar."

Adam bu bilgiyi verdikten sonra izin istedi.

"Benim işe dönmem gerekiyor Bayan Thérèse..." diyen

adam uzaklaştı.

Therese, Charles Rambert'e dönerek:

"Epeyce bekleyeceğiz gibi görünüyor."

"Eh, biraz."

"Perona gitmemizi ister misin? Böylece tren geldiği zaman görürüz."

Bekleme salonundan çıkıp, perona gittiler. Orada bir uçtan bir uca turlarken saatin kesintisiz işleyişini izlemekte olan Therese, Charles Rambert'e gülümsedi.

"Beş dakika sonra baban burada olacak... Hâlâ dört dakika var!.. Bak, işte tren geliyor..."

İşaret parmağıyla uzaktaki bir karaltıyı gösterdi ve mavi göğe doğru yükselen, şimdi dağılmış olan, küçük bir duman bulutunu işaret etli.

"Görüyorsun, değil mi? Bu tünelden çıkmakta olan lokomotifin buharı!"

Henüz konuşmasını bitirmemişti ki, küçük ve ıssız istasyonda bir zil sesi duyuldu.

"Evet, şimdi görüyorum," diye bağırdı.

Bir istasyon görevlisi oradan geçerken Therese'i uyardı.

"Peronun ortasına doğru gidin hanımefendi; birinci mevki vagonlar orada dururlar."

Tren göründüğünde, Charles ve Therese bu kibar tavsiyeye uymak için ancak vakit buldular. Basamakta seçkin ve gururlu bir edayla, iri yarı yaşlı bir adam dikilmekteydi: Etienne Rambert.

Therese ve Charles'ı ayırt edince el çantasını aldı ve basamaktan indi. Bavulunun indirilmesini beklemedi, pelerinlerinin bulunduğu paketi bir banka attı ve sonra da Charles'ı iki omzundan sıkıca tuttu.

"Oğlum benim!" dedi. "Sevgili oğlum!"

Heyecanını kontrol etmeye çalıştığı açıktı. Charles Rambert de buna kayıtsız kalamadı. Garip bir şekilde yüzünün rengi atmıştı ve konuşurken sesi titriyordu:

"Babacığım, sevgili babacığım! Seni gördüğüm için nasıl

da mutluyum!"

Thérese çaktırmadan onlardan biraz uzaklaşmıştı. Bay Rambert sıkıca tuttuğu oğlunun omuzlarından elini almadan, onu daha iyi görebilmek için birkaç adım geri anıklan sonra, konuşmaya başladı:

"Sen koca adam olmuşsun!.. Ne kadar değişmişsin delikanlı... Tam seni bulmak istediğim gibisin, uzun, güçlü... Ah, gerçekten benim kanımı taşıyorsun!.. Seni çok iyi gördüm. Biraz yorgun görünüyorsun ama, yanılıyor muyum?"

"Gece pek uyuyamadım," diye itiraf etti Charles Rambert gülümseyerek, "zamanında uyanamamaktan korkuyordum."

Etienne Rambert başını çevirdi ve Therese'i tanıyınca, ona elini uzattı.

"İyi günler, benim küçük Therese'im" diye selamladı onu. "Son kez gördüğümden beri sen de çok değişmişsin... Giderken küçük bir kız bıraktım, döndüğümde güzel bir genç kız buldum."

Therese nezaketle onun elini sıktı ve iltifatları için teşekkür etti.

"Büyükannem iyi efendim, sizi karşılamaya gelemediği için özürlerini iletmemi istedi, doktor sabahları çok erken kalkmasını yasakladı da..."

"Büyükanneniz tamamen affedilmiştir, küçüğüm. Charles'a göstermiş olduğu konukseverlik için ona nasıl teşekkür edeceğimi bile bilmiyordum."

Bu sırada tren hareket etti. Bir hamal Bay Rambert'e yaklaştı.

"Eşyalarınızı taşıyayım mı bayım?"

Etienne Rambert, birkaç hamalın yük vagonundan bavulunu indirdiklerini gördü.

"Allah! Allah!" diye mırıldandı.

Hemen Therese atıldı.

"Büyükannem bu sabah bagajlarınızın alınması için adam göndereceğini ve bizimle yolcu arabasına binerken, sadece çantanızı ve küçük paketlerinizi almanızı söyledi."

"Ne diyorsun! Büyükannen araba gönderme zahmetinde mi bulundu?!"

"Beaulieu bayağı uzakta," diye cevapladı Therese. "İnanmıyorsanız Charles'a sorun."

Üçü birlikte istasyonun avlusuna çıktılar. Therese şaşırmış bir halde duraksadı.

"Hay aksi!" diye söylendi. "Bu nasıl olur? Araba burada değil... Fakat biz şatodan çıkarken Jean arabayı hazırlıyordu."

Bir elini oğlunun omzuna atan ve arada bir onu sevecen bakışlarla sarmalayan Etienne Rambert, Therese'e gülümsedi.

"Belki gecikmiştir... Ne yapacağız biliyor musunuz? Büyükannen bagajımın alınması için adam göndereceğine göre, çantamı yanıma almama gerek yok; her şeyi emanete bırakırız ve şatoya kadar yürüyerek gideriz. Eğer yanlış hatırlamıyorsam, ki hafızam çok iyidir, sadece bir yol var; dolayısıyla Jean oradan geçerken onunla karşılaştığımızda arabaya bineriz."

Birkaç dakika sonra Beaulieu yoluna çıkmışlardı.

Etienne Rambert coşkulu bir şekilde yoldaki her dönüşü, manzaranın her bir parçasını hatırladı.

"Kim derdi ki," diye konuştu "buraya altmış yaşında ve yanımda on sekiz yaşındaki oğlumla döneceğim. Beaulieu Şatosu'nda verdiğimiz güzel partileri dün gibi hatırlıyorum... Dinle Therese, bu ormanı geçtiğimizde şatonun caphesini göreceğiz değil mi?"

"Doğru," diye cevapladı genç kız gülümseyerek. "Bölgeyi çok iyi biliyorsunuz efendim."

"Evet," dedi Etienne Rambert. "İnsan benim yaşıma geldiğinde benim küçük Therese'im, gençliğinin mutlu günlerini daha iyi hatırlar!"

Rambert hüzünlü bir halde, birkaç dakika sessizce düşüncelere daldı. Ama hemen kendini topladı.

"Parkın çevresi değişmiş," dedi. "Bu duvar yoktu, sadece

bir parmaklık vardı."

Therese gülümseyerek ekledi.

"Ben parmaklığı görmeye yetişemedim."

"Ne yapıyoruz? İlk parmaklıklı kapıya kadar yürüyelim mi?" diye sordu Bay Rambert.

"Servis kısmından girelim," diye cevapladı genç kız. "Böylece Jean'ın bizi almaya neden gelmediğini de öğreniriz."

Otların ve sarmaşıkların arasında gizlenmiş gibi duran kapıyı açtı; Bay Rambert ve Charles'a yol verdi ve sonra şaşırarak durdu.

"Atlar ahırda olmadıklarına göre, Jean kupa arabasıyla gitmiş gibi görünüyor! Nasıl oldu da onu görmedik?" Bir anda gülmeye başladı: "Zavallı Jean o kadar dalgın ki! Bahse girerim bizi her sabah kilise çıkışında beni almaya geldiği Saint-Jaury'de bekliyordur."

Etienne Rambert, Therese ve Charles'tan oluşan küçük grup şatoya ulaştı.

Langrune Markizi'nin penceresinin altından geçerken Therese neşeli bir şekilde seslendi:

"İşte geldik büyükanne!"

Ama kimse cevap vermedi.

Fakat, bitişik odanın penceresinde sanki gürültü yapmayın der gibi anlaşılmaz hareketler yapan Kâhya Dollon belirdi.

Konuklarına rehberlik eden Therese henüz birkaç adım atmıştı ki, Langrune Markizi'nin sadık adamının tüm hızıyla şatonun merdivenlerini indiğini ve Rambert'e doğru koştuğunu gördüler.

Yaşlı kâhya, telaşlı bir ifadeyle geldi; her zaman fazlasıyla saygılı ve nazik olan bu adam, Bay Rambert'i neredeyse emredici bir hareketle kolundan tuttu ve onu Therese ile Charles'tan ayırarak bir köşeye götürdü.

"Bu korkunç efendim, bu dehşet verci, talihsiz bir şey oldu... Bu sabah, markizi... ölü bulduk, onu odasında öldürmüşler," diye açıklama yaptı.

III

İNSAN AVI

Brive Savcılığı görevlisi, Sorgu Hâkimi Bay De Presles, Beaulieu Şatosu'na henüz gelmişti.

"Şimdi Bay Dollon" dedi muhatabına, "cinayeti fark edişinizle ilgili tüm detayları bilmek istiyorum?"

"Efendim her sabah olduğu gibi bu sabah da hanımefendiye iyi günler dilemeye ve emirlerini almaya gittim," diye başladı söze kâhya. "Hep yaptığım gibi odasının kapısını çaldım, ancak markiz cevap vermedi. Tekrar daha güçlü bir şekilde çaldım... ama yine cevap yoktu. Vazgeçmek yerine nasıl olup da kapıyı açtığımı hâlâ soruyorum kendime! Belki de içime doğmuştu... Ah! Sizi temin ederim, zavallı ve sevgili hanımımı ölü vücudu yatakta boylu boyunca uzanmış, boğazı bana bir an için kafasının gövdesinden ayrıldığını düşündürecek kadar, dehşetli bir biçimde kesilmiş olarak gördüğümde yaşadığım duyguları bir daha asla unutamayacağım."

Jandarma komutanı, kâhyanın anlattıklarını dikkatle dinledi.

"Hâkim bey, bu cinayetin özellikle dehşet verici bir zalimlikle işlenmiş olduğu bir gerçek," diye yorum yaptı. "Yaralar korkunç..."

"Bunlar bıçak yaraları mı?" diye sordu De Presles.

Kâhya kuşku duyduğunu belirten bir ifadeyle:

"Bilmiyorum. Hâkim bey bunu kendileri görecekler," dedi.

Kâhyanın yol gösterdiği sorgu hâkimi, hiçbir şeye dokunmamak için büyük özen gösterilmiş daireye girdi. Oda genişti ve eski mobilyalarla sade bir şekilde döşenmişti.

Langrune Markizi'nin yatağı odanın bir yanını tamamen kaplıyordu. Büyük ve koyu renk desenli bir kilimin üzerinde

duruyordu.

Oturma odasının ortasında maun ağacından yapılmış, tek ayaklı ve yuvarlak bir sehpa vardı... Duvarda büvük bir haç asılıydı.

Yataktan epeyce uzağa yerleştirilmiş bir yazı masasının içi dışına çıkmış gibi görünüyordu, çekmeceleri yarı açıktı ve bazı kâğıtlar yere saçılmıştı.

Odanın yegane girişleri, hâkimin henüz girmiş olduğu ilk kattaki ana koridora bakan kapı ve markizin banyosuna açılan başka bir kapıydı.

Sorgu hâkimi içeriye girer girmez markizin cesedini gördü. Sırtüstü yatıyordu, kolları açıktaydı, başı yatağa ve ayakları pencereye doğru bakıyordu.

Ceset yarı çıplaktı. Neredeyse tüm boğazını yaran bir kesik, kemiğin görünmesine neden oluyordu.

Ölüyü görür görmez içgüdüsel olarak tepkisini ortaya koyan Bay De Presles, onun üzerine eğildi.

"Bu iğrenç!" diye mırıldandı. "Çok iğrenç, dehşet verici bir yara!"

Sorgu hâkimi cesedi inceledikten sonra yaşlı kâhya Dollon'u sorguya çekti:

"Odadaki hiçbir şeyin yerini değişi irmediniz, değil mi?"

"Hiçbir şeyin, hâkim bey."

Savcı çekmeceleri açık olan yazı masasını işaret ederek ısrarla sordu:

"Bu mobilyaya kimse dokundu mu?"

"Hayır, hâkim bey."

"Hanımefendinin değerli eşyalarını sakladığı yer burası olabilir mi?"

Kâhya bundan emin olmadığına dair bir hareketle:

"Markizin şatoda çok değerli eşyalarını tuttuğunu sanmıyorum... günlük harcamalar için birkaç bin frank belki," dedi.

"Öyleyse cinayetin nedeninin hırsızlık olduğunu düşünmüyor sunuz?" dedi De Presles.

Kâhya omuzlarını silkti.

"Hâkim bey, belki de katil hanımefendinin parası olduğunu sanmıştır... Markizin yatmadan önce çıkarıp, masasının üzerine bırakmış olduğu yüzükleri almadığına göre. bu durumda onu engelleyen bir şey olmalı."

Sorgu hâkimi kâhyanın yorumuna cevap vermeden odayı ağır adımlarla turladı.

"Bu pencere açık mıydı?"

"Markiz onu hep aralık bırakırdı; nefesinin sıkışmasından korkardı ve bu yüzden mümkün olduğunca havadar bir ortam isterdi."

"Katil buradan girmiş olamaz mı?" diye sordu sorgu hâkimi.

Kâhya başıyla olumsuzlayarak cevap verdi.

"Bu pek mümkün değil bayım. Dikkat edin, pencereler dışarıdan, boşluğa doğru çıkıntı yapan bir tür parmaklık tarafından korunuyorlar ve yere uzanan uçları girişi engelliyor."

"Bu durumda" diye devam etti sorgu hâkimi, "cinayeti şatoda bulunanlardan birinin işlemiş olması ihtimal dahilinde görünüyor."

"Evet hâkim bey, bununla birlikte..."

Kâhya Dollon sanki söyleyecekleri kendisini de korkutacakmış gibi, sözünü yarıda kesti.

"Bununla birlikte?" diye tekrarladı sorgu hâkimi.

"Hay aksi şeytan!" dedi Dollon, "giriş kapısının anahtarı sadece ikimizde, markizde ve bende vardı..."

"Başka bir deyişle," diye özetledi savcı, "önlemler de alınmış olduğuna göre, siz Bay Dollon, birinin şatoya girmesinin nasıl mümkün olduğunu anlamıyorsunuz..."

"Hayır hâkim bey!.. Ayrıca, ben hiç kimsenin şatoya girdiğini sanmıyorum."

Sorgu hâkimi olasılıkları dile getirerek:

"Birinin gündüz gelip saklanmış ve gece olunca da, cinayeti işlemiş olması mümkün değil mi? Markizin odasının iç kilidinin zorlanmış olduğunu hatırlayın Bay Dollon... Katilin onu zorladıktan sonra bu kapıdan girmesi gerekirdi, ne dersi-

niz?" diye sordu.

Kâhya bir baş hareketiyle bu ihtimali reddetti.

"Hayır hâkim bey, kimse gün boyu şatoda saklanmış olamaz. Mutfakta her zaman insan vardır, bu yüzden mutfağın gerisindeki alan gözetim altındadır. Ayrıca, bahçıvanlar dün tüm öğleden sonra ana girişin önündeki çimenlikte çalıştılar... Yabancı biri oralardan geçseydi, onu mutlaka görürlerdi... Ayrıca, hanımefendi emrettiği için, ben de onun merdiveninin şatonun kileriyle bağlantılı olan kapısının kapalı kalmasına hep dikkat etmişimdir. Bu yüzden, katil bodrumda saklanmış olamaz... Öyleyse nerede saklanmış olabilir? Sonra, gün boyunca aşağıda merdivene bağlı olarak bekleyen bekçi köpeği nasıl oldu da geçmesine izin verdi? Hayvanın ziyaretçiyi tanıyor olması gerekirdi ya da en azından kendisine et verilmiş olması... Ama bu durumda iz bırakmış olurdu... Böyle bir şey yok..."

"Ama o zaman bu cinayet açıklanamaz!.." diye itiraz eden sorgu hâkimi, ihtimalleri sıralamaya devam etti: "Şatoda kalan insanların kim oldukları belli olduğuna göre, suçlunun onlar arasında aranamayacağı açık... Siz kendiniz biraz önce, şatoda kalanların sadece hanımefendi, Therese ve Charles adlı iki genç ve iki uşak olduğunu söylediniz. Açık ki, bunlardan hiçbiri suçlu olamaz!.. Dolayısıyla dışarıdan gelmiş biri olmalı. Bir düşünün, şüphelendiğiniz biri var mı?"

Kâhya bir şey söylemeden önce umutsuz bir tavırla kollarını kaldırdı:

"Hayır, hayır kimseden şüphelenmiyorum. Kimseden şüphelenemem! Ama bakın hâkim bey, benim için suçlunun bu gece burada olanlardan biri olamayacağı açıksa da, bence dışarıdan da gelmedi; çünkü bu imkânsız! Kapılar ve pençeler kapalıydı."

De Presles dikkatle kâhyaya baktı, bu yorum onu çok şaşırtmıştı.

"Bununla birlikte," diye devam etti; "biri onu öldürdüğüne göre, bu biri hanımefendi giriş kapısını kilitlediğinde şato-

nün içinde saklanmış ya da gece girmiş olmalı."

Kâhya önce tereddüt etti ancak sonra kabul etti:

"Bu gizemli bir durum hâkim bey. Görüyorsunuz ki ben kimsenin girmiş olamayacağına sizi temin ediyorum... Bununla birlikte şurası da açık ki, katil ne Bay Charles, ne Thérese ne de hizmetçilerden biri!"

De Presles biraz düşündükten sonra, kâhyadan uşakları çağırmasını istedi.

"Geri dönecek misiniz?" diye sordu Dollon'a, o çıkarken. "Hâlâ sizin vereceğiniz bilgilere ihtiyaç duyabilirim."

IV

HAYIR! HAYIR BEN DELİ DEĞİLİM

Bu olaydan iki gün sonra, cuma sabahı, hâlâ Beaulieu'da gerçekleşen korkunç olayın şokunu atlatamayan aşçı Louise, fırına iniyordu.

Hava yeni aydınlanıyordu, kadın daha iyi görebilmek için gaz lambasını yakmak zorunda kaldı. Kafası başka yerde olan Louise, otomatik hareketlerle personelin ve şatodaki davetlilerin kahvaltılarını hazırlıyordu ki, hizmetçilerin odalarının bulunduğu avluya bakan kapının sertçe vurulmasıyla yerinden sıçradı.

Louise kapıyı açmaya gitti ve alacakaranlıkta, solgun göğe doğru siyah siluetler halinde uzanan jandarmaların iki köşeli şapkalarını görünce, şaşkınlık çığlığını bastıramadı.

Sefil görünüşlü iki kişiye nezaret ediyorlardı. Louise'i bir süredir tanıdığı için neredeyse samimi davranan komutan, ileri doğru bir adım attı.

"Sevgili bayan," dedi askerce bir selamın ardından, "bize ve çevrede hırsızlık yaparken enselediğimiz bu serserilere, konukseverliğinizi sunmanız gerekiyor."

"Aman Tanrım, komutan!" diye bağırdı yaşlı Louise korkmuş bir halde, "Buraya, haydutlar getiriyorsunuz! Onları nereye sokayım istiyorsunuz?"

Jandarma Morand gülümsedi.

"Mutfağınıza!" diye yanıtladı komutan. Aşçının ret işaretini fark edince ısrar etti: "Bunu yapmak zorundasınız. Korkmanız için bir neden yok. Bu serseriler kelepçeli, hiçbir yere kaçamazlar, ayrıca onları yalnız bırakmayacağız. Sorgu hâkimi gelene kadar burada bekleyeceğiz."

Jandarmalar acınacak durumdaki tutukluları öne ittiler.

Louise içgüdüsel bir hareketle içinde suyun kaynamaya başladığı tencerenin kapağını açmaya gitmişti, son sözleri duymak için geri döndü

"Sorgu hâkimi mi?" diye sordu. "Bay De Presles mi? Ama o zaten burada!"

"Ne, bu imkânsız!" diye bağırdı komutan, henüz oturmuş olduğu yerden fırlayarak.

"Burada diyorum size," diye ısrar etti kadın, "onunla birlikte gelen kısa boylu adam da burada."

"Hangi kısa boylu adam? Ah! Bay Gigou'dan, katipten mi bahsediyorsunuz?"

"Olabilir," diye mırıldandı Louise.

Komutan birtakım emirler vermek için jandarmaya döndü.

"Tutuklular konusunda sana güveniyorum Morand," dedi gururlu bir ses tonuyla, "onlardan gözünüzü ayırmayın."

Jandarma Morand'ın işi kolay gibi görünüyordu. Mutfaktaki fırının önünde bir köşeye yayılmış olan avareler, kaçmaya çok istekliymiş gibi de durmuyorlardı zaten. Görünüşleri çok farklıydı: biri uzun boylu, iri yapılıydı; kirli saçlarını bir jokey şapkası örtüyordu. Sessizce uzun bıyığını çiğniyor, somurtuk ve gergin bir ifadesi olan kader arkadaşının da dahil olduğu çevresine bakmıyordu. Çivili tahta ayakkabılar giymişti ve elinde kalın bir değnek tutuyordu.

Jandarmaya adının Françoise Paul olduğunu söylemişti.

Geceleyin bir çiftliğin arkasında bulunan saman yığınında saklanmaya çalışırken yakalanan diğeri ise, tam bir klasik köy avaresinin vücuda gelmiş haliydi. Kafasına sıkıca geçirilmiş lastikli bir şapkası vardı, onun altından tam anlamıyla asi olan kızıl ve beyaz saçları sarkıyordu, yüzü ise gür bir sakalın ardına gizlenmişti. Bu yüzde ancak, oradan oraya durmadan gidip gelen parlak gözler görülebiliyordu. Bu ikinci avare, jandarmaların kendisini getirdikleri yeri inceliyordu.

Sırtında, içinde çok çeşitli şeyler olan ağır bir heybe taşıyordu. Arkadaşı ısrarlı bir şekilde sessiz kalmaya devam

ederken, o durmadan konuşuyordu. Arada bir kendini dinlemesi için arkadaşını dürtüklüyor, alçak sesle mırıldanıyordu:

"Ya sen neredensin? Bu çevreden değilsin herhalde. Seni daha önce görmedim. Beni burada iyi tanırlar. Bouzille. Adım Bouzille." Samimi bir havayla jandarmaya dönerek: "Öyle değil mi Bay Morand, siz ve ben eski tanışlar değil miyiz? Şimdiye kadar beni dört ya da beş kez tutuklamış olmalısınız!"

Bouzille'in arkadaşı ona bakma lütfunda bulundu.

"Seni içeri tıkmalarına alışmış olmalısın o zaman..." dedi aynı tonlamayla.

"Alışmış... evet," diye cevapladı geveze "bunun ne anlama geldiğine bağlı; kışın kodeste olmak çok kötü olmaz, hava kötüdür çünkü; yazın uslu durmak daha iyidir, yazın daha az suç vardır, ne istersen bulabilirsin yollarda; hava iyi olduğunda köylüler o kadar cimri değildirler, ama kışın... o başka işte. Bu gece beni enseledilerse, nedeni kesinlikle Chiquart Nine'nin tavşanıdır."

O ana kadar ilgisiz bir şekilde dinlemekte olan jandarma, muhabbete katıldı.

"Hey Bouzille, tavşanı çalanın sen olduğunu kim söylüyor!"

"Neden bana soruyorsunuz Bay Morand? Eğer bundan emin olmasaydınız beni serbest bırakırdınız!"

Bouzille'in arkadaşı kafasını salladı ve çok alçak bir sesle şöyle dedi:

"Daha kötü bir şey oldu, konu bu şatonun patronuyla ilgili."

"Hadi bakalım!" diye cevapladı Bouzille, umursamadığını açıkça belirten bir hareketle.

Daha fazla bir şey söylemedi. Komutan mutfağa döndü ve sert bir sesle emir verdi:

"François Paul öne çıkın! Savcı sizi dinlemek istiyor."

Çağrılan kişi, kolundan hafifçe tutulmasına izin vererek elleri bağlı bir şekilde komutana doğru ilerlerken, anlayışlı

bir şekilde jandarmaya bakmakta olan (artık güvendiği kişi olarak sadece o kalmıştı) Bouzille sesinde hoşnut bir tonlamayla konuştu:

"Ne güzel, galiba bugün erken gidiyoruz! Anlaşılan bize fazla prosedür uygulamayacaklar."

Mesafeyi koruyan jandarma cevap vermezken iflah olmaz şarlatan devam etti:

"Devlet seni misafir edip sana yemek ve yatak verdikten sonra, prosedürlerin uygulanıp uygulanmaması bence çok önemli değil, hatta şimdi Brive'de güzel kokular denizinden oluşan bir hapishane var... Vay canına!" diye devam etti Bouzille havayı koklayarak "Burası ne güzel kokuyor!"

Sonra saf bir tavırla aşçıya yöneldi:

"Bayan Louise, benim için yiyecek bir şeyleriniz var mı?"

Kadın ürkek bir tavırla Bouzille'e baktı, bunun üzerine Bouzille de onu rahatlatmaya çalışarak;

"Korkmayın hanımefendi, siz beni iyi tanırsınız. Birçok defa sizden eski şeyler istemeye geldim ve siz, her defasında bana bir şey verdiniz; bilirsiniz, Bay Dollon'un ayakkabıları eskimiş öyleyse onlar bana; bir parça ekmek varsa reddedilmez..." dedi.

Halen tedirginliğini üzerinden atamayan aşçı, avarenin hatırlattığı anıların doğruluğuyla heyecanlanarak zavallıya baktı; sonra da iznini almak için jandarmaya baktı.

Omuzlarını silken ve koruyucu bir hava takınıp göz ucuyla Bouzille'i izleyen Morand:

"Tamam bayan! Eğer istiyorsanız ona bir şeyler verin... bu kadar şeyden sonra, onu tanıyorum, onun bir şey yapmadığına ikna oldum."

"Ah Bay Morand!" diye onun sözünü kesti avare "söz konusu olan orada burada terk edilmiş şeyleri, oradan geçmekte olan bir tavşanı, yalnız başına sıkılmakta olan bir tavuğu almaksa, hayır demem, ama bundan ötesi... Almayayım bayan."

Lousie, Bouzille'e, heybesinin derinliklerine gönderdiği

koca bir parça ekmek verdi.

"Ama bu adam 'meraklı'ya ne anlatıyor olabilir ki?" diye devam etti Bouzille. "Bunlara alışıkmış gibi bir havası yok! Ben siyahlı adamların karşısına çıktığımda, bana kızmamaları için onlara hep: 'Evet bayım' derim. Bundan mutlu olurlar. Bazen gülerler. O zaman sayın başkan bana emreder: 'Ayağa kalk Bouzille'. Sonra on beş günlüğüne, yirmi günlüğüne, iki aylığına beni bırakır... Bu duruma göre değişir!"

İçeriye yalnız dönen komutan jandarmaya yöneldi:

"Diğerini bıraktılar; Bouzille'e gelince, Bay De Presles onun dinlemenin gereksiz olduğunu söyledi."

"Beni böylece sokağa mı atıyorsunuz?" diye sordu üzgün avare, yağmur damlalarının süzüldüğü cama kaygılı bir bakış atarak.

"Tabii ki hayır Bouzille," diyen komutan gülümsemesini bastıramadı. "Seni kodese tıkacağız, hâlâ bir tavşan hakkında açıklamalar yapman gerektiğini iyi biliyorsun, değil mi? Haydi yürü!"

Gün hüzünlü, kasvetli geçti.

Charles Rambert ve babası önceki geceden beri şatonun sessiz odalarında korunmasız bir şekilde dolanıp duruyorlardı. Öğleden sonrayı, bir masanın başında oturup, etrafta olan bitene aldırmaksızın siyah çerçeveli zarflara Langrune Markizi'nin akrabalarının ve dostlarının adreslerini yazmaya kendilerini adamış olan Therese ve Vibray Barones'i ile birlikte geçirdiler. Talihsiz markizin cenaze töreni iki gün sonra yapılacaktı. Bay Rambert katılmaya söz vermişti.

Vibray Barones'i, Therese'i geceyi geçirmek için kendisiyle birlikte Querelles'e gelmeye ikna etmeye çalışmış, ancak sonuç alamamıştı.

Etienne Rambert, Beaulieu'da yaşanan dramla ilgili birçok ayrıntı ve yanlış bilgiler yazan gazeteleri okuduktan sonra, alışılmadık şekilde ciddi bir ses tonuyla:

"Haydi yukarı çıkalım oğlum, şimdi yatma zamanı!" dedi oğluna.

Etienne Rambert, Charles'ın kapısının önünde bir an tereddüt eder gibi göründü; sonra aniden bir karar almış gibi, kendi odası yerine oğlununkine girdi.

Charles Rambert kendini çok yorgun hissediyordu, babası ona yaklaştığında soyunmak üzereydi; Eitenne Rambert sert bir hareketle ellerini oğlunun omzuna koydu ve boğuk bir ifadeyle:

"Talihsiz oğlum, bana söyleyebilirsin! Haydi söyle, ben senin babanım!" dedi.

Charles kendini geri çekti, rengi bembeyaz olmuştu.

"Ne?" diye mırıldandı.

Etienne Rambert devam etti:

"Sendin, onu öldüren sendin!"

Genç adamın çıkarabildiği en yüksek sesle çınlamasını istediği itirazı, boğazında düğümlenip kaldı.

"Ben mi öldürdüm?" diye bağırdı sonunda. "Kimi öldürdüm?"

Babası cevap verecekti, ama onun düşüncelerini tahmin eden Charles Rambert devam etti.

"Beni markizi öldürmekle mi suçluyorsun? Ama bu rezilce, iğrenç, tiksindirici."

"Evet öyle!"

"Hayır! Hayır! Aman Tanrım hayır!"

"Evet!" diye ısrar etti Etienne Rambert.

İki adam yüz yüze duruyor, heyecanla soluk alıp veriyorlardı. Dişlerini sıkmasına neden olan öfkesine galip gelen Charles, keder ve sitemle konuştu:

"Bunu bana söyleyen sensin, sen babamsın!"

Charles bir süre hareketsizce kaldı. Takadi kalmamış, çökmüş bir haldeydi.

Bay Rambert odada üç dört adım attıktan sonra bir sandalye çekti ve oğlunun karşısına oturdu. Kendisini dehşete düşüren kâbusu silip götürecek bir hareketmişçesine, elini alnın-

dan geçirdi ve konuştu:

"Sakinleşelim ve kafamızı toplayalım. Zavallı oğlum! Nasıl olduğunu bilmiyorum, ama dün sabah seni istasyonda gördüğümde içime bir şeyler doğdu. Solgundun, yorgunmuş gibi görünüyordun, gözlerinin altında halkalar vardı..."

"Baba," diye cevap verdi Charles duygusuz bir ses tonuyla, "sana kötü bir gece geçirdiğimi söylemiştim!"

"Hay aksi şeytan!" diye patladı Eitenne Rambert en sonunda. "Artık biliyorum! İşte bu yüzden, madem ki uyumuyordun o zaman hiçbir şey duymamış olmanı nasıl açıklıyorsun?"

"Therese de hiçbir şey duymadı..."

"Therese'in odası uzakta," diye cevapladı baba Rambert "ama senin odanla markizin odasını incecik bir duvar ayırıyor olduğuna göre, duyman gerekirdi..."

"Böyle korkunç bir suçun faili olduğuma inanan sadece sen misin?" diye sordu Charles.

"Ah," diye mırıldandı Etienne Rambert "sadece ben mi? Olabilir... Şimdilik ve çok şükür. Özellikle de Başkan Bonnet'nin size Paris'te şu şey... bilmem kim... tarafından işlenen cinayetin ayrıntılarını Okuduğu cinayet gecesinden önceki gece, markizin dostları üzerinde oldukça kötü bir izlenim bıraktığının farkında mısın bilmiyorum."

"Öyleyse onlar da mı benden şüpheleniyorlar? Ama," diye devam etti genç adam heyecanlanarak "kimse bu şekilde suçlanamaz! Bir şeyler olması gerekir! Kanıtlar!"

"Kanıtlar mı? Ama sana karşı kanıtlar var. Ve korkunçlar. Bak... dinle..."

Etienne Rambert, Charles'i da aynısını yapmaya zorlayarak ayağa kalktı. İki adam tekrar yüz yüze gelmişti.

"Dinle Charles! Yetkililer araştırmalarını yaptıktan sonra o uğursuz gecede şatoya kimsenin girmemiş olduğu sonucuna vardılar; burada uyumuş olan tek erkek sensin..."

"Belki de dışarıdan geldi..."

"Dışarıdan gelmedi!" diye ısrar etti Etienne Rambert.

"Ayrıca, bunu nasıl kanıtlayabilirsin?"

Perişan haldeki Charles boş bakışları, karışmış kafasıyla sessiz kalmayı tercih etti. Bunalmıştı. Herhangi bir şey yapacak durumda değildi.

Odanın ortasında, titreyen bacaklarının üzerinde ayakta duruyordu; başı öne eğilmiş olarak gözleriyle banyoya gitmekte olan babasını izledi.

"Gel!" dedi babası zor duyulan bir sesle. "İzle beni!"

Herhangi bir şey yapacak durumda olmayan Charles, itaatkâr bir şekilde onu izledi.

Babası banyoya girmişti; tuvalet masasının altındaki rafta düzensiz biçimde yığılmış havlulardan kırışmış bir tanesini aldı ve yatak odasına götürdü.

"Bak!" diye mırıldandı havluyu bir anda oğlunun gözüne tutarak.

Charles Rambert ışığa tutulan havluda kırmızı lekeler gördü, bunlar kan lekeleriydi!

Genç adam korku içinde karşı koymak istedi. Etienne Rambert otoriter bir hareketle onu durdurdu.

"Hâlâ inkâr edecek misin? Talihsiz! Zavallı! İşte acımasız kötülüğünün açık seçik, çürütülemez kanıtı! Bu kan lekeleri suçunu kanıtlamak üzere buradalar. Yoksa bu havludaki kan lekelerini nasıl açıklayacaksın? Hâlâ cinayeti işlediğini inkâr mı edeceksin?"

"Hayır inkâr etmiyorum, inkâr etmiyorum... hiçbir şey anlamıyorum!"

Sonsuz bir şefkatle bezenmiş olan babasının bakışları, oğlunu süzüyordu.

"Zavallı, zavallı oğlum benim!" diye mırıldandı Etienne Rambert. Sonra kendi kendine konuşarak devam etti: "Ah belki de sorumlusu tamamen sen değilsindir, şartlar seni buna zorlamıştır!"

"Ama baba, hâlâ suçluyor musun beni[9] Gerçekten katil olduğumu mu düşünüyorsun?"

Etienne Rambert umutsuzca başını salladı.

"Ah!" diye söylendi. "Soyadımızın onuru adına, bizi sevenler için, soyunda seni masum kılacak uğursuz bir kalıtım olduğunu açıklamayı nasılda isterdim!.. Keşke bilim, hasta bir annnenin oğlunun da hasta olacağını kesinleştirebilseydi!.."

"Hasta mı?" diye sordu Charles kaygıyla. "Nasıl?"

"Korkunç ve gizemli bir hastalığın etkisinde, karşısında herkesin güçsüz, savunmasız kaldığı bir hastalık bu... delilik!" diye tamamladı sözünü Etienne Rambert.

"Ah, bu! Bu!.." diye bağırdı Charles, her defasında daha fazla korkarak. "Bana ne anlatmaya çalışıyorsun baba?.. Annemin deli olduğunu mu?" Olup bitenden bunalan genç sonra: "Aman Tanrım! Gerçeği söylüyor olmalısın! Garip, olağandışı davranışları kaç defa şaşırtmıştı beni! Ama ben?" diyerek kafası karışmış bir halde konuştu.

Genç adam konuşurken bir yandan da, sanki gerçekten uyanık olduğundan emin olmak ister gibi göğsünü yumruklu-yordu.

"Ben? Aklımı mı kaçırdım?"

"Belki de," dedi Etienne Rambert, "dehşet verici bir halüsinasyon, bir anlık kendinden geçme..."

Ama Charles babasının konuşmasını kesti.

"Hayır baba, hayır! Ben deli değilim!"

Heyecanlanmış olan genç adam artık sesinin tonunu kontrol edemiyordu; gecenin sessizliğinde düşüncelerini haykırıyordu, sevgili babasıyla yaptığı bu zalim tartışmanın dışındaki her şeye kayıtsızdı...

Etienne Rambert de sözlerinin tonunu ayarlayamıyordu artık; oğlunun söyledikleri onu çılgına çevirmişti.

"Bu durumda Charles, eğer aklının başında olduğunu söylüyorsan, suçun affedilemez! Katil! Katilsin sen!"

Koridordan gelen hafif bir gürültü dikkatlerini çekene kadar iki adam öylece durdular...

Yarı aralık kapı, yavaşça açıldı; dışarının karanlık fonunda beyaz bir siluet belirdi.

Therese uzun geceliği, omuzlarına dökülen saçları, kanı çekilmiş dudakları ve korkudan büyümüş göz bebekleri ile karşılarında belirdi. Genç kız tir tir titriyordu; kolunu güçlükle kaldırdı ve bir eliyle Charles'ı işaret etti.

"Therese! Therese!" diye fısıldadı Etienne Rambert.

Dizlerinin üzerine çökmüş ve ellerini yalvarır gibi bitiştirmiş olan talihsiz baba:

"Therese, burada miydin?" diye sordu.

Genç kızın dudakları belli belirsiz hareket etti ve nefes aldığı duyuldu.

"Buradaydım..."

Genç kız daha fazla konuşamadı; gözleri karardı. Sessizce, hareketsiz bir şekilde sırtüstü yığıldı.

V

TUTUKLAYIN BENİ!

Souillac'a yirmi beş kilometre ötede, Brive ve Cahors arasındaki ana demiryolu, tünelin içinde kaybolmadan önce oldukça keskin bir viraj çizer.

Kışın yağan yağmurlarla oluşan sel, özellikle de tünel yakınındaki toprak seti hatırı sayılır derecede aşındırmış, aralık başında çıkan büyük fırtınalarda toprak setin çökmesine neden olmuştu. Bu, şirketin hasarın oluştuğu yere en yetkin mühendislerini göndermesine neden olacak kadar endişe verici bir durumdu.

Mühendisler Souillac yönündeki tünelin çıkışına on kilometre uzaklıktaki rayların ciddi bir şekilde onarıma ihtiyacı olduğunu doğıuladılar.

Brive ve Cahors arasında çalışan trenler bu aksaklık yüzünden, bir aydan beri düzenli olarak yarım saatlik rötarlar yapıyorlardı. Yolun neden olduğu tehlike göz önüne alınarak, Brive'den gelen makinistlerin tünel çıkışından iki yüz metre önce tamamen durmalarını ve Cahors'dan gelen makinistlerin de aynı şeyi tünel girişinden beş yüz metre önce yapmalarını şart koşan bir güvenlik önlemi alınmıştı.

Ustabaşının idaresindeki bir grup işçi, önceki gece yolun beri tarafından getirilmiş olan rayları demiryolu traversi üzerine döşemeye başladıklarında, aralık ayının o gri sabahının şafağı henüz sokmuştu.

Küçük gruplar halinde toplanmış olan adamlar kendi aralarında konuşuyorlardı.

"Bize buraya on iki metrelik ray döşettiklerine inanabiliyor musun? Üstelik de bunlar sekizliklerden daha iyi değiller ve bunları döşemek çok daha da zor!" diye yakınıyordu yaşlı

bir işçi.

"Senin derdin ne?" diye sordu arkadaşı, "bu patronların bileceği bir konu, bize ne?"

Aniden kulak tırmalayan bir ıslık duyuldu. Kara bir delik gibi uzayan tünelin sonunda, ampullerin ışığı ancak seçilebiliyordu. Cahors yönüne doğru giden bir tren, talimatlara uyarak çalışma alanından önce durmuş, geçiş izni istiyordu.

Ustabaşı işçilerin yolun iki kenarına dizilmesini sağladıktan sonra tünelin ağzında bulunan küçük bir kulübeye yöneldi, el manivelası ile makas değiştirdi ve trenin yoluna devam etmesini sağladı.

Bir adam içinde şirketin yirmi dördüncü seksiyonundan, yani, tünelin dokuz yüz metresi de dahil olmak üzere yolun dört kilometresinden sorumlu kıldığı bir işçinin bulunduğu kulübeye yaklaştı. Yabancı kayıtsız bir ses tonuyla:

"Bu sabah sekiz elli beşte Verrieres'e varacak olan tren mi?" diye sordu.

"Evet!" diye cevapladı işçi. "Ama rötar yapacak!"

Tren geçip gitmişti zaten. Son vagonun arkasında bulunan ve trenin sonunu işaret eden üç kırmızı lamba, sabah sisinde kaybolmuştu.

İşçi işine geri döndü; tam tünelin içinde kaybolmak üzereyken, biri onu tekrar çağırdı. Geri döndü.

Yol işçisinin konuştuğu kişi, sorgu hâkiminin önceki gün kısa bir sorgulamadan sonra salıverdiği François Paul'den başkası değildi. "Bu sabah treninde çok yolcu olmaz, özellikle de birinci mevkide," diye mırıldandı adam.

"Bu garip bir şey değil," diye cevapladı sırtında taşıdığı aleti yere dayayan işçi. "Birinci mevkiye binebilecek parası olan zenginler her zaman Brive'ye sabah iki ellide varan ekspresе binerler..."

"Evet, tabii, bunu zaten biliyorum," diye cevapladı François Paul. "Ama, Gourdion'da, Souillac'ta, Verrieres'te... ekspresin durmadığı küçük istasyonlarda inecek olanlar ne yapıyorlar?"

"Şey, işin doğrusu bu konuda pek bilgim yok, ama sanırım Brive'de iniyorlar ve banliyö trenlerine, ki bunlar hızlıdırlar, biniyorlar ya da Cahors'da iniyorlar ve oradan arabayla almıyorlar ya da Brive'ye kadar gidip oradan tarifeli trenlere binip devam ediyorlar," dedi.

François Paul daha fazla soru sormadı.

"Bu sabah hava sıcak değil," dedi.

"Evet bu sabah hava sıcak değil, hatta yağmur yağacak gibi."

François Paul kaşlarını kaldırdı, gökyüzünün rengi açık olduğu için diğerinin sözlerine şaşırmıştı; işçi konuşmaya devam etti:

"Gördüğünüz gibi, rüzgâr batıdan esiyor, bu da buralarda yağmur yağacak demektir."

"Her yerde olduğu gibi," diye tamamladı sıkılmış olan François Paul. "Of, yılın bu zamanları çok zor geçiyor!"

Başıboş adama acıyan işçi, ona:

"İşin varmış gibi görünmüyorsun. Neden sözleşme yapmayı denemiyorsun? Burada insana ihtiyaç var," dedi.

"Ah öyle mi? Gerçekten mi?"

"Evet öyle," diye devam etti işçi. "Bak ustabaşı geliyor, onunla konuşmamı ister misin?"

"Bekle!" diye cevapladı François Paul, "hemen konuşma, burada nasıl bir iş yapıldığını bir süre gözlemem gerekiyor; bana uymayabilir de..."

Başıboş adam, arkasını dönerek gözleri yere dikili vaziyette set boyunca yavaş yavaş yürümeye başladı.

Başıboş adamın yürüdüğü yolun karşısına geçen ustabaşı, tünel girişinde duran işçiye yaklaştı.

"Nasılsın Michu? Sağlığın nasıl?"

"Aman, şef," diye yanıtladı adam dürüstçe, "şöyle böyle. Her şey düzgün gitmiyor, ama gidiyor işte. Yuvarlanıp gidiyoruz anlayacağın. Siz nasılsınız? Onarımlar nasıl gidiyor? Trenler benim seksiyonumda durmaya başladıklarından beri bana ne kadar çok iş çıkardıklarını bilemezsiniz."

"Peki neden?" diye sordu ustabaşı şaşkın bir ifadeyle:

"Kendiniz de göreceksiniz; makinistler her durduklarında, küllüklerini dökmek için bu fırsattan yararlanıyorlar. Tünelin içi küllük gibi ve ben izmaritleri toplamak zorundayım."

Ustabaşı gülmeye başladı.

"Şirketten takviye adam göndermelerini istemek gerekecek!"

"Görelim bakalım şirket onları bulabilecek mi?" dedi Michu. "Bakın, şuradaki sefil tilkiyi görüyor musunuz? Sizden iş istemesini tevsiye ettim, bana dedi ki: 'Önce işin ne olduğunu görmek gerek.' Sonra da gitti... Bundan daha tembeli ancak bir bekçinin askıda asılı duran ceketi olabilir!"

"Bugünlerde aklı başında insanlar bulmak çok zor, Michu dostum... Bu durumda, eğer bu serseri çalışmak istemiyorsa onu buradan kovacağım. Gözümü aletlerin üzerinden ayıramıyorum, özellikle de çevrede hırsızların dolaştıklarının söylendiği bugünlerde."

"Evet evet, ortada dolaşan suçlular var!" diye ekledi Michu. "Beaulieu Şatosu'ndaki cinayetten söz edildiğini duymadınız mı?"

"Evet, duydum!" diye onun sözünü kesti ustabaşı. "İşçilerim bundan başka bir şey konuşmuyorlar. Haklısınız Michu, dostum, yabancıları daha yakından izlemem gerek, özellikle de bu adamı."

Ustabaşı konuşmasını birden kesti ve bakışları uzakta bir noktaya sabitlenmiş bir şekilde hareketsiz kaldı. Onun bakışlarını takip eden işçi de şaşkındı. Sessiz geçen birkaç saniyenin sonunda birbirlerine bakıp güldüler: vadinin yamacında bir jandarmanın heybetli silueti seçiliyordu. Oraya kadar yürüyerek gelen jandarmanın birini aradığı aşikârdı.

"Komutan Doucet buralarda dolaşıyor," diye mırıldandı yaşlı Michu. "Sizinle aynı durumda olduğu kesin şef. Gözü birinin üstünde olmalı."

"Bu yüksek bir olasılık," diye onayladı ustabaşı. Beaulieu'daki olay yüzünden yetkililer gece gündüz tetikte dolaşı-

yorlar. Şu ana kadar yirmiden fazla başıboş adamı tutukladılar, ama onları salıvermek zorunda kaldılar, çünkü hepsi de olay anında başka yerde olduklarını kanıtlıyorlardı."

"Bu nedenle, cinayetin bu bölgeden biri tarafından işlenmediğini söylüyorlar," diye öne sürdü Michu. "Bu çevrede böylesi kötü insanlar yok; herkes Langrune Markizi'ne büyük saygı duyardı."

"Bakın bakın!" diye araya girdi şef, yoldaki toprak seti yavaş yavaş çıkmakta olan jandarmayı işaret ederek. "Jandarma, bir süredir bulmak istemediği halde iş arayarak dolaşmakta olan bu vatandaşa yönelmiş gibi görünüyor."

"Evet, olabilir," diye onayladı Michu bir süre onu izledikten sonra. "Ayrıca bu adamın kötü bir tipi var. Galiba buralı değil..."

İki adam neler olacağını merak ederek beklemeye başladı.

Bulundukları yerden elli metre uzakta Verrières İstasyonu'na doğru inmekte olan François Paul, düşünceli bir şekilde yavaş yavaş yürüyordu.

Ancak arkasından gelen ayak sesleri geri dönmesine neden oldu. Komutanı gören François Paul kaşlarını çattı.

Jandarma, garip bir şekilde, ondan birkaç adım ötede nazik ve saygılı bir tavırla durup hatta şapkasını çıkaracak gibi olunca, gizemli avare sert bir sesle:

"Allah aşkına komutan, size beni rahatsız etmemenizi söylemiştim!" dedi.

Komutan öne doğru bir adım attı.

"Sayın Sûreté Müfettişi, efendim, beni bağışlayın, ama size iletmem gereken çok önemli bir şey var."

Jandarmanın saygılı bir şekilde 'Sûreté Müfettişi' olarak hitap ettiği kişi, Paris Valiliği tarafından önceki gece Beaulieu'ya gönderilen gizli bir polis müfettişinden başkası değildi.

Ancak jandarmanın karşısındaki normal bir müfettiş ya da herhangi bir polis değildi. Langrune olayının gizemli ve karmaşık bir yönü olmasından çekinen Bay Havard, müfettişle-

çinin en iyisi ve en deneyimlisini seçmişti. Bu da tam kırk sekiz saattir avare kılığında Beaulieu civarında dolanmakta olan Juve'den başkası değildi. Ve işi Bouzille ile birlikte tutuklanmaya götürecek kadar da tedbirli davranmıştı. Bu tedbir onun araştırma yaparken gerçek kimliği hakkında hiçbir şüphe duyulmamasını sağlayacaktı.

Juve karşısında durmakta olan jandarmadan dolayı hoşnutsuz bir şekilde yüzünü buruşturdu.

"Dikkatli olun!" diye homurdandı. "Bizi izliyorlar. Sizinle gelmek zorundayım, beni tutuklar gibi yapın; kelepçeleri takın."

"Beni affedin efendim, buna cesaret edemem!" diye itiraz etti jandarma.

Juve cevap olarak sadece ona sırtını döndü.

"Dinleyin," dedi "iki üç adım atacağım ve kaçmak istermiş gibi yapacağım. Siz de bir şekilde omzundan tutacaksınız ve ben dizlerimin üstüne çökeceğim... O zaman bana kelepçeleri takacaksınız."

Şef ve yol onarımından sorumlu işçiler, tünelin girişinde durmuş büyük bir ilgiyle yüz metre uzaktaki jandarma ve avare arasında geçen anlaşılmaz diyalogu izliyorlardı.

Bir anda adamın kaçtığını ve jandarmanın onu hemen yakaladığını gördüler.

Birkaç dakika sonra, adam elleri önünde bitişmiş olarak jandarmanın yanında itaatkâr bir şekilde setin dik yokuşunu iniyordu. Bir süre sonra da iki adam bir koruluğun arasında kayboldu.

"Doucet onu avlamakta pek zorlanmadı," dedi yaşlı işçi.

Beaulieu yönünde yürürlerken Juve komutana:

"Şatoda neler oldu?" diye sordu.

"Artık katilin kim olduğu biliniyor, müfettiş," dedi jandarma. "Küçük Therese her şeyi anlattı..."

VI

FANTOMA ÖLÜMDÜR!

Saat sabahın sekiziydi.

Yolda kelepçeleri çıkarmış olan Juve, şatoya varmakta gecikmedi. Parkın parmaklıklı kapısının önünde Bay De Presles ile buluştu.

"Peki," dedi Juve ölçülü ve sakin sesiyle "haberleri biliyor musunuz?"

Sorgu hâkimi şaşkın bir şekilde ona bakarken müfettiş devam etti:

"İfadenizden anladığım kadarıyla hayır, Bay De Presles. Sizin için bir sakıncası yoksa Charles Rambert için bir tutuklama emri çıkartın."

De Presles önce birkaç adım geriledi ancak devamında, sakin bir şekilde parka girmiş ve şatoya yönelmiş olan Juve'nin peşinden koştu.

"Yapmayın Allah aşkına!" diye diklendi. "Suçlu olduğundan mı şüpheleniyorsunuz?"

"Bundan da fazlası!" diye cevapladılar aynı anda Surete müfettişi ile jandarma komutanı.

Juve savcıya, jandarma komutanının biraz önce bildirmiş olduğu haberi kısaca anlattı. Savcı şaşkınlığını gizleyemedi.

"Ama..." bir şey soracakmış gibiydi, ancak susmayı yeğledi.

Bir süre sonra üçü de basamaklı sekinin altındaydı. Şatonun kapısı açıldı ve bu sırada Kâhya Dollon göründü.

Saçlarının dağınık ve halinin perişan olduğu görülen kâhya, "Rambertleri bulamadınız mı? Neredeler? Neredeler?" diye bağırdı.

Juve'nin anlattıklarından dolayı canı sıkılmış olan savcı,

gerçekleşmiş olan farklı olayları kafasında biraraya getirmeye çalışırken, Surete Müfettişi durumu hemen kavradı ve komutana dönerek mırıldandı:

"Kuş kafesten uçtu!"

Juve ve Presles şatonun antresinde Dollon'dan, küçük Therese tarafından anlatılan hikâyenin tüm ayrıntılarını sunmasını istediler.

"Bu sabah erkenden şatoya geldim," diye cevapladı dürüst adam. "İki yaşlı hizmetçiyi, Louise ve Marie'yi, Bayan Therese'in odasında kendisini iyi hissetmeyen genç hanımımızla özenle ilgilenirken buldum. Yirmi dakika sonra (yaklaşık altı buçukta) Bayan Therese yeni yeni kendine gelmişti, o gece duyduğu şeyi ve tanık olduğu dehşet verici tartışmayı, baba ve oğul Rambert arasındaki tartışmayı bize anlatabildi."

"Siz ne yaptınız?" diye sordu De Presles.

"Ben de çok heyecanlanmıştım hâkim bey. Arabacı Jean'ı bir doktor bulması ve Komutan Doucet'ye haber vermesi için Saint-Jaury'e gönderdim. İlk gelen Doucet oldu, ona bildiklerimi anlattım ve sonra da doktorla birlikte Therese'i görmeye gitmesi için yanlarından ayrıldım."

De Presles komutana döndü ve bu kez ona sordu.

"Hâkim bey," diye cevapladı komutan, "Bay Dollon'un aktardığı olayların haberini aldığımda, Bay Juve'ye haber vermenin gerekli olduğunu düşündüm, onun şatonun yakınlarında dolaşmakta olduğunu biliyordum."

"Vay canına!" diye araya girdi De Presles, "Rambertler'in kaçabilecekleri tüm yollan tutmamakla büyük bir hata yapmışsınız dostum."

"Afedersiniz hâkim bey," diye araya girdi komutan enerjik bir ses tonuyla. "Böyle bir şeye kalkışmaları durumunda, onları engellemesi için Morand'ı şatonun girişinde nöbetçi olarak bıraktım."

"Peki Morand, kaçtıklarını görmemiş mi?"

Komutanın yerine cevap veren, ne olduğunu tahmin eden Juve oldu.

"Jandarma Morand, son derece geçerli bir nedenden dolayı çıktıklarını görmedi; bu neden de, onların tartışmalarından sonra, tam gecevarısı gitmiş olmalarıydı," dedi.

Bu kez soru sorma sorası Juve'deydi.

"O zamandan beri yeni bir gelişme var mı?"

"Hiçbir gelişme yok müfettiş..."

"Komutan, sanırım hâkim bey bir an önce adamlarınızı kaçakların peşinden göndermenizi emredecektir..."

"Tabii ki!" diye tamamladı De Presles. "Bir an önce!"

Komutan topuklarının üzerinde dönerek bir selam çaktı ve antreden ayrıldı.

Müfettiş ve sorgu hâkimi sessizce duruyorlardı. Dollon'sa rahatsız görünüyordu.

"Bayan Therese nerede?" diye sordu De Presles.

Dollon sorgu hâkimine yaklaştı.

"Şu anda dinleniyor, hâkim bey. Sakin bir şekilde uyuyor. Doktor yanında ve rahatsız edilmemesini istedi."

"Tamam," dedi De Presles. "Bizi yalnız bırakın."

Dollon gitti.

"Bay De Presles, birinci kata çıkmak ister misiniz?" diye önerdi Juve.

Biraz sonra, Etienne Rambert'in kırk sekiz saat boyunca kullanmış olduğu odaya yerleşmiş olan Juve ve De Presles, sessizce birbirlerine bakıyorlardı.

İlk konuşan sorgu hâkimi oldu.

"O halde, konunun kapandığını ve suçlunun şu Charles olduğunu söyleyebilir miyiz?"

Juve kafasıyla onayladı.

"Charles Rambert?.. Evet, büyük olasıkla suçlu o."

"Emin olmanızı gerektirecek bir şey var mı?" diye sordu sorgu hâkimi.

Gözlerini aşağı indiren Juve, dikkatlice ayakkabılarının ucunu inceledi ve sonra kafasını kaldırdı.

"'Olanaklı' dedim, çünkü şartlar beni bu sonuca varmaya zorluyor, ama içten içe buna inanmıyorum..."

"Suçlu olduğuna yönelik varsayım, kendisinin sözde itirafı, en azından babasının açık suçlaması karşısındaki Suskunluğu, bunlar birer kanıt..." diye devam etti De Presles.

"Onun lehine olan varsayımlar da var," diye karşı çıktı Juve hafif bir tereddütle.

"Soruşturmanız, da cinayetin evin içinde bulunan biri tarafından işlendiğini inandırıcı bir şekilde gösterdi," dedi hâkim.

"Olanaklı, ama kesin değil," diye tekrar itiraz etti Juve.

"Açıklayın o halde."

"O kadar acele etmeyin, hâkim bey," diyen Juve gülümseyerek ayağa kalktı. Sonra: "Burada yapacak işimiz kalmadı. Yandaki odaya, Charles Rambert'in kaldığı odaya gitmeye ne dersiniz?" diye önerdi muhatabına.

De Presles, Surete Müfettişi'ni izledi.

Juve en ince ayrıntıyı gözlemleyen bir bakışla odayı inceleyerek yürümeye başlarken, sorgu hâkimi purosunu yaktı. Sonra da rahat bir koltuğa yerleşti.

"Hâkim bey 'o kadar acele etmeyin' derken bana itiraz etmiştiniz biraz önce. İsterseniz şimdi niye olduğuna bakalım. Bu konuda öncelikli olarak açıklanması gereken iki nokta olduğunu düşünüyorum. Birincisi cinayetin karakteri, ikincisi de faili cinayeti işlemeye götüren itici güç. Sakıncası yoksa, iki noktayı tekrar ele alalım ve ilk elde kendimize, Langrune Markizi cinayetini hukuki anlamda nasıl adlandırmanın uygun olacağını soralım. Suçun işlendiği odayı ziyaret eden ve cesedi inceleyen herhangi bir araştırıcının ilk elde varacağı sonuç, bunun 'haz' suçları kategorisine girdiğidir. Katil kurbanı üzerinde kendi karakterini yansıtan bir iz bıraktı; bunu darbelerinin birbirine benzeyen şiddetine bakarak tanımlayabiliriz: alt sınıftan bir adam, serseri bir tip, bir profesyonel **SÖZ** konusu burada.'

"Bu sonuca nasıl vardınız?" diye sordu De Presles.

"Sadece, sizin de görmüş olduğunuz yaranın görüntüsünden," diye devam etti Juve. "Langrune Markizi'nin boğazı kesici bir aletin ucuyla boylu boyunca yarılmış. Yaranın de-

rinliğine ve genişliğine bakıldığında bunun tek bir darbeyle gerçekleştirilmiş olmasının mümkün olmadığı görülür. Çünkü katil öfkelenmiş, birçok darbe vurmuş olmalıydı. Ancak bu açıkça, suçlunun bu uğursuz işlerde hata yapmayan, dehşete kapılmadan ve hatta bir şey hissetmeden öldüren kişiler kategorisine ait olduğunu gösteriyor. Yaranın formu da katilin güçlü bir adam olduğunu gösteriyor. Öte yandan, zayıf yapılı insanların, 'derinlemesine' darbe vurduklarını, yani delici aletler kullandıklarını, buna karşılık güçlü katillerin, daha sonra korkunç yaralara neden olan, 'yüzeysel' darbeleri tercih ettiklerini siz de bilirsiniz..."

De Presles onayladığını belli edercesine başını salladı.

"Çıkarımlarınız doğru, bu kesin, ben de sizin gibi soğukkanlı bir katille karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum. Peki başka gözlemleriniz oldu mu?"

"Öncelikli olarak onu öldürürken kullandığı aleti tespit etmemiz gerek," dedi Juve. "Hâlâ elimizde bilgi yok. Tuvaletlerin ve parktaki havuzun boşaltılması, parmaklıkların çevresinin araştırılması için emir verdim. Bunun sonucunda tahminlerimizin doğru olup olmadığını göreceğiz. İçimde suç aletinin bir sustalıdan, serseri tiplerin kullandıkları kaba bıçaktan başka bir şey olmadığına dair bir his var. Ancak kesin bir şey var ki, Langrune Markizi bir hançerle ya da soylu bir silahla öldürülmedi..."

"Böyle düşünmenizin nedeni nedir?" diye sordu De Presles. .

"Bir kez daha yaranın formu. Katil, asıl tehlikesi ucunda olan bir silaha sahip olsaydı, boğazını yarmak yerine direkt kalbe saplardı; ama bunun tersine, silahın kenarını kullandığı için, hançerle değil bıçakla işlenmiş bir cinayet söz konusu. İşte bu yüzden karşımızda soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayet var."

"Öyleyse," diye devam etti sorgu hâkimi, "cinayetin karakterinin bu şekilde olmasından nasıl bir sonuç çıkartıyorsunuz?"

"Bu durumda cinayetin faili, iyi eğitimli bir genç olan ve yaşı göz önüne alındığında, profesyonel bir suçlu olması pek mümkün görünmeyen Charles Rambert değildi," diye cevapladı ciddi bir şekilde Juve.

"Bunu açıkça ortaya koydunuz," diye mırıldandı De Presles.

"İsterseniz, şimdi suçun itici gücünü ya da itici güçlerini ele alalım hâkim bey... Sizce katil onu neden öldürdü?"

"Herhalde çalmak için," dedi sorgu hâkimi tereddüt ederek.

"Neyi çalmak için?" diye üsteledi Juve. "Komodinin üzerinde, karanlıkta bile gayet rahatça seçilebilen, Langrune Markizi'nin bütün yüzükleri, elmas broşu, para kesesi bulundu... Titiz bir şekilde envanterini çıkardığım zorla açılmış çekmecelerde, başka mücevherler, bir cüzdanın içindeki elli franklık kâğıt paralara ek olarak, altın ve gümüş paralar halinde beş yüz frank buldum... Bu duruma ne diyorsunuz hâkim bey, bir hırsız elinin altında bunları görüyor ve almıyor mu?"

"Bu gerçekten şaşırtıcı," diye kabullendi De Presles.

"Şüphesiz, en şaşırtıcı olanı," diye devam etti Juve. "Belki de para, mücevher çalmaktan daha önemli bir şey söz konusuydu? Ancak bu soruyu sorduğum halde çözümlemek konusunda birtakım problemlerim olduğunu size itiraf ediyorum."

"Orası açık" dedi savcı.

Juve düşüncelerini açıklamaya devam etti:

"... Ama, ya hâlâ sık rastlanan bir olay olarak; amaçsız, basitçe zevk almak için ya da hastalıklı bir güdü sonucu, sabit fikirli ya da dengesiz birinin işlediği bir cinayetle karşı karşıyaysak?.."

"Bu durumda?" diye araya girdi De Presles.

"Bu durumda," diye devam etti Juve, "haz cinayetine sığınarak, kendimi genç Charles Rambert'in üzerine çöken suçluluk hissi düşüncesinden uzaklaştırdıktan sonra, eski düşün-

ceme dönmem ve onun suçlu olmasının fazlasıyla olanaklı olduğunu kabul etmem ters bir şey olmayacaktır. Benim düşünceme göre annesi hastalıklı ruha sahip: Charles Rambert'i bir histerik, bir hasta olarak düşünürsek, ruhsal bozukluktan mustarip orta güçte bir insanın kriz sırasında gücünün ikiye katlandığı görüldüğünden, zevk cinayeti lehine olan argüman sistemimizi zedelemeden onu Langrune Markizi cinayetiyle itham etmemiz mümkün olur. Bunun dışında," diye devam etti Juve, soru sormak üzere olan sorgu hâkimine aldırmayarak, 'kısa bir süre sonra, katilin kas gücüne dair tam detayları alacağım: Bertillon yakın zamanda kaslarını kullanan bir bireyin uyguladığı gücü tam olarak belirlemeye yarayan bir dinamometre icat etti... Kırılmış çekmecelerden örnekler aldım; yakında bununla ilgili sonuçları alacağım."

"Şüphesiz bu çok önemli bir ipucu olacak," dedi De Presles. "Eğer cinayetin evden birisi tarafından işlendiğini düşünüyorsak, bununla birlikte Charles Rambert'in suçlu olduğundan emin değilsek, kendimize cinayetin şatonun başka bir sakini tarafından işlenip işlenmediğini sorabileceğimiz de bir gerçek..."

"Bu durumda," diye kesti Juve, "suçun işlendiği sırada başka bir yerde olduğunu kanıtlayan ya da bir neden ileri süren kişileri bir bir ayıklayarak devam edebiliriz... ta ki bu konuyu netleştirene dek. Hemen başlamamızı ister misiniz?"

Sorgu hâkimi bir baş hareketiyle onayladı ve bu defa sözü o aldı:

"Bence iki yaşlı hizmetçi, Louise ve Marie tamamen olayın dışında görünüyor; tutuklayıp salıverdiğimiz şu serserilere gelince, emin olun ki onlar böyle vahşi bir cinayeti işlemek için fazlasıyla kaba ve basitlerdi."

Sorgu hâkimi devam ederken Juve başıyla onayladı:

"Ama sizin de düşünmüş olabileceğiniz gibi Bay Juve, olay anında başka bir yerde, yani sabahın beşine kadar hasta kadınla ilgilenen doktorla birlikte olduğunu kanıtlayan şu Dollon'un da şüpheli olmadığını sanıyorum."

"Halta adli tıp doktorunun cinayetin gece, üç ile dört arasında işlendiğini bildirdiğini de dikkate alırsak," diye tamamladı Juve, "sadece Bay Étienne Rambert'in durumunu incelemek kalıyor geriye."

"Konuşmanızı yine böleceğim," dedi sorgu hâkimi. "Étienne Rambert cinayetin işlendiği gece saat dokuza doğru, Orsay İstasyonu'nda, sabah altı elli beşte Verriéres'e gelecek olan trene bindi. Geceyi kompartımanında geçirdi ve söz konusu trenle geldi. Bu, bahanelerin arasında en iyisi."

"Aslında iyi bir tanesi," diyerek söze başladı Juve: "Bu durumda geriye sadece Charles Rambert kalıyor."

Canlanan polis, elindeki defterde delikanın hanesine kesin bir çizik attı.

"Cinayet kimse en ufak bir gürültü duymadan işlendi," dedi. "Dolayısıyla, katil evin içindeydi. Markizin yatak odasına yaklaştı ve kapıyı hafifçe tıklattı. Markiz kapıyı açmaya gitti ve onu görünce şaşırmadı, çünkü onu tanıyordu. Katil onunla birlikte odaya girdi ve..."

"Ah tabii tabii!" diye araya girdi De Presles, "ama siz bana hikâye anlatıyorsunuz Bay Juve. Markizin odasının kapısının yerinden çıkarılmaya çalışıldığını unutuyorsunuz; sürgüyü zorla açmışlardı ve gerçekten de menteşeleri kapının ardında sarkıyordu."

Juve gülümseyerek sorgu hâkimine baktı.

"Bu sonuca varmanızı bekliyordum, hâkim bey. Ama sizi cevaplamadan önce... suç mahalline kadar bana eşlik etme zahmetinde bulunun lütfen. Size çok ilginç bir şey göstereceğim."

Juve koridoru geçti ve Langrune Markizi'nin odasına doğru yöneldi:

"Bu sürgüyü iyice inceleyin," dedi De Presles'e. "Sizce bir gariplik var mı?"

"Hayır!" dedi sorgu hâkimi.

"Hayır mı?" diye üsteledi Juve. "Kilit çalışır vaziyette olduğu gibi, dili dışarıda; fakat, kapının duvara doğru hareket

etmemesini sağlaması için konulan engele dokunulmamış. Dolayısıyla, kilidi zorlamış olsalardı, engel de yerinden çıkmış olurdu..."

"Bu durum..." diye mırıldandı sorgu hâkimi.

"Bu vidalarda ne görüyorsunuz?" diye sordu Juve.

"Bazı küçük çizgiler," diye cevapladı sorgu hâkimi, parmağıyla işaret ederek, "ve bundan da şu sonucu..."

"Söyleyin, söyleyin" dedi Juve.

"Tamam," dedi sorgu hâkimi çekingen bir şekilde, "aslında, bu vidaların kilide vurulan sert bir darbeyle yerinden oynatılmadıkları, söküldükleri sonucunu çıkarmalıyım ve dolayısıyla..."

"Dolayısıyla," diye devam etti Juve, "burada, katilin bu şekilde davranmakla sadece bizi şaşırtmak, kapıyı Langrune Markizi açtığı halde onun bir darbeyle açıldığına bizi inandırmak istediği sonucunu çıkarmamıza izin veren basit bir makyaj söz konusu. İşte bu yüzden katil markizin tanıdığı biriydi."

Birdenbire duran Juve, sorgu hâkimine aldırmadan markizin yatak odasından çıktı ve onu Charles Rambert'in odasına yönlendirdi. Banyoya girdi, diz çöktü ve parmağını yeri kaplayan karoların ortasına koydu.

"Burada ne görüyorsunuz hâkim bey?"

Savcı monoklünü taktı ve müfettişin işaret ettiği yeri iyice inceledikten sonra, küçük koyu lekeyi gördü.

"Kan mı?" diye sordu.

"Kan!" diye cevapladı Juve. "Baba Rambert'in oğlunun banyosunda bulduğu kanlı havlu hikayesiyle örtüşen nokta, görüntüsü Bayan Therese'i fazlasıyla etkilemiş olan havlu buydu, kız uydurmamıştı: havlu gerçekten var ve bu genç adamın suçlu olduğuna ilişkin en iddialı kanıtı oluşturuyor."

Sorgu hâkimi başını eğdi.'

"Evet bu ciddi bir delil; Charles Rambert'in suçlu olduğu kesin..."

İki saniyelik bir sessizlikten sonra, Juve düşüncesini açık-, ladı:

"Hayır!"

Sorgu hâkimi neye uğradığını şaşırdı.

"Nasıl!" diye bağırdı elinde olmadan. "Bu kez aklınızda ne var?"

"Sadece şu," diye cevapladı Juve, "cinayeti evde bulunan birinin işlediği lehine olan varsayımın tamamlayıcı argümanlarını ele aldığımızda, fail Charles Rambert'ten başkası olamaz, suçun dışarıdan gelen biri tarafından işlendiği lehine aynı şekilde tamamlayıcı diğer argümanları ele alalım. Katilin eve kapıdan girmesini engelleyecek bir şey yok."

"Kapı kilitliydi," dedi savcı.

"Ah, her zamanki gibi!" diyerek gülümsedi Juve. "Argümanınız değerli, inanın bana; dışarıdan bir anahtarla açılamayacak kilit olmadığını unutmayın. Ah! Kapıda açılması basit sürgüler, eskiden kullanılanlar gibi sürgüler olsaydı size kimsenin girmediğini söylerdim, çünkü kapısı sürgülü bir yere girmenin tek yolu: kapıyı kırmaktır! Ama biz anahtarla açılan bir kapıdan bahsediyoruz. Kalıbı çıkarılamayan anahtar yoktur, aynı şekilde sahtesi yapılamayan da. Katil şatoya yaptırdığı anahtarla rahatça girdi..."

"Katil dışarıdan geldiyse," diye karşı çıktı sorgu hâkimi, "şatonun çevresinde iz bırakmış olmalıydı, ama böyle bir ize rastlamadık."

"Siz öyle sanıyorsunuz!" diye düzeltti Juve cebinden bir kâğıt çıkararak. "Dün şato ve toprak set arasında bir yerde bulduğum şu harita parçasına ne diyeceksiniz! Elimizdeki kısım, ilginç bir şekilde, Beaulieu Şatosu'nun çevresini gösteriyor..."

"Bu hiçbir şeyi kanıtlamaz," diye itiraz etti sorgu hâkimi. "Bölgemizde 'bizim bölgemizin' haritasının bir parçasını bulmak son derece doğal bir olay. Orada başka bir bölgeye ait harita parçası bulsaydınız belki ilginç olurdu."

"Merak etmeyin; kısa süre sonra bu konuya tekrar döneceğim," diye mırıldandı Juve. "Bunun dışında, tezimi dayandırdığım tek argüman bu değil. Bu sabah tren yolunun etrafında

dolanırken oldukça şüpheli izler keşfettim."

"Anlıyorum," dedi, Juve'nin keşfinden iyice etkilemiş gibi görünen sorgu hâkimi. "Simdi, sizce bundan ne gibi bir sonuç çıkarmamız uygun olur?"

Juve düşüncesini yüksek sesle şöyle açıkladı:

"Neden iki varsayımı bir arada ele almıyoruz? Yani, katil suçu işlemeden önce şatoya girdi ve cinayeti işledikten sonra da çekip gitti. İşini bitirdikten sonra, size biraz önce bahsettiğim izleri bulduğum toprak seti tırmanan yolda giden trene atlamış olabilecek bir suçlu hakkında ne söylerdiniz?"

"Hiç kimsenin, sanki bir tramvaymışçasına trene atlayamayacağını söylerdim!" diye cevapladı sorgu hâkimi.

"Doğru," diye kabullendi Juve, "ama demiryolundaki çalışmalar yüzünden, trenlerin bir aydan uzun bir süredir tünelin yakınlarında bir süre durduklarını size hatırlatırım."

Juve'nin çıkarımlarından rahatsız olan De Presles, bu kez başka bir itirazını dile getirdi.

"Ama şato yakınında hiçbir iz bulamadık."

"Doğru," diye onayladı Juve. "Fakat suçun işlendiği odanın penceresinin altındaki çimenlerde, sıradışı bir toprak hareketi keşfettim. Ben de birinci kattan nemli çimen yüzeye atlasaydım ve botlarımın izini silmek isteseydim, çevredeki toprağı ve onu kaplayan otları, düzleştirilmiş gibi görünen sözünü ettiğim çimen kaplı kısımla aynı şekilde düzleştirirdim."

"Burayı görmek isterdim," dedi De Presles.

"O zaman buyrun," diye onayladı Juve.

İki adam hızlı bir şekilde merdiveni indiler, antreyi geçtiler ve şatodan çıktılar. Söz konusu yere yaklaşırken, sorgu hâkimi çimenlerin üzerinde hiçbir iz fark etmemiş olmasından dolayı şaşırınca, Juve şöyle açıklama yaptı:

"Bunu anlamaktan kolay bir şey yok. Gördüğünüz üzere, katil çimenin üzerinde yürüdüyse, bunu gece yaptı. Yani çiğ düşmeden önce. Herkesin bildiği gibi, sabah çiy buharlaşırken, bir insanın ya da hayvanın çiğnemiş olduğu otlar tekrar

düzleşir ve bu şekilde her türlü ayak izi silinir."

İki adam, Surete Müfettişi'nin ifadesiyle 'makyajlanmış' olması gereken, çimenlik alana kadar gelip diz çöktüler ve dikkatlice yeri incelediler. Çimenliğin kenarında, ravent otunun aynı zamanda biraz gölge de yapan yaprakları yayılıyordu.

Tesadüf eseri en yakınındaki yaprağa bakan Juve, şaşkınlık ve tatmin içeren bir açıklama yapmaktan kendini alamadı.

"Ah, işte bu ironik bir şey!"

"Ne?" diye sordu sorgu hâkimi.

"Bu," diye cevapladı Juve, parmağıyla otun yapraklarından sarkan siyah topakları işaret ederek.

"Nedir bu?" diye sordu De Presles.

Juve avucuyla yaprağın üst kısmını sıvazladı.

"Bu toprak," dedi, "çimenliğin çevresinde ya da on santimetre derinde bulunan gibi, ıslak toprak."

"Yani?.." dedi şaşırmış olan sorgu hâkimi.

"Sanıyorum ki ıslak toprağın kendi başına yer değiştirme, hatta on santimetre yukarı çıkmak gibi bir yeteneği yok," diyerek güldü Juve. Savcının suskunluğu karşısında devam etti: "Bundan bu toprağın tek başına buraya gelmediği, birisi tarafından getirildiği sonucunu çıkarıyorum. Nasıl mı? Çok basit Bay De Presles. Bir adam içerden çimenliğe atladı ve bizzat elleriyle yeri düzelterek izlerini sildi. Toprak yüzünden kirlenen ellerini düşünmeden birbirine sürttü; parmaklarına yapışmış olan toprak da topaklar halinde ravent otunun yaprağının üzerine düştü ve onu bulduğumuz bu yerde öylece kaldı... Dolayısıyla, eğer dışarıdan gelmediyse, suçlunun cinayetten sonra buradan kaçtığına dair kesin bir yeni kanıtla karşı karşıyayız."

"Öyleyse katil Charles Rambert değil," diye konuştu sorgu hâkimi.

"Charles Rambert 'olmalı'..." diye cevapladı Juve gizemli bir şekilde.

Kısa bir sessizlik oldu aralarında. Juve'nin garip davranışlarıyla her seferinde daha da kafası karışan De Presles, müfet-

tiş konuşmaya başladığında sessiz bir şekilde düşünüyordu:

"Çok hoş olmasa da, kendimi size onu sunmaya zorunlu hissettiğim bir varsayımım daha var. Sizin de iyi bildiğiniz gibi, Beaulieu'da işlenen cinayet tuhaf, gizemli, anlaşılmaz bir suç. Özet olarak, kendine has bir suç... Fantomavari."

Neredeyse efsane olan bu ismi polisin ağzından duyunca, De Presles omuzlarını silkti.

"Vay canına, Bay Juve, yardım için Fantoma'nın adına başvurabileceğiniz asla aklıma gelmezdi. Fantoma'ya başvurmak... Fantoma fazlasıyla kolay bir açıklama sunuyor, bir olayı kapatmanın en kolay yolu. İyi bilirsiniz ki, bu aramızda yaptığımız bir koridor şakasıdır... Fantoma diye biri yok!"

Juve irkildi. Bir süre sessiz kaldıktan sonra, sesinde ciddi bir tonla devam etti:

"Efendim," dedi kontrol ettiği ama kelimelere vurgu yapan bir sesle, bu onun inancını belli etme yöntemiydi. "Bunu ciddiye almamakla yanılıyorsunuz! Büyük bir hata işliyorsunuz! Siz sorgu hâkimisiniz ve ben, mütevazı bir Surete müfettişinden başka bir şey değilim... ama sizin sadece üç-dört yıllık, belki daha az pratiğiniz var. Bense on beş yıldır görevdeyim. Fantoma'nın var olduğunu biliyorum! Ve onun herhangi bir işe bulaştığı kuşkusu ortaya çıkarsa bunu ciddiye alırım."

De Presles şaşkınlığını gizlemeye çalışarak polise bakıyordu. Juve devam etti:

"Kimse beni asla korkak olmakla suçlamadı, Bay De Presles. Ölümü yakından gördüm. Dehşet saçan intikamcılar beni tehdit ediyorlar. Hiçbirine aldırmam! Bunlar bana vız gelir. Ama bana Fantoma'dan bahsedildiğinde ya da herhangi bir olaya bu suç dehasının karıştığından kuşkulandığımda... gerilirim Bay De Presles. Ben!.. Juve! Korkuyorum, çünkü Fantoma insanın normal araçlarla mücadele edebileceği bir varlık değildir, gücü hiçbir şeyle ölçülemez, aynı şekilde dayanıklıdır, tahmin edilemeyecek kadar da güçlüdür... Sonuç olarak Bay De Presles, Fantoma'ya karşı mücadele eden tüm in-

sanlar, arkadaşlarım, meslektaşlarım, şeflerim, hepsi, beni duyuyor musunuz, hepsi onun yüzünden acı çektiler... Fantoma var, bunu biliyorum, ama kim? İnsan görülebilir bir tehlikeye meydan okuyabilir. Ancak sadece tahmin ettiği ama görmediği tehlike karşısında titrer."

"Ama Fantoma bir şeytan olamaz," diye araya girdi sorgu hâkimi. "O da bizim gibi bir insan!"

"Evet, haklısınız hâkim bey, o bir insan... hatta bizim gibi bir insan. Ancak bu adamın bir dahi olduğunu tekrar ediyorum. Görünüşe göre en ufak bir iz bırakmadan öldürmek gibi garip bir ayrıcalığı var. Görülemiyor, hissediliyor. Duyulamıyor, ancak seziliyor! Fantoma bu işe bulaştıysa, cinayeti aydınlatıp aydınlatamayacağımızı bilemiyorum."

Anlattıklarından etkilenmiş görünen De Presles, endişe içinde sordu:

"Sevgili dostum, bana soruşturmayı bırakmamı tavsiye etmeyeceksiniz değil mi?"

Polis elinde olmadan kulakları çınlatan, bir kahkaha attı.

"Haydi bayım! Korku duymak, bir korkak olmak anlamına gelmez. Sonuna kadar görevimi yapacağımdan emin olabilirsiniz."

Arkalarından gelen hızlı ayak sesleri, iki adamın geriye dönmelerine neden oldu. Beaulieu Şatosu'na koşarak yaklaşmakta olan ter içinde kalmış bir postacıydı bu.

"Sizlerden biri Bay Juve'yi tanıyor mu acaba?" diye sordu.

"Benim," dedi polis, telgrafı alıp sert bir şekilde açmadan önce. Juve irkilerek telgrafı sorgu hâkimine uzattı. "Okuyun bunu, bana bir iyilik yapın lütfen."

Telgraf Sûrete'den geliyordu ve şunlar yazılıydı:

Acilen Paris'e dönün. Lord Beltham'ın kayboluşunun ardında gizemli bir varlık olduğuna inanıyoruz. Fantoma'nın olayın içinde olmasından çekiniyoruz.

VII

SURETE

"Bay Gurn lütfen?"

Aceleyle merdiveni sildikten sonra, biraz önce kapıcı odasına dönmüş olan Lavert Sokağı 147 numaralı binanın kapıcısı Bayan Doulenqucs, kendisine bu soruyu soran ziyaretçiyi iyice inceledi... Uzun boylu, esmer, pala bıyıklı bir adam duruyordu karşısında. Lastikli bir şapka takmıştı ve yakası kulaklarına kadar kaldırılmış, yukarıdan aşağıya kadar düğmeleri iliklenmiş bir kaban giymişti.

"Bay Gurn?" diye tekrarladı ziyaretçi.

"Burada değil, bayım," diye cevapladı kapıcı. "Bayağı zaman oldu."

"Biliyorum," diye ısrar etti yabancı, "ama bana eşlik etme iyiliğinde bulunursanız yine de dairesine çıkmak isterdim."

Adam ceplerinde bir şey arar gibi yaptı; şüphesiz bu yersiz isteğini bir mektup ya da ziyaret kartı ile haklı çıkaracaktı, birkaç saniyelik tereddütten sonra, kapıcı sesinde şaşkın bir tonlamayla:

"Ne istiyorsunuz?.. Ah! Şimdi anlıyorum, siz paketler için bana gönderdikleri görevli olmalısınız. Şirketin adamı... Bekleyin, hay Allah, şirketin adı neydi? Garip bir isim... sanırım bir İngiliz ismi."

Kapıcı, o ana kadar aralık tuttuğu kapısının eşiğinden çıktı, odanın sonuna kadar gitti ve alışkanlıkla kiracıların postalarını dağıttığı evrak raflarını araştırdıktan sonra, Gurn adına düzenlenmiş, renksiz bir isim etiketi buldu.

Kadın okumak için gözlüklerini taktı, ama ziyaretçi ona yaklaştı ve omzunun üzerinden kadının aramakta olduğu ismi okudu. Çaktırmadan geri çekildi ve tamamen sakin bir şekilde:

"Aslında, South Steamship şirketi adına buradayım," dedi.

"Evet, işte bu, South." Kapıcı harfleri zar zor heceledi. "Söylediğiniz şey... bu kelimelerin nasıl telaffuz edildiğini bilmiyorum. Tamam," diye devam etti, "belli ki şirketinizin acelesi yok; üç haftadır paketlerin alınmasını bekliyorum. Bay Gurn, o gittikten birkaç gün sonra geleceklerini söylemişti."

Bayan Doulenques dalgın bir şekilde kapıcı odasının caddeyi gören penceresinden baktı.

"Ama sizde ne binek arabası var ne yük arabası," dedi, merakla ziyaretçiyi baştan ayağa tekrar süzdükten sonra, şüphesiz basit bir hamala göre fazla iyi giyimli görünüyor olmalıydı. "Sanırım bavulları sırtlanmayacaksınız?"

Yabancı, cevap vermeden önce bir süre bekledi, sonra sakin bir şekilde konuştu.

"Yük arabam olmadığı ve Bay Gurn'un paketlerini sırtlanmayacağım doğru, hanımefendi. Bu sabah sadece paketlerin büyüklüğünü kontrol etmeye geldim. Bana gösterir miydiniz?"

Kapıcı derin derin iç çekti.

"Başka çare yoksa! 'Beşinci' katta." Merdiveni çıkarken söylendi: "Daha önce, ben şurada temizlik yaparken gelmemiş olmanız ne yazık! Böylece yüz yirmi basamağı tekrar tırmanmak zorunda kalmazdım."

Beşinci kata vardılar. Kapıcı cebinden bir anahtar çıkardı ve kapıyı açtı. Daire mütevazıydı ama zarif bir biçimde döşenmişti.

Yemek odasıyla salon karışımı olan ilk odada ve yatak odasında, ardında ufukta kaybolan bahçelerin görülebildiği büyük pencereler vardı. Dairenin, önünde hiçbir bina olmaması gibi bir avantajı vardı, böylece pencereler açıkken komşulara görünme derdi olmadan odanın içinde rahatça dolaşılabiliyordu.

"Havalandırmak gerekiyor," diye mırldandı kapıcı. "Aksi takdirde, Bay Gurn döndüğünde hiç memnun kalmayacaktır."

"Bay Gurn sürekli burada mı yaşıyor?" diye sordu yabancı.

"Ah, hayır bayım," diye cevapladı kapıcı. "Bay Gurn gezgin bir tüccardır. Zamanını dışarıda geçirir, bazen epeyce uzun sürer bu. Bu şekilde dolaşmak pek eğlenceli olmasa gerek, ancak sanırım bu şekilde geçimini sağlıyor, çünkü Bay Gurn cimri denebilecek biri değildir."

"Evet, evet anlıyorum," dedi yabancı. "Yani cimri biri değil öyle mi?"

"Hayır değil, bayım."

Geveze kapıcı, muhatabı şöminenin üstünde genç bir kadın fotoğrafı bulana kadar, karmaşık bir bahşiş hikâyesi anlatmaya başladı, yabancı fotoğrafı işaret ederek sordu:

"Bayan Gurn mu?"

"Bay Gurn bekârdır," diye cevapladı Bayan Doulenques.

Yabancı ona göz kırptı ve anlamlı bir gülümsemeyle sesini alçaltıp:

"Kız arkadaşı ha?" diye sordu.

Kapıcı kafasını iki yana salladı.

"Yapmayın, haydi canım! Belli ki bu fotoğraftaki kişi ona benzemiyor."

"O halde, onu tanıyor musunuz?"

"Onu sima olarak tanıyorum. Bay Gurn Paris'teyken bir kadın öğlenleri ziyaretine gelir... Çok zarif bir kadındır, bizim bu Belleville Sokağı'nda pek fazla görmeye alışık olduğumuz tiplerden değildir. Büyük dünyanın insanı olduğu belli... Her zaman tül takar ve her zaman acelesi vardır. Kapıcı odasının önünden hızla geçer ve benimle hiç konuşmaz... Ama çok cömerttir bahşiş vermeden geçtiği gün yoktur."

Yabancı, kapıcının anlattığı sırlarla ilgilenmiş gibiydi.

"O zaman, başka bir deyişle, bu evde paraya pek önem verilmiyor," diye yorumladı.

"Şüphesiz, verilmiyor!"

Merdivenden gelen güçlü bir ses tonuyla irkildi kapıcı:

"Kapıcı!"

Bayan Doulenques hemen merdiven boşluğuna koştu.

"Beşinci kattayım... Ne oluyor? Kim çağırıyor?"

"Bay Gurn bu binada mı yaşıyor?" diye cevapladı ses.

"Yukarı çıkın! Şu anda onun dairesindeyim..."

Daireye dönen kapıcı:

"Bay Gurn'u soran biri daha... Durmadan onu soruyorlar," dedi.

"Nasıl? Çok mu ziyaretçisi var?" diye sordu yabancı hemen.

"Hiç bayım, neredeyse hiç ziyaretçisi olmaz. Bu yüzden ben de şaşırmış haldeyim," diye cevapladı kapıcı.

O sırada giyimleri meslekleri açık eden iki adam göründü. Bu kişiler nakliye şirketindendi. Bir tanesi konuşmak üzereydi ki kapıcı durumu anladı, az önce Bay Gurn'un dairesine girmesine izin verdiği şapkalı adama dönerek:

"Şuna bakın! Bunlar eşyaları almaya gelen çalışanlarınız olmalı..." dedi.

Yabancı bir mimik yaptı, cevaplamadan önce duraksadı ve sonunda hiçbir şey demedi.

İlk konuşan işçilerden biri oldu.

"Tamam," dedi kabaca, "Bay Gurn'un dört bavulunu götürmek için South Steamship şirketinden geliyoruz. Bunlar onlar mı?"

Eliyle, girişteki odanın bir köşesine yerleştirilmiş olan iki büyük bavulu ve iki küçük kutuyu işaret etti.

"Bu nasıl şey?" diye sordu Bayan Doulenques. "O halde, siz üçünüz birlikte değilsiniz?"

Taşımacılar da şaşırmış gibi görünüyordu.

"Şüphesiz, hayır. Beyefendiyle birlikte değiliz..." Sonra arkadaşına dönerek: "Haydi! Acele edelim!" dedi.

Yabancı adam ani bir hareketle, eşyalar ve işçilerin arasına girdi.

"Özür dilerim," dedi yabancı, otoriter ama nazik bir ses tonuyla, "sizden hiçbir şeye dokunmamanızı rica ediyorum!"

İşçilerden biri cevap olarak, cebinden kirli, buruşuk bir defter çıkardı ve sayfalarını çevirdi.

"Ama adreste herhangi bir yanlışlık yok," diye emin oldu dikkatli bir şekilde okuduktan sonra. "Bizi buraya eşyaları almamız için gönderdiler." Arkadaşına bir işaret yaptıktan sonra, emredercesine, "Acele edelim!" dedi.

Bayan Doulenques kime güveneceğini şaşırmıştı. Heyecan içindeki kapıcı, daireden çıktı ve kaygılı bir ifadeyle seslendi:

"Bayan Aurore!.. Bayan Aurore!.."

Hareketleri giderek daha gizemli bir hale gelen yabancı, ona yaklaşmayı denedi, ancak dehşet içindeki Bayan Doulenques ciyak ciyak bağırmaya başladı:

"İmdat! İmdat!"

Öfkelenen birinci işçi bir küfür savurdu.

"Tanrı aşkına, bir tek hırsız yerine konmadığımız kalmıştı. İsterseniz polis çağırın. Bizim için fark etmez."

İşçi, yabancıyı incelemeye başladı.

"Ama ben ne olduğunu şimdi anlıyorum," diye devam etti şüphelendiğini gösteren bir hareketle. '"Beyefendi iyi niyetli olmayabilir."

Bir anda arkadaşına dönerek aklına gelen çözümü söyledi:

"Bak Auguste, bu işi halledebilmemiz için, caddenin köşesine kadar in ve bir polis getir; böylece beyefendi kapıcıya açıklamasını onun önünde yapar."

Auguste aceleyle denileni yapmaya koyuldu.

Kimsenin konuşmadığı gergin birkaç dakika geçti.

Korkudan tir tir titreyen kapıcı, koşarak inmek için dairenin kapısında tetikte bekliyordu. Elinde defteriyle işçi, en ufak bir endişesi yokmuş gibi görünen ve dalgın dalgın etrafına bakınan şapkalı adamı, sevimsiz bir tavırla inceliyordu.

Birkaç güçlü adım sesi duydular. Auguste bir polisle yukarı çıkıyordu.

'Burada neler olduğunu öğrenebilir miyim?" diye sordu polis gür ve otoriter bir sesle.

Bölge polisini görünce herkesin yüzünde sakin bir ifade belirdi. Kapıcı titremeyi bıraktı ve işçinin suçlayıcı bakışları

kayboldu. Şapkalı adam bir hamleyle aralarından sıyrıldığı sırada ikisi konuyu açıklamak üzereydiler, adam polise yaklaştı ve onunla yüzyüze geldi, gözlerine baktı ve:

"Sûreté Générale! Müfettiş Juve!" diyerek kendini takdim etti.

Bu beklenmeyen açıklama karşısında polis, bir adım geriledi, gözlerini muhatabına doğru çevirdi ve saygılı bir tavır takınarak elini kepine götürdü.

"Af edersiniz, müfettiş, beni bağışlayın. Sizi tanıyamadım Bay Juve, oldukça uzun zamandır bu sokakla meşgul olmanıza rağmen sizinle tanışamamıştık."

Sonrasında, oradaki varlığını hatırlayınca, kızgın bir şekilde öbür işçiye döndü.

"Sen, buraya yaklaş! İtiraz istemem!"

Bu şekilde kimliğini açıklamak zorunda kalan Juve, polisin South Steamship Şirketi'nin görevlisini hırsız sandığını anlayınca güldü.

"Tamam," dedi. "Bu adamı rahat bırakın, o bir şey yapmadı."

"Evet ama, o zaman kimi tutuklamam gerekiyor?" diye cevapladı polis.

O sırada, polisin yabancıya karşı tavrından etkilenmiş olan kapıcı araya girdi.

"Beyefendi bana polis olduğunu söylemiş olsaydı, polis çağırmaya gidilmesine izin vermezdim."

"İçinde bulunduğunuz durum nedeniyle, haklı olarak hayli endişeliydiniz, kendimi tanıtsaydım bile," diye cevapladı müfettiş Juve gülümseyerek, "bana inanmazdınız. Bağırmaya devam ederdiniz." Sonra canları sıkılmış olan iki işçiye döndü: "Size gelince değerli dostlarım, bir an önce ofisinize dönün."

İki adam yapmaları gereken başka işleri olduğu konusunda diretince, Juve kesin bir ifadeyle emretti:

"İşi bırakın, dedim. Patronunuza haber verin. İsmi neydi?"

"Bay Wooland," dedi işçilerden biri.

"Tamam," dedi polis dedektifi. "Bay Wooland'a çok kısa

bir süreliğine buraya gelmesini söyleyin... Bay Gurn'un teslimatıyla ilgili tüm belgeleri de getirsin, anlaşıldı mı?"

"Madem öyle, tamam," diye cevapladı işçi. "Bizim için fark etmez, boşa geçen başka bir sabah daha."

"Mağduriyetiniz giderilecektir," diye söz verdi Juve.

İşçiler merdivenlerden inerken, müfettiş Juve alçak sesle ekledi:

"Bununla ilgili tek laf etmenizi istemiyorum, özellikle çevrenizdekilere. Ricamı sadece patronunuza iletin. Hepsi bu kadar."

İşçilerin alelacele d'Hauteville Caddesi'ne doğru yola çıkmalarının ardından çeyrek saat geçmişti.

Juve bir yandan kutuları açarken diğer yandan mobilyaları inceleyip, dolapların içindekileri dikkatle kaydediyordu. Bu arada kapıcıdan ev sahibini biraz daha tarif etmesini istedi.

"Bay Gurn," diye anlatmaya başladı erdemli kadın, "tipik sansın, orta boylu ve güçlü yapılı, her zaman İngiliz traşlı olan bir adamdır; onu tanımlayan başkaca özel işaretleri, yüzünde karakteristik hiçbir şey yoktur."

Bu üstünkörü tarif polisi pek tatmin etmiş gibi görünmüyordu. Juve bölge polisine, anahtarla kilitlenmiş olan bir bavulu mutfakta bulduğu bir tornavidayla açmasını emretti. Sonra, kafası oldukça karışmış bir şekilde duvara dayanmış olarak ayakta duran Bayan Doulenques'in yanına döndü.

"Daha önce bana Bay Gurn'un bir sevgilisi olduğunu söylemiştiniz. Bu kadınla ne zaman görüşüyordu?"

"Tanrı aşkına, bayım, Bay Gurn Paris'te olduğunda, oldukça sık ve genellikle öğleden sonra..."

"Birlikte mi çıkıyorlardı?"

"Hayır, bayım."

"Bu bayanın, geceyi burada geçirdiği oldu mu hiç?"

"Asla bayım!"

"Evet," diye devam etti polis, kendi kendine konuşur gibi, "evli bir kandından bahsettiğimiz çok açık."

Bayan Doulenques ilgisizce:

"Ne diyeceğimi bilemiyorum..." dedi.

"Sorun değil," diye kesti polis. "Arkanızdaki elbiseyi bana verin lütfen."

Kapıcı itaatkâr bir şekilde, askıda asılı duran ceketi Juve'ye verdi. Ceketi alelacele yoklayan polis, ceplerini araştırdı; ardından boyun kısmındaki etiketi okudu: 'Pretoria'.

"Güzel!" dedi kendi kendine. "Tam tahmin ettiğim gibi."

Düğmelere baktı. İç kısımlarında tahtanın üzerine bir isim işlenmişti: 'Smith'.

Detektifin sonlandırmak üzere olduğu araştırmanın karakterini tahmin eden polis, henüz açmış olduğu bavuldaki giysilerin incelemeyi uygun gördü.

"Efendim," dedi, "buradakilerin nerede yapılmış olduğu belli değil ve imalatçının ismi de yok."

"Tamam," dedi Juve, "bana diğer bavulu aç."

Polis memuru, amiri tarafından işaret edilen bavulun kilidiyle uğraşırken, müfettiş de mutfağa gitti ve kısa bir süre sonra elinde demir bir sap üzerine monte edilmiş oldukça ağır bir bakır çan tutarak geri döndü.

Juve çanı merakla inceledi, onun ağırlığını tarttığı sırada, dikkatini henüz açılmış kapağı yukarıda duran bavula çekecek dehşet çığlığı yükseldi polis memurunun ağzından.

Mesleğine özgü soğukkanlılığını kaybetmese de, Juve de irkilmekten alamadı kendini.

Gözlerinin önünde trajik bir sahne söz konusuydu: Bavulun içinde bir ceset vardı!

Böyle talihsiz bir görüntüyle hayatında ilk kez karşılaşan Bayan Doulenques, yarı baygın şekilde bir sandalyenin üzerine yığıldı ve polis hemen yardımına koştu.

"Sadece sahanlığa açılan kapıyı kapatmak yeterli değil, bu odanın kapısını da kapatın," diye emretti Juve kendinden emin bir sesle. "Bir dakika içinde sinir krizi geçirecek olursa, bu kadının çığlıklarının duyulmasını istemiyorum."

Polis denileni yaptı ve zavallı Bayan Doulenques'in yanına geri döndü.

Onun yapısındaki kadınlar, kendilerini bayılmaya bırakmak alışkanlığında değildirler: Geçici bir güçten düşme durumundan sonra Bayan Doulenques kendini topladı, ama sandalyeden kalkamayacak kadar etkilenmiş olduğundan, vücudu öne eğik bir şekilde dehşet dolu gözlerle ölüye bakarak oturmaya devam etti.

Aslında ceset kötü görünmüyordu. Çok belirgin yüz hatları ve erken kelleşmeyle genişlemiş bir alnı olan elli yaşlarında bir adamdı. Talihsiz adam, bükülmüş bacakları ve eğik kafasıyla, bavulun içinde büzülmüştü; belli ki kafasının üzerine çöken bavulun kapağı bu pozisyona girmeye zorlamıştı onu.

Zevk sahibi biri gibi giyinmişti ve zarif, seçkin bir adam olduğunu tahmin etmek zor değildi; görünür bir yarası da yoktu.

"Bay Gurn'u ne kadar zamandır görmüyorsunuz?" diye sordu Juve kapıcıya dönerek.

"En azından üç haftadır, bayım..." dedi Bayan Doulenques. "Üç hafta, ne daha fazla ne daha az; elimi ateşe koyarım ki, o zamandan beri kimse çıkmadı yukarıya."

Juve polise bir el işareti yaptı; polis müfettişin niyetini anladı, yakından incelemek ve durumunu anlamak için cesede yaklaştı.

"Sert, tamamen kaskatı, " diye belirtti, "bununla birlikte, kokmuyor. Soğuk onu..."

"Ne kadar soğuk olsa da böyle olmaz, başka bir şey olmalı; bir ceset bu şekilde üç hafta boyunca korunamaz; şuraya bakın," dedi Juve astına, kurbanın boğazında, zayıflığı göz önüne alındığında oldukça belirgin olan gırtlak çıkıntısı yakınlarında zar zor seçilebilen sarı bir lekeyi işaret ederek.

Polis müfettişe bir soru soracaktı, ama Juve o anda cesedi koltuk altlarından tuttu ve dikkatle kaldırdı. Ensesinde kurumuş bir kan lekesi vardı; hemen omurganın sonunda yer alan beş frank büyüklüğünde morarmış bir şişlik de vardı.

"İşte burada," diye mırıldandı polis. "İşte açıklaması burada."

Juve incelemelerine devam etti. Alışkanlığın verdiği çabuklukla ölünün giysilerini araştırdı ve saatini olması gereken yerde buldu. Kurbanın yeleğinin ceplerinden biri parayla doluydu. Ama Juve, insanın yanında taşıyabileceği; içinde para olmasa da en azından evrak bulunan bir cüzdan, yani ölünün cüzdanını boşuna aradı.

"Hım!" diye mırıldandı müfettiş ne düşündüğünü açıklamadan. "Bay Gurn'un bir arabası var mıydı?" diye sordu kapıcıya dönerek.

Hayır, bayım. Neden soruyorsunuz?"

"Nedeni yok," diye cevapladı müfettiş. Birkaç saniye sonra, bir yandan rafta bulunan, sürücülerin benzin koymak ya da hava basmak için kullandıklarına benzeyen nikel bir enjektöre bakıyordu, yaklaşık yarım litre kapasitesi olan bir enjektördü bu. "Boynumuzda sarı bir leke var," diye ekledi, bu sefer bavulun yanında dizlerinin üstünde duran polise dönerek. "Eğer ararsanız, bileklerde, baldırlarda ve karında diğerlerini de bulabilirsiniz. Dikkatle bakın, cesedi oynatmadan, bulabildiniz mi?"

Polis özenle şefinin emrini uygularken, müfettiş tekrar kapıcıyı sorgulamaya döndü.

"Burada temizlikten kim sorumlu?"

"Ben, bayım," diye cevapladı biraz rahatsız olarak.

"Sizi tebrik ederim," dedi Juve neşeli bir sesle, "çok titiz ve çok temizsiniz... Ama söyleyin bana," diye devam etti, içinde bulundukları küçük salon ve antre arasındaki paravanı gizleyen kadife perdeyi işaret ederek, "bu kapıyı nasıl olup da açık bıraktığınızı söyleyin bana."

Bayan Doulenques, dedektifin imalarından çekinerek işaret edilen tarafa baktı.

"Ama bayım, bu kapıyı ilk kez görüyorum. Bay Gurn burada **az** kaldığı için genellikle çok kapsamlı bir temizlik yapmama gerek kalmıyor."

"En son ne zaman temizlik yaptınız?"

"Neredeyse bir ay oluyor."

"Bay Gurn siz en son kapsamlı temizliğinizi yapmadan sekiz gün önce gitti demek mi oluyor bu?"

"Evet bayım."

Juve soruları sormayı sürdürdü:

"Söyleyin bayan," dedi cesedi işaret ederek. "Bu adamı tanıyor muydunuz?"

Kapıcı metin olmaya çalışarak ve talihsiz kurbana yakından bakmaya cesaret ederek, müfettişi cevapladı:

"Bu beyefendiyi daha önce hiç görmedim."

"Dolayısıyla buraya girdiğinde de onu görmediniz," diye devam etti dedektif nazik bir ses tonuyla.

"Hayır," dedi kapıcı. Sonra, sanki o an aklına gelen bir düşünceyi cevaplarmış gibi: "Bu çok garip," dedi, "Bay Gurn'u ziyarete hemen hemen hiç kimse gelmez. Bayanla birlikteyken de kendisi için 'yok' dedirtir, yani... ceset başka bir yerden getirilmiş olmalı."

Juve başıyla onayladı, bir şey ekleyecekti ki, o esnada zil çaldı.

"Biri geldi," dedi Bayan Doulenques.

"Açmaya gidin," dedi müfettiş.

Juve bulunduğu yerden, yirmi beş yaşlarında ve açık renk gözlü, kesinlikle İngiliz olan bir adam görebildi. Ziyaretçi kötü bir aksanla kendini tanıttı.

"Bay Wooland, Southsteamship Şirketi'nin yöneticisi. Bana, Bay Gurn'un benimle görüşmek istediği söylendi."

Bu konuşmanın üzerine Juve ortaya çıktı.

"Gelme zahmetine katlandığınız için çok teşekkür ederim. Kendimi tanıtmama izin verin: Surete Müfettişi Juve. Lütfen girin."

Bay Wooland ağırbaşlı ve sakin bir şekilde içeri girdi. Etrafına göz atınca açık bavulu ve içindeki cesedi fark etti. Ama yüzünde tek kas oynamadı. Wooland üst sınıftan geliyordu ve güçlü İngiliz ulusunun kudretini oluşturan hayranlık verici bir soğukkanlılığa sahipti.

"Bayım," diye sordu Juve, "bana bu sabah buraya, Bay

Gurn'un evine yolladığınız sevkiyatın belgesini sunma inceleğinde bulunabilir misiniz?"

"Emrinizdeyim sayın müfettiş," dedi Bay Wooland. Dört gün önce, daha kesin olarak 14 aralıkta, Londra Postanesi'nden bize Lord Beltham imzalı bir mektup geldi, 17 aralıkta, yani bugün, H.W.K. harfleriyle işaretlenmiş dört bavulu almak üzere Bay Gurn'un yatak odasına uğramamızı istiyordu. Müşterimiz kapıcının söz konusu eşyayı almamıza izin vermek için gerekli direktifleri aldığını bildiriyordu."

"Onu nereye yollamanız gerekiyordu?"

"Müşterimiz mektubunda, bavulların Transvaal'a hareket edecek ilk gemiye bindirilmesini ve onu alması için adam göndereceği Johannesburg'a ulaştırılmasını istediğini belirtiyordu," diye devam etti Wooland. "Âdet olduğu üzere, sevkiyatın yanına iki bilgi belgesi koymamız gerekiyordu. Üçüncü bilgi belgesi Londra'ya, Charing Cross'un 63 numaralı ofisinde bir postane kataloguna yollanmalıydı."

Juve defterine not etti: "Charing Cross, 63 numaralı ofis." Sonra:

"Hangi isme ya da baş harflere?" diye sordu.

"Beltham, sadece bu kadar."

"Tamam. Dosyanızda başka belge yok mu?"

"Başka bir şey yok," diye cevapladı Wooland.

Genç adam sakin bir şekilde duruyordu. Juve birkaç saniye sessizce onu izledi ve sonra tekrar konuşmaya başladı:

"Bayım, son zamanlarda Lord Beltham hakkında etrafta dolaşan dedikoduları mutlaka duymuşsunuzdur. Sosyete dünyasında meşhur bu kişinin, bir anda ortadan kaybolduğu söyleniyor. Dört gün önce Lord Beltham'dan bir mektup aldığınızda şaşırmamanız nasıl mümkün olabiliyor?"

Bay Wooland soruyu hemen cevapladı:

"Lord Beltham'ın kaybolduğundan söz edildiğini duyduğum doğru, ama bu kayıp hakkında resmi işlem yapmak benim görevim değil. Lord Beltham kendi isteğiyle kaybolmuş olabilirdi; bunu yargılamak için bir nedenim yok. Mektubunu

aldığımda, içinde bulunan istekleri yerine getirmeye karar verdim."

"Sizden bunu isteyenin Lord Beltham olduğundan emin misiniz?" diye sordu Juve.

"Size söyledim bayım, Lord Beltham uzun yıllardır bizim müşterimiz. Birçok defa onun adına sevkiyat yaptık. Son sı parişiyle ilgili olarak şüphelenmemizi gerektireeek bir sev yoktu: Kullandığı kâğıt ve yazı sekli diğer yazışmalarımızda bize gelenin aynısıydı."

Juve'nin düşünceli sessizliği karşısında Bay WooIand, sesindeki vakur tonlamayı kaybetmeden sordu:

"Hâlâ burada kalmamı istiyor musunuz?"

Juve kafasını kaldırdı.

"Hayır, teşekkürler."

Wooland onu belli belirsiz selamladı ve topuklarının üzerinde dönüp, kapıya yaklaşmıştı ki Juve onu geri çağırdı.

"Bay Wooland... Lord Beltham'ı tanıyor musunuz?"

"Hayır bayım... Lord Beltham isteklerini bize her zaman mektupla iletmiştir. İki üç defa telefonla aradı, ama şirketimize hiç gelmedi."

Bu kez kendinden emin bir ifadeyle, "Teşekkürler" diye sonlandırdı konuşmasını Juve.

Ardından araştırması sırasında yerlerini değiştirdiği nesneleri tekrar yerlerine koydu. Dikkatle bavulun kapağını kapattı, bu sayede talihsiz kurbanı polisin meraklı ve Bayan Doulenques'in dehşet dolu bakışlarından da korumuş oldu.

Juve acele etmeden kabanının düğmelerini ilikledi ve polise dönerek:

"Hangi karakoldansınız?" diye sordu.

"Ramponneau Caddesi 46 numara," diye cevapladı polis. "Yirminci bölgeye bakıyorum. Karakol buraya çok yakın."

"Doğru," diye onayladı müfettiş. "Ceset kaldırılana kadar burada kalın. Ben hemen çıkıp komiserinizi görmeye gidiyorum."

Polis başı eğik bir şekilde, yavaş adımlarla yerine döndü.

Bir hata olasılığı yoktu: ceset bavulun içindeydi, kurban, Lord Beltham'dı. Juvc onu tanımıştı, ünlü İngiliz'i iyi tanıyordu. Peki ama, katil kimdi?

"Bütün kanıtlar Gurn'un aleyhinde gibi görünüyor. Bununla birlikte onu aklayan ayrıntılar da var. Sıradan bir suçlu bu kadar korkusuzca bir suç işleyemez; katil gerçek bir profesyonel, suç işlemeye alışık biri olmalı."

Düşüncelerin içinde kaybolmuş bir halde kendi kendine mırıldanan Juve, ardından ekledi:

"Belki delirmişimdir, belki bir kez daha şüphelerimde fazla ileri gidiyorumdur. Bununla birlikte, Paris'in tam göbeğinde bu kadar cüretkâr bir şekilde, ortaya çıkarılamayacağına bu derece güvenerek ve belki de bu kadar önlem alınarak işlenmiş bu cinayette, bir şey var... Onun tarzıyla çok benzerlik gösteriyor... Fantoma'nın."

VIII

KORKUNÇ BİR İTİRAF

Juve o meşhur becerisiyle Paris'te, Sûrete'nin kendine verdiği yeni olayın soruşturmasını henüz sonlandırırken, Langrune Şatosu'nun çevresinde de olaylar hız kazanıyordu.

Charles Rambert hâlâ aranıyordu.

Bu arada yokuş aşağı büyük bir gürültüyle inen Bouzille, Chiquard Nine'nin kulübesinin önünde durdu. Maiyetiyle birlikte gelmişti.

Ne maiyet ama!

Chiquard Nine, gürültünün nedenini anlamıştı. Seksen üç yıllık uzun ömrüne rağmen, yaşlı kadın süpürgesiyle silahlanmış olarak kapının önüne çıktı ve tehditkâr bir ses tonuyla:

"İşte bu sensin! Haydut, melun! Yoksullara dadanan hırsız! Seni kötülük yaparken görmek yeteri kadar talihsizlik değil mi? Şimdi ne istiyorsun?"

Kafasını masum bir şekilde önene eğen Bouzille, yavaş yavaş yaklaşıyordu.

"Kızmayın," diye yalvardı birkaç kelimeyi yan yana getirebildiğinde; "Sizinle aramı düzeltip düzeltemeyeceğimi görmeye geldim, Chiquard Nine."

Yaşlı kadın güvenmeyen gözlerle avareyi süzdü. Ardından da soğuk hava yüzünden daha fazla dışarıda kalamadığı için evine girdi.

Yaşlı kadını izleyen Bouzille de onunla birlikte içeri girip ardından özenle kapıyı kapattı.

"Hava kötü, Chiquard Nine," dedi yalvaran bir ses tonuyla.

Ama Chiquard Nine, Nuh diyor peygamber demiyordu.

"Evet, tavşanımı çalman çok çirkindi, üstelik bu kadar güzeline şimdiye kadar sahip olmamıştım!"

"Ah!" diye sızlandı avare. "O tüysüz kedi için neler kaybettim! Bakın size yapacağım öneri sayesinde, kazançlı çıkabilirsiniz."

Chiquard Nine böyle bir vaadin karşısında yelkenleri suya indirip biraz sakinleşirken, Bouzille de yüzsüz bir şekilde masada oturan kadının karşısına bir sandelye çekip oturdu.

"Anlat o halde," dedi yaşlı kadın avareye.

"Peki, tamam," dedi Bouzille, "tavşanını pazarda iki buçuk franka sattığımı farz edelim ve size de her biri kırk sous eden iki tavuk getirdiğimi; bunu sabahtan hallettiğimi düşünün, bu durumda öğleden sonra bana çorba verirseniz, bütün gün sizin için çalışmış olurum."

Chiquard Nine evet veya hayır demeden önce, tavukları görmek istedi. Bouzille onları heybesinden çıkardı, ayakları bağlanmıştı ve yarı boğulmuşlardı: zavallı hayvanlar pek iyi görünmüyorlardı.

"Nereden buldun bu tavukları?" diye sordu Chiquard Nine, sadece âdet yerini bulsun diye, çünkü tavukların geldikleri yer konusunda herhangi bir şüphesi yoktu.

Bouzille, belli belirsiz gizemli bir edayla:

"Bunlar," diye mırıldandı, "sadece beni ve kümesi ilgilendirir... Yani, ne? Bu sizin için çok mu önemli?" diye pişkince sırıttı Bouzille.

"Tamam! Şimdi bana odun kesmeye git, sonra ıslanmaya bıraktığım kamışları almaya nehre git."

Chiquard Nine'yle anlaşmaya varmaktan tatmin olmuş olan Bouzille, üzerine vurgu yaparak:

"Başlamadan önce, otomobillerimi odunluğun yanına park etmeye gitmeliyim," dedi.

"Otomobillerin mi?" diye sordu yaşlı kadın şaşırmış bir şekilde. "Demek artık birçok aracın var?"

"Sanırım öyle," diye cevapladı avare vurgulayarak. "Hem de üç tane var."

Birkaç dakika sonra Bouzille, kulübenin arkasında o kadar acayip bir süprüntünün üzerine yerleşmiş olarak göründü ki,

Chiquard Nine katıla katıla gülmekten kendini alamadı.

Bouzille, arka kısmında iki büyük tekerleği ve önde küçük yönlendirici tekerleği, tamamen paslanmış bir dingili bulunan ve aynı şekilde paslanmış bir gidonla taçlanmış, fi tarihinden kalma bir üç tekerlekli bisiklet sürüyordu.

Ama bu alet daha hiçbir şey değildi. Bouzille'de bunlardan iki tane daha vardı. İkinci araç üç tekerlekliye kalın bir halatla bağlanmış olarak hareket ediyordu: bu, annelerin bebeklerini gezdirmek için kullandıkları, dört tekerlekli bir tür hasır beşikti. Bouzille tavaf ziyaretleri boyunca, orada toplayabildiği bütün paçavraları ve kumaş parçalarını depolamaya gitmişti.

Masif dört tekerlek üzerine oturtulmuş bir Marsilya sabunu kutusundan oluşan bir el arabası ise bu inanılmaz konvoyun sonunu oluşturan üçüncü araçtı. Bouzille bu el arabasının içinde yiyecek sandığını taşıyordu. Yiyecekleri ise şunlardı: ekmek, tereyağı, şişeler. Aslında hepsi bir arada gayet güzel görünüyordu.

Bouzille üç tekerleklisine, gösterişli lokomotor ismini vermişti; ikinci arabaya bir yataklı-arabaymış gibi davranıyordu Çünkü içinde avarenin giysileri vardı. Üçüncü vagon ise tabii ki, restoran-vagondu!

"Ama Bouzille," dedi Chiquard Nine, "tavşanımı çaldığın için ve şu Beaulieu Şatosu olayı yüzünden senin hapiste olduğunu söylemişlerdi bana."

"Bazı şeyleri birbirine karıştırmama nezaketini gösterin, Chiquard Nine," diye cevapladı Bouzille. "Bunlar iki farklı hikâye. Ayrıca şato olayında her zamanki gibi tertemizim."

"O zaman sadece benim tavşanım yüzünden..."

"Tamam," dedi Bouzille alnını kaşıyarak, "öyle ya da böyle, artık mesele halloldu."

Bouzille bir yandan gevezeliği sürdürürken bir yandan da Chiquard Nine'nin vermiş olduğu işi bitirdi. Chiquard Nine de çorba yapmak için patates soyuyordu.

Bouzille alnındaki teri sildi ve dilini şaklattı.

"Ben ateşi canlandıracağım Chiquard Nine, acıkmaya başladım, siz nasılsınız?"

"Ben de öyle!" diye cevapladı yaşlı kadın. "Saat on bir buçuğa geliyor. Evet haklısın, yiyecek bir şeyler hazırlayalım sonra da kamışları toplamaya gidersin."

Yemek yerlerken Bouzille de Chiquard Nine'ye projelerini anlattı.

"Bu kış hapiste olmadığım için, uzun bir seyahate çıkacağım."

"Toulouse'a mı gideceksin?"

"Daha uzağa."

"Lyon?"

"Daha da uzağa!"

"Avignon, Bourdeos... Ne bileyim ben, o zaman sen söyle."

Bouzille bir an yemeyi ve konuşmayı kesti; sonra, etkili olması için kuvvetli bir ses tonuyla;

"Paris'e gidiyorum Chiquard Nine!" dedi.

Kadın şaşırarak ona baktı.

"Ben," diye sırrını verdi ona Bouzille, dirseklerini masaya dayayarak, "her zaman bir şey dilemişimdir, o da Eyfel Kulesi'ni görmektir. On beş yaşından beri kafamın içinde dolanıp durur bu. Şimdi kendime bu iyiliği yapacağım."

"Ne zaman döneceksin?" diye sordu yaşlı kadın etkilenmiş bir şekilde.

"Duruma göre değişir," diye cevapladı avare, düşünceli bir şekilde. "Arabalarımla, en azından üç ay sürer. O da yolda beni serserilikten ya da başka bir suçtan yakalamazlarsa, bu yüzden süreyi kestirmek zor."

Yemekten sonra, yaşlı kadın mutfağındaki pek az bulunan tabak çanağı yıkarken, Bouzille kamışları toplamaya nehir kıyısına indi. Kısa bir süre sonra, sesi Chiquard Nine'nin kulaklarını çınlattı.

"Chiqıiard Nine, Chiquard Nine!" diye bağırdı Bouzille. "Gelin... Bakın, yirmi frank kazandım!"

O kadar ısrarla çağırıyordu ve verdiği haber o kadar ina-

nılmazdı ki, Chiquard Nine kuşku içinde avarenin bulunduğu nehir kıyısına gitti.

Onu beline kadar suya girmiş olarak buldu. Bouzille, gerilmiş koluyla tuttuğu uzun bir sırık yardımıyla, akıntının sürüklediği bir nesneyi kıyıya doğru çekmeye çalışıyordu.

Bouzille bir süre sonra nehirden, üzerinden sular süzülerek ve büyük bir çuvalı sürükleyerek çıktı. Ardından onu kıyıya bıraktı. Chiquard Nine merak içinde çuvala yaklaştı ve sonra, korkudan bir çığlık atarak aniden geri çekildi.

Bouzille kıyıya bir ceset sürüklemişti!

Korkunç görünüyordu, çok genç bir adamın, neredeyse bir delikanlının vücuduydu bu. El ve ayaklarının uç kısımları kesilmişti. Diğer bir yandan, yüzü öyle kötü ezilmiş ve parçalanmıştı ki artık bir şekli bile yoktu... Bacaklarından biri vücudundan neredeyse kopmak üzereydi.

Bouzille korkunç görüntüye aldırmadan cesedi incelerken, yaralardan bazılarının uzun zamandır suda kalmaktan çürümüş olan bedeni sırıkla sürüklerken oluştuğunu fark etti.

Avare, beti benzi atmış bir şekilde ve tek söz söylemeden kendisini izlemekte olan Chiquard Nine'yle konuşmak için doğruldu.

"Şimdi ne olduğunu anlıyorum," dedi Bouzille. "Bir su değirmenine bağlı kalmış olmalı, bu yüzden bu kadar tipi kaymış."

Chiquard Nine huzursuz bir şekilde başıyla onayladı.

"Kesinlikle cinayet," dedi. "Büyük bir skandal yaratacak!"

"Ona ne kadar baksam da tanıyamıyorum," diye devam etti Bouzille. "Köyden bir çocuk değil bu."

"Belli ki değil," diye yorumladı yaşlı kadın. "Bir beyefendi gibi giyinmiş!"

Avare ve Chiquard Nine sessizce birbirlerine baktılar. Bouzille birkaç dakika öncesine göre mutsuzdu şimdi. Şüphesiz, jandarmaya haber verdiğinde alacağı yirmi frankın çekiciliği hâlâ onu heyecanlandırıyordu, ama yaşlı kadının bilgelikle

işaret ettiği gibi, bunun bir cinayet olarak kabul edilme olasılığı canını sıkıyordu; özellikle de bu olasılığın yüksekliği göz önüne alındığında. Aynı bölgede başka bir cinayet daha işlendiyse, yetkililer çok öfkelenecek ve jandarma çok huzursuz olacaktı.

"Onu tekrar suya atacağım!" dedi Bouzille, ani bir kararla.

Chiquard Nine onu vazgeçirecek sözleri sarf etmeseydi, bu planını uygulayacaktı.

"Bu doğru olmaz, mutlaka bizi gören olmuştur. Başımıza iş açarız," diye uyardı avareyi.

Yarım saat sonra, istemeyerek de olsa ikna olan Bouzille, tarih öncesi üç tekerleklisine bindi ve Saint-Jaury'e doğru yola çıktı.

Ocak ayının ilk gününün kendileri için resmi sorumluluklar ya da ailevi ilişkiler yüzünden çok yorucu bir iş gününe dönüşmediği kişiler açısından, yılın başlangıcı melankoli ve hüzünlü bir tarihe işaret eder. Sadece takvimden bir yaprak düşmüştür; bu derin düşüncelere dalanlar için.

Alacakaranlık çökerken, müfettiş Juve evindeki rahat koltuğa gömülmüş, öğleden sonra dörtten beri bu konulan düşünüyordu.

Ocağın bu ilk gününde Juve evinden çıkmamıştı. Bir aydır, çözüm bulmak için uğraştığı art arda işlenen gizemli cinayetler yüzünden kendisini aşırı derecede gergin hissediyordu.

Beltham Olayı.

Langrune Olayı.

Fantoma!

Fantoma şu anda ne haltlar karıştırıyordu acaba? Sûréte'nin yetenekli müfettişinin samimi olarak inandığı gibi, eğer Fantoma gerçekten varsa, ocağın bu ilk gününde neyle uğraşıyor olabilirdi?

Juve, kapısı sıkı sıkıya kapalı bir odadaki şömine ateşinin insanı mayıştıran sıcaklığının getirdiği miskinliği üzerinden

atmaya çalışıyordu.

Sigarasından çıkan mavimsi dumana eşlik eden dalgın bakışlarıyla varı uykulu bir haldeyken, zilin çalışıyla yerinden sıçradığı esnada, üzerindeki uyuşukluğu yeni yeni atıyordu. Ani bir hareketle oturduğu yerden zıplayan Juve, uşaktan önce davranarak postacının uzattığı telgrafı aldı. Sonra da telgrafın uç kısımlarını aceleyle yırtarak lambanın ışığı altında okudu:

Dordona da boğulmuş bir delikanlının cesedi bulundu. Yüzü tanınmayacak halde, ancak bazı işaretler onun Charles Rambert olduğu yönünde. Durumu değerlendirip düşüncenizi telgrafla iletin.

Telgraf Brive'de yazılmıştı, Sorgu Hâkimi De Presles'in imzasını taşıyordu.

Tanınmaz durumdaki ceset... Dordona'da boğulmuş. Gerçekten Charles Rambert olabilir mi?'

Etienne Rambert ve oğlunun garip bir şekilde ortadan kaybolması konusunda Juve birçok olasılık üzerinde durmuştu; fakat hiçbiri, mantıklı bir sonuca varmıyordu.

Bunca zamandan sonra, yeni bir gelişmeyle karşı karşıyaydı. İkinci kez zil çaldığında polis, De Presles tarafından gönderilmiş olan telgraftan kesinlikle bir şeyler çıkarmak üzereydi...

Juve bu defa kendisi gitmedi; hararetli bir şekilde konuşan uşağının cevabına dikkat kesildi:

"Beyefendi ziyaretçi kabul etmiyor!"

Aslında Juve, özel mekânında kesinlikle ziyaretçi kabul etmemeyi bir prensip haline getirmişti. Eğer biri onunla işle ilgili konularda görüşmek istiyorsa, kendisini neredeyse her gün saat on bire doğru Sûrete'de bulabilirdi.

Ancak ziyaretçi o kadar ısrarcıydı ki, uşağı sonunda, Juve'nin çalışırken hiçbir nedenle rahatsız edilmemesi yönündeki direktifine rağmen, ziyaretçinin kartını getirdi.

Juve uşağını şaşırtan bir cevap verdi:

"Hemen içeri gelsin."

İki saniye sonra, Etienne Rambert Juve'nin karşısındaydı.

Hatları kasılmış ve derin bir endişe ifadesi taşıyan yüzüyle Etienne Rambert, elinde heyecandan buruş buruş olmuş bir akşam gazetesi tutuyordu.

"Biraz önce okuduğum şey doğru mu, söyleyin bana," diye mırıldandı tükenmiş bir halde.

Juve ziyaretçisine oturacak bir yer gösterdikten sonra, gazeteyi aldı ve kısa bir süre önce kendisinin Brive sorgu hâkiminin telgrafında okuduğunun neredeyse aynısı olan hikâyeyi okudu.

Juve sessiz kalarak Etienne Rambert'e biraz zaman tanıdıktan sonra sakin, aslında gerçek düşüncesini gizleyen kayıtsız bir ses tonuyla sordu:

"Neden beni görmeye geldiniz bayım?"

Yaşlı adam ellerini havaya kaldırarak:

"Öğrenmek için bayım!" dedi.

"Neyi, öğrenmek için?"

Yaşlı adam, kederinden titriyordu:

"Bu ceset, boğulmuş olan... benim oğlum, zavallı Charles mı, değil mi?"

Juve kayıtsız ses tonunu koruyarak tekrar onun sözünü kesti:

"Ama bize bilgi verebilecek olan asıl kişi sizsiniz bayım..."

Bir sessizlik çöktü. Etienne Rambert heyecanına rağmen derin düşüncelere dalmış gibiydi. Yaşlı adam bir anda gözlerini polise çevirdi ve ağır ağır konuşmaya başladı:

"Umutsuz bir babaya acıyın, bayım! Dinleyin beni, size korkunç bir şey anlatmak zorundayım..."

IX

HER ŞEY ONUR İÇİN

Cahors Adalet Sarayı'nın mübaşiri Horace Elroy, kendini fazlasıyla sersemlemiş hissediyordu.

Daha önce hiç bu kadar fiyakalı insanı bir arada görmemişti. Şehir sakinlerinin haklı olarak gururlandıkları anıtı çevreleyen meydanda o güne kadar hiç bu kadar çok sayıda araba ve calesa* dolanmamıştı.

Horace Elroy'un ağzından çıkan kelimeler olayın önemini özetliyordu:

"Tanrım beni koru! Yüksek sosyeteden bunca insan buraya bunun için gelme zahmetinde bulunduysa, bu olay gerçekten sıra dışı bir şeydir!"

Faziletli adam yanılmıyordu.

Aslında, adli yılın açıldığı o gün, adalet sarayında daveti veren 'yüksek sosyete'ydi.

Adaletin elini önemli bir kişinin üzerine koyduğu her seferinde mahkeme salonunun seçkin kişilerle dolduğu Paris'tekine benzer şekilde Cahors Adalet Sarayı nın dolup taştığı doğruysa da, ne olursa olsun bu ahalinin, Paris ahalisinin kötü âdetlerini sergilemediği de o kadar doğrudur.

Orada hazır bulunanlar, kendi aralarında konuşuyor, birbirlerini selamlıyorlardu. Konuşmalardaki ses tonları adeta fısıltı düzeyindeydi. Bu yüzden ancak dikkatli bir kulak, yorumlarının kederli ve acılı bir tona sahip olduğunu fark edebilirdi.

Olayın kadın kahramanlarından biri, her tür yakınlık gösterisinin nesnesi durumundaydı.

"Küçük Therese Avernouis! Bakın, işte orada! İlk bankta...

***Calesa: (Fransızca) üstü kapalı, iki tekerlekli, iki kişjlik hafif bir araba (y.n.).**

Mahkeme Başkanı orada oturmasını istedi... Bunu, davetlileri Querelles Şatosu'ndan getirmiş olan arabacıdan öğrendim..."

"Vibray Baronesi'nin konutunu mu kastediyorsunuz?"

"Evet, gri giysili şu güzel kadın... küçük Thérése'in yanında oturan. Langrune Markizi'nin ölümünden sonra, onun Beaulieu Şatosu'nda kalmasına gönlü razı olmadı, çünkü orada kalmaya devam etmesi, kız açısından katlanılması zor bir durumdu."

"Peki, Thérése Vibray Baronesi'nin evinde mi kalıyor?"

"Elbette, aile meclisi onun vesayetini geçici olarak Başkan Bonnet'ye verdi. Onu görüyor musunuz? Şuradaki uzun boylu ve zayıf adam, Kâhya Dollon'la konuşmakta olan."

"Kâhya Dollon'u tanıyor musunuz?"

"Tabii ki! Onu zavallı Langrune Markizi'nin evinde sık sık görürdüm."

"Evet, zavallı markiz. Ölümünün ardından ne kadar korkunç şeyler oldu!"

Sessizlik yavaş yavaş salona hâkim olmaya başladı.

"Benim küçük Thérése'im," diyordu Vibray Baronesi, şefkatli bir şekilde solgun yüzü yas tülünün altında olan kızın kulağına eğilerek, "çok yoruldun mu? Birkaç dakikalığına çıkmamızı ister misin?"

"Hayır," diye cevapladı Thérése. "Endişelenmeyin lütfen! Çok güçlü olacağım!"

Vibray Baronesi iki dakika suskun kalamıyordu, başını iki yana salladı.

"Tabii ki endişeleniyorum," diye yineledi. "O kadar takatsizsin ki, neredeyse düşüp bayılacaksın, buna rağmen bu talihsiz duruşmaya katılma konusundaki ısrarınla fazlasıyla ihtiyatsız davranıyorsun."

"Bu benim görevim," diye cevapladı Thérése, yumuşak bir şekilde başını iki yana sallayarak. "Zavallı ve sevgili büyükannemin cinayetiyle uzaktan veya yakından ilgili olan hiçbir şeyi gözden kaçırmak istemiyorum."

İki kadının yanında oturan ve o ana kadar şapkasıyla ciddi bir şekilde selamlar verip almakla oldukça meşgul görünen Başkan Bonnet, yeterliliğini kanıtlama ihtiyacıyla heyecanlı bir şekilde araya girdi:

"Bölgedeki şehirlerin çoğunda olduğu gibi, bu oturuma katılacak olan yüksek görevliler bir temyiz mahkemesi danışma kurulu oluşturmaktadırlar, daha önce, Saint-Calais'deki görevindeyken kendisiyle sık sık çalışma fırsatı bulduğum Saint-Herand'dan gelen danışman; Cahors Yurttaş Mahkemesi Başkanı ve hâkimlerimizin en eskisi Bay Majoul. Bir yandan da, yüksek görevlilerin iki tip cüppe giyeceği bir mahkeme olacak bu, başkan kırmızı ve danışmanları siyah..."

Ne Therese ne Vibray Baronesi bu ayrıntılara ilgi göstermediği halde, Başkan Bonnet konuşmaya devam etti:

"Sağda gördüğünüz küçük masada bazı belgeleri okumak ve bazılarını kaleme almakla görevli olan katip oturacak; önde, belagat yeteneğinden hoşlanacağınızdan emin olduğum savcı oturacak. Buradaki diğer banklarda, mahkeme verilecek cezayı belirlerken, olayla ilgili sorulacak sorularda görüş bildirecek olan jüri oturacak..."[1]

Başkan Bonnet açıklamasını iyice derinleştirdi. Gözlerini koyu renk gözlüklerinin ardında gizleyen, tamamen koyu renk giyinmiş bir kişi hariç, etrafındakiler onu ilgiyle dinliyorlardı. Bu kimliği belirsiz kişi, onun yorumlarından fark edilir şekilde sıkılmış gibi görünüyordu.

Doğruyu söylemek gerekirse Juve -bu kişi tabii ki oyduadalet organizasyonunu Başkan Bonnet'nin açıklamalarına ihtiyaç duymayacak kadar iyi tanıyordu.

Bir anda, bir elektrik akımı birkaç dakika içinde küçük mahkeme salonunda toplanmış bulunanların hepsinin üzerinden geçmiş gibi, sohbetler kesildi ve salona derin bir sessizlik çöktü. Bu arada, yüz farklı ağız tarafından tekrarlanan bir kelimenin oluşturduğu uğultu etrafa yayılıyordu.

"Sanık!"

Bu Etienne Rambert'ti.

Gerçekten de, Etienne Rambert mahkeme salonunun merdivenlerinden inmiş, tanık sandalyesinin biraz önünde, Cahors Mahkemesi'nin en eski avukatlarından biri olan Dareuil'e çok yakın bir yerde, kendisine ayrılmış olan sırada oturuyordu.

Ancak, katılımcılar sanığı çok kısa bir süre görebildiler.

Eitenne Rambert yerini henüz almıştı ki, mahkeme salonu ile müzakere odasını bağlayan kapı açıldı. Jüri üyeleri teker teker yerlerini aldılar ve devamında, siyahlar giyinmiş bir mübaşir birkaç adım attı. Sonra da yüksek sesle geleneksel cümleleri söyledi:

"Sessizlik! Herkes ayağa kalksın! Şapkalarınızı çıkarın! Duruşma!"

Adaleti temsil edenler ağır, ciddi, heybetli, ölçülü adımlarla yürüyerek yerlerini aldılar. Devamında, başkan şaşmaz lafını söyledi.

"Duruşma başlıyor!"

Katip iddianameyi okumak üzere ayağa kalktı:

"Ben, sorgu hâkimi..."

Cahors yargı katibi mükemmel bir insandı, De Presles'e Langrune soruşturmasında eşlik etmiş olan yargı katibi Gigou'ya çok benziyordu.

Ama bu ikincisi, yargı formalitelerini uygulamak ve zorlaştırmak konusunda ısrarlıyken, her şeyden önce mütevazı olan diğeri, bunları uygulamadan geçmeye çalışıyordu.

Mahkeme duruşmaları Cahors'ta alışılmadık olaylardı ve ancak nadiren konusu bu kadar trajik olan iddianameleri okuma fırsatı oluyordu, bu yüzden katibin heyecanı doruktaydı.

Örnek bir katip olarak, okuması gereken belgenin başlangıcını ezberlemişti... Bu yüzden ancak ilk kelimeleri duyulabildi, aynı zamanda bu yüzden söyleyeceklerini de unuttu, devamında anlaşılmaz bir şeyler gevelemeye başladı.

İzleyiciler hayal kırıklığına uğramış bir şekilde başlarını salladılar.

Çekingen yargı katibinin cümlelerini kimse ne duyabiliyor

ne de tahmin edebiliyordu!

İddianamenin okunması bittiğinde, Etienne Rambert bunun kendisinde uyandırdığı anıların ağırlığı altında ezilmiş gibi, elleri alnında, hareketsizce kaldı. Mahkemeye başkanlık eden üyenin tiz sesi onu düşüncelerinden sıyırdı.

"Sanık ayağa kalksın!"

Ölü gibi bembeyaz olan Etienne Rambert, ayağa kalktı ve kollarını göğsünün önünde birleştirdi, bu şekilde sahte bir enerji kazanmış gibi görünüyordu.

"Adınız?" diye sordu başkan.

"Herve-Paul-Etienne Rambert."

"İşiniz?"

"İş adamı. Güney Amerika'daki kauçuk plantasyonlarının işletilmesiyle ilgileniyorum."

"Tamam," diye araya girdi hâkim. "Yaşınız?"

"Elli dokuz."

Etienne Rambert tüm soruları güçlü bir ses tonuyla cevaplamaya çalıştı, ama sesinin tınısı genellikle, yorgun ve sönük çıktı.

Mahkeme başkanı, altın çerçeveli gözlüklerini kartal gagasına fazlasıyla benzeyen burnunun ucuna oturtmak için bir ara verdikten sonra sorgulamaya geri döndü

"Siz zengin.... eğitimli bir adamsınız. O yüzden biraz önce okunan iddianameyi anlayıp anlamadığınızı sormam gereksiz."

"Okunanları anladım, efendim," diye cevapladı Etienne Rambert, "ama bazı iddiaları kabul etmiyorum ve onurlu bir adam, bir baba olarak sorumluluklarımı yerine getiremediğime ilişkin tüm suçlamaları tamamen reddediyorum..."

"Af edersiniz," diye onun sözünü kesti mahkeme başkanı, sesinde huysuz bir tonlamayla, "ama duruşmaları sonsuza kadar sürdürmenize izin veremem. Sorgulamam, suçlamaların farklı yönlerini açığa çıkarmak yönünde ilerliyor. Bu yüzden sırası geldikçe itirazlarınızı belirtebileceksiniz."

Etienne Rambert başkanın azarlamalarını sineye çekti.

"Sorgulayın beni," dedi aynı kabullenmiş ses tonuyla, "sizi cevaplayacağım efendim."

Başkan onu her seferinde daha sivrileşen diliyle cevapladı.

"Tabii ki öyle yapacaksınız! Hapse girmek yerine özgür kalarak, büyük bir lütuftan yararlanmış durumdasınız. Yapmanız gereken tek şey, jürinin saygıdeğer üyeleri önünde sorulan soruları samimi bir şekilde cevaplamanız." Sanık sessizce dinlemeyi sürdürdü. "Artık neyle suçlandığınızı biliyorsunuz. Öncelikle, sonucu belli bir soruşturmanın Langrune Markizi cinayetini işlemekle itham ettiği oğlunuzun kaçmasını sağlamakla suçlanıyorsunuz. Ayrıca, cesedi Dordona Nehri kıyısında bulunan oğlunuzu, itibarınızı korumak amacıyla, öldürmekle suçlanıyorsunuz."

Etienne Rambert, olayların bu şekilde zalimce özetlenmesi karşısında elinde olmadan öfkelendi.

"Sayın başkan, olayları aktarmanın yolu vardır, yolu vardır," diye araya girdi. "İddianamenin konusuna karşı çıkmıyorum, ama bunu özetleme şeklinize itirazım var. İddianame bazı varsayımlara dayanıyor ve bu yüzden sadece bir şeyi varsayabilir: bana dehşet veren ama celladın önüne koyamacağım bir suçluyla ilgili olarak sağladığım adaleti."

Bu kez başkanın yüzünde bir şaşkınlık ifadesi vardı.

"Adaleti kendi elinizle sağlama hakkınızı daha sonra tartışacağız," diye bildirdi, "ama soru bu değil. Şimdi bazı noktaları jüriye açıklamanızı bekliyorum. İlk olarak, soruşturmayı yürüten hâkimle konuşmayı reddetmek konusunda neden bu kadar takıntılısınız?"

Etienne Rambert sakin bir ses tonuyla cevap verdi:

"Sayın başkan, benzer soruları dinlemek zorunda olmamalıydım... ama, maden öyle! Eğer bilmek istiyorsanız, size sustuğumu, çünkü hâkime verecek hiçbir cevabım olmadığını söyleyebilirim. Onun da bana soracak sorusu olmadığını sanıyorum. Sadece ülkemin adaletine saygımdan dolayı bu alçaltıcı sıraya oturdum, 'sanık' lafını telaffuz ettiğinizde ayağa kalktım. Ancak, ne suçlamayı ne de ceza yasasına karşı bir

suçla suçlanabileceğim! kabul ediyorum."

Sanığın açıklaması bu defa hıçkırıklarla son buldu.

Salonda bulunan hanımlar mendillerini çıkardılar ve nemli gözlerini kuruladılar. Vibray Baronesi kendini tutmadan ağlıyordu. Çok duygulanmış olan küçük Therese'in gözlerinden de iri damlalar dökülüyordu. Güçlü görünen erkeklerse öksürerek kendilerini kuşkucu bir ifade takınmaya zorluyorlardı. Kayıtsız görünmeye çalışan jüri üyeleri, derin duygulara kapıldıklarının işaretlerini veriyorlardı.

Başkan Bonnet, Dollon'a doğru eğildi.

"Bu tip yargılamaları bilirim. Cezanın nasıl arttığını göreceksiniz, bu neredeyse kesin bir şey," diye yorum yaptı.

Kısa bir aradan sonra, tehditkar bakışlarını katılımcılar üzerinde gezdirerek onları susturmaya çalışan mahkeme başkanı, sanığa geri döndü.

"Öyleyse, soruşturma sırasında ısrarcı sessizliğinizin nedenini öğrendik. Gerçekten çok ilginç! Onurlu bir yurttaş olma anlayışınıza hayran kaldım. En doğrusu bu!" dedi ironik bir tonlamayla.

Etienne Rambert bu sözlere cevap vermekte gecikmedi:

"Burada bulunan birçok insanın beni anladığından ve onayladığından eminim, sayın başkan."

Rambert'in cümlesinde direk olarak o kadar kişisel bir şey vardı ki, bu kez mahkeme başkanı onun konuşmasını kesti.

"Bu olaydaki rolünüzü açıkladığım zaman, onurlu yurttaşların beni de anlayacaklarından eminim, Bay Rambert. Nihayetinde, kesin olan şu ki, kanlı havluyu, yani suç delilini bulduğunuz zaman, oğlunuzun katil olduğu fikrine kapılmakta bir an bile tereddüt etmediniz, siz onurlu yurttaş! Suçluyu avluda bekleyen jandarmalara teslim etmek aklınıza gelmedi; bunun yerine kaçmasına ve saklanmasına yardım ettiniz. Yoksa bunu inkâr mı ediyorsunuz?"

Bu açıklamanın ardından Etienne Rambert, sesi titreyerek konuşabildi.

"Sayın başkan, bu yüzden suça iştirak ettiğimi düşünüyor-

sanız kesinlikle inkâr etmiyorum, bunu tüm gücümle ilan ediyorum. Bu bir babanın görevi ve ben, 'görev' sözcüğüne önem veririm. Benim görevim hiçbir zaman oğlunu teslim etmek olmamıştır ve olmayacaktır."

Bu konuşma, izleyiciler arasında sempatiyle karşılanırken, mahkeme başkanı omuzlarını silkti.

"Boş lafları bırakalım," dedi. "Bay Rambert, demogoji yapmaya çalışıyorsunuz. Bu yüzden, lütfen sadece sorularımı cevaplama nezaketinde bulunun."

"Dinliyorum, sayın başkan."

"Her şeyden önce," diye konuşmasını sürdürdü başkan, "kendisini kaçmaya ikna ettiğiniz gece ya da daha sonra, oğlunuzun Langrune Markizi'ni öldürdüğünü kabul edip etmediğini öğrenmek isterdim. Cevabınızın gerçeği belirlemeyeceği açık, ama en azından sizin savunduğunuz tez açısından belirleyici olacak. Cevap evet mi, hayır mı?"

"Sayın başkan, cevaplamam gereken bir şey yok. Oğlum deliydi! Onu herhangi bir açıklamaya zorlayamazdım. Zaten annesi bir sanatoryumda yatıyor. Cinayetin tüm açıklaması bu! Eğer oğlum onu öldürdüyse, bunu bir delilik krizi esnasında yaptı..."

"Diğer bir deyişle," diye devam etti başkan, "Charles Rambert itiraf etti, ama siz bunu kabullenmek istemiyorsunuz."

"İtiraf ettiğini söylemedim."

"Söylediklerinizden bu anlaşılıyor."

Başkan kısa bir ara verdi; Etienne Rambert cevap hakkını sakladı.

"Devam edelim," dedi başkan aradan sonra. "Şatodan ayrıldığınızdan beri tam olarak ne yaptınız?"

"İnsan kaçtığında ne yaparsa onu, sayın başkan. Kederli bir durumda, köylerde ve ormanlarda dolandık. İnsanın yaşabileceği en dehşetli saatleri yaşadık."

"Bu ne kadar sürdü?"

"Dört gün sayın başkan."

"Öyleyse onu dördüncü gün öldürdünüz."

"Sayın başkan! Bana merhamet edin! Bana işkence ediyorsunuz. Ben oğlumu öldürmedim. Benimle birlikte dolaşan kişi bir katildi! Polisin aradığı bir katil. Kaderi giyotindi zaten."

Talihsiz Etienne Rambert'in yakınmalarını dinleyen başkan, kayıtsız kalmakla yetindi.

"Eğer siz öyle diyorsanız, tamam o bir katildi, ama kendinizi onun celladı kılmaya hakkınız yoktu. Şimdi doğruyu söyleyin, onu öldürdünüz mü?"

"Bu soruyu cevaplamak istemiyorum!"

"Onu öldürdüğünüzü inkâr mı ediyorsunuz?"

"Babalık görevimin gereğini yaptım!"

Başkan masaya bir yumruk vurdu.

"Hep aynı hikâye! Sadece polemik..."

Başkan mahkeme salonunda bulunanları sessizliğe davet etti, ama dozu artmaya devam eden bir dramın heyecanlandırdığı izleyiciler, Etienne Rambert'in son sözlerini duyunca hissettiklerinden dolayı irkilmekten kendilerini alamadılar.

"Sayın jüri üyeleri dikkate alsınlar," dedi başkan devamında, "demek ki, olaya ilişkin asıl sorulardan hiçbirini cevaplamak istemiyorsunuz. Örneğin, oğlunuza verdiğiniz tavsiyelerden sadece birini söyleyebilir misiniz bana? Ne yapmaya çalışıyordunuz?"

Etienne Rambert bu kez daha sakin bir tonda cevapladı.

"Efendim, ben oğlumu teslim etmeyecektim; sadece tek bir şey dileyebilirdim: unutmayı ve unutmak imkansızsa, ölümü. Ona her şeyden önce, kendisini bekleyen hayatı, önünde duran talihsiz geleceği düşünmesini tavsiye ettim. Ona sonsuza kadar yok olmak için elinden geleni yapması için yalvardım."

"Anlıyorum. Onu intihara teşvik ettiğinizi itiraf mı ediyorsunuz?"

"Benim istediğim yurtdışına çıkmasıydı..."

Jüriye biraz önce Etienne Rambert'in ağzından aldığı cümlenin önemini tartma zamanı tanımak için, suçla ilgili

dosyaların yapraklarını çevirerek bazı kâğıtları incelemeye dalmış gibi davranan başkan, sorgulamayı gönüllü olarak birkaç dakika süresince durdurdu.

Kafasını kaldırmadan sert bir şekilde:

"Onun ölümü sizi şaşırttı mı?" diye sordu.

"Hayır," diye cevapladı Rambert yorgun bir tonlamayla.

"Nasıl ayrıldınız?"

"Son geceyi yorgunluktan tükenmiş olarak, köyün merkezinde, bir saman yığınının üstünde uyuyarak geçirdik. Dordona'nın kıyılarındaydık. Ertesi sabah uyandığımda yalnızdım. Oğlum ortadan kaybolmuştu. Bir daha onunla ilgili bir şey duymadım..."

Başkan bu kez, ortaya korkunç iddialar atan adamın, ağzından saçılan çelişkileri ortaya çıkartmak için bir hamle yaptı.

"O zaman," dedi, tehdit edici bakışlarıyla ve bir kez daha salonunun duygusal atmosferine hâkim olarak: "eğer başka bir şey bilmiyorsanız, nasıl oluyor da birkaç gün sonra detektif Juve'yi ziyarete gidiyorsunuz ve ona sorduğunuz ilk şey oğlunuzun cesedi hakkında oluyor? Sizin, Bay Rambert, şüpheniz yoktu... Cesedin oğlunuza ait olduğunu biliyordunuz!.. Neden? Nasıl?"

Mahkeme başkanı bu cümlelerle, Etienne Rambert'e cinayet suçlamasının dayanabileceği en önemli unsurlardan birinin altını çiziyordu.

Etienne Rambert durumu hemen anladı ve bu yüzden, artık sadece jüri üyelerine güvenebilirmiş gibi bir anda onlara dönerek konuşmaya başladı:

"Ah, sayın jüri üyeleri, bu sorgulama bir işkence halini aldı, buna daha fazla dayanamayacağım! Sizler beni yargılamak için yeteri kadarını biliyorsunuz artık... Yargılayın beni! Onursuz mu davrandım, babalık görevimi yapamadım mı, söyleyin. Bana gelince, ben soruları daha fazla cevaplayamayacağım."

Talihsiz adam tükenmiş bir şekilde sendeleyerek sandalyesine yığıldı.

Mahkeme başkanı yüzünde bir tatmin ifadesiyle jüriye döndü -avcı izlemekte olduğu masum avının etrafını kuşatmıştı- ve sert bir ses tonuyla konuştu:

"Daha fazla soruyu cevaplamayı reddetmek, kesin bir şekilde, suçlu olduğunu itiraf etmektedir. Sonuç olarak, jüri bunu değerlendirecektir!"

Sözleri duruşmayı izleyenler arasında yorumlara neden olan başkan, sadece dava usullerini aktarırken kullandığı bir tonlamayla açıklamasını yaptığından, salondaki bütün sıralardan merhamet mırıltıları duyuluyordu:

"Tanıkların dinlenmesiyle devam edeceğiz. Bunların arasından, Charles Rambert'in cesedini bulan avare Bouzille'in tanıklığının kesinlikle en ilginci olduğunu belirtmeliyim. Maalesef, bu kişinin kaldığı sabit bir yer yok, sürekli olarak bölge değiştiriyor, bu yüzden mahkemeye gelmesi için ona celp göndermek pratik olarak imkânsız."

Başkan mübaşir vasıtasıyla, sonu gelmeyen tanıkları çağırttı.

Baba ve oğul, Rambertler'i şatodan kaçtıktan sonra görmüş olan köylüler vardı; aynı şekilde, köylere girmeye cesaret ettiği zamanlarda talihsiz Etienne Rambert'e ekmek satmış olan fırıncılar vardı. Dordona Nehri'nde akıntıyla sürüklenen genç Rambert'in cesedini görmüş olan, su kanallarında çalışan görevliler de tanık sırasından gelip geçtiler.

Bunlardan hiçbiri olayı aydınlatabilecek ayrıntılar sunamadı; izleyicilerin sıkılmaya başladıkları açıktı ve kararın ne olacağı artık tahmin edilebiliyordu.

"Göreceksiniz," diye onayladı arka sıralarda oturmakta olan iriyarı bir adam, "savunma, tanıklarını açıkladığında bu işin renginin nasıl değiştiğini göreceksiniz... Jüri şimdiye kadar sadece talihsiz Etienne Rambert'e karşı olan düşmanca sözleri dinledi, ama bir dakika içinde suçlunun dostları onun onurlu yaşamından ve sadakatinden bahsetmeye başladıklarında, kesinlikle..."

"Hayır dostum," diye itiraz etti yanındakilerden biri, "siz

yanılıyorsunuz. Etienne Rambert'in kendini savunmak gibi bir niyeti olmadığını ve hiçbir tanık istemediğini güvenilir bir kaynaktan öğrendim."

"Ne düşüncesizlik!"

"Hayır, ne büyük bir meydan okuma! Bu adam sadece babalık görevini yaptı. Mahkeme üyelerinin duygularını sömürmeye çalışmıyor."

"Ya avukatının savunmasına ne oldu?"

"Beni, Dareuil'in müşterisinin isteği üzerine sadece yargının kararına itiraz etmek için söz alacağı konusunda temin ettiler."

"Beyler," diye açıkladı başkan jüriye dönerek, "müfettiş Juve'yi dinlemeniz ilginç olabilirdi, ama iddianamenin okunması sırasında sunulanlar dışında başka ayrıntılar veremeyecek olduğunu biliyorsunuz. Bu yüzden onu çağırmadım. Bununla birlikte, Langrunc Markizi'nin torununu Bayan Therese Avuernois'nın salonda bulunduğunu görüyorum. Bildiğiniz gibi bu genç kız, Beaulieu Şatosu'ndan kaçış gecesinden önce suçluyu, oğlunu itirafa zorlarken duydu. İfadesinde soruşturma sırasında söylediklerini tekrar etmekten başka bir şey yapamayacağından ve böylesine acılı anıları tazelemek gereksiz olduğunu, bunun yanı sıra zalimce bir talep olacağından, genç kızı dava tanığı olarak çağırmadık. Buna rağmen duruşmaya gelmiş olduğuna göre, bana verdiğiniz yetkiye dayanarak, eğer sizce de uygunsa, kendisinden olayla ilgili çok önemli bir noktayı doğrulamasını isteyeceğim. Bayan Therese Avernois, tanık kürsüsüne gelmek ister misiniz?"

Mübaşir genç kıza yaklaştı: bu hazırlıksız davet karşısında şaşkında dönen zavallı Therese, salonun ortasına kadar geldi, tanık kürsüsüne dayandı ve titreyerek başkanın sorularını bekledi.

"Bay Rambert'i tanıyıp tanımadığınızını sormuyorum," diye başladı başkan. "Cumartesi gecesi, Beaulieu Şatosu'nda genç Charles Rambert'le konuştuğunu duyduğunuz kişi o muydu?"

"Evet efendim, Bay Etienne Rambert."

"Oğlunu öldürdüğü söylenen sanık hakkında neler bildiğinizi bize anlatmak ister misiniz?"

"Sadece bir tek şey söyleyebilirim sayın başkan, o da Bay Rambert'in oğluyla, acısını dile getiren bir tonda konuştuğuydu."

Therese görünür bir çabayla sadece soruları cevaplamakla sınırladı kendini.

Therese'den daha etkili bir tanıklık bekleyen başkan, genç kızın, oğlunun deliliğinin ağırlığını talihsiz babanın üzerine yıkmayacağını anladı. Açıklamaları sanığın lehinde ilerlediği için de sözünü kesti.

"Tamam genç bayan!" dedi. "Bu kadarı yeterli, size teşekkür ediyorum..."

Therese yerine dönerken, başkan jüriye döndü:

"Daha fazla tanık çağırmayacağız. Söz, iddia makamının."

Etienne Rambert'e karşı suçlamaları sunacak olan mahkeme üyesi ayağa kalktı ve olaylara dayanmaktan çok hukuki kanıtlar sunan konuşmasına başladı. Çabuk çabuk konuşarak Etienne Rambert'in savunmasındaki çelişkileri ve zayıf noktaları ortaya koydu. Kendisinin cevaplamamakta ısrarlı olmasına rağmen, olayların doğruluğunun kanıtlandığına işaret etti. Bu şekilde sanığın suçluluğunu kesinleştirerek veya kesinleştirmeye çalışarak, dakikalarının çoğunu Etienne Rambert'in adaleti kendi eliyle sağlamakla yanlış yaptığını ve oğlunun kaçmasına yardım etmek ve onu öldürmekle de hata işlediğini, çok sayıda ve karışık metinlerden alıntılar yaparak göstermeye ayırdı.

Sorgu hâkiminin konuşması belki çok etkileyiciydi, ama mahkemeye hiçbir yeni ayrıntı sunmuyordu.

Sıra kendisine gelince, sanığın avukatı ayağa kalktı.

"Baylar," dedi, "biraz önce Bay Etienne Rambert'e isnat edilenleri dinlediniz. Neyle suçlandığını biliyorsunuz, dolayısıyla itham edildiği şeylerden dolayı suçlu olup olmadığına karar vermeniz gerekiyor. Müvekkilim beni sadece, deli bir

oğlu olan ve bu delinin suçlu olduğunu keşfeden bir baba olarak, onurlu yurttaş görevini ve babalık duygularını uzlaştırıp uzlaştıramadığının kararını her birinize bıraktığını size bildirmekle görevlendirdi. Empoze ediliyor gibi görünen bir hüküm için ne ricacı olacağım ne de yalvaracağım. Sizden sadece, horgörü ve katı bir tutuma kapılmadan, onurlu yurttaşlar gibi tarafsız bir biçimde karar vermenizi talep ediyorum!" Bu kısa cümleler tartışmayı ait olduğu konuma yerleştiriyordu.

Yardımcıları tarafından dikkatle izlenen başkan, kısa bir sessizliğin ardından danışmanlarına yöneldi. Jüri üyeleri de karar vermek için çekildiler.

Mahkeme üyeleri tekrar belirdiklerinde, Etienne Rambert, iki jandarmanın gözetiminde salona getirildi.

Kendi aralarında fısıldaşıp duran izleyicilerin çoğu sanığa sempatiyle bakıyordu.

Babanın acısı en şüphecileri, en kayıtsızları dahi duygulandırmıştı. Bunların her biri, sarf edilecek cümleleri ve dava kararını tahmin etmeye çalışırken çıkardıkları gürültüyle, hükmün verilmesini geciktiriyorlardı.

"Oğlunu öldürdüğüne hiç şüphe yok," dedi kırmızı yüzlü bir şarap tüccarı.

"Evet," diye cevapladı bir kadın, "eğer onu öldürmediyse, bağışlanmayacak bir şekilde intihara itmiş... ama başka ne yapabilirdi? Onu teslim edemezdi."

"Çaresizlik durumuydu bu!" diye araya girdi şişman bir adam. "Oğluna karşı duyduğu büyük şefkat karşısında Etienne Rambert bir tek şey dileyebilirdi, oğlanın kendini öldürmesini. Ben Etienne Rambert'i destekliyorum!"

Her zamankinden daha fazla konuşan Başkan Bonnet:

"Eğer jüri, mahkemenin Etienne Rambert'i beraat ettirmesini isterse, bunu yapmasının tek yolu var: onun oğlunun ölümünden dolayı suçlu olmadığını ve dolayısıyle sorulan her soruya 'hayır' cevabı verdiğini ilan etmek. Eğer sorulan sorulardan bir tanesini olumlu cevaplarsa, mahkeme başkanının ünlü sertliği de dikkate alındığında, sadece örnek bir ceza ve-

rilmesi beklenebilir... Belki de ölüm cezası!"

Jürinin geri geldiğini belirten zil sesi onların sohbetini kesti. Yeniden yerlerini aldılar; ardından yüksek görevliler görkemli bir şekilde salona girdiler ve en son olarak jüri başkanı tam bir sessizliğin ortasında ayağa kalktı.

"Tanrı'nın ve insanların önünde," diye başladı geleneksel cümlelerle ve heyecandan hafifçe titreyen bir sesle, "onurum ve vicdanım adına, tüm üyelerin oybirliğiyle, jürinin sorulan tüm sorulara cevabı 'hayır'dır."

Etienne Rambert beraat etmişti!

X

PRENSES SONIA'NIN BANYOSU

Cahors Mahkemesi'nin Etienne Rambert'i beraat ettirmesinin üzerinden dört ay geçmişti. Kamuoyu tedirgin edici Beaulieu Şatosu olayını tutkulu bir şekilde izledikten sonra artık onu unutmaya başlamıştı, aynı şekilde açıklanmamış bir olay olan Lord Beltaham cinayeti de neredeyse unutulmuştu. Sadece Juve, her zamanki kaygılarından kurtulamamıştı. Sûreté müfettişi, Paris'in dipten gelen kötülüklerine karşı uyanıktı ve başkenti gün be gün kana bulayan dramları sürekli analiz ediyordu.

Öte yandan Juve, hiçbir şey yapmıyormuş görüntüsü ardında, o zamana kadar herkesin kafasını meşgul eden cinayetlerin failini veya faillerini eline düşürecek olan hatayı gözlüyordu.

Haziran sonuydu ve o zamana kadar turistlerle dolup taşan Paris, yavaş yavaş ıssızlaştığı bir döneme giriyordu. Sadece Royal-Palace Oteli'nde hâlâ büyük bir hareketlilik vardı. Hizmet personeli alt kattaki salonlarda ve geniş lobilerde ha bire koşturuyordu.

Royal-Palace müşterilerinin bir şenlikten ya da bir gösteriden dönüş saatleriydi. Büyük otelin lobisinde koyu renk takım elbiseli adamların, smokinli gençlerin ve dekolteli elbisleriyle ışıldayan zarif kadınların defilesi sürekli olarak devam ediyordu.

Gösterişli bir otomobil giriş sundurmasının altında durdu.

Otelin pesonel şefi Louis, saygılı bir şekilde eğildi. Seçkin müşteriler söz konusu olduğunda bu âdettendi.

"Prenses dönüş yolculuğunu iyi geçirdiler mi?" diye sordu ciddi ve saygılı bir ses tonuyla şef.

Başını nazikçe önüne eğen hanımefendi, soruyu olumlu olarak yanıtladı, Ardından personel şefi bir uşak çağırdı ve emretti:

"Prenses Sonia Danidoff için asansörü hazırlayın."

Kısa bir süre sonra, sadece lobiden geçmekle bile sansasyon yaratan zarif hanım, odalara çıkan asansörün içinde kayboldu.

Prenses Sonia Danidoff, Royal-Palace'ın önemli bir müşterisiydi; üçüncü kattaki dört büyük odanın birleşiminden oluşan bir dairede sadece kendisi kalıyordu.

Gerçeği söylemek gerekirse, prensesin böylesi bir lükse iki unvanı yüzünden hakkı vardı. Buna izin veren sadece devasa serveti değildi, ilaveten sosyal olarak zirvedeki ailelerden birine mensuptu, ayrıca Prens Danidoff ile olan evliliği sayesinde Rus Çarı'nın yengesi olmuştu.

Prenses Sonia Danidoff otuzlu yaşlarındaydı. Gür, örgülü siyah saçlarıyla çevrelenmiş yüzünde garip bir kontrast oluşturan mavi gözleriyle, hoştan çok güzel bir kadındı.

Çok sosyetik olan Prenses Danidoff, yılın yarısını Amerikan modasına göre Royal-Palace'a yerleşmiş olarak Paris'te geçirirdi. En seçkin salonlarda çok iyi tanınırdı ve kendisine çok saygı gösterilirdi. Davranışlarının kusursuzluğuna karşın, bazı kötü niyetli ağızlar, onun Paris'teki sık ikametlerinin gizemli politik entrikalardan kaynakladığı konusunda teminat verirlerdi. Bununla birlikte, bunu doğrulayabilecek herhangi bir şey yoktu.

Prenses Sonia Danidoff dairesinin büyük salonunu geçtiktan sonra, yatak odasına girdi. İki elektirik düğmesini çevirdi ve anında, iki ışık huzmesi odayı doldurdu.

"Nadine!" diye seslendi, ciddi bir ses tonuyla.

Adını duyduğu anda uyanan genç kız, odanın köşesine gizlenmiş bir divandan tek hamlede ayağa kalktı.

'"Nadine!" diye emretti prenses. "Pardesümü çıkartmama yardım et ve saçlarımı çöz. Yorgunum."

Hizmetçi kız itaatkâr bir şekilde genç kadının omuzlarına

bir bornoz geçirirken, konuşmaya ancak cesaret edebildi:

"Bu gece çok sıcak değil, değil mi Prenses?"

Nadine çok belirgin tipli genç bir Çerkez'di. Zayıftı, canlıydı ve çok esmerdi; derin bakışlarının ardında küçük koyu bir alev parıldıyordu.

Prenses sabırsızlandı: Nadine onu beklerken uyuyakaldığı için, henüz kendine gelememişti ve sarsaklık ediyordu. Bu yüzden iki-üç kez onu azarlamak zorunda kaldı.

"Ama, yaptığın işe dikkat et!"

Ancak hizmetçinin yaptığı yeni bir sarsaklık onu çileden çıkardı. Bu yüzden elinde olmadan kıza sert bir tokat attı.

Nadine utançtan kızardı ve ona sitemle bakarak, bir hamlede geri çekildi.

"Bana vurmayın!" diye bağırdı, kendini savunarak. Bu sırada prenses de gözünü dikmiş ona bakıyordu.

"Nadine!" diye emretti prenses. "Dizlerinin üstüne çök! Benden özür dile yoksa seni kovarım!"

Şimdi itaatkâr ve pişman olan Nadine, kendisini şefkatli bir hareketle ayağa kaldıran prensesin ayaklarına kapandı.

"Önemli değil," dedi. "Artık kızgın değilim. Şimdi git!"

Ama asi tavrından dolayı hâlâ utanç duyan Nadine, yalvardı:

"Soyunmanıza yardım edeyim..."

"Hayır," dedi prenses. "Odana çık. Geç oldu!"

Sonra fikrini değiştirerek ve sanki yersiz bir belayı uzaklaştırmak istermiş gibi elini alnına koyarak konuştu:

"İyice düşününce, banyo yapmamın yorgunluğumu atmama yardımcı olacağını hissettim. Hemen banyoyu hazırla..."

Nadine on dakika sonra, düşünceli bir halde durmakta olan prensesi çağırmak için balkona çıktı. Küçük Çerkez alçakgönüllü ve kaçamak bir şekilde hanımının parmaklarını öptü.

"Her şey hazır," diye mırıldandı.

Birkaç dakika geçtikten sonra yarı giyinik durumdaki Prenses Sonia Danidoff, banyoya yöneldi ama fikrini değişti-

rerek yarı yoldan döndü ve tekrar yatak odasına gitti.

"Nadine," diye seslendi, odanın ortasında durduğu yerden, "hâlâ orada mısın?"

Nadine cevap verdi.

"Yanılmış olmalıyım," dedi prenses. "Ayak sesleri duydum sanki."

Prenses yatak odasına ve iyice aydınlatılmış olan salona bir göz attıktan sonra, yatağının yanına döndü. Farklı ihtiyaçlarına göre farklı otel görevlilerini ve özel hizmetçilerini çağırmasına yarayan zillerin çalışır durumda olup olmadığını kontrol etti. Biraz sakinleşmiş olarak banyoya döndü, soyunarak parfümlenmiş suya daldı.

Bir elektirik ampulünün parlatılmış camının ardından süzülen ışık tarafından arkadan aydınlatılan Sonia Danidoff, yeni bir gıcırtı onu yerinden zıplattığı sırada suyun yorgun vücuduna verdiği dile gelmez keyfi yaşıyordu. Birdenbire dikildi, kafasını çevirdi ve yarıya kadar sudan çıkarak etrafına bakındı: hiçbir şey...

"Gerçekten gerginim," diye mırıldandı kendi kendine.

Garip bir ses kulağına bir anda kötücül bir şekilde konuşmaya başladığında, bir kitap okumaya karar vermişti: biri omzunun üzerinden, kendisinin okumaya başlamış olduğu satırı yüksek sesle bitirdi.

Sonia Danidoff bir çığlık atmaya ya da herhangi bir hareket yapmaya zaman bulamadan önce, bir tanesi banyo musluklarının arasındaki düğmeye ulaşmasını engelleyecek şekilde bileğinden tutarken, diğer bir el ağzını kapadı.

Sonia Danidoff bayılmak üzereydi. Ağzındaki ve kolundaki ellerin baskısının yavaş yavaş azalmaya başladığını hissettiği sırada, kendisini öldürmeye hazırlanan bir silahın, dehşet verici darbesini bekliyordu. Aynı anda, kendisini bu şekilde şaşırtmış olan gizemli ve görünmez varlık küvetin çevresinden dolanarak önünde dikildi.

Prenses korkmuş bir şekilde önünde duran kişiyi inceledi.

Kırk yaşlarında, çok zevkli giyinmiş bir adamdı bu; smo-

kininin kusursuz kumaşı, bu olağandışı ziyaretçinin Prenses Sonia Daindoff un sadece tasvirlerini okumuş olan Paris'in yoksul çevrelerinin şu alışıldık pis tiplerinden biri olmadığını kanıtlıyordu.

Onu hareketsiz kılmış ve yavaş yavaş özgürlüğünü kendisine geri vermekte olan eller, beyaz ve çok bakımlıydılar; seçkin yüzlü adamın siyah, yelpaze şeklinde kesilmiş sakalı parıldıyordu; genç yüzüne rağmen açılmış alnında hafif bir kelleşme göze çarpıyordu. Her şeye rağmen, Sonia Danidoff adamın kafasının oldukça anormal büyüklüğü karşısında etkilenmekten ve alnındaki çok sayıda kırışıklığı incelemekten kendini alamadı.

Sonia Danidoff titreyen dudaklarıyla tek kelime söylemeden, zile kadar uzanmak için içgüdüsel bir refleks gösterdi. Adam enerjik bir hareketle onu omuzlarından tuttu ve planını gerçekleştirmesini önledi. Yabancı gizemli bir şekilde gülümsedi: prensesin ani hareketi güzel göğüslerinin ortaya çıkmasına neden olmuştu.

Garip ziyaretçi biraz sahte bir nezaketle mırıldandı:

"Tanrım! Ne kadar güzelsiniz!"

Utanmış ve sinirlenmiş olan Sonia Danidoff, tekrar opak renkli suya daldı.

"Kimsiniz siz?" diye sordu heyecanına hâkim olmaya çalışarak. "Ne istiyorsunuz? Gidin yoksa birilerini çağıracağım..."

"Öncelikle, bağırmayın! Yoksa ölü bir kadın olursunuz," diye emretti yabancı, sert bir şekilde. Sonra ironik bir ifade takınarak konuştu: "Birini çağırmak mı? Bunun oldukça zor olduğunu görüyorum: iffetiniz sizi bunu yapmaktan alıkoyan.. Sudan çıkmanız gerekir... Aslında sizi seyretmek büyük bir zevk olacaksa da... bunu yapmanızı hemen engellerim."

"Eğer paraya ihtiyacınız varsa, mücevherler var, alın onları! Ama gidin..." diye kesti sözünü prenses, öfkeyle sıkılmış dişlerinin arasından çıkan sözcüklerle.

Adam etrafa bir göz atınca, prensesin küvete girmeden ön-

ce yakındaki bir sehpanın üzerine bırakmış olduğu yüzükleri ve bilezikleri gördü.

"Bu mücevherler fena değiller, ama bu yüzük en iyisi," dedi.

Prensesin eline yönelip, yüzük parmağındaki yüzüğü inceleyerek, elini avucuna aldı.

Genç prensesin eli titriyordu.

"Endişelenmeyin. İsterseniz konuşalım," diye önerdi yabancı. Biraz duraksadıktan sonra ekledi: "Kişiliklerini kaybettiklerinde, mücevherler o kadar da çekici değiller... artık, kendisinde parıldamaya alışık oldukları insanın bir parçası olmadıklarında, demek istiyorum. Buna karşılık, bilezik bileği sardığında, kolye boynu çevrelediğinde, yüzük parmağı sarmaladığında..."

Şimdi yüzü ölü gibi beyaz olan ve gizemli ziyaretçinin nereye varmak istediğini anlayamayan Prenses Sonia Danidoff, ürkmüş bir şekilde özür diledi:

"Bu yüzüğü çıkaramam, parmağımdan çok zor çıkar."

Adam alaycı bir ifadeyle güldü.

"Sizi, bunun hiçbir önemi olmadığı şeklinde cevaplayacağım, prenses. Böyle bir mücevheri ele geçirmek isteyen birinin, çok basit bir şey yapması yeterlidir..."

Adam kayıtsız bir şekilde yeleğinin cebinden küçük bir çakı çıkardı, onu açtı ve her şeyi çok iyi anlamış olmaktan korktuğu için irkilen, rengi atmış prensesin gözleri önünde, keskin tarafın parıldamasını sağladı.

"Böyle keskin bir yüzeyle, becerikli bir adam böylesine muhteşem bir mücevherin üzerinde ışıldadığı parmağı saniyeler içinde parçalara ayırabilir..." diye devam etti ziyaretçi.

Prenses onu korkulu bir şekilde izlerken, adam yumuşak bir sesle konuşmaya devam etti:

"Ama korkmayın; şüphesiz benim kaba bir otel hırsızı, namlı bir haydut ya da bir yol eşkiyası olduğumu düşündünüz. Bunlardan bir tanesi olabilirdi. Ama belki de, en şiddetli arzuları uyandıracak veya onu en benzersiz eylemleri ger-

çekleştirmeye itecek derecede güzel olduğunuzu göz ardı ediyorsunuzdur?"

Adamın ses tonu o kadar samimiydi ve gözleri o kadar derin bir saygının dile geldiği bir ışıltıyla parıldıyorlardı kı, prenses biraz sakinleşti.

"Ama, ben sizi tanımıyorum!"

"Böylesi daha iyi," diye cevapladı adam, kendine bir tabure çekti ve oturdu, samimi bir şekilde küvetin kenarına dayandı. "Birbirimizi tanımak için vaktimiz olacak. Ben sizin kim olduğunuzu biliyorum, önemli olan da bu."

"Bayım," diyerek sözünü kesti, sakinleştikçe öfkesinin arttığını hisseden Sonia Danidoff, "şaka mı yapıyorsunuz, ciddi misiniz bilemiyorum, ama davranışınız iğrenç."

"Tamamen gerçek, prenses. Sizin de benim de sık sık teşrif ettiğimiz, başka bir zaman bana bu geceki kadar ilgi göstermeyecek olduğunuz salonların herhangi birinde bizi tanıştırmalarından mutlu olacağımı düşünmek de hoşuma gidiyor. Bakışlarınızdaki dikkatten, şimdiden sonra yüzümün hiçbir ayrıntısının size yabancı gelmeyeceğini anlıyorum ve ne olursa olsun hatıramı uzun süre koruyacağınıza inanıyorum."

Prenses Sonia kendini yüzüne küçük bir gülümseme yerleştirmeye zorladı. Kendisine daha fazla hâkim olarak, ne tür bir insanın karşısında olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Adam, düşüncelerini okumuş gibi gülümsedi ona.

"Prenses, bana daha fazla güvendiğinizi görmek isterdim. Böylece işler daha iyi giderdi. Evet, bakın," diye onayladı prensesin olumsuz düşüncesini işaret eden hareketini fark edince, "beş dakikadır birine haber vermek için zili çalmayı denemiyorsunuz. Bu iyi bir gelişme... Bununla birlikte," diye devam etti, "Büyük Chambelan'ın eşi ve Rus Çarı'nın yengesinin, yani Prenses Danidoff'un, kendisini tanımadığı bir adamın önünde ve küvette çıplak olarak sergilemek üzere tüm otel hizmetlilerini buraya çağıracağını da düşünemiyorum!"

Prenses cevap vermek için yeltendiyse de, adam aldırış etmeden devam etti.

"Bu garip maceranın yankısı Prens Danidoffun kulağına gitmemeli."

"Ama, söyler misiniz... Buraya nasıl girdiniz?" derken adeta yalvardı talihsiz kadın gergin bir halde.

"Sorun bu değil," diye cevapladı yabancı. "Şimdi asıl sorun, prensesin ziyaretimi gereğinden fazla uzatmak kabalığında bulunmayacağımı tahmin edebileceğine göre... buradan nasıl çıkacağım. Ama başka bir gece bu ziyaretlerden birini tekrarlamama izin verirse kendimi aşırı decede mutlu hissederdim."

"Bir bu eksikti.'

Adam kafasını çevirdi ve büyük bir doğallıkla elini uzatarak, parfümlü suyun üzerinde yüzmekte olan bir mantarın üzerine monte edilmiş termometreyi aldı.

"Otuz santigrat derece," diye okudu. "Suyunuz soğuyor. Çıkmanız gerekecek, prenses..."

Aklı karışan Sonia Danidoff, gülsün mü kızsın mı bilemedi.

Aklını yitirmiş birinin karşısında mıydı yoksa? Ya da daha iyisi, cüretkâr, küstah, orijinal yöntemler kullanırsa onu baştan çıkarmak için daha fazla şansı olacağına inanan, kendisine ilgi duyan bir adam mı?

"Gidin!"

Adam olumsuz bir şekilde kafasını salladı.

"Sizden onurlu bir kadına merhamet göstermenizi rica ediyorum!" diye ısrar etti bir kez daha.

Adam düşüncelere dalmış gibiydi.

"Bu oldukça zor bir durum, bununla birlikte, hemen karar vermeliyiz, üşütmenizi istemem... Şöyle bir baktığımızda, olay basit, prenses... Banyonuzu bornozunuzu karanlıkta bile bulabilecek kadar iyi biliyorsunuz, değil mi?.. Işıkları kapatacağız... Ben burda karanlıkta kalacağım ve siz iffetinize yönelik bir tehdit olmaksızın banyodan çıkabileceksiniz..."

Adam elektrik düğmesine kadar gitti; ama tam çevirecekken, bir anda küvetin yanına geri döndü.

"Şu rahatsız edici zili unutuyordum," diye ekledi. "Bir ha-

reket ve tamamdır. Ona yanlışlıkla dokunursanız sizi üzmek zorunda kalırım."

Düşüncesini hareketiyle tamamlayan adam, yerden oldukça yüksekte olan iki elektrik kablosunu bir çakı darbesiyle parçaladı.

"İşte şimdi oldu," dedi. "Duvar boyunca uzanan şu diğer ikisinin nereye gittiklerini bilmiyorum, ama tedbirli olmak uygun olur. Başka bir zil bulunması olasılığına karşı..."

Yabancı çakıyı tekrar kaldırdı ve diğer iki kabloyu da kesmek istedi, ama çelik kenar yalıtıcıya değince büyük bir kıvılcım çıktı, adam geri fırladı ve çakı elinden düştü.

"Kahretsin!" diye homurdandı. "Bu sizi neşelendirmiştir sanırım, değil mi hanımefendi? Elimde korkunç bir yanığa neden oldu. Bunlar kesinlikle elektrik kabloları."

Sonia Danidoff'un kendisine hâlâ endişeli bir şekilde bakıyor olduğunu fark edince, ziyaretçi devam etti:

"Önemli değil. Diğer elim var ve size gerekli karanlığı sağlayabilmeme yeter."

Yabancı elektrik düğmesine yöneldi.

Küvetin içinde ayakta duran Sonia Danidoff, önüne çıkabilecek herhangi bir engeli savuşturur gibi koluyla geniş bir daire çizdi. Kolu sadece boşluğu buldu. Prenses önce bir bacağını çıkardı sonra diğerini, bornozunu çıkartmış olduğu sandalyeye doğru yöneldi, aceleyle onu üzerine aldı ve terliklerini giydi. Daha sonra bir an sessiz kaldı ve ani bir kararla, içgüdüsel olarak odadaki elektrik düğmesine yöneldi ve düğmeyi çevirdi.

Işık yandı.

Adam yok olmuştu.

Sonia Danidoff yatak odasına doğru birkaç adım attı... O anda, odanın diğer ucunda adamı gördü, gülümsüyordu!

"Banyodan çıkarken sizi rahatsız etmeyerek, yeteri kadar nazik davrandım herhalde, prenses?"

"Sizi temin ederim, bu şaka artık çok uzadı" diye cevap verdi Sonia Danidoff. "Artık gitmeniz gerek. Gidin! Size bu-

nu emrediyorum!"

"Emretmek mi?" diye tekrarladı adam. "Bu bana çok sık yöneltilen bir ifade değildir. Ama bunu bilmediğiniz için sizi bağışlıyorum. Tabii, kendimi takdim etmeyi unuttum. Beni bağışlayın, çok dalgınım. Ama, ne düşündüğünüzü öğrenebilir miyim?"

Prenses Sonia Danidoff, yabancının bu tüyler ürpertici laf kalabalığını neredeyse kayıtsız bir şekilde dinliyordu. Yeni bir rahatsızlık, bir endişe, kaygı verici bir şüphe kalbini sıkıştırıyordu.

Kendisi ve gizemli kişi arasında, üzerinde Sonia Danidoff'un geceleri çıkarken yanına aldığı sedef kakmalı koket tabancanın bulunduğu küçük bir yazı masası vardı. Prenses bu silahı kullanmakta ustaydı.

Sonia, eğer revolvere uzanmayı başarabilirse bunun, muhatabını kendisine itaat etmeye zorlamak açısından kesinlikle güçlü bir dayanak olacağını düşündü.

Prenses Sonia banyoya girmeden hemen önce, yazı masasının yarı aralık görünen çekmecesine, içinde sonraki gün çeşitli ödemeleri yapmak için o sabah otelin kasasından çektiği yüz yirmi bin franklık kâğıt para bulunan cüzdanını koymuş olduğunu da biliyordu. Sonia Danidoff bir yandan kendisine cüzdanın hâlâ orada olup olmadığını ve gizemli kavalyesinin sadece kaba bir dolandırıcıdan başka bir şey olup olamayacağını sorarken, bir yandan yarı aralık çekmeceye göz attı.

Adam bir kez daha prensesin düşüncesini okumuş gibi:

"Prenses, burada bir hanımın dairesinde bulunması pek alışıldık olmayan bir süs eşyanız var," dedi.

Genç kadın yazı masasına doğru bir adım atınca, yabancı mobilyaya doğru atıldı ve revolveri eline aldı.

Sonia Danidoff'un korktuğunu gören adam onu sakinleştirmek istedi:

"Korkmayın prenses, dünyadaki hiçbir şey için yaşamınıza kastetmeyi istemem. Bir dakika içinde size silahı geri vermenin büyük zevkini tadacağım. Bununla birlikte, önce onu

zararsız hale getirmeme izin verin..."

Büyük bir ustalıkla tabancanın namlu gerisinde bulunan rıltı fişeği çıkardı. Sonra da adeta dalga geçercesine artık kullanılmaz olan revolveri nazik bir edayla ona uzattı:

"Önlemlerim için kusura baklayın, maazallah bir kaza kurşunu istemeyiz değil mi!"

Prenses çekmecenin içini, hiç değilse bakışlarıyla kontrol etmek için yazı masasına yaklaşmayı her denediğinde yabancı, Sonia Danidoff'un hareketlerinden hiçbirini gözden kaçırmamasına rağmen nazik hareketlerinin ve gülümsemelerinin sayısını arttırarak onun yolunu kapatıyordu.

Bir anda beklenmedik bir şekilde saatini çıkarıp baktı.

"Sabahın ikisi," dedi. "Tamam prenses! Hoş arkadaşlığınızı bu kadar süre istismar ettiğim için bana kızacaksınız ama... Gitmeliyim!"

Aynı anda prensesin göğsünden kopup gelen derin nefes alışverişine aldırmaksızın kayıtsızca ekledi:

"Ancak bir âşık gibi pencereden, bir hırsız gibi bacadan ya da efsanelerdeki haydutlar gibi duvarda gizli bir geçitten de çıkmayacağım. Dünyanın en hoş kadınına saygılarını sunmaya gelmiş olan centilmen bir beyefendi gibi çıkacağım dışarı: hem de kapıdan!"

Yabancı gidecek gibi yaptı, ama geri döndü.

"Peki şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz prenses?" diye sordu. "Sorum size yersizmiş gibi gelebilir, ama bunu bilmem önemli. Ben gittikten sonra yapacağınız sizi kızdıracak bir keşif, düşmanlığınızı provoke edebilir belki? Size arkamı döndüğüm anda, skandaldan korkmazsanız pekâlâ yardım çağırabilirsiniz..."

Prenses, artık cüzdanın içinde olmadığından emin olduğu çekmeceden gözlerini ayırmacı başaramadı. Bununla birlikte, ne yapabilirdi?

"Haydi!" diye seslendi adam, sessizliği ve Sonia Danidoff'un düşünce akışını bozarak. "Aklım nerede benim! Düşünsenize prenses, kendimi tanıtmayı unutuyordum."

Adam cebinden bir kartvizit çıkardı.

"Prenses, kartvizitimi kasıtlı olarak yarı aralık bırakılmış gibi görünen bu çekmeceye bırakmama izin verin." diye ekledi, küçük yazı masasına yaklaşarak.

Prenses, söylediği şeyi yapmaya hazırlanan adamın otoriter bakışıyla kesilen, kaygılı çığlığını bastıramadı.

"Şimdi," diye devam etti garip yabancı, prensese doğru yürüyerek ve onu otelin koridoruna bakan antreye geri dönmeye zorlayarak, "siz konuğuna dairesinin giriş kapısına kadar eşlik etmeyecek kadar sosyetik bir kadınsınız..."

Ses tonunu değiştirip, buyurucasına ekledi:

"Şu dakikadan itibaren, ben dışarı çıkana dek bir söz, hareket, çığlık yok. Yoksa sizi öldürürüm!"

Tüm gücüyle eli kulağında olan bayılmaya karşı direnen Prenses Sonia Danidoff, adamın hayran bakışları eşliğinde yolu gösterek antreye kadar yürüdü. Yavaşça anahtarı çevirdi ve kapıyı açtı; adam yarı aralık kapıdan süzüldü. Bir saniye sonra ortalıktan kaybolmuştu.

Sonia Danidoff hızla yatak odasına döndü ve ulaşabildiği tüm zilleri çaldı. Kendini toparlayınca, görevliye telefon etti.

"Beni soydular. Kimse dışarı çıkmasın!"

Bu özel çağrıyı cevaplayan görevli, gece bekçilerinin bekleme salonunda iç karartarak çınlayan alarmı çaldı. Birçok otelin her katında bulunan zillerin aynısıydı bu ve o kadar güçlüydü ki ancak acil durumlarda kullanılıyordu.

Koridordan karmakarışık sesler ve gürültüler geldi. Prenses yardımına geldiklerini anladı: antreye koştu ve kapıyı açtı.

"Yakalayın onu! Yakalayın onu!" diye bağırdı Sonia Danidoff. "Biraz önce kaçtı... Siyah sakallı, smokin giymiş bir adam..."

"Nereye gidiyorsunuz? Neler oluyor?" diye sordu yanından geçen kişiye kapıcı. Karşılaştıkları lobi, misafir araçların yanaştığı kapıya çıkıyordu.

Asansörden çıkan bir uşak koşarak geldi.

"Bilmiyorum," diye cevapladı. "Burada bir hırsız var! Diğer tarafta onu arıyorlar!"

"Öyleyse, sizin katınızda değil mi? .Sizinki hangi kat?"

"İkinci..."

"Tamam!" diye devam etti kapıcı. "Üçüncüden çağırıyorlar. Ne olduğuna bakmak için yukarı çıkın."

Gürbüz bir genç olan köse, kızıl saçlı delikanlı, yarı dönüş yaptı ve inmiş olduğu asansöre geri döndü.

Asansör üçüncü katta, Sonia Danidoff'un kapı eşiğinde beklediği dairesinin önünde durdu. Gece bekçisi Muller onu sakinleştirmeye çalışıyordu. Prenses, garip ziyaretçinin cüzdandaki yüz yirmi bin frankın yerine bıraktığı tamamen beyaz kartviziti mekanik hareketlerle parmaklarının arasında çeviriyordu; kartvizitin üzerinde hiçbir isim yoktu elbette.

Katta bulunan iki hizmetli kapıları çalarak ve servis salonlarındaki diğer görevlilere haber vererek gidip geliyordu.

"Ne oldu?" diye sordu Muller asansörden çıkan kızıl saçlıyı görünce. Bir yandan da onu tanımadığı için kuşkuyla süzdü: "Siz nereden geliyorsunuz?"

"Ben ikinci kattaki yeni hizmetliyim" diye cevapladı uşak. "Kapıcı neler olduğuna bakmam için beni buraya gönderdi."

"Vay canına!" diye cevapladı Muller, "Prensesi soydular... Haydi," diye devam etti, "biri hemen polis çağırsın..."

"Hemen haber vermeye gidiyorum, efendim!"

Bir an önce en alt kata inen ikinci kattaki hizmetli, onu telefondan ayırmak için kapıcıyı kolundan çekiştiriyordu.

"Çekilin şuradan, kahretsin, komiserliğe koşmam gerekiyor..."

Kapıcı ona yol vermek için acele etti.

Beşinci katta şaşkınlık çığlıkları duyuluyordu. Gürültü patırtıdan ve asansörün içinden kimse çıkmadan durmasından dolayı şaşırmış olan hizmetliler, kapısını açtılar ve kabinin içerisinde parçalanmış giysilerle, bir takma sakal ve peruk buldular.

İki oda hizmetçisi kadın ve bir hizmetli ürkmüş bir halde keşfi personel şefine haber vermeyi düşünemeden, ilginç dekora bakakaldılar.

Bununla birlikte, biri zaten Bay Louis'yi, personel şefini, uyandırmaya gitmişti.

Bir astının heyecanla anlattığı ayrıntıları zar zor anlayan personel şefi, hemen giyindi, artık olgun bir dul ve otelin en eski müşterilerinden olan Barones Van den Rosen tarafından durdurulduğu üçüncü katın koridoruna kadar, otelin labirentlerinin merdivenlerinden koşarak indi.

"Bay Louis!" yaşlı hanım, yere çökmüş hıçkırıklarla inliyordu. "Elmas kolyemi çaldılar! Onu yemeğe inmeden önce masamın üzerinde, mahfazasının içinde bırakmıştım!"

Tamamen şaşkına dönmüş olan Louis, cevap olarak söyleyecek bir şeyler bulamıyordu. Ek olarak, Muller koşarak geliyordu.

"Prenses Sonia Danidoff'un cüzdanını çaldılar!" diye bildirdi şefine. "Otelin kapısının kapatılmasını emrettim; suçluyu kesinlikle yakalayacaklar..."

Prenses Sonia Danidoff detaylı bilgi vermek için Bay Louis'ye yaklaştı...

O sırada beşinci kattaki iki oda hizmetçisi, ellerinde asansörde buldukları parçalanmış giysiler ve diğer aksesuarlarla aşağıya iniyorlardı. Şaşkın bir ifadeyle onları yere bıraktılar. Kısa bir süre önce gerçekleşmiş olan olağandışı olayları her seferinde daha az anlayabildiğini düşünen Bay Louis bunun altında ezilirken, Muller kendisine gelen ani bir ilhamla şefinin kolunu yakaladı ve ona:

"Bay Louis, ikinci kattaki yeni hizmetli nasıl biridir?" diye sordu.

O sırada, koridorun ucunda bir oda hizmetçisi göründü, yaşını almış, beyaz favorili ve kel bir adamdı, yavaş yürüyordu.

Bay Louis onun varlığını fark etti.

"Şu gelen o," diye cevapladı, bakışıyla artık soruyu sor-

masına gerek kalamamış olan Muller'e işaret ederek. "Adı Arnold..."

"Aman Tanrım!" diye bağırdı Muller. "Ya kızıl saçlı?"

"Hangi kızıl saçlı?" diye cevapladı Louis bir baş hareketiyle, böylece Muller'in bahsettiği kişiyi tanımadığına işaret ederek.

Muller şefin yanından ayrıldı ve bacaklarının izin verdiği kadar hızlı bir şekilde aşağı indi.

"Dışarı kimse çıktı mı?" diye sordu endişeyle kapıcıya.

"Hiç kimse! Sadece, doğal olarak, komiserliğe gönderdiğiniz ikinci kattaki genç hariç..." diye cevapladı kapıcı.

"Kızıl saçlı mı?" diye sordu Muller.

"Kızıl saçlı," diye cevapladı kapıcı sakin bir şekilde.

Sonia Danidoff bir divana uzanmıştı, Çerkez Nadine onunla meşgul oluyordu; büyük bir ustalıkla bir serveti çalmış olan gizemli hırsızın bıraktığı kartviziti tutuyordu elinde.

Prenses yavaş yavaş aklını topluyordu. Nerdeysc büyülenmiş gibi, kartvizite bir kez daha baktı ve bu defa gözleri yuvalarından fırladı: o ana kadar saf beyaz olan kartvizitte yavaş yavaş birtakım harfler beliriyordu. Prenses içinden okudu:

'Fan...to...ma!'

XI

BÖLGE HÂKİMİ VE POLİS

Adalet sarayında bulunan yazıhanesinin ortasında ayakta duran Bölge Hâkimi Fuselier, büyük bir titizlikle şapkasını fırçalamaya vermişti kendini.

Fuselier kendi kendine konuşmayı bir alışkanlık haline getirmişti.

"Bugün zaman kaybetmedim," diye açıkladı kendine. "Araştırmalarda bir ilerleme olmadığı doğru, ama soruşturmayı son derece düzenli bir şekilde yürüttüğüme göre bu benim hatam değil. Zorluk, şu andan sonra nasıl davranacağını bilmekte. Daha fazla sorgulama? Of! Şu an bilmediğim hiçbir şey bulacak değilim... Öyleyse?"

Kapının üç kez hafifçe vurulduğunu duyunca durdu.

"Girin," dedi.

Kapı açılınca, Fuselier nazik bir şekilde karşıladığı ziyaretçisini tanıdı.

"Siz!.. Sevgili Juve! Ne büyük sürpriz! Sizi odama getiren iyi talihi neye borçluyuz?"

"Bay Fuselier, sizinle vakit geçirmekten ve ilginç konular hakkında fikir alışverişi yapmaktan ne kadar zevk aldığımı bilirsiniz," dedi Juve. "Dolayısıyla, sizi görmeye gelemediğim süre için özür dilemem gereksiz. Yokluğumun nedenlerini tahmin etmek için soyutlama yeteneklerinize başvurmanıza gerek yok..."

"Çok mu işiniz vardı?"

"Çok fazla..."

"Bu zamanda trajik ve sansasyonel olayların eksik olmadığı doğru," diye cevapladı hâkim.

"Evet..." diye onayladı Juve. "Haklısınız. Ama en kötüsü

şu ki, içinde bulunduğumuz yargı yılı polis için pek parlak olmayacak. Vakalar bolsa da, tatmin edici bir şekilde çözüme ulaştırılabilen vakalar pek bol değiller."

Fuselier güldü.

"Sevgili Jüve ne kadar idealistsiniz! Her zaman olağandışı soruşturmaların, öngörülmemiş tutuklamaların ve etkileyici başarıların hayalini kurarsınız. Allah için namınıza iyi yatırım yapıyorsunuz..."

Juve eliyle bir 'hayır' işareti yaptı.

"Neyi kastettiğiniz bilmiyorum," dedi. "Beltham ya da Langrune olayından bahsediyorsanız... kabul edersiniz ki, Bay Fuselier, övgülerinizi hak etmiyorum. Bu olayların hiçbirinde kesin bir sonuca varamadım..."

Fuselier kendini bir koltuğun üzerine bıraktı.

"Gizemli Lord Beltham cinayetiyle ilgili yeni bir gelişme yok mu?" diye sordu.

"Hiçbir şey, kesinlikle hiçbir şey! Tıkandım!"

Fuselier polisin sözünü kesti ve kollarını kavuşturup, neşeli bir tarzda azarladı onu.

"Haydi sevgili Juve! Üzülüyor gibi görünüyorsunuz! Bunun için bir sebep yok, gerçekten... Durum tersi gibi gözükse de şu anda alınacak sonuç, Beltham olayının aydınlatılması ve Langrune olayının çözümüdür."

"Çok naziksiniz Bay Fuselier, ama bu çözülmüş değil. Maalesef Beltham olayı konusunda hiçbir şeyi aydınlatamadım..."

"Kayıp Lord'u bulamadınız mı?"

"Evet, tabii, ama..."

"O zaman bunun muhteşem olduğunu inkâr etmeyin!.. Söyleyin lütfen, Gurn'un bavullarını incelemek için Levert Caddesi'ne gitmek nasıl aklınıza geldi?"

"Çok basit bir yöntem izleyerek, Bay Fuselier... Lord Beltham'ın kayboluşunun herkesi ne kadar şaşırttığını hatırlıyor musunuz?"

"Elbette..."

"Beni Sûrete'den o zaman aradılar... Hemen kaza ya da intihar varsayımlarını bir kenara bırakmam gerektiğini fark ettim; dolayısıyla bir cinayet söz konusuydu..."

"Tamam, bu bir ilerlemeydi değil mi?"

"Tam tersine! Bu kilitlenip kalmama neden oldu. Öncelikle bir cinayetin söz konusu olduğuna ikna olduktan sonra, bunu kimin yapabileceğini bilmediğime göre, tabii ki herkesten şüphelendim, yani Lord Beltham'la ilgisi olan herkesten... Daha sonra araştırdığımda, eski elçinin savaş zamanında Transvaal'da tanıştığı bir İngiliz'le, Gurn adında biriyle ilişkisi olduğunu buldum; diğer ilişkileri gözden geçirildiğinde onun varlığı aralarında en gizemli olanıydı.. bu durum, en azından biraz bilgi rica etmek için Gurn'un evine gitmeye beni fazlasıyla teşvik etti... İşte hepsi bu, Bay Fusclier!"

Fuselier polisin hikâyesini başıyla onayladı.

"Mütevazılığınız büyüleyici, Bay Juve. Aslında tam bir iz sürücülük yaptığınız halde, gelişmeleri tamamen doğal şeylermiş gibi sunuyorsunuz..." dedi.

Juve, hâkimin tebriklerine itiraz etti.

"Şans meselesi," dedi. "Başka bir şey değil!"

"Ya yaptığınız önemli yorumlar da mı şans meselesi?" diye ekledi Fuselier gülümseyerek. "Şöyle bir baktığınızda siz, vücuttan kötü koku yayılmasını önlemek için damarlara çinko sülfat enjekte ederek onu tahnit etmiş olduklarını keşfettiniz..."

"Sadece bakmayı bilmek yeterliydi," diye tekrar itiraz etti Juve.

"Böyle olması hoşunuza gidiyor gibi göründüğüne göre, Beltham olayında olağanüstü yeteneğinizi sergilemediğinizi kabul edelim; buna karşılık, Langrune olayını çözümlediğiniz konusunda bana itiraz etmeyin..."

"Ne çözüm ama!"

"Bay Juve, Cahors Mahkemesi'ndeki duruşmalarda hazır bulunduğunuzu biliyorum... bunu siz de biliyorsunuz."

"Hayır," dedi Juve. "Yani?"

"İzleniminiz ne oldu, Bay Juve?"

"Ne konuda?" diye zorladı müfettiş.

"Davanın bütünü hakkında! Hüküm hakkında. Etienne Rambert'in suçluluğu hakkında..."

"Bay Fuselier," diye açıkladı sonunda Juve, "eğer konuştuğum kişi siz olmasaydınız, ya hiç cevap vermezdim ya da cevap olmayan bir cevap verirdim. Ama birbirimizi uzun zamandır tanıyoruz ve bana karşı her zaman hoşgörülü oldunuz, bu yüzden sizinle düşüncelerimi paylaşacağım... Bana göre, Langrune davası başlamanın ötesine geçmedi ve kesin olan hiçbir şey yok."

"Öyleyse, size göre Charles Rambert suçlu değil?"

"Tamam! Ben bunu söylemedim."

"Ama ne diyorsunuz o zaman? Kendi babasını öldürmez miydi?"

"Olanaksız bir varsayım değil."

"Ama, kesin olan ne var?"

Juve onun yolunu kesti.

"Bakalım," dedi. "Bu dava bir bütün olarak ele alındığında, asıl gerçek nedir? Benim sürekli kaygım bununla ilgili. Tüm düşüncelerimi işgal eden bu cinayeti aklımdan çıkaramıyorum. Ve her seferinde beni kendisine daha fazla çekiyor." Fuselier araya girmeden dinlemeye devam edince, Juve konuşmasını sürdürdü: "Tamam, aklıma çok fazla fikir geliyor... gerçekdışı olanlar!"

Fuselier, müfettişin yeni sırlarını açıklamasını bekleyerek birkaç dakika sessiz kaldı. Sustuğunu görünce, işaret parmağını ona yönelterek düşüncesini bildirdi:

"Juve! Sizi açıkça, Langrune Markizi cinayetine Fantoma'yı karıştırmayı istemekle suçluyorum."

"İtiraf ediyorum, sayın hâkim," diye cevapladı Juve aynı şakacı tonlamayla.

"Vay canına!" diye bağırdı hâkim. "Fantoma sizin saplantınız, sabit konunuz, kara canavarınız..."

"Bu doğru."

"Size bir şey söylememi isler misiniz Bay Juve?" diye sordu Fuselier sesine tekrar ciddi bir tonlama vererek. "Gevezelik etmeme izin verir misiniz?"

"Bunu sizden rica ediyorum... '

"Güzel, sevgili Juve, nasıl oldu da şu ana kadar bana Royal-Palace'taki soygunu sormaya gelmediniz?'

"Prenses Sonia Danidoff'un sorulması mı?"

"Evet... Fantoma'nın soygunu!"

"Durun! Fantoma, öyle mi! Bunu incelemem gerekirdi!" dedi Juve.

"Hayır hiç de değil!" diye cevapladı Fuselier. "Üzerinde sonradan Fantoma'nın imzasının belirdiği kartvizit ayrıntısını bilmiyor olabilir misiniz?"

Juve bir sandalye çekti, bacakları iki yana açık ve kollan arkalığın üzerinde çaprazlanmış, çenesi de ellerine dayanmış olarak oturmadan önce, Fuselier'yi cevapladı:

"Ben burada Fantoma'yı görmüyorum."

"Peki neden?"

"Of! Fantoma'nın orada bulunduğuna dair dişe dokunur bir kanıt bırakmasını aklım almıyor... Bu onun tarzı değil. Bundan sonraki soygunlarını veya cinayetlerini üzerinde 'Fantoma ve Şirketi' yazan bir şapka giyerek gerçekleştireceğini de hayal edemez miyiz o zaman?"

Fuselier cevaplamadan önce güldü.

"O halde Fantoma'nın kimliğine dair ele gelir bir kanıtı, özellikle bırakarak polisi aldatma kapasitesine sahip olduğuna inanmıyorsunuz..."

"Bay Fuselier, ben muhakememi her zaman en gerçek olana dayandırırım. Bu Royal-Palace hikâyesinden ortaya çıkan şu ki... kaba bir otel hırsızının aklına, bütün şüphelerin Fantoma'nın üzerine yönelmesini sağlamak gibi dahice bir fikir gelmiş. Bu sadece bir numara!"

"Hayır! Yanılıyorsunuz Bay Juve! Bayan Van der Rosen'ın kolyesini ve Prenses Danidoff'un yüz yirmi bin frankını çalan kaba bir otel hırsızı değildi. Paranın miktarı Fanto-

ma'nın ilgisini çekmek için yeterliydi... Soygunun cüreti de ayrıca anlamlı."

"Öyleyse bana soygunun nasıl olduğunu anlatın, bay Fuselier."

Hâkim yazı masasının diğer tarafına oturmaya gitti ve hâlâ evrak dosyasının içinde duran dağınık kâğıtlar yardımıyla, aynı gün içinde gerçekleştirilmiş olan soruşturmalardan derlemiş olduğu ayrıntıları Juve'nin önüne koydu.

"Bakın," dedi Fuselier, "bana en fazla olağandışı gelen şey, suçlunun Prenses Danidoff'un odasından çıktıktan sonra, nasıl olup da asansöre süzülmeyi, otel hizmetlisi kılığına girmek ve bir defada kaçmayı denemek için smokinden kurtulmayı başardığı. Kapıcı onu engeller mi? Önemli değil, o kendini kaybetmez. Kendisini suçlu gösteren elbiseyle birlikte beşinci kata çıkartan asansöre biner, bekçinin, Muller'in önüne çıkar, çabucak kendisini polise haber vermeye göndermelerinin yolunu bulur, son hızla merdivenleri iner ve gece nöbetindeki kapıcının telefonu sayesinde kapının açılmasını sağlar ve dünyanın en basit yöntemiyle kaçar. Adam hiçbir zaman soğukkanlılığını kaybetmedi, şartlardan böylesine mükemmel bir biçimde yararlandı, Fantoma olmayı hak ediyor!"

Juve derin düşüncelere dalmıştı.

"Hayır!" diye cevapladı. "Beni şaşırtan bu değil... Bu şekilde otelden çıkmak sadece, kesinlikle becerikli bir katilin kaçma şekli o kadar... Dairesinden çıkarken Sonia Danidoff'un bağırmamasını nasıl sağladığı bence daha önemli görünüyor. Bu da gösteriyor ki, gerçekten çok yetenekli. Prensesi uzaklaştırmayı denemek, onu odasına kilitlemek yerine koridora açılan kapıya, yani en küçük bir çığlığın en büyük felaketlere yol açabileceği, ama onu yeteri kadar korkuttuğu için bağırmayacağından emin olduğu, koridora kadar kendisine eşlik etmesini sağladı. Bu çok iyi! Hayranlık verecek bir psikoloji bilgisine sahip olduğuna işaret ediyor! Çok iyi bir

"Görüyorsunuz! Bu olayda şaşırtıcı ayrıntılar var," diye yorumladı Fuselier. 'Size bir kısmını daha göstereceğim. Sevgili Juve, hırsızı Prenses Danidoff'un yanında bu kadar uzun süre kalmaya neyin teşvik etmiş olabileceğini düşünüyorsunuz? Tüm bu banyo gösterisinin anlamı nedir? Bu kur yapma davranışının nedeni nedir sizce?"

Juve bir süre cevap vermedi.

"Bunun sadece bir cevabı olabileceğini düşünüyorum Bay Fuselier," diye onayladı. "Ama olayların gerçekleştiği yeri ziyaret ettiğinize göre, bundan nasıl bir çıkarım yaptığınızı söyleyin bana: Sizce hırsız nerede saklandı?"

Bunun üzerine Fuselier tüm detaylarıyla olayı açıklamaya girişti.

"Neyse ki bu tespit ettiğim bir şey. Bildiğiniz gibi, Bayan Danidoff un odası gizemli olayın başladığı banyoda bitiyor. Bu banyoda önemli olan eşyalar dolaplar, sonra küvet ve son olarak da duş. Duş aparatı Norcher Dükkânı'ndan alınmış. Bildiğiniz gibi bu model duş aparatlarında su damlaları yatay bir şekilde geldiği için yukarıdan aşağıya uzanan plastik bir perde bulunur... Perde, aparatın alt kısmını oluşturan duş kaidesine kadar iner... Tamam, işte bu kaidenin emayında ayak izleri buldum!.. Hiç şüphe yok ki, prenses banyoya girerken hırsız duş ve perdeden oluşan bu kabinde saklandı..."

Juve daha fazla ayrıntı verilmesini beklemeden devam etti:

"Ve duş aparatı Bay Fuselier, banyonun bir köşesine, pencereye yakın bir yere monte edilmişti sanırım. Söz konusu pencere de suçun işlendiği sırada ya da en azından hizmetçi Nadine banyoyu hazırlamak için içeri girene kadar yarı aralık duruyordu."

"Kesinlikle! Peki bu durumdan nasıl bir sonuç çıkartıyorsunuz?"

"Şey, bu ilginç, çok ilginç!" diye cevapladı Juve. "Bana göre, sizin adlandırdığınız şekliyle, bu hırsızın kendini kaybetmiş bir âşık rolü oynama zahmetine katlanmasını açıklamanın tek bir yolu var. Dairesi Bayan Danidoff'unkine biti-

şik olan Bayan Van den Rosen'in kolyesini biraz önce çalmıştı, değil mi? Şu ya da bu nedenden dolayı, adam koridora çıkamadı, bu yüzden Prenses Sonia Danidoff un dairesine girmeye karar verdi, bunun için pencereden dışarı çıkması, teras korkuluğunun üzerinden atlaması ve sonra da banyo penceresinden içeri girmesi yeterliydi..."

"Ve siz," diye devam etti Fuselier, "o anda Nadine'in içeri girmesiyle, saklanmak zorunda kaldığını düşünüyorsunuz..."

"Hayır hayır! Çok hızlı gidiyorsunuz Bay Fuselier," diyerek itiraz etti Juve. "Ben bu soygunun şans eseri gerçekleşmediğini düşünüyorum. Planlanmıştı ve dolayısıyla, eğer suçlu duşta saklandıysa bunu prensesi beklemek için yaptı..."

"Ama onun orada olmasına ihtiyacı yoktu ki!" diye cevapladı Fuselier. "Eğer onun herhangi birinden önce odada olduğunu kabul ediyorsanız, sadece cüzdanı alması ve kaçması yeterliydi."

Juve kafasını salladı.

"Elbetteki hayır! Yanılıyorsunuz Bay Fuselier."

Polis devam etti.

"Tamam! Yanılabilirim ama bu kesinlikle bana en mantıklı gelen açıklama. Soygun ay sonunda gerçekleştirildi... Bayan Sonia Danidoff un ertesi gün yüklü ödemeler yapması gerekiyordu, hırsızın bildiği bir şey olmalı bu... Prensesin parayla dolu cüzdanını ojelin kasasından aldığını biliyor olmalıydı... ama bu cüzdanı dairenin neresinde sakladığını bilmiyordu... Bunu sormak için onu bekledi... ve o da cevap verdi!"

Şimdi itiraz eden Fuselier'ydi.

"Vay canına, biraz önce kurguladığınız şey çok ağır bir itham Bay Juve! Prenses ona yazı masasındaki çekmeceyi göstermedi."

Juve ayağa kalktı ve samimi bir şekilde Fuselier nin yazı masasına dayandı.

"Evet," dedi. "Bakın, hırsızın cüzdanı çalmak istediğini ve onun nerede olduğunu bilmediğini kabul ediyorum... Duşta

saklanır ve bekler: Sonia Danidoff ya yatağa yatar, bu onu savunmasız kılar ya da banyoya girer, ki bu da onu aynı şekilde hırsızın insafına bırakır. Olan bu. Dolayısıyla, prenses küvettedir, hırsız nasıl davranması gerektiğini hemen anlar; ortaya çıkar, tehdit eder, korkutur ve sonra onu sakinleştirir. Kolaylıkla bir centilmen gibi davranabiliyordur ve böylece, sadece prensesin iffetini korumak için değil, açıkça, onun giysilerini ve çalmak istediği cüzdanın el çantasının içinde olup olmadığını kontrol etmek için ışığı kapatma numarasını uydurur... O anda cüzdanı bulsaydı, bir dakika beklemeden kaçıp gideceğinden eminim... Ama bulamadı!.. Bu yüzden, "bitişik odanın diğer ucuna gider ve son derece doğal bir şekilde prensesin gelip onunla orada karşılaşmasını bekler... işte olan bu! Paranın nerede saklandığını kesinlikle bilmiyordu. Onun hareketlerini bir tanesini bile kaçırmadan izler ve prensesin bakışlarının içgüdüsel olarak, içinde önemli miktarda para bulunan yarı aralık çekmeceye yöneldiğini fark eder; gözleri bu çekmeceye takılı kalmıştır... Kurbanının kaygısını anlar, birkaç saniyeliğine ona sırtını döner, kartı çekmeceye yerleştirir ve aynı zamanda cüzdanı alır. Cüreti ve yeteneği sayesinde prensesi kendisine eşlik edecek noktaya kadar getirdiği o andan sonra, artık geriye sadece kaçmak kalmıştır."

"Gerçekten size hayranım Bay Juve," dedi Fuselier. "Tüm günü Royal-Palace görevlilerini sorgulayarak, Bayan Van den Rosen ve Prenses Sonia Danidoff'un açıklamalarını dinleyerek geçirdim ve bir sonuç çıkarmayı başaramadım... Kısa süre içinde inanılabilir bir suçlu belirlenemediği takdirde, zamanı gelince, şu Muller'i ya da Luis denen tipi sıkıştıracak olmadığımı söylemiyorum, ama bunu akıllıca yapacağım ve şu ana kadar ikisini de tutuklamak zorunda olduğumu düşünmedim..."

"İyi yapmışsınız," diye araya girdi Juve, "Prenses Sonia Danidoff'un verdiği şu önemli bilgi atlanmaması gereken türden: hırsız elektirik kablolarını keserken avuç içini ciddi şekilde yakmış... Bu doğru değil mi. Bay Fuselier?"

"Doğru," diye kabul etti hâkim. "Bununla birlikte..."

"Evet, artık anladığınızı görüyorum," diye onayladı Juve, "Muller ya da Louis sadece suç ortakları olabilirlerdi."

"İşte bu! İşte bu!.. Buna rağmen Bay Juve, hiçbir şey görmemiş olan siz, şu sandalyede beş dakika otururak konuyu aydınlattınız... Bravo! Bravo!.. Ancak Fantoma'nın bu olaya karıştığına inanmak istememeniz çok yazık..."

Juve, hâkimin sitemlerini yanıtlamadan, saatini çıkardı ve kaç olduğuna baktı.

"Belki de zaman kaybetmemişizdir Bay Fuselier... Royal-Palace'taki soygunlara yeteri kadar ilgi göstermemiş olduğumu itiraf ediyorum... Beni bazı ayrıntılar üzerine düşünmeye zorlayarak, konuyla ilgilenmemi sağladınız..."

XII

BİR YUMRUK

Royal-Palace personeli akşam yemeğini bitirmek üzereydi.

Büyük yemek salonu özellikle personele ayrılmıştı, herkesin neşesi zirvedeydi.

Otelin maitre'lerinden biri, kendisine ayrılmış olan yere oturmak üzere giderken gülücükler arasında konuştu:

"Burjuvaların ne kadar çok harcadıklarını görmek gerek! Ve size söylüyorum, bu daha hiçbir şey değil! Bir süre önce, sekiz servisi sırasında, Dük ve Düşes Vingelay'ın kahve içerken konuşmalarını dinledim. Oteldeki soygunlar hakkında ne yorum yapıyorlardı biliyor musunuz?"

"Hayır, ne?" diye sordular merakla.

"Van den Rosen'in kolyesinin çalınması işini kendisinin ayarladığından emindiler. Sonia Danidoff un soyulmasına gelince," diye devam etti ilk maitre, "Düke göre açıklaması basitti: 'Bak' diyordu karısına, 'bu yüksek tabakadaki Rus hanımefendileri bana hiç güven vermiyorlar... Ayrıca, şu banyo hikâyesi... Bence bu soyguna ilişkin bir açıklama bulabilmek için tek yapmaları gereken, bunu hanımefendinin talipleri arasında aramak...'"

Yandaki masada, yani onur masasında da, gizemli soygun sohbet konusuydu.

"Bay Henri Verbier, bu durum otel hakkında kötü bir izlenim oluşmasına yol açacak," dedi Muller, kırk yaşlarındaki bir görevliye dönerek. "Tam da Royal-Palace'ın üzerine güvensizlik bulutlan çökerken, buraya gelmek için Kahire'deki şubeden ayrılmış olmanız yazık."

"Pöh!" diye cevapladı Verbier. Bu tip şeylere çok fazla önem verdiğimi sanmayın... Benzer durumlara tanık olduğu-

mu ve artık beni şaşırtmadıklarını söylediğimde bana inanabilirsiniz. Her durumda, Bay Muller, beni şaşırtan bir şey varsa o da, hâlâ tek bir ize dahi ulaşamamış olmalarıdır."

Louis bezginlikle omuzlarını silkti.

"Aramamış olduklarından değildir."

"Bu haliyle, herkes için yeteri kadar can sıkıcı," diye yanıtladı Henri Verbier.

"Ah, içinde olmadığınız sürece sorun değil! Diğer yandan, savcı bundan bir hafta önce ayrıntılı bir araştırma yaptı."

"Şüphelendikleri biri var mı?"

"Hayır!"

Bu cevap Louis'yi güldürdü.

"Evet," diye görüşünü bildirdi Louis, "Şüpheli biri var ve bu da güzel komşunuz Bayan Jeanne'dan başkası değil..."

"Nasıl!" diye bağırdı Henri Verbier, kasiyer kadına dönerek. "Bölge savcısı sizi bu işe karıştırmaya mı niyetli?"

"Haydi canım! Bay Louis beni kızdırmak için söylüyor bunu."

"Ah öyle mi? Peki bölge savcısı niye sizin ifadenizi aldı?"

"Bunu birçok kez tartıştık Bay Verbier. Size hikâyeyi iki cümleyle anlatayım: iki tesadüf bölge savcısını çok şaşırttı: soygunun gerçekleştiği günün sabahı, içinde çalınan yüz yirmi bin frankın bulunduğu cüzdanı Prenses Sonia Danidoff'a vermiştim; birkaç gün önce ve âdeti olduğu üzere, bana emanet etmiş olduğu cüzdandı bu..."

"Ama bunun bölge savcısı için ilginç bir konu olacağını sanmıyorum..." diye yanıtladı Henri Verbier.

"Evet, ama Jeanne size her şeyi anlatmıyor," diye araya girdi Muller. "Van den Rosen'i düşünün, biliyorsunuz ki, elmas kolyesi çalınan Yahudi soygundan birkaç dakika önce Jean'dan mücevherine göz kulak olmasını istemeye gitmişti... Jeanne bunu reddetti."

"Bu sizin açınızdan pek iyi olmamış, bölge savcısının bu hikâyeyle ilgileneceğinden eminim," diye belirtti Verbier, kasiyer kadına.

Kadın yanındakinin kolunu çekiştirdi ve itiraz etti:

"Hepiniz ne kadar külüsünüz!.. Dedikodulara göre Bay Verbier, Van den Rosen'in mücevherini emanet almayı hırsızın işini kolaylaştırmak için reddetmiş gibi görünüyorum... Onun suç ortağı olduğumu söylemekle aynı şey bu."

"Öyleyse sizi temin ederim Bayan Jeanne." diye araya girdi Louis, "bölge savcısının düşündüğü şey buydu."

Genç kız araya girilmesine aldırmadan Henri Verbier'ye durumu açıklamaya devam etti:

"Tamam, gerçekten de olaylar bu şekilde gelişti... Otelin kuralları gereği gece saat dokuza kadar müşterilerin emanetlerini kabul etmek ya da geri vermekle mükellefim. Daha sonra görevim bitiyor. Siz de biliyor olmaksınız ki, benimki gibi bir iş şakaya gelmez. Bu yüzden, soygun günü Bayan Van den Rosen saat dokuz buçukta kolyesiyle geldiğinde, emanetini almayı reddetme hakkına tamamen sahiptim."

"Evet evet, sevgili Jeanne ama burada nezaket göstermediğiniz için hatalısınız." diye yorum yaptı Muller.

"Öyle olduğu açık, ama kurallar varsa uygulanmalıdırlar," diye kendini savundu genç kız.

Kapı çalındığında, Bayan Jeanne otelin dördüncü katındaki çatı katı odasına henüz gelmiş, pencereyi açmış ve terasta oturmuştu.

"Girin," diye cevapladı kasiyer kadın kapıya dönerek.

Henri Verbier'ydi gelen.

"Odam sizinkinin yanında ve pencereden düşünceli olduğunuzu görünce, bir Mısır sigarası içmeyi reddetmeyeceğinizi düşündüm," dedi. "Kahire'den gelirken yanımda getirdim, çok yumuşak, tam hanımefendilere göre bir tütün..."

"Beni düşünmeniz çok nazik bir davranış," diye cevapladı kız. "Sigara alışkanlığım yok, ama bazen deniyorum..."

"Ah!" diye yanıtladı Henri Verbier. "Nazik olduğumu düşünüyorsanız, çok basit bir karşılık verme yolu var..."

"Nasıl?"

"Yanınızda birkaç dakika geçirmeme ve sizin eşliğinizde bir sigara içmeme izin vermek."

"Benim için zevktir. Geceleri yatmadan önce. hava almak için pencereden bakmak çok hoşuma gidiyor... Siz sıkılmamı engellersiniz ve bana Kahire'yle ilgili şeyler anlatırsınız..."

Henri Verbier gülümsedi ve anlamlı bir şekilde genç kıza baktı.

"İnsan böyle yaz gecelerinde... şimdi bizim yaptığımız gibi, güzel bir manzarayı seyrederken kendini daha neşeli hissediyor, sizce de öyle değil mi Bayan Jeanne?"

"Hayır, ne demek istiyorsunuz?"

"Bilmiyorum!.. Ama, anlayın Bayan Jeanne, maalesef ben duygusal bir insanım ve yalnız, izole, sevgisiz yaşamak bana çok zor geliyor... Bazı zamanlar insanın kalbinde aşk olması gerçekten gerekliymiş gibi geliyor..."

Kasiyer ona ironiyle bakıyordu.

"Bunlar saçmalık. Aşk aptallıktan başka bir şey değil, hastalıkların en kötüsüymüş gibi korunmak gerek ondan," diye yanıtladı.

Henri Verbier yumuşak bir şekilde itiraz etti.

"Hayır, aşk bir aptallık değil, tam tersine, sahip olmamız gereken kesin, tam bir mutluluğa ulaşmamızın tek yolu. Seven kişi zengin kişidir!"

"İnsanı açlıktan öldüren bir zenginlik..."

"Hayır! Bakın, birbirimize âşık olduğumuzu düşünün..."

Genç kız bir şey söylemeyince, Henri Verbier onun elini tuttu.

"Düşünün," dedi. "Güzel olmaz mıydı? Şimdi yaptığım gibi, küçük parmaklarınızı elime alırdım... onlara sevgiyle bakardım... onları öperdim..."

Ama genç kız kendini geri çekti.

"Bırakın beni!" diye bağırdı. "Ben iffetli bir kızım Bay Verbier!"

"Ah!" diye yanıtladı güvenlik görevlisi. "Benim tersini düşündüğümü sanmıyorsunuz herhalde? Böyle güzel bir ge-

cede bir öpücüğün neşesinden tatmanın yasak olabileceğini mi düşünüyorsunuz?"

Henri Verbier cümlesini hareketiyle tamamlayarak, belinden tutar ve ensesinden öper gibi eğildi kızın üzerine...

Genç kasiyer onu tekrar savuşturdu.

"Hayır," dedi sertçe. "İstemiyorum... Anlıyor musunuz?"

Ses tonu keskindi, Jeanne karşısındakini daha fazla kırmamak için konuyu değiştirdi.

"Artık o kadar sıcak değil, sizce de öyle değil mi? Omuzlarımın üstüne bir şal alacağım."

Jeanne pencerenin yanından ayrıldı ve bir portmantonun bulunduğu odanın ucuna doğru yöneldi.

"Aman Tanrım, ne kadar kötüsünüz!" diye devam etti Henri Verbier. "Eğer üşüdüyseniz Bayan Jeanne, ısınmanın omuzunuza şal almaktan daha hoş bir yolu var."

"Nasıl?" diye sordu Jeanne.

"Şey, bu basit, mesela birbirimize sarılmak," diye cevapladı genç kasiyeri, yakalamak üzere uzattığı koluyla.

Belki de teoriyle pratiği birleştirmeyi deneyecekti... Ancak Jeanne aniden kolunu kurtarıp öfkeli bir şekilde şakağına güçlü bir yumruk attığında, ağzından hafif bir inilti, boğuk bir 'ah' çıkan Henri Verbier, sersemlemiş bir şekilde yere yığıldı.

Jeanne onu birkaç saniye öylece izledi: sonra, şaşırtıcı bir soğukkanlılıkla pencereye gitti ve hızla kapattı.

İki dakika sonra, gülümseyen bir Jean servis kapısından geçip kapıcıya iyi geceler diliyordu.

"Sonra görüşürüz! Biraz hava almaya çıkıyorum!"

Olağanüstü bir rüyadan zorlukla, ne olduğunu kesinlikle anlamadan uyanan Henri Verbier, kısa süreli baygınlığından sonra kendini toparladı.

Yavaş yavaş doğruldu ve odayı incelerken, kapalı pencereyi fark etti.

"Hiç kimse yok," dedi titreyen bir sesle.

O anda Henri Verbier, sanki kendi sözleri onu hayata dön-

dürmüşçesine ayağa kalktı ve odanın kapısına koştu. Kapı kolunu öfkeyle zorladı.

"Kilitli!" dedi. "Kahretsin!.. Şimdi kimi çağırabilirim... Bu saatte kimse yukarı çıkmaz... Ve ben burada kilitliyim!"

Güvenlik görevlisi yardım istemek için pencereye koşmak istedi, ama şömineyi süsleyen aynanın önünden geçerken, şakağında kırmızı kanın ip gibi sızmaya başladığı bir yara bulunduğunu fark etti.

Yaklaştı ve korkuyla baktı.

"Her ne kadar Juve de olsam, bir kadın tarafından kandırıldım," dedi kendi kendine.

Ustaca makyaj yapmış ünlü polis Juve'den başkası olmayan Henri Verbier, öfke içinde bir tekme salladı, yumruklarını ve dişlerini sıktı ve emin oldu:

"Lanet olsun!.. Yediğim yumruk bir erkeğin yumruğu."

XIII

THERESE'İN GELECEĞİ

Etienne Rambert ve konuğu, Banker Barbey, kauçuk zengini olan Rambert'in birkaç ay önce Eugene Flachat Caddesi'nde almış olduğu saray yavrusu evinin bir odasında içtikleri sigaralarını bitirmek üzereydiler.

Saat gecenin onuydu.

Eitenne Rambert, aynı zamanda çalışma odası olan odada bir o yana bu yana yürürken, bir yandan da bankerle 'yatırımlar'ını gözleri parıldayarak konuşuyordu.

"Union Agricole'nin hisselerinin yükselecek olduğu açık bir şey, ama bizim Fransız hisselerimiz bunca vergi altında eziliyor..." diye yorum yapıyordu Rambert.

"Bu doğru, ama bu bütün değerlerin başına geliyor..." diye yanıtladı Barbey.

"Sevgili Barbey, Urallar'daki bakır madenleri hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Ah! Fena değiller," diye cevapladı banker. "Sizde o hisselerden mi var?"

"Aslında her tür işle direkt olarak ilgilenmiyorum, bunlara yönetici katında katılmıyorum, sadece yarı yarıya ilgilendiriyorlar beni."

"Mizacınıza hayranım," diye belirtti Barbey, "mücadeleci bir adamın mizacı; kuvvetli bir mizaç! Banker olmasaydım," diye devam etti, "ve bu yüzden, karşınızda belli bir gizlilik içinde davranmaya mecbur olmasaydım, kafamda dönüp dolaşan bir projeyi takdirinize sunmakta tereddüt etmezdim..."

"Bir projeniz mi var Bay Barbey?"

"Oldukça iyi bir şey, dostum. Öğrendiğiniz zaman neden bu kadar titizlendiğimi anlayacaksınız, söz konusu konu müş-

tenlerime sunduğum sıradan spekülasyonlardan biri değil, çünkü gemilerimi yakacağım. Kişisel olarak ilgilendiğim bir spekülasyon söz konusu. Bankamın sermayesini arttırmak ve onu büyük bir firmaya dönüştürmek istiyorum."

"Vay canına! Doğru yoldasınız Bay Barbey. Her şeye rağmen, eğer bana komandit şirket ortaklığı teklif ediyorsanız, konuyu daha açık ortaya koymanız ve durumunuzun ne olduğunu netleştirmeniz uygun olurdu... Beyfendiler arasında şeref hâkimdir. Eğer anlaşamazsak, bana verdiğiniz sırrı gizli tutacağımı söylemem yeterlidir."

Yarım saatten daha fazla bir süre boyunca iki adam konuyu derinlemesine tartıştılar.

"Dostum Barbey, ben işleri dinamik bir şekilde, Amerikan tarzında yürütürüm," diye tamamladı Rambert. "Prensip olarak, teklifiniz bana uyuyor, ama ortaklarınızdan 'biri' olmak istemiyorum, konu buraya geldiğine göre, tek ortağınız olmak istiyorum..."

"Vay canına!" dedi Barbey.

"Ne düşündüğünüzü biliyorum," diye yanıtladı Rambert. "Servetimin ne kadar olduğunu biliyorsunuz ya da en azından bildiğinizi sanıyorsunuz ve sermayeniz için gerekli olan yirmi milyonu nereden bulacağımı soruyorsunuz kendinize!.. Evet," diye devam etti Rambert, "Kolombiya'da geçirdiğim şu son iki yılın benim için oldukça kârlı bir dönem olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Ama biliyorsunuz ki Bay Barbey, benimle bir komandit şirket ortaklığından daha iyisine veya kötüsüne, neredeyse ortağınız olan bir meslektaşa sahip olacaksınız... Öte yandan, firmanın faaliyetlerini çok yakından izleyeceğimi de sizden gizlemiyorum."

"Bilakis!" dedi Barbey yerinden kalkarak. "Sizden gizli bir şey olmayacak Bay Rambert, size ortağım olarak hitap etmeme izin verin."

Banker içgüdüsel olarak bir duvar saati arayışıyla şömine tarafına baktı. Onun amacını anlayan Rambert saatini çıkardı.

"On bire yirmi var Bay Barbey; bu durum sizin erken uyu-

ma alışkanlığınıza ters gelecek... Öyleyse gidin, sizden rica ediyorum..."

Banker ziyaretini daha fazla uzatamadıeı için özür dilemeye başladı. Rambert onu durdurdu.

"Nezakete gerek yok sevgili Barbey, size özgürlüğünüzü geri veriyorum."

Evin ağır kapısı kapandı.

Etienne Rambert konuğuna kapıya kadar eşilik ettikten sonra, antreyi geçti ve sigara içilen odaya dönmek yerine salona girdi.

Bir lamba şişesinden süzülen ışığın altında Therese Avernois'nın eğilmiş sarışın kafası görünüyordu. Genç kız okuduğu şeye fazlasıyla kendini kaptırmıştı.

Therese, Etienne Rambert'in içeri girerken çıkardığı sesi duyunca, o tarafa döndü ve kitabı bırakarak hoş bir şekilde, hafif adımlarla yürüyerek yaşlı adamı karşılamaya gitti.

"Bay Rambert, sizi çok geç yatmaya zorladığımı biliyorum," diyerek özür diledi. "Ama ne yaparsınız, analığım Vibray Baronesi'ne bağlıyım ve onun da geç gelme alışkanlığı var..."

Beaulieu Şatosu'nu hüzne boğan dramın ardından, o zamana kadar Langrune Markizi'nin yakınlarını birbirine bağlayan sevgi bağlan daha sıkılaşmıştı. Vibray Baronesi kendi inisiyatifiyle, Therese Avernois'nın aile büyüklerinden zavallı yetimin verasetini tam olarak alana kadar uğraşmıştı.

Vibray Baronesi, artık kimsenin Beaulieu Şatosu'ndaki korkunç anılarla yalnız bırakmaya cesaret edemediği küçük Therese'i, Querelles'e yerleştirmişti. Hayırseverlik işine devam eden Barones, o kadar ihtiyacı olmadığı halde, Kâhya Dollon'u ve ailesini kendi hizmetine almanın görevi olduğunu düşünmüştü.

Haftalar geçtikten sonra, zaman her şeyi silme görevini yerine getirmişti ve samimi oldukları kadar neşeli olan dostlarının mektupları tarafından acele çağrıldığı Paris eğlencele-

ri sezonunun çekiciliğine kapılan Vibray Baronesi, birçok kez tereddüt ettikten sonra Therese'le Paris'te bir hafta sonu geçirmeye karar vermişti. Yanında evlatlığıyla birlikte başkentte artık bir ayı doldurmuştu.

Vibray Baronesi önce tek başına çıkmayacağını ve sadece zorunlu ziyaretleri yapacağını ilan etmişti; sonra, sosyetik yaşamın gerekleri karşısında yavaş yavaş geri adım atmaya başladı.

Neyse ki, Etienne Rambert vardı.

Vibray Baronesi bir defa, iki defa derken düzenli olarak, şehirde yemeğe çıktığı her seferinde Therese'i Etienne Rambert'e emanet etmeyi alışkanlık haline getirmişti.

"Ah!" diye içini çekti Therese, kendisi için samimi, şefkatli ve tanıdık bir şeyler içeren oturma odasını ve onun sade dekorasyonunu bir bakışla kucaklayarak. "Barones hakkında kötü konuşmak istemiyorum, tam tersine, ama sonuçta, o kadar sosyetik, hareketli ve neşeli ki..."

Therese Avernois içinden gelen bir sevgi güdüsüyle, kollarını yaşlı adamın boynuna sardı, başını omzuna dayadı ve tatlı tatlı mırıldandı:

"Sizinle birlikte kalmayı çok isterdim Bay Rambert!"

Etienne Rambert kızın sevgi dolu kucaklamasından yumuşakça sıyrıldı. Onu salonun dibinde duran bir kanepeye götürdü ve yanına oturarak konuşmaya başladı:

"Evet seni evimde konuk etmek benim de çok hoşuma giderdi; ama maalesef bu imkânsız. Diğer insanları hesaba katmak gerek, senin gibi bir genç kızın yalnız bir adamın evinde yaşaması pek hoş karşılanmayacaktır..."

"Vay canına! Neden?" Therese şaşırmıştı. "Sizi babam olarak düşünürlerdi..."

'Baba' sözcüğünü duyunca, bir kasılma Etienne Rambert'in yüzünü buruşturdu. Genç kız kızardı.

"Beni bağışlayın," diye mırıldandı.

Ama Rambert çok alçak bir sesle devam etti:

"Ah Therese!.. Senin baban olmadığımı unutma, ben sade-

ce 'onun' babasıyım... Şey olan kişinin..."

Therese konuyu değiştirerek, kendi geleceğini düşünüyormuş gibi yaptı.

"Sevgili Bay Rambert, Querelles'e gittiğimizde, Başkan Bonnet bana sizden mali durumum hakkında bilgi istememi söyledi. Görünüşe göre," genç kız güldü, "pek parlak değil..."

Rambert'in belirsiz ama anlamlı mimiği karşısında Therese, gençliğinden kaynaklanan sevimli bir umursamazlıkla bağırdı:

"Tamam! Keyfimi kaçırmalarına izin vermeyeceğim... Etrafımda sizin gibi insanlar olduğunun farkındayım Bay Rambert, büyük çabalar harcayan insanlar. Ben de işe yarayacağım ve çalışacağım... Öğretmenlik yapsam?"

Yaşlı adam düşünceli bir şekilde baktı kıza.

"Zavallı küçüğüm," diye yanıtladı, "büyük bir kalbin olduğunu biliyorum, senin nasıl biri olduğunu biliyorum ve bu beni rahatlatıyor. Birkaç yıl içinde seni karısı yapmak isteyen iyi, onurlu ve zengin bir delikanlı çıkacaktır elbette..."

Therese utandı ve başını iki yana salladı.

"Evet! Öyle olacağına inanıyorum!.." diye ısrar etti Rambert. Elbette onu sana biz bulacağız. Ancak, bu arada senin bir şeyle meşgul olman önemli... Diğer yandan, sonsuza kadar Vibray Baronesi'nin evinde kalamazsın..."

"Evet... bunu biliyorum," diye kabullendi Therese.

Rambert gülümsedi.

"Aklıma bir fikir geldi. Büyük bir İngiliz grubuna mensup önemli bir hanımefendiyle uzun yıllardır mükemmel bir ilişkim var. Belki ondan bahsedildiğini duymuşsundur. Lady Beltham..."

Therese şaşırmış bir şekilde gözlerini açarak baktı.

"Lady Beltham birkaç ay önce dul kaldı," diye açıkladı Rambert. "Kocası özel şartlar altında vefat etti ve aşırı derecede zengin, zamanının çoğunu hayır işlerine ayıran bu önemli hanımefendi, o zamandan beri beni öncekinden daha yakınına kabul etti. Bana güveniyor, mali işleriyle ilgilenme

işini birçok defasında bana havale etti. Tamam, onun evinde birçok kez kendilerine arkadaş, tanıdık gibi davrandığı ve Lady Beltham'a ev arkadaşlığı değil, nasıl desem, ona sekreterlik yapan genç İngiliz kızlar gördüm... Nüansı iyi anladın mı?"

"Evet evet, anlıyorum," diye cevapladı Therese konuyla ilgilenerek.

"Bu gençler aynı zamanda yüksek sosyeteye mensuplar ve çoğunluğu önemli İngiliz beyefendilerinin kızları" diye ekledi Rambert. "Benim küçük Therese'im, onunla bu konuyu konuştuktan sonra, Lady Beltham seni yardımcılarının arasına kabul edecektir, orada hoş bir çevre bulacağından eminim ve kendisini seveceğinden hiç şüphe duymadığım Lady Beltham, günü geldiğinde senin geleceğinle ilgilenecektir."

"Sevgili Bay Rambert, bunu yapın, Lady Beltham'ı görmeye gideceğim. Bu çok hoşuma gider!.." diye mırldandı heyecanlanmış olan Therese.

XIV

BAYAN JEANNE

Bayan Jeanne bir an önce Royal-Palace'ın görüş alanından çıktı ve Tilsit Caddesi'nden döndükten sonra, ağaçların altından.yürüyerek Arc D'Triumph Zafer Anıtı yönüne doğru tırmandı. Hâlâ biraz önce yapmış olduğu şeyin kafa karışıklığı içindeydi. Görünür bir sebebi olmaksızın kendini yapmak zorunda hissetmiş olduğu alışılmadık eyleminin baskısı altında hissediyordu.

Bacakları kendiliğinden boşanmış, sersem bir vaziyetteydi. Ancak kısa sürede kendini toparlayarak alelacele Porte Maillot İstasyonu'na doğru yürüdü.

"Saint-Lazare treni ne zaman kalkıyor?"

"Biraz sonra bayan," diye yanıtladı memur. "Acele edin."

Bayan Jeanne ikinci mevkiden bir bilet aldı. Ani bir kararı onun için, Courcelles'de inecekti.

Bayan Jeanne, Kuzey ve Güney Pereire Bulvarları'nın birleştiği bir yol üzerindeki küçük, ıssız bir meydana vardığında saat gece yarısını vurmuştu. Kararlı adımlarla Eugène Flachat Caddesi'ne girdi. Müstakil bir evin kapısının önünde durdu ve zili çaldı...

"Bir hanımefendi," diye bildirdi kâhya Etienne Rambert'e.

Vibray Baronesi'ni antrede bekletmekten çekinen Bay Rambert, "Haydi! Haydi! İçeri alın onu!" diye emretti.

Salonun kapısı gölgenin içinden süzülerek içeri giren birine yol vererek açıldı. Sevecenlikle yeni geleni karşılamaya çıkan Thérèse, onun Vibray Baronesi olmadığını görünce aniden durdu.

Genç kızın yüzündeki buruk ifadeyi fark eden Etienne Rambert, geri döndü. Bir süre, biraz önce içeri girmiş olan kişiye baktı.

Yabancı bir kadın.

Önünde eğilerek sordu:

"Kiminle görüşmek şerefine sahibim?.."

Ama yeni gelene yaklaşınca, birden bağırdı:

"Oh hayır! Aman Tanrım!"

Bu esnada ikinci bir zil sesi duyuldu.

Bu kez gelen Vibray Baronesi'ydi, neşeyle parıldayarak salona girdi.

"Çok geç kaldım!"

Ellerini ileri uzatarak Rambert'e doğru yürüdü, sonra Therese'e sevgi dolu bir bakış fırlattı, şimdi eğlenceli bir anekdot anlatmaya hazırdı. O anda, salonun köşesinde, gözleri yere eğik bir şekilde ayakta duran yabancıyı fark etti.

İlk tepkisini bastıran Etienne Rambert, görünüşünü toparladı ve baronese gülümsedi; sonra, yüzünde tek kas kıpırdamadan gizemli kadına yöneldi.

"Bayan, çalışma odama geçebilir miyiz?"

"Bay Rambert, kim bu hanımefendi?" diye sordu Therese, kendisi salona geri döndüğünde. "Renginiz neden bu kadar soldu?"

"Biraz yorgunum, sevgili kızım," diye yanıtladı Rambert, zorla gülümseyerek. "Son günlerde çok çalıştım."

Vibray Baronesi onun sözünü kesti.

"Benim hatam, benim hatam," diyerek özür diledi. "Sizi bu kadar geç yatmak zorunda bıraktığım için çok üzgünüm, ama bunu daha fazla istismar etmeyeceğiz..."

Rambert bir an önce çalışma odasına döndü ve anahtarı iki defa çevirerek kapıyı kilitledi. Yumruklarını sıkmış ve gözleri yerinden uğramış bir şekilde yabancıya dönerek bağırdı:

"Charles!"

"Baba!" diye yanıtladı bir divanın üzerine yıkılan genç

kız. "Bunu istemiyorum, daha fazla bu şekilde, kadın kılığında dolaşmak istemiyorum. Bitti, yeteri kadar acı çektim."

"Ama buna mecbursun!" diyerek, sert, emredici bir ses tonuyla kesti onun sözünü Rambert. "Böyle devam etmeni istiyorum!"

Sahte Bayan Jeanne ağır peruğundan ve sonra da göğsünü örten bluzdan kurtuldu: altından, Rambert'in sersemlemiş haliyle Charles demekte tereddüt etmediği, yapılı, kaslı ve gizemli bir genç adamın vücudu göründü.

"Hayır! Hayır istemiyorum! Baba, bundan başka her şeye razıyım!" diye yalvardı babasına genç adam.

"Suçunun cezasını çekmelisin," dedi Etienne Rambert, sert bir ifadeyle, onu susturmaya çalışarak.

"Bunun pişmanlığı yeteri kadar ağır, dayanılmaz bir azap veriyor," diye cevapladı genç adam.

"Charles," dedi Rambert ciddi bir ses tonuyla, "öldüğünü, yasal olarak ölü olduğunu unuttun mu yoksa?"

"Ah! Gerçek bir ölümü yüz kez daha fazla tercih ederdim!" diye bağırdı talihsiz genç.

O zamana kadar genç adama yaklaşmamış olan Etienne Rambert, oğlunun oturduğu divanın yanına kadar gitti.

"Haydi haydi!" diye mırıldandı, hızlı düşünüp, hızlı konuşarak. "Daha dengesiz olduğunu, olduğundan daha deli olduğunu sanıyordum. Girdiğim risklere rağmen seni bir sürü tehlikeden kurtardım, çünkü hasta biriyle karşı karşıya olduğumu düşünüyordum..."

"Baba," diye kesti Charles Rambert onu tekrar, bakışları sert ve vahşiydi, gözlerinde kararlı bir arzu parıldıyordu, o kadar kararlıydı ki Etienne Rambert korku duydu bir an, "baba, her şeyden önce beni nasıl kurtardığını ve onları öldüğüme nasıl inandırdığını öğrenmek istiyorum. Tesadüf eseri mi oldu? Yoksa planmış bir eylemin sonucu muydu?"

Etienne Rambert kollarını havaya kaldırdı.

"Ah, oğlum benim, bu tip şeylerin önceden ayarlanabileceklerini mi sanıyorsun? İyi dinle beni, aslında birbirimizden

ayrıldıktan sonra, gördüğüm anda yerine seni geçirmeye karar verdiğim o boğulmuş gencin cesedini önüme çıkaran şanstı, sadece şanstı ve sonra da üzerindeki kadın giysilerini buldum sana..."

"Sonra ne yaptın baba?"

"O zaman ölünün tüm giysilerini gömdüm ve seninkileri giydirdim ona. Belki, takdir-i ilahi... Ama Charles, ne kadar acı çektiğimi biliyor musun? Mahkeme karşısında verdiğim ifadeyi ve mahkeme üyeleri karşısında aşağılanmamı anlatan makaleyi okumalısın."

Bunalmış olan Charles Rambert, anlaşılmaz bir tonlamayla bağırdı:

"Bunu yaptın! Ah, kötü kader!"

Sonra, sesindeki tonu değiştirerek, hıçkırıkların arasında boğulan bir sesle geveledi:

"Zavallı babam, zavallı babam, ne büyük bir uğursuzluk bu!"

"Uğursuzluk!" diye tekrarladı Etienne Rambert.

Genç adam sert bir hareketle ayağa kalktı birden.

"Baba!" diye haykırdı. "Langrune Markizi'ni ben öldürmedim! İnan bana..."

"Başlama yine! Aynı konuya bir daha dönmeyeceğiz, sana yasaklıyorun bunu!"

Çalışma odasının en dibinde, masasına dayanmış ve kollarını kavuşturmuş olan Etienne Rambert kuru ve ifadesiz bir ses tonuyla sordu:

"Bana sadece bunu söylemek için mi geldin?"

"Kadın kılığında dolaşmaya devam edemem!"

"Nasıl edemezsin? Neden?"

Etienne Rambert oğlunun biraz önce söylediği sözlerin anlamını tahmin etmiş gibi göründü.

"Ah!" diye söylendi. "Şimdi anlıyorum; şimdi anladığımı sanıyorum..."

Gerçekten de, Bayan Jeanne'ın güvenilir bir çalışanı olduğu Royal-Palace kısa bir süre önce, toplumda nefret uyandı-

ran, cüretkârca yapılmış iki soyguna sahne olmuştu... "Açık ki," diye devam etti alaycı bir tonlamayla, "eğer biri bu garip kasiyerin Charles Rambert olduğunu keşfetmeyi başarırsa..."

"Bu soygunları ben yapmadım!"

"Soygunları sen yaptın!" diye verdi hükmünü Etienne Rambert.

Charles boğazının düğümlendiğini hissederek, başını iki yana salladı.

"Soygunu sen yaptın..." diye tekrarladı Rambert. Soygunun hikâyesini gazetelerde okudum; bunu senin gibi bir oğlu olan bir babanın duyabileceği endişeyle okudum; onu okudum ve anladım, çünkü ne olduğunu biliyorum..." dedi, şimdi oğlunun kulağına fısıldayarak konuşan talihsiz baba.

"Baba!" diye bağırdı tekrar Charles cırtlak, bir sesle. "Ben hırsız değilim, bununla hiçbir ilgim yok... Ah, şimdi anlıyorum," neredeyse tehdit edici bir tonda devam etti, "Beaulieu'daki gibi, iğrenç suçlamalarına yeniden mi başlayacaksın? Bu fikirleri hangi şeytan sokuyor kafana? Neden her şeye rağmen zavallı oğlunun bir suçlu olduğuna inanmak istiyorsun?"

Rambert omuzlarını silkti.

"Savunma mekanizman çocukça çalışıyor. Kanıtlar olmadan itirazlarının değeri nedir? Laflar hiçbir şeyi kanıtlamazlar. Varsayımları desteklemek için olaylar gerekir."

Tartışmaktan yorulan ve suçluluğundan bu derece emin olan bir babayı ikna etmekten umudunu kesen genç adam, sessiz kaldı.

"Ama, mademki burdasın, böylesine kendini kaybederek son çare olarak babanın evine geldin, bilmediğim bir şey olmalı..." dedi Etienne Rambert. "Ne yaptın? Konuş!"

Charles Rambert sanki bir büyünün etkisindeymişçesine konuştu:

"Birkaç gün önce otele bir polis geldi. Henri Verbier adına kayıt yaptırdı. O da kılık değiştirmişti, ama onu tanıdım, çünkü onu ilk gördüğümden bu yana fazla zaman geçmemiş-

ti ve anısı unutmayacağım kadar tazeydi..."

"Ne demek istiyorsun?" diye kesti sözünü heyecanlanan vaşlı adam.

"Juve'nin Royal-Palace'ta olduğunu söylemek istiyorum!"

"Juve!" diye bağırdı Etienne Rambert. "Devam et!"

"Henri Verbier kılığına girmiş olan Juve, beni bir tür sorgulamadan geçirdi ve ne gibi sonuçlar çıkartmış olabileceğini bilmiyorum... Sonra bir gece, yani bu gece, yaklaşık iki saat önce odama çıktı ve benimle bir süre konuştu. Daha sonra bana yaklaştı, hafifçe sürtünüp belimden tuttu. Juve bana bu şekilde yaklaşınca, şakağına onu yere seren bir yumruk attım ben de. Sonra da kaçtım..."

"Öldü mü?" diye sordu étienne Rambert.

"Bilmiyorum!"

Babasının yazıhanesinde yalnız başına bıraktığı Charles Rambert, düşüncelere daldı. Bir süre sonra, elinde bir giysi paketi taşıyan Etienne Rambert'in girdiği kapı açıldı.

"Al," diye mırıldandı. "Burada erkek giysileri var, giyin ve sonra da kaybol..."

XV

BİR DELİNİN KOMPLOSU

Georges Sembadel lüle taşından piposundaki külleri özensiz bir şekilde şöminenin mermer plakasının üzerine silkti ve hanesinde kalan tütünden tatmin olunca, devam etti:

"Sevgili Perret, bu çok güzel, ama ben Pitie ve Beaujon'dayken, çok fazla çeşit olmamasına rağmen hastabakıcı yemekhanesine verilen yemekler daha iyiydi... Oralarda sadece yöneticilerin ayrıcalığı vardı."

Perret kesinlikle ikna olmuş gibi görünmüyordu.

"Vay canına. Bu normal. Biraz önce söylediğin gibi, hastanelerde yemek daha iyidir; her zaman hastaların şampanyasından içebilirsin!"

Broşürlerde yazılanlara göre, Doktor Biron, sinir hastalarına, yorgun ya da panikatak olan insanlara bir dinlenme yeri sunmak ve delileri iyileştirmek için bir sanatoryum inşa ettirdiğinde, kuruluşuna hemen hemen resmi bir görünüm kazandırmak amacıyla eski hastane görevlilerini çalıştıracağını açıklamak gibi akıllıca bir önlem almıştı.

Dolayısıyla bu girişimi sonuç vermiş ve kuruluşu artık kâr ediyordu.

"Burada herkesi rahat ettirmek gibi bir derdimiz olmasaydı, yönetimin bu cimriliğine aldırmazdım," diye devam etti Perret, Sembadel'e dönerek. "Benim hayalim şu an olduğu gibi maaşlı çalışmak yerine hasta başına iş yapmak. Hay kör şeytan! İkimiz de tıp doktoruyuz ve bu işi kişisel işlerimize devam edebilmek için kabul ettik..."

"Seni engelleyen mi var?"

"Ama, hastaları izlemek ve onlara bakmak zorunda olduğumuz saatlerin dışında bir de kâğıtları doldurmakla uğraş-

mak zorundaysak, kendime nasıl zaman ayırmamı bekliyorsun?"

"Tamam, ya bu ya da ayak işi," diye yanıtladı Perret.

"Bu arada, ruh hastalan hakkındaki makalenle ilgili seninle konuşmak istiyordum. Şu 25 numaradaki özel vaka. Bayan Rambert, kırk yaşında... Sürekli takip ediliyor olma paranoyası... korku öznesi belirsiz davranışlar..."

"Aynen öyle."

"İzlenen tedavi yöntemi, dinlenme ve iyi beslenme."

"Bayan Rambert'in durumunu çok iyi hatırladığını görüyorum..."

"Evet, bu vaka hâlâ ilgimi çekiyor. Şimdi nasıl?"

"Tamam dostum, pavyondan getirilen şu hastayı bana devrettiğinde teşhisin doğru, seyir defteri dehşet vericiydi. İyileşmeyecek gibi duruyordu, ancak şimdi sağlığı iyiye doğru gidiyor."

"Tepkileri nasıl?"

"Fena değil. İzlenme paranoyasının izlerini taşıyor, ama artık hezeyanlar söz konusu değil. Kriz anıları var ama kriz yok. Beyni kendini toparlıyor, yeniden doğmakta olan bir kadınla karşı karşıyayız..."

Perret, bu kez masaya yaklaştı, üzerinde sanatoryumun anteti olan mektup kâğıtlarını aldı ve meslektaşına dönerek ekledi:

"Şansı varmış, değil mi? İzlenme paronayası olan hastalardan iyileşenler çok fazla değil. Bak, bu sabah ailesine, kocası Rambert'e, önceki mektubumu hatırlatan bir mektup yazacağım, diğeri ona ulaşmamış olmalı, çünkü cevap almadım... Mektupta eşinin durumundan ve yakın zamanda taburcu olabileceğine inandığımızdan bahsediyordum. Şimdi gerçekten, hastayı nekahat bölümüne aktarabilmemiz için iznini almayı çok istiyorum. Asıl nokta, Etienne Rambert'in belki de hastayı eve götürmek isteyebilecek olması. Bu durumda, sanatoryumumuzdan bir konuk daha eksilecek ve sevgili yöneticimiz bir hafta boyunca morali bozuk gezecek... Bu uya-

nık adam delileri ağırlıyor, onları iyileştiriyor ve sonra da üzülüyor!"

Doktor bu şekilde konuştuktan sonra, birkaç dakikasını söz konusu yazışmayı sağlamaya ayırdı. Nöbet salonunun sessizliğini, sadece kalemin kâğıt üstünde gidip gelirken çıkardığı ses bozuyordu.

O sırada salona bir hastabakıcı girdi ve masanın üzerine bir mektup yığını bıraktı.

"Sabah postası!" dedi.

Perret önceki gece yapılan gözlemleri temize çektiği kâğıdı bir kenara bıraktı ve mektupları incelemeye koyuldu.

"Bir tane bile kişisel mektup yok" dedi, meslektaşının sessiz sorusuna cevap olarak.

"Dostum onu unutsan iyi edersin. Her gün beklediğin ve moralini düzeltecek olan pembe zarf bugün de gelmedi."

"Bugün moralimizin bozulması için bile vaktimiz yok. Swelding ziyarete gelecek..."

"Şu Danimarkalı filozof mu? Bu sabah mı geliyor?"

"Öyle gözüküyor"

"Kim bu adam?"

"Of! Kendi ülkesinde ünlü olmayı başaramamış olan yabancılardan biri."

"Geçen yıl bir şey yayımladığını sanıyordum."

"Mektubu kitaplarından biri hakkında galiba: Hayal gücü panikatağa neden olan hastaların tanımlanması üzerine klinik araştırmalar... Yirmi beş sayfadan fazla yazmadığı kesin..."

"Haydi Bayan Lucie!" diye söylendi, "şu giysi yığınını toparlayın. Resmi bir ziyaret bekliyoruz."

"Pekâlâ evde de kalabilirdim," diye yanıtladı hemşire.

"Tamam peki! Bayan Berthe, yerleşme işiyle yarından sonra ilgilenirsiniz..."

Perret, bir hastabakıcıyı uzaktan azarlıyordu.

"Ne yapıyorsun Jean? At şu sigarayı... Bu ne umursamazlık!"

Çalışkan doktor kendi bölgesini denetlerken, Doktor Biron yanında Profesör Swelding ile birlikte geliyordu.

"Çok mutluyum sevgili üstadım," diyordu sanatoryumun yöneticisi, "ziyaretiniz benim için bir onurdur."

Doktor Biron kırk yaşlarındaydı, sağlıklı bir cildi ve atletik bir vücut yapısı vardı. Canlı ve kaygılı bir şekilde, sevimli, pohpohlayıcı ve yavan bir tonlamayla, Profesör Swelding'in onuruna yazdığı abartılarla dolu konuşmasını yaptı.

Aslında Profesör Swelding bir tür yaşlı bilgeydi. Altmışlarındaydı, ama uzun ve dalgalı saçlarını beyazlatmış olan yılların ağırlığını cesaretle taşıyordu.

"İnanın bana büyük ve şanlı meslektaşım, değerli bir bilgenin deneyimlerinden yararlanabilmek büyük bir şans. Servislerimize bir bakmak ister miydiniz?" diye önerdi Biron.

Profesör bunu onaylayınca, Doktor Biron onu salonun dışına, sanatoryumun bahçesine götürdü.

Doktor Biron her şeyin yerini göstererek ilerliyordu.

"Göreceksiniz ki profesör, izolasyon teorisini tamamen uyguluyorum: tek bir bina inşa etmek yerine, hastalarımın içlerinde birbirlerinden ayrı olarak barınmalarını sağladığım bu küçük pavyonları inşa ettirdim. Maniklerle alıklar, obsesiflerle davranış bozukluğu olanlar, pasiflerle saldırganlar birbirlerinden ayrı tutuluyorlar..."

Profesör Svvelding onayladığını belirtti.

"Danimarka'da da izolasyon yöntemini uyguluyoruz, ama asla bu kadar ileri götürmedik. Görüyorum ki her pavyonun kendine özel bahçesi var."

"Bu kaçınılmaz bir şey!"

Bir rehber gibi davranarak, ziyaretçisine elli yaşlarında bir adamın iki hastabakıcı arasında gezinti yaptığı küçük bahçelerden birini gösterdi.

"Bakın," dedi doktor, "işte, profesör, megalomaniden mustarip bir hasta bu."

Hasta, profesörün karşısına getirildiğinde Doktor Biron ona sordu:

"Tamam dostum, bugün kendinizi nasıl hissediyorsunuz?"

Deli, korkmuş bir edayla yöneticiye baktı.

"Kapıcımla neyin sohbetini yapmamı bekliyorsunuz?"

"Bu tür bir durumda nasıl bir tedavi uyguluyorsunuz?" diye sordu Profesör Swelding. "İzolasyon yeterli olmuyor mu?"

"Başka bir tedavi yöntemi uyguluyorum," diye cevapladı Doktor Biron, "beyni vücutla birlikte iyileştiriyorum... Hastanın temizlikten, iyi beslenmeden, dinlenceden ve sükûnetten yararlanarak iyileşmesini sağlıyorum. Devamında, deliliği lütuflandırmıyorum ama aksini de yapmıyorum. Bu adam kendini Tanrı sanıyor; ona haklı olduğunu söylemiyorum, yanıldığını da...

"Profesör, hasta bir beyinde de bir tutam akıl vardır... Size söylediğim gibi, bu adam Tanrı olduğuna inanıyor ama karnı acıkınca yemeğini istemek zorunda kalıyor. Eğer Tanrı'ysa nasıl olup da acıktığını soran bir ifade takınıyorum... Bir yalan uydurmaya zorlayıp yavaş yavaş mantığını tekrar kazanması için eğitiyorum onu..."

"Hastalarınızdaki iyileşme oranı nedir?"

"Bunu cevaplamak zor. Farklı ruh hastalıkları kategorilerinde istatistikler değişkenlik gösteriyor."

"Bu açık, ama örneğin şizofreniyi ele alalım. Başarı oranı nedir?"

"Kesin tedavi yüzde yirmi beş ve güvenilir iyileşme yüzde kırk..."

Profesör Swelding bu sonuçlardan etkilendiğini açıkça belli etti. Yönetici onu oradan götürdü.

"Bakın, saldırganların bölgesine girmesek daha iyi, şu anda bağırdıklarını duyuyorsunuz... Size birkaç ay içinde ailesinin yanına dönecek bir hasta göstereceğim. Onu tamamen iyileşmiş ya da iyileşme aşamasında kabul ediyorum."

Küçük bir bahçede, nakış işleyen kırk yaşlarında bir kadın görülüyordu.

"Şu kadına bakın... orada!" diye işaret etti Biron. "Alice

Rambert. Neredeyse on aydır hastam. Onu iyileştirdim. Ona bol besin verdim, vücut savunmasının mükemmel bir duruma gelmesini sağladım, sonra da ruhunu iyileştirdim. Bugüne bugün, bu kadın artık deli değil."

"Önceki durumuna yönelik bir gerileme göstermiyor mu?"

"Sanmıyorum..."

"Onunla konuşabilir miyim?"

Doktor Biron konuğunu banka doğru yönlendirdi.

"Bayan Rambert," dedi, "size Profesör Swelding'i tanıştırmama izin verin, size saygılarını sunmak istiyor."

"Tanıştığımıza memnun oldum," dedi Bayan Rambert ayağa kalkarak. "Ama sevgili yönetici, beyefendinin beni nereden tanıdığını söyler misiniz?"

"Tanrım, bayan," dedi profesör, Biron'un konuşmasına fırsat vermeyerek, "aslında sizi tanıdığımı söyleyemem ama size yöneldiğimde, Doktor Biron'dan olumlu bahsetmeye en fazla eğilim gösterecek hastalardan biriyle konuşacağımı sanıyordum."

"Bize beklenmedik ziyaretçiler getirdiğine göre, nezaketini sıkılmamızı engelleme derecesine kadar götürdüğü kesin."

"Siteminizi anlıyorum hanımefendi," diye yanıtladı Profesör Svvelding aşırı bir nezaketle. "Belki de vakitsiz bir ziyaretten yakınıyorsunuz?"

Bayan Rambert nakısını yeniden eline almış ve işlemeye koyulmuştu şimdi... Profesör Swelding birkaç adım geriye atmıştı ki, kadın aniden ayağa kalktı ve bağırmaya başladı:

"Kim çağırıyor beni?.. Kim o? Kim o?"

"Ama..." diye konuşmaya başladı profesör.

"Ah!" diye kesti onun sözünü hasta. "Biri bana seslendi: Alice, Alice. Bu onun sesi... Gidin! Gidin! Beni korkutuyorsunuz... İmdat! İmdat!"

Bağırmaya devam ederek bahçenin öteki ucuna kaçtı, hemşire ve Doktor Biron hemen ardından koştular.

Hasta, delilere özgü çevikliğiyle bağırmaya devam ederek

onlardan kurtulmayı başardı.

"Sizi tanıdım! Gidin! Katil!"

Bu arada hemşire, yöneticiyi sakinleştirmek istedi:

"Endişelenmeyin! Bu beyin ziyareti onu etkilemiş olmalı..."

Deli aslında bir çiçek yığınının ardına saklanmıştı. İşaret parmağıyla Profesör Swelding'i işaret ediyordu ve korkudan büyümüş gözbebekleriyle bakışlarını ondan ayırmadan, titreyerek tekrarlayıp duruyordu:

"Fantoma, Fantoma... İşte orada! Biliyorum! Ah! Hâlâ izliyor beni! Canavar! Haydut!"

"Berthe!" diye emretti Doktor Biron. "Bayan Rambert'i odasına götürün! Onunla ilgilenin, dinlensin... Hemen Perret'i çağırın." Sonra Profesör Swelding'e dönerek ekledi: "Profesör, bu olay zavallı kadının iyileşme sürecinin başta düşündüğüm kadar güvenilir olmadığını gösterdiği için çok üzgünüm."

Profesör Swelding, Doktor Biron'u teselli etmeye çalıştı.

"Beynin kırılganlığı ne kadar üzücü bir şey! İyileştiğini sandığınız ve biraz önce nereden kaynaklandığını ancak Tanrı'nın bileceği gerçek bir paranoya krizi yaşayan bu talihsiz kadında, açık bir örneğini görüyoruz bunun. Haydi, ne siz ne ben, katil suratına sahip değiliz sanırım!"

"Hanımefendi şimdi daha iyi mi?" diye sordu hemşire Berthe, Bayan Rambert'e dönerek.

Hasta bezgin bir şekilde omuzlarını silkti.

"Zavallı Berthe'm benim!" diye inledi Bayan Rambert. "Kendimi ne kadar kötü hissettiğimi ve biraz önce bu şekilde götürülmek zorunda kaldığım için ne kadar üzgün olduğumu bir bilseniz."

"İyi ama yönetici bunu önemsemeyecektir."

Hasta yorgun bir şekilde gülümsedi.

"Evet. Tabii ki önemseyecektir."

"Yo, hayır hanımefendi. Artık iyileştiğinizi bildirmek için

ailenize mektup yazdığını biliyor muydunuz?"!

"Söyle bana Berthe, bu laftan, 'iyileştim' lafından ne anlıyorsun?"

Haydi ama! dedi kararsız kalan hemşire, "iyi olduğunu zu söylemek istiyorum."

Deli kadın, acı acı gülümsedi.

"Evet, şu anda sağlığımın iyi olduğu doğru," diye itiraf etti. "Ama benim kastettiğim bu değildi. Deliliğim hakkında ne düşünüyorsunuz?"

Hemşire azarlayacı bir tonlamayla konuştu.

"Bunu düşünmemelisiniz... Siz benden daha deli değilsiniz!"

"Ah, deliliğin ilk belirtisinin deli değilmiş gibi davranmak olduğunu biliyorum..." diye yanıtladı Bayan Rambert üzüntüyle. "Beni sizin bakımınıza verdiklerinden beri, açıkça mantıksız bir şey yaptığımı ya da söylediğimi gördünüz mü?"

"Hayır!.. Şey, yani..."

"Yani, bazen korkunç bir takibin kurbanı olduğumu söyledim," diye tamamladı Bayan Rambert. "Ya söylediklerim doğruysa?"

"Haydi! Haydi! Kendinize eziyet etmeyin. Doktor Biron şu anda iyileşmiş olduğunuzu düşünüyor. Sanatoryumdan ayrılacak ve normal yaşamınıza geri döneceksiniz."

"Ah, zavallı Berthe," dedi Bayan Rambert, ellerini ovuşturarak. "Bir bilseniz!"

"Neyi bilmem gerekiyor?"

"Eğer sanatoryumdan ayrılırsam, yani eğer yönetici beni aileme gönderirse, iki güne kalmaz beni başka bir sanatoryuma yatırırlar."

"Yine paranoya yapıyorsunuz," diye itiraz etti hemşire.

"Hayır," diye yanıtladı hasta. Ardından bakıcısının elinden tutarak ekledi; "Dinle Berthe, on aydır buradayım ve on ay boyunca deli olduğumu bir kez olsun inkâr etmedim. Burada kendimi mutlu, evimde hissediyordum. Kurtulduğumu sanıyordum! Ama bu doğru değil artık. Gitmem gerek, ama koca-

mın evine değil."
O halde?"

"O halde, zengin olduğumu unutuyor musunuz yoksa Bayan Berthe?" diye yanıtladı Bayan Rambert. "Geleceğinizi tamamen garanti altına almak ister misiniz? Evlenmek istediğinizi biliyorum, diğer hemşirelere anlattığınızı duydum. Size çeyiz hediyesi vereyim ister misiniz? Eğer buradaki işinizi kaybetme riskine giriyorsanız, zararınızı fazlasıyla tazmin ederim güvenin bana, ama bırakın beni gideyim... Buradan kaçmama yardım edin!"

Hemşire Berthe gitmek, hastadan kaçmak istedi, ama kadın onu neredeyse zorla tutuyordu.

"Fiyatınızı söyleyin," diye ısrar etti Bayan Rambert. "Ne kadar istiyorsunuz? Otuz bin frank? Kırk bin?"

Kendisine hayal gibi gelen rakamlar karşısında afallayan hemşire susuyordu, Bayan Rambert parmağından bir yüzük çıkardı ve genç kadına uzattı.

"Samimiyetimin kanıtı olarak alın bunu..." dedi. "Biri sorarsa, kaybettiğimi söyleyeceğim... Şu andan itibaren Bayan Berthe, kaçışımı hazırlayın!"

Berthe düş görüp görmediğini bilemeden, sendeleyerek ayağa kalktı.

"Zengin olmak!" diye mırıldandı. "Zengin!"

XVI

LES HALLES'İN HAMALLARI

"Hanımefendi nereye gidiyor?" diye sordu Etoile-Villette Tramvayı'nın kondüktörü; gürültülü araç, arkasındaki dört tekerlekli üstü açık vagonu Wagram Bulvarı'na doğru çekerken.

"Rochechouart Bulvarı'nda ineceğim," diye cevapladı sanatoryumun genç hemşiresi Bayan Berthe.

"O halde, iki bölgelik bilet!"

Genç Berthe, Anvers Meydanı'ndan üç. yüz metre sonra tramvaydan indi.

Genç kadın, pek tanımadığı bu mahallede çabucak yönünü bulduktan sonra, Clignancourt Caddesi'ne saptı, sol kaldırımdaki dükkânlara bakmaya başladı. Üçüncüsü bir meyhaneydi.

Berthe, içinde bir bar etrafında toplanmış yüksek sesle konuşan sert yüzlü adamların bulunduğu meyhanenin kapısını araladı.

Çekingen genç kız eşikte durdu ve yüksek sesle sordu:

"Bay Geoffroy?"

Sonra, sesini daha iyi duyurabilmek için sorusunun kendisini utandırmasına aldırmadan, tekrarladı:

"Bay Geoffroy, ona fiçı diyorlar."

"Fıçı Geoffroy? Burada!"

Berthe ortaya çıkınca, Fıçı lakaplı Geoffroy genç kıza doğru döndü ve onu teklifsiz bir şekilde iki yanağından öptükten sonra bağırdı:

"Vay canına, kardeşim, sen burada ha!.. Ben de tam seni düşünüyordum."

Berthe kardeşinin kucaklamasına karşılık verdi ve adam

onu meyhanenin sonuna doğru götürerek içki içen bir grupla tanıştırdı, geniş omuzlu ve yapılı delikanlılardı bunlar.

"Arkadaşlar, düzgün davranmaya çalışın. Size güzel bir küçükhanım getirdim, kızkardeşim Berthe, küçük Bob... Eskiden onu evde çağırdığımız adıyla, Bobinette."

İçki içen gençler kıza yer açtılar ve gruptan gelen ısrarlar üzerine Berthe bir kadeh beyaz şarap içmeye karar vediği sırada, Geoffroy ona doğru eğildi ve kulağına fısıldayarak sordu;

"Neden beni görmeye geldin?"

"Bir konu hakkında seninle konuşmam gerek, ilgini çekeceğine eminim..." diye yanıtladı Berthe.

"Mangır olabilir mi?"

Berthe gülümsedi.

"Elbette, para söz konusu olmasaydı seni rahatsız etmezdim."

"Ah, para kazanmak söz konusuysa, her zaman ziyaretçi kabul ederim. Fıçı yardım etmeye hazır..." diye cevap verdi.

"İş arıyor musun?" diye sordu Berthe.

Fıçı Geoffroy parmağını dudağına götürdü.

"Bu hâlâ bir sır" dedi, "ama burada herkes kendini saldığına göre, sana anlatmamda bir sakınca yok."

Dev adam, genç kıza anlaşılmaz cümlelerle Les Halles'in merkez pazarında hamallık işine aday olduğunu açıkladı.

On beş gündür sınav için hazırlanıyordu.

"Hamal olabilmek için, aynen okulda olduğu gibi sınavları geçmemiz gerekiyor elbette," diye açıkladı Fıçı Geoffroy. "Bak, tam da bu sabah bir problem çözdük."

"Problem mi?"

"Problem," diye devam etti Fıçı Geoffroy, sözlerinin küçük kızkardeşi üzerinde yarattığı etkiden memnun olarak.

Dev adam daha fazla uzatmadan kendisine sorulmuş olan zor sorunun özetini aktardı:

'"İki musluğun her biri bir havuzu dakikada yirmi litre su akıtıyor; üçüncü musluk aynı havuzdan saatte bin beş yüz lit—

re boşaltıyor. Havuz ne kadar zaman sonra dolar?'"

Geoffroy'un bir arkadaşı gelip araya girdi; bu Benoit'ydı. Uncu, kendisinin sınavdaki en büyük rakibiydi.

"Ya sence, sen ne kadar zamanda dolarsın?"

Fıçı Geoffroy masaya bir yumruk indirdi.

"Biz ciddi konuşuruyoruz..."

Şaşırmış olan kızkardeşi, ona problemi çözüp çözemediğini sordu.

"Olabilir; ben bunu iyi bir fıçıcının gözüyle yaptım, anlarsın, çünkü hesap, matematik ve tüm bu tür şeyler şeytan işleri, bana göre değiller..." diye yanıtladı Fıçı. "Sanki iki yüz kilo kaldırmış gibi terledim!"

O sırada grup kalkmaya başladı: fiziksel sınav saat altıda Halles'de, balıkçılar pavyonunda yapılacaktı.

Uncu Benoit hesabını ödedikten sonra sınav yerine gitmek üzere oradan çıktı.

Les Halles Merkez Pazarı için hamallık sınavı, her yıl eylül ayının sonlarında yapılıyordu.

İkinci sınav, iki yüz metre boyunca, olabilecek en kısa sürede yüz elli kilo unu taşımaktan oluşuyordu. Yazılı sınavda beraberlik olursa, eleme fiziksel sınav göz önüne alınarak yapılıyordu ve iş, zorunlu parkuru en hızlı şekilde ve sendelemeden bitirebilen adaya veriliyordu.

İki yüz metrelik pist sıkıca temizlenmişti. Birtakım görevliler emaneti gözlüyorlardı; asfalt her tür engelden özenle arındırılmıştı. Çuvallarıyla yüklenmiş yarışmacılar hız rekorlarını kırmaya çalışırlarken kaymalarına neden olabileceği için, temizlikçiler, portakal kabuklarını ve marul yapraklarını iyice ortadan kaldırmakla görevlendirilmişlerdi.

Jüri masası, birtakım resmi yetkililerden, belediyenin üst düzey bir memurundan ve Les Halles'in en yaşlıları arasından seçilmiş üç hamalından oluşuyordu.

Berthe amacıyla ilgisi olmadığı halde, kendini kardeşine Les Halles'e kadar eşlik etmek ve sınav yerinde hazır bulunmak zorunda hissetti. Geçmek zorunda olduğu sınava iyice

konsantre olmuş olan Fıçı Geoffroy, onu şöyle böyle dinlemişti.

"Sınav bitince birlikte bir sandviç yemeye gideriz ve orada konuşuruz."

Sınava katılan adaylar en renkli, en seçilmiş, karikatür tiplerdendi.

"Hey, hey Bouzille!" diye bağırıyordu insanlar; söz konusu adam popüler biriydi. "Yaşlı Adam'ın üç tekerleklisini diriltebildin mi?"

"O kadar enerjisi var mı sanıyor?" diye mırıldandı güçlü bir ses, Berthe'nin kulağına.

Genç kız kafasını çevirdi.

Muhatabı mavi bir kaban giymiş iriyarı bir adamdı. Boynuna kırmızı bir mendil ve kafasına sığır çobanlarının şapkalarından takmıştı. Otuz beş yaşlarında görünüyordu; sağlam, dengeli bir vücudu, zeki bir görünümü vardı.

"Kim olduğumu bilmek isterseniz," dedi adam "benim adım Julot..."

Berthe daha fazla uzatmadan, onu cevapladı:

"Benim adım bayım, Bob ya da Bobinette. Fıçı lakaplı Geoffroy'un kızkardeşiyim."

Etrafa yayılan bir mırıltı, Uncu Benoit'nın sınavı geçmek üzere olduğunu bildiriyordu.

Dev adam heybetli ve hızlı adımları, esnek kıvrımları ve öne çıkardığı göğsüyle ilerliyordu. Geniş omuzları ve ensesi üzerinde, ağırlığı uzmanlar tarafından tam yüz elli kilo olarak belirlenmiş kocaman bir un çuvalı taşıyordu.

Uncu Benoit hiç sendelemeden ve hızını hiç düşürmeden iki yüz metreyi tamamladı.

Kalabalıktan canlı, yoğun, samimi alkışlar geldi, ama bir anda kesildi ve tekrar sessizlik çökerken, bütün bakışlar girişe yöneldi.

Sıra Fıçı Geoffroy'daydı.

Dev adamın gerçekten daha azametli bir görüntüsü vardı.

Rakibi gibi yürümek yerine, yirmi dakika içinde hafif bir

tempo tutturdu... Berthe'nin de içinde bulunduğu grubun önünden geçerken kalabalıktan heyecan çığlıkları yükselmeye başladı.

Genç kızın chevalier servant'ı* haline gelen Julot, diğerlerinden de fazla bağırıyordu ve inanılmaz Bouzille, üç tekerleklisinin üzerinde pedal çevirirken, önünde bulunanların omuzlarına saygısızca sürtünerek hareket ediyordu.

Sınavdan iki saat sonra sonuçlar açıklandığında, Uncu Benoit ve Fıçı Geoffroy'un ilk sırada berabere kaldıkları görüldü, çünkü iki yüz metreyi aynı zamanda bitirmişlerdi. Şimdi seçim ancak yazılı sınava göre yapılabilecekti. Bu ciddi bir durumdu, çünkü o yıl sadece bir kişi alınacaktı.

Berthe-Bobinette konuyu ateşli bir şekilde tartışıyordu. Kumaşının havı kaçmış siyah bir palto giymiş, düğmelerini yukarıya kadar iliklemiş ve grimsi saç lülelerinin altından sarktığı jokey şapkası takmış bir adam, başka şeyler düşünmekte olan ilgisiz birinin yapabileceği şekilde, söylediklerinin tümünü onaylar gibi görünerken bir yandan hiçbir ayrıntıyı kaçırmadan onu gözlemliyordu.

"Haydi, kardeşiniz sizi bekliyor. Haydi," diye ısrar etti Julot, onu kolundan çekiştirerek.

Kızın tereddütü karşısında Julot kulağına fısıldadı:

"Bu adam pek tekin görünmüyor, bana hiç güven vermedi."

"Hem gerçekten de garip bir görünüşü var!" Sonra, profesyonel bir hastane çalışanının yapacağı gibi, "Yüzünün rengini fark ettiniz mi? Bu adam hasta olmalı, rengi tamamen yeşildi!" diye yorum yaptı.

***chevalier servant: (Fransızca) kadınların bir dediğini iki yapmayan erkek (y.n.).**

XVII

SAINT-ANTOINE MEYHANESİ

Ancak sonraki gün açıklanacak olan sınavın sonucunu beklemeye karar veren Fıçı Geoffroy kendisini huzursuz eden merakına rağmen, kızkardeşine lafı dolaştırmadan:

"Bana bir içki ısmarlasana, neresi olursa olsun fark etmez," dedi.

Les Halles çevresindeki birçok yeri dolaştıktan sonra, akşam yemeği için Saint-Antoine Meyhanesi'nde karar kıldılar.

Lokantanın önünde çok garip görünümlü üç parçalı bir araç park etmişti, bunlar Bouzille'in icadı olan araçlardan başkası değildi.

Önceki kış Charles Rambert'in cesedinin bulunmasının sonucu olarak formalitelerle uğraşmak zorunda kalan Bouzille, planını uygulamaya koymuş ve Paris'e gitmişti.

Önceden yaptığı yol planına göre sadece sekiz günlük bir gecikmesi vardı, Orleans'tayken önemsiz bir şey yüzünden sekiz gününü hapiste geçirmişti.

Trafiği hafife alan Bouzille, aracını şehrin en yoğun bulvarlarında, Odeon civarında kullanırken tutuklanmış ve en yakındaki jandarma karakoluna götürülmüştü. Tutuklandıktan sonra aracına kırk sekiz saaat boyunca el konulmuş, ama bunların avareye yönelik hiçbir ağır suça kanıt oluşturmakdıkları anlaşılınca, oraları terk etmesi koşuluyla serbest bırakılmıştı.

Yiğit avare üç tekerleklisiyle iki aracını çekerek, sonunda rüyalarının merkezi Eyfel Kulesi'ni izleyebileceği Marte Köyü yönüne doğru giderken, bir *L'auto* dergisi muhabiri tarafından keşfedildi. Muhabir, bir şişe şarap karşılığında ona bü-

tün hikâyesini anlattırırken o da önlerine çıkan ilk bistroda şarabını yudumlayabildi.

Yüksek tirajlı spor dergisi, röportajın hemen ardından seyyah hakkında sansasyonel bir yazı yayımladı ve Bouzille göz açıp kapayıncaya kadar ünlü oldu.

Ama bu Bouzille için daha hiçbir şey değildi. Çünkü o, daha da iyisine denk gelmişti!

Le Cochon Saint-Antoine'ın sahibi François Bonbonne, böyle renkli bir kişiliğin ve inanılmaz aracının çekeceği ilgiyi düşünerek onunla bir sözleşme imzalamıştı, yeme-yatma ve haftada beş frank karşılığında, Bouzille her gece onun lokantasının önüne park edecekti araçlarını.

Yavaş yavaş kapının eşiğinde beklemekten sıkılmış ve trenini dışarıda bırakıp, yarım saatliğine meyhanenin dumanlı salonuna inmeye karar vermişti. Böylece, doğal olarak parasını ödediği bu zevk tüketimleri sayesinde, Bonbonne'un beş frankını cömert bir şekilde geri vermiş oluyordu.

Le Cochon de Saint-Antoine'ın mahzeninde duman bulutu gittikçe daha yoğunlaşıyor ve gürültü daha da artıyordu.

Saat yaklaşık olarak ikiye çeyrek vardı.

Daha seçkin müşteriler artık çekilmişlerdi.

François Bonbonne son ayrıcalıklı müşterilerine, alt kattan mahzene kadar inen dar, adeta bir yangın merdivenini andıran dönen merdiven boyunca eşlik ediyordu. Tek çıkışı vücuduyla dolduran iri yarı patron, tekrar salona indi ve içkili olduğunu belli eden gür bir sesle:

"Kim bir kadeh şarap ısmarlamak ister?" diye sordu.

Abisinin yanında oturmakta olan Berthe, Geoffroy'a planlarını açma vaktinin geldiğine karar verdi:

"Fazla bir şey yapılması gerekmiyor," diye açıkladı, "ama senin gibi iri ve güçlü bir adama ihtiyacım var."

"Taşınacak fıçılar mı var?"

Berthe, bir yandan biraz önce önüne oturmuş ve çekingen bir şekilde bir porsiyon lahana turşusu istemiş olan, solgun renkli ve neredeyse tüysüz gence bakmaktan kendini alama-

dan, soruyu kafasını iki yana sallayarak yanıtladı.

"Bazı demir çubukları bazı pencerelerden sökmek söz konusu. Taş yıpranmış ve demirler paslanmış. Güçlü bir adam onları bir defada yerinden çıkartabilir."

"Hepsi bu mu?" diye sordu Fıçı Geoffroy.

"Hepsi bu," diye tamamladı kız sözünü.

"Bu bir çift thune* eder, değil mi?"

Dev adamın küçük kızkardeşiyle ettiği sohbeti dikkatle dinler gibi görünen yan masadaki komşuyu fark eden Geoffroy, bir anda durdu.

Berthe de konuştukları şeyle ilgileniyor gibi görünen kişiye baktı, sonra gülümseyerek Geoffroy'a durumu açıkladı:

"Önemli bir şey değil, endişelenme. Onu tanıyorum."

Söylediklerini onaylarmış gibi, elini nazikçe yan masadaki adama uzattı.

"İyi geceler Bay Julot, nasılsınız?.. Burada olduğunuzu fark etmemiştim."

Julot, Bobinette'in elini sıktı ve ona fazla ilgi göstermeden, aynı masayı paylaştığı temiz tıraşlı adamla olan sohbetine döndü.

"O halde anlat bana Billy Tom, otelde ne oldu?" diye sordu alçak sesle karşısındakine.

"Ah, Royal-Palace karıştı, şeyden..."

"Şu müşterilerin başına gelenlerden dolayı," diye tamamladı diğeri.

"Olayın üzerinden üç hafta bile geçmedi ve birinin hırsıza kapıyı açmış olması gerektiği için, Muller'i seçtiler..."

"Muller mi?" diye tekrarladı Julot. "O da kim?"

"İkinci kattaki gece bekçisi."

"Ah bekçi... Peki onu avlayan kim?"

"Polisten bir tip, bu açık... Yalnız çalışıyor; sanırım şu Juve denen tip..."

"Vay canına!" diye mırıldandı Julot, kendi kendine konu-

*Beş franklık demir para (ç.n.).

şur gibi. "Buna yemin edebilirdim!"

Mahzenin girişinden mırıldanmalar duyulmaya başladı.

Dar merdivenden, görünüşe göre çok popüler olan iki müşteri iniyordu.

Sébasto'da işgören çok tanınmış bir yankesici olan Büyük Ernestine, yanında bağıra çağıra konuşan ve sendeleyen Uncu Benoit ile birlikte içeri girdi.

Kafalara ve omuzlara rastgele yaslanarak, bir masadan ötekine gitmeye çalışan Benoit, nihayet boş bir masaya ulaşmayı başardı ve Berthe'nin daha önce fark etmiş olduğu genç köseyi neredeyse ezerek, olduğu yere yığıldı.

Komşusunun heybetinden ürken oğlan, itiraz etmediği gibi, koltuğunda iyice büzüldü. Ernestine onu koruyacağını vaadetti:

"Korkma evlat, Uncu seni ezemeyecek," dedi. "Ayrıca, sana zarar vermek isterse, Ernestine seni korur..." Büyük Ernestine delikanlının oturduğu köşeye doğru yöneldi ve kafasını elleri arasına alıp onu samimi bir şekilde öperek bağırdı: "Aklımı alıyor, bu çocuk aklımı alıyor!.. Adın ne?" diye devam etti yankesici.

"Paul," diye mırıldandı delikanlı duyulur duyulmaz bir sesle ve kulaklarına kadar kızararak.

Bu arada lokantanın patronu Francois Bonbonne, elinde daha önce bahsettiği ünlü sıcak şarap kasesiyle Uncu Benoit'nın önüne dikildi.

Aracını caddeye park etmiş olan avare Bouzille, en azından beş frankı bitene kadar yeme-içme sabit fikriyle, Bonbonne'un ardından mahzene indi.

Fıçı Geoffroy'u tanımış olan Benoit, ona şerefe kadeh kaldırmayı teklif etmekte gecikmedi. Ama zaten çok sarhoş olan Geoffroy, teklifini reddederek ona hakaret etmiş oldu.

Bu arada Bouzille o kadar şaşkın ve neşeli bir 'Vay, vay! Bu sensin ha!' nidası patlattı ki, müşterileri kiminle konuştuğunu anlamak için dönüp baktılar.

Julot ve Berthe, Bouzille'in konuştuğu adama şöyle bir

baktılar.

"Ama bu biraz önce gördüğümüz yeşil yüzlü adam!" dedi hemşire komşusuna.

"Doğru, bu o," diye onayladı Julot.

"Ben sizi daha önce gördüm. Nerede karşılaştık?" diye devam etti Bouzille.

Adam sessiz kaldı. O anda Bouzille diğerlerinin duymasına aldırmadan bağırdı:

"Şimdi hatırlıyorum! Sen orada Lot'ta, cinayet günü benimle birlikte tutukladıkları avaresin... biliyorsun değil mi? Tabii ki biliyorsun, Langrune Markizi cinayeti," diye ısrar etti Bouzille, yeşile çalan adamın kolundan çekerek.

"İyi, güzel. Yani? Yeter artık!" diye homurdandı adam sabırsızlanarak.

Fıçı Geoffroy ve Uncu Benoit bir süredir gözlerini birbirlerinden ayırmıyorlardı. Sarhoşluğun da etkisiyle, kapışmaları an mcselesiydi...

Kardeşi için fazlasıyla endişelenen ve böyle tekinsiz bir ortamda bulunmaktan rahatsız olan Berthe, bütün gücüyle ısrar etti ve Geoffroy'ı ikna etmeye çalıştı.

"Gidelim."

Ama, meyhanenin bir köşesine yerleşmiş ve bir bankın üzerine yığılmış olan Geoffroy kafasını iki yana salladı.

Sonunda Bouzille'den ve onun dayanılmaz gevezeliğinden kurtulan yeşil yüzlü adam, kendisine yanaşmış olan gitaristle bir anda kesilmiş olan sohbetine geri döndü.

"Beni şaşırtan, en ufak bir aksanı olmaması," dedi gitarist.

Yeşil yüzlü adam kafasını salladı ve çok alçak bir sesle:

"Gurn gibi bir tip için, Fransız gibi Fransızca konuşmak çok zor olmamalı..." dedi.

Adam bir anda durdu ve irkildi. Masalardaki dostları arasında gidip gelen Büyük Ernestine, arkasında durmuş ve sözlerini dinliyormuş gibi gelmişti ona...

Başka bir yerdeyse ilginç bir diyalog başlıyordu.

"Beyefendinin kendini ispatlamaya cesareti varsa, ben hazırım!"

Fıçı Geoffroy meydan okumuştu.

Salonda bir sessizlik oldu. Cevap verme sırası Uncu Benoit'ya gelmişti.

Bu önemli anda, Benoit içkiyi direk olarak kaseden içti. Bitirdiğinde, kolunun tersiyle ağzını sildi:

"Belki beyfendi sözünü tekrar etmek ister..."

Büyük Ernestine gizlice Julot'ya yaklaştı. Aralarında hızlı bir diyalog geçti.

"Yani?" diye sordu adam. "Devam edin."

Ernestine bir yandan Geoffroy ve Uncu arasındaki tartışmayla fazlasıyla ilgili gibi davranırken, ona bakmadan Julot'ya cevap verdi:

"Solgun adam, yeşilimsi yüzlü olan, gitariste öyle diyordu: 'Bu kesinlikle o, avucunun içindeki yanık izine bak...'"

Julot bir küfür savurdu ve içgüdüsel bir hareketle elini kapattı.

Büyük Ernestine oradan ayrılmıştı ve şimdi, çatlak bir sesle köse gence yönelmişti:

"Nasılsın Paul'cük? Şekerleme yapıyor gibisin... Bakalım dizlerine oturmak zorunda kalcak mıyım!"

Kararmış yüzlü, kızgın bakışlı Julot, oradan geçmekte olan garson Şişko Marie'nin dikkatini çekmeye çalıştı.

"Hey Marie," diye fısıldadı onu. Sonra arkasında bulunan pencereyi göstererek, ekledi: "Bu nereye açılıyor?"

Garson kadın, teraddüt ederek durdu bir an.

"Mahzene açılıyor... Bu salon bodrum katında."

"Meyhaneden nasıl çıkılıyor?" diye devam etti Julot.

"Çıkılmıyor, kapı yok. Mutlaka buradan geçmek gerekiyor," diye cevapladı garson kadın, düşünceli bir şekilde.

Fıçı Geoffroy tarafından Uncu Benoit'yı bulması amacıyla fırlatılan ama tam ters yöne gidip karşıdaki duvara çarpan mendil, kavgayı o anda başlattı.

İnsanlar karmakarışık bir şekilde ayaklandılar. Kadınlar çığlıklar atıyor ve erkekler küfürler savuruyorlardı. Hamallar kargaşanın ortasında, karşı karşıya gelmişlerdi.

Uncu Benoit silah olarak kullanmak üzere bir masanın mermerini sökmeye çalışırken, Fıçı Geoffrey da bir sandalye yakaladı.

Kavga yayıldı, tabaklar yerde patlıyor ve çatallar havada uçuşuyordu.

Beklenmedik bir şekilde, bir tabanca sesi duyuldu, ama ses duyulur duyulmaz yeşilimsi yüzlü adam ve gitarist, atışı yapanı fark ettiler.

Aslında bu iki gizemli adam, bir süredir gözlerini Julot'd an ayırmıyorlardı.

Julot'nun olağanüstü bir nişancı olduğuna şüphe yoktu. Salondaki aydınlatmanın tavandaki tek bir lamba sayesinde sağlandığını ve ona gelen akımın tavan yüksekliğinde duvar boyunca uzayan iki kablodan geldiğini keşfeden Julot, bu iki kabloya nişan alarak tek bir atışta onları birbirinden ayırmıştı.

Bunun sonuncunda, meyhane karanlıkta kaldı.

O anda, acı bir çığlık ve soluk soluğa bir ses duyuldu.

"Bana doğru, şef!"

Aynı anda, kalabalığın arasında kaybolmuş olan Bobinette, kulağına anlaşılmaz bir şey fısıldandığını duydu.

"Aksi şeytan!"

Sonra iki el onun belini aradı, onu tanımaya çalışarak şüpheyle sırtını ve göğsünü yokladı. Berthe şapka takan tek kadındı. Aşırı heyecandan yarı baygın durumdaki genç hemşire, birinin kendisini kaldırdığını ve bir bankın üzerine oturttuğunu hissetti. Nefesi şarap kokan biri, "25 numaradaki delinin, Bayan Rambert'in, kaçmasına yardım etmeyeceksin!" dedi kulağına fısıldayarak.

Tamamen sersemlemiş durumdaki Berthe hâlâ korkunun baskısı altında olmasına rağmen, sormadan edemedi:

"Ama... ne? Kim?"

Ses bu defa daha alçak bir tonda çıktı ve Berthe şu sözle-

ri duyduğunu sandı:

"Fantoma bunu sana yasaklıyor!"

Kendisini bu gizemli kollardan kurtarmaya çalışan Berthe, tehditi hâlâ duyabiliyordu:

"Karşı çıkarsan ölürsün!"

Lokantadaki kargaşa büyürken, korkudan neredeyse bayılmak üzere olan Berthe kendini bankın üzerine bıraktı. O sırada kavga eden üç adam vardı: lokantadakilerin 'yeşil yüzlü adam' lakabını taktıkları yabancı, diğer iki adamla boğuşuyordu. Aldığı darbeleri hissetmeyen ve az rastlanır bir güce sahip olan yeşil yüzlü adam bir kol yakalamıştı; kolu bırakmadan, ellerini bileğe kadar kaydırdı, sıkılmış yumruğu açtı ve parmaklarını avuç içine bastırırken zaferini belirten bir 'İşte bu!' nidasını bastıramadı, bu sırada elin sahibi bir acı çığlığı koyuveriyordu.

Yeşil yüzlü adam, bu elin avuç içinde henüz taze olan bir yarayı bulmuş, ona dokunmuştu.

Ama iki güçlü dizin arasında etkisiz hale gelmiş olan bacağının kırılma tehlikesi vardı; hafif bir baskı daha ve iş tamamdı... Yeşil yüzlü adam tutmakta olduğu eli bırakmak zorunda kaldı; yere düştü; rakibi onun üzerindeydi; kaybettiğini düşündü... Ama o anda nereden çıktığı belli olmayan bir üçüncü, yeşil yüzlü adamın yakalamayı denediği adama öfkelenmiş gibi kavgaya müdahele edip ikisini ayırınca, rakip esirini bıraktı...

Gitaristin arkadaşı böyle şiddetli bir boğuşmadan kurtardığı kişiyi bir bakışta fark etti. Onun yüzünü ovuşturunca, büyük bir şaşkınlıkla, o sırada yeşil yüzlü adamın boğazını yakalamış ve hâlâ tutmakta olduğu köse genci tanıdı.

Büyük itiş kakış kavgacıları merdivene doğru itti. Şimdi daha keskin, daha acılı çığlıklar duyuluyordu. Rakipler demirli ayakkabılarıyla karşı grubun üyelerini ezmeye çalışıyorlardı.

François Bonbonne bu tantanaya hiçbir şekilde katılma-

mıştı. Adetleri fazlasıyla tanıyor ve böyle bir kargaşa çıktığında ne yapılması gerektiğini biliyordu. Bu yüzden, bekçinin haber verdiği en yakın karakoldan polisler hızla geliyor olsalar da, dışarı çıkıp caddenin köşesine kadar gitti.

François Bonbonne ilk gelenleri tulumbaya götürdü ve yangın hortumunu işaret etti. Polisler pratik yapmanın sağladığı beceriyle uzun hortumu hızla çözdüler, onu dönen merdivenin dar ağzına koydular ve musluğu açıp meyhanenin içini suladılar.

Bu beklenmedik duş bir anda kavgacıları durdurdu ve şampiyonları ayırdı. Duş beş dakika kadar sürdü ve polis Le Cochon de Saint-Antoine'ın müşterilerinin yeteri kadar sakinleştiklerine karar verince, elinde fener olan bir onbaşı otoriter bir sesle oradakilere bulundukları yeri 'teker teker' terk etmelerini emretti.

Karşı çıkmanın imkânsız olduğunu bilen müşteriler, kuyruklarını bacaklarının arasına sıkıştırıp emre itaat ettiler. Uysal bii şekilde dönen merdivenden çıktıkça, polisler onları tutuyor ve her iki kişiyi birbirine kelepçeliyorlardı. Daha sonra bir jandarma ortaya çıktı ve yakaladıklarını karakola doğru yönlendirdi.

Bütün müşteriler çıktıktan sonra, onbaşı herkesin çıktığından emin olmak için mahzeni kontrol etmeye gitti. Yerde kendi kanının ortasında yatan bir adam vardı... Göğsünden bıçaklanmış olan gitaristti bu!

Yeşil yüzlü adam ve köse delikanlı kelepçeli olarak karakola götürüldü. Yeşil yüzlü adam bodrumdaki kavga sırasında onu tanıyana kadar eşini serbest bırakmamıştı. Karakol sekreteri tutuklanan kişilerin isimlerini kaydederken, yeşil yüzlü adamın kimlik belgesini görünce şaşkınlığını zor gizledi. Adam katibin kulağına bir şeyler mırıldandı ve sekreter emir verdi:

"Beyefendiyi hemen serbest bırakın... Diğerine gelince..."

"Diğerine gelince," diye kesti yeşil yüzlü adam onun sözünü, "onu da serbest bırakmanızı rica ediyorum. Onu ben

alıkoymak niyetindeyim."

Sekreter onayladı. Onun emrine uyarak iki adamın kelepçelerini çözdürdü.

Delikanlı ağzı açık kalmış bir halde bir saniye önce kelepçe arkadaşı olan kişiyi izliyordu. Tam ona teşekkür edecekti ki, adam sanki kaçmasını engellemeye çalışırmış gibi onu bileğinden tuttu ve karakolun dışına çıkardı.

İki adam caddede, talihsiz gitaristi bir polis memurunun yardımıyla taşıyarak dönmekte olan tugay komutanıyla karşılaştı, zar zor nefes alan gitaristi jandarmalar gibi Sûreté müfettiş yardımcısı da tanımıştı. Yeşil yüzlü adam köse genci bırakmadan onbaşıya yöneldi ve aralarında birkaç dakika boyunca heyecanlı bir konuşma geçti, sonunda onbaşı saygılı bir tavır takınarak:

"Evet, hepsi bu müfettiş bey, başka kimse yok," dedi.

Gizemli tip ayağını yere vurdu ve bir küfür savurdu.

"Hay aksi şeytan! Gurn kaçtı!"

O zamana kadar 'yeşil yüzlü adam' lakabını taşıyan kişi Montmartre yönüne doğru yürürken, ne olduğunu anlayamadığı ve geleceği konusunda tedirgin olduğu için korkudan titreyen yol arkadaşını çekiştiriyordu...

Saint-Eustachc Kilisesi'ne ulaştıkları sırada, yeşil yüzlü adam bir sokak lambasının puslu ışığı altında beklenmedik bir şekilde durdu.

Esirinin tam kaşısına geçti ve gözlerine bakarak:

"Ben Juve'yim, Müfettiş Juve..." diye bildirdi.

Delikanlının bocaladığını gören Juve sözlerini vurgulayarak:

"Ve sen de Bayan Jeanne... Yani Charles Rambert'sin!" dedi.

XVIII

HEM SANIK HEM TANIK

Juve'nin ses tonu itiraz kabul etmediğini belli ediyordu.

Günışığının yavaş yavaş kaybolmaya başladığı gecenin ilk saatlerinde, sokak lambasının göz kırpan ışığı kirli sandan bir hale çiziyordu. Delikanlı ışık huzmesinden kaçmaya yönelik açık arzusunu belli eden birkaç adım attı... ama Juve onu kolundan yakaladı.

"Haydi! Cevap ver! Sen Charles Rambert'sin değil mi? Ama aynı zamanda da Bayan Jeanne."

"Neden bahsettiğinizi anlamıyorum!" dedi Paul.

"Gerçekten mi?" diye dalga geçti Juve.

Aynı anda yanlarından geçen faytonu durduran Juve, "Bin!" diye emretti, kapıyı açıp genci binmeye zorlayarak.

Juve, faytoncunun kulağına eğilerek bir adres verdi ve ardından o da faytona bindi. Birkaç dakikalık suskunluktan sonra yol arkadaşına dönerek sordu:

"İnkâr ederek kurtulacağını mı sanıyorsun? Charles Rambert olduğunun ve Jeanne kılığında gezdiğinin ortaya çıkmayacağına inanıyorsan?.."

"Yanılıyorsunuz!" diye bağırdı Paul. "Charles Rambert öldü!"

"Bak sen! Biliyorsun demek? En azından neden bahsettiğimi bildiğini kabul ediyorsun."

Çok öfkelenmiş olan Paul titremeye başladı.

Bu esnada faytonun penceresinden dışarıyı izleyen Juve, bir süre yol arkadaşıyla ilgilenmiyormuş gibi yaptı.

"Yani?" diye devam etti bir süre sonra, konuşmasına canayakın bir tonlamayla devam edebilmek için aynı anda hafifçe gülümseyerek: "İnkâr edilemez olanı inkâr etmeye çalışmak

aptallık... Ayrıca, eğer Charles Rambert olduğunu biliyorsam, başka şeyleri de bilebileceğimi düşünmelisin..."

"Tamam, peki, evet ben oyum!" diye itiraf etti genç Paul. "Ben Charles Rambert'im ve kadın kılığına girdim! Peki bunu nasıl anladınız? Ve Le Cochon de Saint-Antoine'da ne arıyordunuz? Yoksa beni tutuklamaya mı gelmiştiniz?"

"Belki!"

"Peki şimdi nereye gidiyoruz? Hapishaneye mi? Merkeze mi?"

Juve omuz silkti.

"Çok meraklısın evlat... Ayrıca, Paris'i tanıyor olmalısın, bu yüzden arabanının izlediği yolu dikkate alarak arabacıya verdiğim adresi tahmin edebilirsin..."

"Evet, beni korkutan da bu. Biz *rıhtım* civarındayız..." diye cevapladı Charles Rambert.

"Ve valilik çok yakında delikanlı. Artık skandal yaratmaya çalışman boşuna olur. Direnme..."

Araba Quai de L'Horloge'dan döndükten birkaç dakika sonra, aynı zamanda Paris'in tarihi hapishanesi La Conciegerie'nin girişini ve onun yeraltı zindanlarını işaret ettiği için, **suçlulular** arasında gayet kötü bir ünü olan Tour Pointue'de durdu...

Juve arabadan indi ve yanındakini de indirdi. Sonra arabacıya parasını ödedi ve binanın birinci katına çıkan merdivene yöneldi.

Polis uzun koridoru geçti, bir diğerine döndü ve ardında kaybolduğu bir kapıyı açtı.

"Gir," diye emretti ifadesiz bir sesle.

Davete itaat eden Charles Rambert, içindeki eşyaların özelliğini ve ismini tanımladığı küçük bir odaya girdi. Doktor Bertillon'un antropometri bölümünün ölçüm odasındaydılar.

"Hector lütfen!" diye bağırarak seslendi müfettiş.

Antropometri bölümünün bir görevlisi Juve'nin emirlerini yerine getirmek için geldi.

"Beni kim çağırıyor?" diye sordu.

"Ben!"

"Ah Bay Juve! Bize av mı getirdiniz? Şimdiden mi? Bu kadar erken?.. Bu delikanlının atalarını mı merak ediyorsunuz?"

"Hayır," diye cevapladı Juve, daha fazla sorunun sorulmasına izin vermeyen kesin bir ifadeyle. Sonra da devam etti: "Hector, dostumun dosyasını bulmanı değil, dosyanın tekrar yazılması için eksik olan ölçümlerini özenle tamamlamanı istiyorum."

Polisin isteği adamı biraz şaşırttı, çünkü bu tip işleri bu kadar erken bir saatte yapmaya alışık değildi.

Rahatının bozulmasına sinirlenen adam, soğuk bir sesle Charles Rambert'e emretti:

"Haydi! Önce boyölçere..." Genç adam yaklaşınca, ona tavsiye verdi: "Tembellik etme ha!.. Ne yapılacağını bilmiyormuş gibi davranmayı bırak... Ayakkabılarını çıkart..."

Charles Rambert emre uydu ve boyölçere çıktı; sonra, görevilinin isteği üzerine parmak izi için parmaklarını mürekkebe daldırdı, önden ve profilden fotoğrafını çektirdi. Son olarak, özel bir tür pergelle bir kulağından öbürüne, kafasının ölçüsü alındı.

Hector gencin uysallığı karşısında duyduğu şaşkınlığı belli etti:

"Vay canına. Bay Juve, dostunuzun pek konuşkan olduğu söylenemez! Ne yaptığını öğrenebilir miyim?"

Juve cevaplamadan omuz silkti.

Korkusu gittikçe daha artan Charles Rambert, geri dönülemez biçimde tutuklandığını anlamıştı. Juve yerleşmiş olduğu sandalyesinden kalktı, ona doğru yürüdü ve bir elini omzuna koyup yumuşak bir sesle emretti:

"Gel, hâlâ yapmamız gereken kontroller var."

Antropometri bölümünün küçük ve aydınlık odasından ayrılıp karanlık bir koridordan geçtiler; sonra Juve cebinden bir anahtar çıkardı, bir kapıyı açtı ve Charles'a yol vererek:

"Gir, burası dinamometrik araştırmalar odası," dedi.

Juve'nin tutuklusunu götürdüğü odayı inceleyen sıradan biri, oranın marangoz atölyesi olduğunu düşünebilirdi.

Çeşitli şekil ve boyutlarda, farklı özellikleri olan kalın tahtalar vardı. Duvara dayanmış ya da yere saçılmışlardı; cam dolaplarda kalın sayılabilecek altı-yedi santimetrelik metal plakalar bulunuyordu.

Juve dikkatle kapıyı kapattı.

"Tamam, seni buraya niye getirdiğimi soruyor musun kendine?" diye sordu genç Charles'a bakarak.

Juve konuşmasını kesmeden şapkasını çıkarmıştı; sonra oldukça yüksek bir tür küçük masaya yöneldi ve gri kılıfını çıkardı.

Alet iri bir tripodun üzerine vidalanmış bir tür metal iskeletten oluşuyordu ve ileri geri hareket edebilen bir bandın üzerine yerleştirilmişti, kemer şeklinde iki yan parça ve onlara sıkı bir şekilde vidalanmış çelik bir kiriş üst kısmı oluşturuyordu. Bu iskelet dahice bir mekanizmayla yönetilen iki dinamometreye bağlıydı.

"Bu, içinde bulunduğumuz antropometri servisinin şefi Doktor Bertillon'un güç dinamometresi," diye açıkladı juve. "Şimdi işe yarar bir şey bulup bulamayacağımı anlamak için bu aleti kullanacağım..."

Juve duvara dayanmış bir sürü materyalin arasından seçtiği ince bir tahta plakayı, özel olarak hazırlanmış bir tür oluğa yerleştirdi. Bir kutudan, Charles Rambert'in bir süredir içinde olduğu hırsızlık dünyasından maymuncuk olarak tanıdığı aleti çıkardı.

"Al şunu!" diye emretti Juve. Bu maymuncuğu yive sok ve tüm gücünle ittir... Bu dilin belli bir noktaya kadar hareket etmesini sağlarsan, ki bunun imkânsız olmasa bile fazlasıyla zor olduğunu itiraf ediyorum, şansına şükredebilirsin..."

Polisin sözlerinden dolayı heyecanlanan Charles Rambert var gücüyle asıldı... gücünün yeterli olmayacağından endişe ediyordu...

Juve onun denemesini durdurmakta gecikmedi.

"Bu kadar yeter!" dedi.

Tahta tablayı metal olanıyla değiştirdikten sonra, delikanlıya başka bir alet uzattı.

"Tekrar dene!" diye emretti.

Birkaç saniye sonra Juve, büyüteçle tahta ve maden parçalarını inceliyordu...

"Charles Rambert, sanırım bu sabah iyi iş göreceğiz," dedi tatmin olmuş bir şekilde dilini şaklatarak. "Doktor Bertillon'un yeni cihazı en yararlı icatlardan biri..."

Bir delikanlı odaya dalmasaydı, Surete Müfettişi kendini pohpohlayan monologuna şüphesiz devam edecekti.

"Ah burda mıydınız Bay Juve! Her yerde sizi arıyordum. Sizi soran biri var ve onu kabul edeceğinizi söylüyor... Ayrıca, randevu vermişsiniz gibi davranıyor."

Juve emirerinin uzattığı kartviziti aldı. Bir bakışta üzerinde yazılı olanı okudu.

"Tamam, bu beye salona kadar eşlik edin ve biraz sonra geleceğimi bildirin."

Delikanlı odadan çıktı. Juve gülümseyerek Charles Rambert'e baktı.

"Kurtuldun!" dedi. "İnsani nedenlerle, öncelikle dinlenmen gerek... Haydi, beni izle, seni bir divana uzanabileceğin ve en azından bir saat uyuklayabileceğin bir odaya götüreceğim..."

Charles Rambert'i küçük bir bekleme odasına götürdü ve onun tavsiyesini dinleyen genç, divana uzandı. Hiçbir şey söylemediğini, çok solgun ve gergin olduğunu gören Juve ses tonunu yumuşattı.

"Uyu., senin yaşında... Rahat uyu."

Juve fısıltıyla oradaki birine seslendikten sonra odadan çıktı:

"Delikanlıyla kalın, olur mu? O bir dost... ama iyi dinleyin beni, o buradan çıkmaması gereken bir dost. Biriyle görüşeceğim, hemen dönerim..."

Juve emri verdikten sonra salona inmek için acele ettti, biraz önce bildirildiğine göre kendisini sabırsızlıkla bekleyen biri vardı.

Kapının açıldığını duyan ziyaretçi ayağa kalktı.

"Bay Gervais Aventin'le mi görüşüyorum?" diye selamladı Juve resmi bir şekilde.

"Ta kendisi," diye yanıtladı adam. "Ve karşımdaki de Bay Juve mi oluyor?"

"Evet bayım," diye yanıtladı müfettiş, muhatabına oturacak yer göstererek, kendisi de dosyalarla dolu küçük bir masanın ardındaki sandalyeye oturdu. Sonra konuyu açıklamaya girişti: "Bayım, sizinle ilgili araştırmalarımı yaptım. Görevini bilen iyi birisiniz. Yaptığımın adalet ve doğruluk konusunda işbirliği olduğunu kabul edip sizi rahatsız edişimi yüzüme vurmayacağınıza ikna olduktan sonra, size bu ivedi mektubu yazdım..."

Ziyaretçinin şaşırdığı açıkça görülüyordu.

"Hakkımda araştırma mı yaptırdınız bayım? Ne amaçla? Beni nereden tanıyorsunuz?"

Juve gülümsedi.

"Adınız Gervais Aventin değil mi?" diye sordu. Muhataplarını direk olarak cevaplamaktansa, iyi bir polis gibi onlara oyunlar oynamak hoşuna gidiyordu. "Kamu mühendisi değil misiniz? Evlenmek ve güzel bir servete sahip olmak üzere değil misiniz? Ve son olarak, kısa bir süre önce Limoges'e kısa bir ziyaret gerçekleştirmediniz mi?.."

Genç adam gülümseyerek doğruldu.

"Edindiğiniz bilgiler tamamen doğrudur," dedi, "ama şu ana kadar beni araştırmalarınıza konu eden sebebin ne olduğunu anlayamadım."

"Kendime soruyordum bayım," dedi Juve gülümsemesini kaybetmeden, "polisin, 23 aralık gecesi tarifeli trenle Paris'ten Luchon'a doğru seyahat etmiş olan bütün yolcuları aradığını bildirdiği gazete ilanlarına, acaba neden cevap verme gereği duymadınız?"

Genç adam bu defa belirgin bir şekilde rahatsız oldu.

"Müstakbel kayınpederim için mi çalışıyorsunuz?"

Juve açıkça gülmeye başladı.

"Sevgilinizi ziyaret etmek amacıyla Limoges'e gitmek için, evleneceğiniz yer olan Vierzon'dan size sözünü ettiğim trene bindiğinizi itiraf edin..."

"Resmi polisin casusluk yapmakla görevli olduğunu bilmiyordum."

"Bu kadar şaka yeter!" diye heyheylendi Juve. "Evlilik hikâyeleriniz beni hiç ilgilendirmiyor bayım! Size anlatmaya çalıştığım, bunların çok farklı özellik taşıyan bilgiler oldukları..."

Gervais Aventin'in tedirginliği giderek artıyordu.

"Hiçbir şey anlamıyorum," dedi. "Ne bilmek istiyorsunuz?"

"Sadece şunu, seyahatiniz tam olarak hangi koşullarda gerçekleşti. Hangi vagona bindiniz? O vagonda kiminle karşılaştınız?"

"Ama, bütün bunları bana neden soruyorsunuz?"

"Çünkü bayım, korkunç bir cinayet işlemiş olan bir katilin o gece sizinle birlikte seyahat etmiş olduğuna inanmak gibi nedenlerim var," diye yanıtladı Juve.

Bu kez gülmeye başlayan genç adam oldu.

"Bunu eski aşklarım hakkında yapılacak bir soruşturmaya tercih ederim," diye itiraf etti. "Evet, Vierzon'dan trene, birinci mevki vagona bindim."

"Vagon nasıldı?"

"Koridor vardı. Eski modeldi..."

"Evet," diye karşılık verdi Juve. "O vagonların planını biliyorum. Tuvalet ortada, değil mi? Her iki uçta bulunan kompartımanlar da kesinlikle normal vagonlardakine benziyorlar. Arada koridor yok, ama yedi koltuk var ve buna ek olarak aracın iki yanından birine yerleştirilmiş geçiş ile bağlantı kuran küçük bir kapı var. "

"Tam bu şekilde bayım. Vierzon'da bindiğim, son kısım-

daki kompartımanın sigara içenlere ayrılmış bir kompartıman olduğunu söylediğimde, tüm ayrıntıları öğrenmiş olacaksınız."

"Hayır, fazla hızlı gidiyorsunuz," diye yanıtladı Juve. Diğer kompartımanlarda ne gördüğünüzü anlatın. Hatta öncesinden de bahsedin... İstasyondaki perondasınız... treni bekliyorsunuz... Geliyor... Sonra ne oldu?"

Gervais Aventin gülümsedi.

"Ayrıntıların hoşunuza gittiğini görüyorum," diye yorum yaptı. "Tamam. Tren durduğunda, birinci mevki vagonu aradım. Trene bindim ve daha koridordayken bir kompartıman seçmek istedim. Önce trenin arka kısımındaki, yani sondaki kompartımana yöneldiğimi çok iyi hatırlıyorum. Girmem mümkün değildi, çünkü biraz önce sözünü ettiğimiz, koridora açılan kapı içeriden kapatılmıştı."

"Çok güzel, o kompartımanın boş olduğunu biliyorum," dedi Juve.

"Oraya girmeyi başaramayınca, gerisin geriye döndüm ve ikinci koridoru izleyerek ikinci kompartımana yerleşmeye karar verdim. Ama açıkçası, hiç şansım yoktu. Kompartımandaki pencerelerden biri kırılmıştı ve içerisi çok soğuktu. Bakmamış olduğum son kompartımana, yani vagonun sonundakine gitmek yerine bu kez sigara içilen, trenin baş kısmındaki kompartımana yöneldim..."

"İçerisi kalabalık mıydı?"

"Hayır, ama ilk başta, birlikte seyahat edeceğim bir arkadaşım olacağını düşündüm. Koltukların üzerinde bir çanta ve bir paket vardı. Ancak bu yolcu galiba tuvaletteydi, çünkü onu göremedim. Diğer koltuğa oturdum ve sonra uyuyakaldım. Limoges'de indiğimde, yol arkadaşım yine tuvalete gitmiş olmalıydı, çünkü yine karşımda kimseyi göremediğimi çok iyi hatırlıyorum."

"Şimdi söyleyin bana bayım: uyandığınızda, karşınızdaki koltuğun üzerinde bulunan eşyaların yer değiştirdiğine dair bir izleniminiz oldu mu?"

Gervais Aventin tereddüt ettiğini belirten bir mimik yaptı.

"Sizi olumlu yönde cevaplayamıyorum bay Juve. Hiçbir şeyin farkında değilim, bununla birlikte, uykum da çok ağırdır."

"23 aralık gecesi Paris-Luchon tarifeli treninin birinci mevki vagonunda seyahat ettiniz," diye zorladı Juve, "ve o vagonda kendisini görmediğiniz bir yolcunun çantaları sizinle birlikte seyahat etti... Ya bir de orada hiç bulunmamış olsaydınız!"

"Evet, verdiğim bilgi biraz muğlak, yeterli olmadı sanırım?"

"Verdiğiniz tüm bilgiler benim için değerliler ve bilmek istediğim şeyleri bana sağlıyorlar..."

"Güzel! Bunun karşılığında, bana merak ettiğim bir şeyi açıklayın Bay Juve. O trende yolculuk ettiğimi nereden biliyordunuz?"

Polis iç cebindeki cüzdanını çıkardı ve içinden çektiği bir bileti mühendise uzattı;

"Çok kolay," dedi. "İşte biletiniz... Bütün istasyonlarda, birinci mevki yolcuların trenden inerken teslim ettikleri biletlerin bulunmasını istedim..."

XIX

JEROME FANDOR

Yoğun neşesini ifade edecek şekilde askeri bir marşı ıslıkla çalan Juve, Charles Rambert'i kapatmış olduğu küçük odanın kapısını açtı ve bir süre uyuyan delikanlıyı seyretti.

"Genç olmak ne güzel!" dedi, onu görünce ayağa kalkan gardiyana. "Bu delikanlı hapse girecek durumda, bununla birlikte, yorucu bir gece geçirdikten sonra Legion de Honor'un saygın bir şansölyesi gibi sakin sakin uyuyor. Uyan, tembel!" diye emretti, Charles Rambert'i oldukça samimi bir şekilde sarsarak. "Saat sabahın onu. Benimle gelme vaktin!"

"Nereye?" diye sordu talihsiz delikanlı.

"Belli ki merak senin zayıf yanın," diye yanıtladı Juve, gizemli bir şekilde. "Tamam! Seni hapse de götürmüyorum evime de."

Juve kaliteli bir puro yaktı, koltuğuna yerleşti, ellerini ensesinde birleştirdi ve Charles Rambert'e gözünü dikip bakarak konuştu:

"Sana iyi bir şey söyleyeceğim: Langrune olayında ve Bayan Jeanne olduğunuz Danidoff olayında masumsunuz!"

"Neden böyle söylüyorsunuz?" diye sordu Charles Rambert irkilerek. "Prenses Sonia Danidoff'u soymadığımı ben zaten biliyorum! Ama o gece beni nasıl tanıdınız? Jeanne olduğumu nereden biliyordunuz?"

Juve gülümsedi ve alnına düşen saç tutamını geriye atarak yanıtladı:

"Bak evlat... sana, yani bayan Jeanne'a, kur yaparken seçkin Henri Verbier'ye attığın yumruğun, beni bir erkek gibi güçlü olan bu Bayan Jeanne'ı araştırmaya itmeyeceğini mi

sandın yoksa?"

"Ama bu, bu gece Paul'ken beni nasıl tanıdığınızı açıklamıyor..." diye yanıtladı bu anıştırmadan huzursuz olan Charles Rambert.

Juve kafasını salladı.

"Şunu kesinlikle bilmelisin ki, ben Juve, birinin yüzüne baktığımda, o kişinin kılık değiştirerek benden kaçabilmesi için gerçekten çok yetenekli olması gerekir."

"Neden Prenses Danidoff'u soyanın ben olmadığımı düşünüyorsunuz?" diye sordu Charles, bir süre sessiz kaldıktan sonra. "Herkesin beni suçladığının farkındayım!"

"Hayır, herkes değil," diye cevapladı Juve sakin bir şekilde. "Bilmediğin bazı şeyler var... ve özellikle de şu: Prenses Danidoff'u soyan hırsızla Bayan Van den Rosen'ı soyan hırsız aynı kişi... Fakat Bayan Rosen'a yönelik soygunun güç kullanılarak yapıldığı görülüyor. Dairesinde hasar görmüş eşyalar bulundu. Bu sabah valilikteki dinamometrede sana uyguladığım ölçümlerden beri, onları zorlamak için yeteri kadar güçlü olmadığını biliyorum."

"Yeteri kadar güçlü değil miyim?" diye itiraz etti Charles Rambert.

"Aynen öyle! Yeterli değil... Bir süre önce dinamometreden aldığım sonuçlar Van den Rosen'ın ve dolayısıyla Prenses Danidoff'un soyulmasından sorumlu olmadığını gösteriyor."

"Ama Palace'a geldiğinizde kim olduğumu bilmiyordunuz, öyle değil mi?" diye sordu genç Rambert, bir süre düşündükten sonra. "Bu yüzden Charles Rambert olduğumdan şüphelenmiyordunuz. Bunu öğrenmeyi nasıl başardınız?"

Juve bir gülümsemeyle cevap verdi.

"Bu çocuk oyuncağı!.. Senin isminle gömülen talihsizin ölçülerinin alınmasını emrettim, böylece cesedin tam ölçülerini elde ettim. Diğer yandan, valilikte her zaman yapıldığı gibi, Bayan Jeanne belgelerine de uygulandığı şekilde fotoğraflarının simetrik olarak çekilmesi için bu ölçüleri düzenle-

dim... İlk olarak şu Bayan Jeanne'ı bir daha görüp görmeyeceğimi soruyordum kendime, sonra tam da şüphelendiğim gibi, serserilerin mekânında karşılaştım onunla. Çok fazla inceleme yaptım ve Le Cochon de Saint-Antoine'a vardığımda, artık senin yerine kayıp ve kimliği belirsiz birinin gömülmüş olduğunu ve Paul'ün Jeanne, Jeanne'ın da Charles Rambert olduğunu biliyordum!"

"Bana güç dinamometresiyle ilgili anlattıklarınızdan, Royal-Palace soygunlarından sorumlu olmadığımı bildiğinizi anlıyorum. Ama, size göre, Langrune olayında beni aklayan nedir?"

"Hay aksi şeytan!" diye yanıtladı Juve. "Suçlu olduğunu kabul etmemi istermiş gibi itiraz ediyorsun... Tamam delikanlı. Bu olayda da Royal-Palace'takine benzer bir durum söz konusu. Langrune Markizi'nin katili mobilyaları parçalamıştı. Doktor Bertillon'un dinamometresi senin onları bu şekilde parçalayacak kadar güçlü olmadığını açıkça gösterdi..."

Genç Charles Rambert birkaç dakika duraksadı, sonra sanki ciddi bir kaygısını itiraf edermiş gibi konuştu:

"Ya bir delilik krizi anında bu şekilde davranmışsam?"

Juve kafasını iki yana salladı.

"Anneni kastettiğini biliyorum ve kalıtım yüzünden uyurgezer olabileceğin, bu yüzden bilinçsizce suç işleyebileceğin düşüncesinin seni dehşete düşürdüğünü de biliyorum... Haydi, Charles Rambert, sütünü iç ve bu tip varsayımları dikkate alma... Öncelikle, şu ana kadar senin deli olduğunu kanıtlayan hiçbir şey yok, hatta zavallı annen bile..."

"Ama, o zaman Bay Juve..."

"Bana Juve de..."

"O zaman, mademki masum olduğumu biliyorsunuz, babama haber verebilir miyim?"

Juve alaycı bir şekilde gülümseyerek delikanlıya baktı.

"O kadar çabuk değil!" dedi. "Tamam, senin masum olduğunu kabul ediyor olsam da, olasılıkla buna inanan tek kişi olduğumu anlaman gerekiyor."

"O halde, ne yapmanı gerekiyor?" diye sordu delikanlı çekingen bir şekilde.

Juve bir an düşündükten sonra sordu:

"Sen ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Babamı görmeye gitmeyi..."

"Hayır bu olmaz!" diye itiraz etti Juve. "Gitmemeni söylüyorum!.. Fantoma'yı kıstırdığımda, seni babanın evine ben kendim götüreceğim..."

"Ama, Fantoma'yı yakalamayı beklemek niye?" diye sordu Charles Rambert.

"Çünkü eğer suçlandığın şeyler konusunda masumsan, suçlunun Fantoma olması son derece mümkün," diye yanıtladı Juve.

"Sonuç olarak Bay Juve, ne yapmamı önerirsiniz?"

Juve ayağa kalktı ve geniş adımlarla çalışma odasını turladı.

"Tamam," diyerek başladı. "Açık olan bir şey varki bana fikir esinliyorsun; sonra tartışılmaz bir şey daha var, bu gece o serseriyle karşı karşıya kaldığım çoban kulübesinde bir an, gün ışığını göremeyeceğim için maceralarımın sonuna geldiğimi sandım. Sen olmasaydın orada kalabilirdim. Senin müdahalen hayatımı kurtardı. Bu yüzden barış yapıyoruz; ama sen nezaketle başladığın ve ben karşılık vermediğim için, yeni bir iyi niyet gösterisine başlamak açısından, kendini tekrar sokakta bulmaman için elimden geleni yapmam uygun olur. Bak, sana şunu öneriyorum: adını değiştirecek ve mobilyalı bir oda kiralayacaksın. Uygun bir şekilde giyindikten sonra, beni görmeye gel ve büyük bir akşam gazetesinde redaksiyonda çalışan bir arkadaşıma senin için bir not yazayım. Sen bilgili bir gençsin. Çalışkan olduğunu da biliyorum. Polisle ilgili her şey ilgini çekiyor. Muhabir olarak hiç sorunla karşılaşmadan ve hızla ilerleyeceğini görüyorum. Böylece dürüst, tanınan, saygı duyulan bir kişi olacaksın... Ne diyorsun?"

"Çok iyisiniz," diye yanıtladı Charles Rambert. "Bu iş tam bana göre!"

Juve delikanlının coşkulu sözlerini kısa kesti ve ona bir para destesi uzattı.

"Burada biraz para var; haydi toparlan bakalım. Şimdi ikimiz için de biraz uyuma vakti. Bir oda bulmak ve yerleşmekle ilgilen. On beş gün içinde *La Capitale'de* muhabirlik işini kıvırman gerekiyor..."

Charles Rambert bir an tereddüt etti; sonra polise dönerek sordu:

"Kendimi hangi isimle tanıtacağını?'"

'Hımm! Sahte bir isimle," diye yanıtladı Juve gülümseyerek.

"Sıradan bir isim seç. genç adam..." diye önerdi Juve. Sende ilk olarak dikkat edecekleri şey bu. Diğer yandan kısa bir soyadı uygun olur, bir kök kelime, yumuşak bir sessiz harf. Vınlayan bir bitiş..."

Charles Rambert'in hâlâ ismi aradığını anlayan Juve:

"Fantoma'nın ilk hecesini almaya ne dersin? Fan... iyi bir kök... Bak," diye ekledi, "sanırım adını buldum: senin adın, eğer istersen... Jerome Fandor olsun."

"Jerome Fandor mu?" diye tekrar etti genç Charles Rambert. "Evet haklısınız, kulağa hoş geliyor."

"Güzel, Jerome Fandor, şimdi izin ver uyuyayım. Şık giyin ve senin için başlamasını istediğim yeni hayata hazırlan..."

XX

BİR FİNCAN ÇAY

"Bu gece burada olabilir inisiniz? Saat kaç? On buçuk... Dinleyin, peder... Sanırım evet... Biliyorsunuz Lady Beltham geç yatar. Alo?.. İskoçya'dan yeni mi döndünüz? Alo?.. Kapatmayın..."

Bir an için telefonun ahizesini bırakan Thérèse Avernois, Neuilly'deki büyük malikanesinde bir divanda uzanmış olan Lady Beltham'a yaklaştı.

Langrune Markizi'nin yeğeninin, Etienne Rambert'in tavsiyesiyle saygın İngiliz hanımı tarafından evinde konuk ettiği sekreter kızlar arasına kabul edilmesinin üzerinden iki ay geçmişti.

Thérèse gülümseyerek Lady Beltham'a döndü.

"Peder William Hope, yatmadan önce sizin tarafınızdan kabul edilme onurunu bağışlamanızı talep ediyor hanımefendi. Kuzeydeki topraklarınızdan yeni dönmüş..."

"Sevgili peder!" diye söylendi Lady Beltham, elinde tuttuğu kitabı kapatarak ve Thérèse Avernois'ya gülümseyerek. "Gelmesini söyle."

Her zaman hazır ve nazır olan genç kız telefona yönelirken, Thérèse Avernois'yla sekreter görevini yapmakta olan iki şakacı İngiliz kızdan birini gören Lady Beltham ona sordu:

"Ama, sen neye gülüyorsun Lisbeth?"

Söz konusu genç kız Lady Beltham'a neşesinin sırrını açıklamakta tereddüt etmedi.

"Zavallı peder, ekspreste kötü yemek yediği, çay aromasını ve tostların kokusunu içine çektiği için kendini kötü hissediyor olmalı."

Lady Beltham'da gülmekten alamadı kendini.

"Hah! Peder maddi şeylere önem vermez."

"Beni bağışlayın Lady Beltham," diye ısrar etti genç kız, "ama kısa bir süre önce Thérèse'e hangi yiyeceklere saygı duyulması ve değer verilmesi gerektiğini, Tanrı'nın onları ne derecede kutsadığını ve kötü pişirilmiş bir bifteğin bir tür kutsala saygısızlık olduğunu anlatan peder değil miydi?"

"Bir sülünden bahsediyordu sanırım," diyerek araya girdi Thérèse.

"Sizler zevkli bir mideyi kıskanan küçük korselersiniz," diye payladı onları Lady Beltham. "Suzannah söylediklerimi onaylayacaktır, onun yemek zevki vardır."

Güzel bir esmer olan Suzannah, bir mektubu okumaya dalmıştı.

"Ah, Lady Beltham!" diye inledi kızararak. "Harry'nin yolculuk ettiği kruvazör Avrupa'ya döndüğünden beri iştahım azaldı."

Lady Beltham ayağa kalktı, birkaç adım attı ve genç kıza yaklaştı.

"Aradaki ilişkiyi pek anlayamadım," diye yorum yaptı. "Bir sevgili ruhu besler, ama özellikle de vücudu. Her durumda, bir azap değildir bu sevgili Suzannah, her açıdan mükemmel bir anne olmak için, bu kırmızı yanaklarını ve sağlığını gelecekteki kocan için koruman daha uygun olacaktır..."

Her zaman muzır olan Lisbeth, Lady Beltham'in sözünü kesti ve onun düşüncesini kendine göre tamamladı:

"... Çok çocuklu bir anne, sırası gelince hepsi genç çobanlarla evlenecek olan yedi ya da sekiz kız çocuk..."

Bir uşak kapıyı açınca kızlar gevezelik etmeyi kestiler.

"Peder William Hope," diye bildirdi uşak.

Sakal-bıyığı olmayan neşeli ve yuvarlak yüzlü, simsiyah giyinmiş yaşlı bir adam girdi salona.

"Lady Beltham, sizin mütevazı hizmetkarınızım ve huzurunuzda en derin saygılarımı sunuyorum," dedi yaşlı adam resmi bir edayla.

Lady Beltham nezaketle, pederin öptüğü beyaz elini uzattı ona.

"Döndüğünüze mememin oldum," dedi. "Bir fincan çay alın."

Peder bakışlarıyla genç kızları selamladı; sonra çayı kabul ettiği için özür dilermiş gibi, Lady Beltham'a:

"Bugün ekspreste kötü bir akşam yemeği yedim ve..." dedi

"Sizce de bu fincanın içindeki olağanüstü kokmuyor mu?" diyerek sözünü kesti Lisbeth.

Peder genç kızın sunduğu fincanı almak için elini uzattı.

"Ben de bunu söyleyecektim Bayan Lisbeth..."

Bu kısa süreli sahneye tanık olan Therese ve Suzannah, bir gülme krizini engellemek için yüzlerini duvara döndüler, ama Lady Beltham'ın sesinin tekrar ciddi ve ağır tonunu alması onların düşüncelerini değiştirdi. Lady Beltham yazı masasına oturmaya gitti.

"Bayanlar, İskoçya'dan yeni dönmüş olan pederle çalışmamız gerekiyor," dedi. "Dosyalarınızı toparlayın."

Sessiz ve çalışkan kızlar, bu durumda "patron"a dönüşmüş olan ev sahiplerine gerekebilecek çeşitli belgeleri arayarak odada gidip gelirken, Lady Beltham pederle ilgileniyordu.

"Yolculuğunuz iyi geçti mi?"

"İyiydi Lady Beltham, her zamanki gibi. Scotwell Hill'deki çiftçilerimiz değerli ve şevkle dolu olduklarını gösteriyorlar, ancak kış zorlu geçecek; şimdiden dağlarda kar görülmeye başladı."

Peder ona el yazısıyla yazılmış bir liste uzattı.

"Bin iki yüz parça giysi dağıtıldı."

"Kontrol et," dedi Lady Beltham Suzannah'ya. Sonra pedere dönerek: "Müdür yardımcısı büyük bir insan, ancak tam bir fanatik. Liberal olduğunu açıkça beyan eden bazı aileleri dağıtımdan esirgemiş olması mümkün. Hayırseverliğimizin herkese eşit dağılmasını istiyorum; politik rakiplerimiz de en az dostlarımız olan muhafazakârlar kadar sefalet çekiyor-

lar..."

"Çok dindarca bir anlayış bu..." diye mırıldandı peder onaylayarak.

Ama Lady Beltham bir el hareketiyle onun sözünü kesti:

"Lütfen... Ya Glasgow'daki sanatoryum?"

"İnşası neredeyse bitmek üzere. İstediğiniz gibi, ustabaşının yövmiyesinin yaklaşık yüzde on beş azaltılmasını emrettim, bu da üç yüz libralık bir tasarruf anlamına geliyor..."

"Bu üç yüz libra Scotwell Hill'deki bedava kömür bütçesini arttırmak için kullanılacak. Kış soğuk geçeceğine göre, iyi ısınmaları gerekiyor."

Bununla birlikte, peder sanki bir tereddütü varmış gibi yerinde rahatsız bir şekilde kıpırdanıp duruyordu.

Lady Beltham'in not almakla meşgul olduğu esnada, açık renkli ve içe işleyen büyük gözleriyle kendisine bakmıyor olduğu bir andan yararlanan peder alçak sesle mırıldandı:

"Bu gece... merhum Lord Edward Beltham hakkında konuşabilir miyiz?"

Genç dul irkildi. Yüzü, iradesiyle bastırmayı başardığı şiddetli bir duyguyla pari İdadi.

"Sizi dinliyorum," diye cevaplamakla yetindi Lady Beltham.

Peder çok alçak bir sesle konuşmuş olduğu halde, kızlar merhum lordun adını duyabilmiş ve susma inceliğini göstererek oradan ayrılmışlardı.

"Bunun kocanız merhum Lord Beltham'in ölümünden sonra İskoçya'ya yaptığım ilk seyahat olduğunu biliyorsunuz," diyerek söze başladı peder. "Topraklarınızdaki sakinlerin hâlâ bunun şaşkınlığını taşıdıklarını gördüm."

"Merhum Lord Beltham'in anısına herhangi bir hakarette bulununmadığını umuyorum," diye araya girdi Lady Beltham güçlü bir sesle.

"Endişelenecek hiçbir şey yok! Katilin bulunamadığı Scotwell Hill'de biliniyor, ama onun başına ödül kondu ve

polise verilmek üzere dilekçeler yazıldı... Ah, böyle konuşarak anılarınızı canlandırdıysam beni bağışlayın!.."

Adamcağızın son sözlerini duyunca lady Beltham'ın yüzü acıyla kasıldı.

"Bu gerekli bir şey, sevgili peder," diye yanıtladı.

"Bir şeyi unutuyordum," diye devam etti ateşli bir şekilde. "Müdür yardımcısı kendi inisiyatifiyle iki Tilly kardeşi kovdu. Kimden bahsettiğimi biliyorsunuz, şu çok içen ama az ödeyen demirciler..."

"Müdür yardımcısının önce bana danışmadan bu tip kararlar alması hoşuma gitmiyor!" diye söylendi Lady Beltham. "Eğer iyiliği özendiren başka bir iyilikse, ıslah da merhametle sağlanır. Eylemlerimizin yargıcı dünyada değildir. O halde, bir astım, müdür yardımcım, benim kendime dahi izin vermediğim şey konusunda nasıl izin veriyor kendine?"

Uşak bir kez daha salonun kapısını açtı.

"Sayın Vekilharç Silvertown," diye bildirdi.

Artık adet olduğu üzere, kızlar içinde açılıp yüksek sesle okunacak mektupların ve gazetelerin bulunduğu tepsiyi toparlamışlardı.

Therese çabucak içindekileri sıraladı:

"Yardım, giysi dilekçeleri... İskoçya'dan bir tane daha... Ivry-Port afetzedelerinden bir tane... Versailles düşkünler yurdundan bir tane..."

"Romancı Myrial bir dahaki toplantıda kızkardeşini Lady Beltham'a tanıştırmak için izin istiyor," dedi bu kez Suzannah.

O zaman peder yaklaştı, evden ayrılmak için istedi.

"Hepsi bu kadar peder," diyerek ona yol verdi Lady Beltham.

Lisbeth, Lady Beltham'a oldukça uzun bir mektup verdi. Onu okumadan önce, kendisine bir çığlık attıran imzaya baktı:

"Vay canına! Etienne Rambert'ten haber var!"

Therese bu ismi duyar duymaz, işini yarım bıraktı. Hamisinden gelen mektupta yazılanları öğrenmesine izin vereceği-

ni umarak ve bu davranışının saygısızlık olarak değerlendirilebileceğine aldırmadan Lady Beltham'a yaklaştı. Lady Beltham bundan da iyisini yaptı.

"Oku tatlım," dedi ona. "Dostumuzun ne anlattığını sen söyle bana."

Etienne Rambert Paris'ten ayrılalı bir hafta olmuştu ve uzun ve önemli bir seyahate çıkacağını bildiriyordu.

İki İngiliz kız mektupları sıraya koyma işini bitirdiklerinde, Therese hâlâ mektubu okuyordu, Lisbeth devamında ne yapacaklarını öğrenmek için sabırsızlandı ve Lady Beltham'a sormak için ona doğru döndü:

"Bu gece okuma yapacak mıyız?"

Ama vekilharçla sohbetinin tam ortasında olan genç dul, onu cevaplamadı. Vekilharç, hanımının sorduğu soruları hararetli bir şekilde cevaplıyordu. Lady Beltham'a yaklaşan Lisbeth ne konuştuklarını duyabildi.

"Evet, bu öğleden sonra parmaklığın tamir edilip edilmediğini kontrol etmekle iyi etmişsiniz. Ne kadar evhamlı olduğumu bilirsiniz!"

"Majestelerinin korkması için hiçbir neden yok," diye ona güvence verdi vekilharç. "Ev güvenli ve iyi korunuyor... Ek olarak kapıcımız, Walter, her zaman tek gözü açık uyur... Ben de öyle, Lady Beltham..."

"Evet biliyorum, sevgili Silvertown," diye araya girdi kadın. "Teşekkürler, çekilebilirsiniz."

Lady Beltham kızlara döndü.

"Biraz yorgunum."

Lisbeth ani bir hareket yaparak, sevgiyle öptü onu.

Bu sırada Therese elinde taşıdığı büyük bir kitapla yaklaştı.

"Lady Beltham, İncil burada," diye bildirdi saygılı bir tonlamayla.

Therese kutsal kitabı yakınındaki bir masasının üzerine bırakırken, Lady Beltham elini kızın omzuna koyarak hayır duasını verdi ve ardından şefkatle mırıldandı:

"Tanrı yanında olsun tatlım!"

XXI

LORD BELTHAM CİNAYETİ

Tam yarım saat geçmişti. Neredeyse gece yarısıydı. Uzakta, güzel Neuilly semtinin araba trafiği azalmıştı, sadece tiyatrodan dönenler tarafından bozuluyordu bu sessizlik.

Evde çıt çıkmıyordu.

Ancak. Lady Beltham henüz yatmamıştı.

Sobanın yakınındaki bir koltuğa uzanmış olan hanımefendi, ayaklarını sıcağa doğru uzatmıştı ve uyuklar gibi görünüyordu.

Bir anda soğuk bir ürpertiyle irkildi, sesler duymuştu. Ayağa kalktı.

Endişeliydi ve titriyordu, pencereye kadar yürüdü. Put kesilmiş, oraya çakılıp kalmış gibiydi: bir tabanca sesi duymuştu.

Yoğun heyecan içinde geçirdiği bir saniyeden sonra, genç kadın antreye doğru koştu.

"Buraya gelin!" diye seslendi. "Neler oluyor?"

Koruması altındaki kızlar aklına gelince, kaygı dolu bir tonlamayla seslendi:

"Buraya gelin! Lisbeth! Therese! Suzannah!"

Koridordaki kapılar açıldı, Therese ve Suzannah yarı çıplak ve saçları dağınık bir halde oraya geldiler.

"Ay! Bu gürültüler ve bu bağırışmalar da nedir? Korkuyorum!" diye geveledi Therese yarı baygın bir halde.

Ama, etrafı dinleyen Lady Beltham:

"Artık bir şey duyulmuyor." dedi.

Sonra Lisbeth'in orada olmadığını fark etti.

"Lisbeth!" diye seslendi. "Lisbeth!"

O anda yuvalarından uğramış gözleri ve çarpılmış ifade-

siyle genç kız göründü.

"Ay! Hanımefendi... hanımefendi! Bu korkunç! Bir adam var... bir hırsız... bahçede, alt katta... Walter onu yakalamayı başardı, dövüşüyorlar... birbirlerini öldürecekler!"

Genç kız nefes nefese konuşuyordu.

Vekilharç Silvertown haber vermeksizin aniden içeri girdiğinde, Lady Beltham kıza bir şey sormak üzereydi.

"Devriye gezintisini bitirmiştik ki, bir anda karanlıkta bir adam, saklanmaya çalışan bir rezili fark ettik; bir hırsızdı, ya da katil..." diye açıkladı heyecanla ve nefes almadan: "Ona seslendik!.. Koşmaya başladı! Biz de arkasından gittik... ve onu yakalamayı başardık. Ama nasıl da direniyordu! İyice pestilini çıkardık... Vay canına! Sonuç olarak onu alıkoyduk ve polis bir an önce gelecek..."

Elleri tiremekte olan Lady Beltham, dikkatle dinliyordu.

"Ama... size onun hırsız olduğunu düşündüren neydi?"

Vekilharç kararsız bir şekilde geveledi:

"Şey, kahretsin, kötü giyimliydi! Ayrıca bu saatte, bahçede!"

"Orada bulunuşunu açıklamak için ne söyledi?"

"Ah, hiçbir şey uyduracak vakti olmadı," dedi vekilharç, "onu fark ettiğimiz anda üzerine atladık... bizim kıymetli Walter'in Herkül kuvvetini bilirsiniz işte, Lady Beltham..."

"Bu vahşeti kınıyorum," diye yanıtladı Lady Beltham vekilharca dönerek. "Bu adam, ciddi şekilde yaralandı mı? Umarım öyle bir şey olmadı. Onu dövmeden önce sorgulamanız gerekirdi! Benim evimde kimse kimseyi dövmemelidir, İncil de bunu söyler: 'Kılıçla öldüren kılıçla ölür' ".

Vekilharcın kafası karışmıştı. Lady Beltham daha yumuşak bir tonda devam etti:

"Biri gidip Walter'i bulsun!"

Bir süre sonra, bir devin kaslarına sahip olan kapıcı içeri girdi. Sarsak bir şekilde hanımının önünde eğildi.

"Bu saatte birinin evime girmesi nasıl mümkün olabiliyor?"

Elindeki şapkasını büken Walter, cevabını ağzında geveledi:

"Majesteleri beni bağışlasın! Ne yapacağımı bilemedim! Adam beni görünce şaşırdı... direnince, ona birkaç sıkı yumruk vurdum! Uşaklar geldiler ve şimdi gözlerini ondan ayırmıyorlar."

"Neden burada olduğunu açıkladı mı?" diye sordu Lady Beltham.

"Hiçbir şey söylemiyor. Sadece..."

"Ne?"

"Şey, majestelerinin sonsuz hayırseverliğiyle ve aşırı iyi ligiyle tanındığını iddia ediyor," diye yanıtladı Walter. "Sizin tüm yoksulların dostu olduğunuzu iddia ediyor ve sizi görmek istediğini söylüyor!"

"Buyursun öyleyse," dedi Lady Beltham zar zor duyulur bir sesle.

"Majesteleri bunun tehlikeli bir şey olduğunu hatırlatmama izin verin..." Vekilharç Silvertown yorum yapmaktan alamadı kendini. "Bu adamın deli olduğundan hiç şüphem yok... Ya da bir tuzak bu... Lord Beltham'ın uğradığı saldırıdan sonra, suçlular sıraya girmiş gibi..."

Lady Beltham vekilharca dik dik baktı.

"Bu adamı göreceğim! O sizden daha merhametli olacaktır... Getirin onu!" diye yanıtladı, ağır ağır konuşarak.

Vekilharç Silvertown'un ve Walter'in itiraz etmek için kollarını kaldırdıklarını görünce, ısrar etti:

"Söyleyeceğimi söyledim... İtiraz istemem!"

"Konuşun," diye emretti Lady Beltham soğuk bir tavırla.

Vekilharç ve Walter onun önüne dağınık saçlı ve bakımsız sakallı bir adam getirmişti. Koyu renk bir elbise giymişti. Yüzü solgundu ve yorgun görünüyordu.

"Sadece sizinle, yalnız konuşacağım!" diye cevapladı adam, sessizce ve ona bakmadan.

"Yalnız mı? Bana söyleyeceğiniz bu kadar önemli mi?"

"Eğer talihsizleri tanıyorsanız, sayın hanımefendi," diye yanıtladı adam yumuşak bir tonlamayla, "sonsuz terk edilmişlikleri yüzünden başkalarının karşısında küçük düşmekten hoşlanmadıklarını biliyorsunuzdur..."

Adam vekilharcı ve uşağı gösterdi, bir an duraksadıktan sonra devam etti:

"... Sizi anlayamacak olanların karşısında!"

Lady Beltham bu kez daha katı bir sesle onu yanıtladı:

"Acı çekenleri tanırım, sizi yalnız başıma dinleyeceğim." Sonra çalışanlarına dönerek: "Çekilin," dedi.

Ağır bir perde şimdi kapalı olan antrenin kapısının üzerine indi. Lady Beltham kendisini yalnız görüşmeye kolaylıkla ikna etmiş olan adamla birlikte, elektirik ampulüyle yarım yamalık aydınlatılmış olan oturma odasına geçti.

Yardımcılarına kapıya kadar eşlik eden Lady Beltham, kendilerini rahatsız etmeyeceklerinden emin olmak istermiş gibi, kapıyı kilitleyen anahtarı çevirdi. Sonra aniden, salonun ortasında hareketsiz durmuş her yaptığını sessizce izlemekte olan adama döndü, kendini onun kollarına bıraktı.

"Oh, seni seviyorum! Seni seviyorum!" diye inledi. "Gurn! Aşkım benim! Sevgilim!" Sonra adamın alnında parlayan kan damlalarını görünce, kükredi: "Aman Tanrım! Bu vahşiler seni yaralamışlar! Gel! Çok acıyor olmalı! Bak bana! Öp beni! Aşkım benim!" Endişeli bir şekilde ekledi: "Ama, sen delirmiş olmalısın! Neden bu şekilde çıktın ortaya? Neden bu şekilde feda ettin kendini?"

"Çok zaman geçirdim, sensiz çok zaman geçirdim..." diye itiraf etti Gurn itidalle. "Bu gece etrafta dolanıyordum, ışığı gördüm... Herkesin uyuduğunu sandım... sen hariç tabii. Işıktan büyülenmiş bir pervane gibi... duvarların, parmaklıkların üzerinden atlayıp geldim hemen... İşte olan biten bu!"

Lady Beltham büyülenmiş gibi, arzuyla bakıyordu ve sevgilisini kucaklamaktan yorulmuyordu.

"Seni seviyorum! O kadar yakışıklısın ki! O kadar cesur! Ah, tamamamıyle seninim... Ama bu çılgınlık... Haberim ol-

madan seni yakalayabilir... ve teslim edebilirlerdi."

"Düşünmeden yaptım bunu," diye mırıldandı Gurn. "Bir an önce görmek istiyordum seni."

El ele tutuşarak duvarın dibindeki bir kanepeye oturdular.

Lady Beltlıam kendinden geçmiş bir şekilde geveliyordu:

"Senin etin benim etim, kanın benim kanım... ruhun benim ruhum... Sadece senin için yaşıyorum, senin için... sonsuza kadar senin için. Sen benim her şeyimsin!"

"Seni seviyorum," diye mırıldandı Gurn sanki onun yankısını yaparmış gibi.

Bir sessizlik oldu. Hüzünlü sevgililer gözlerinde kendinden geçmiş bir ifadeyle birbirlerine bakıyorlardı.

Görünüşleri birbirlerinden bu kadar farklı olan ama aşkın birleştirdiği bu iki varlığın, ne çok anısı, hayatta ne çok şeyleri vardı!

"Ah!" diye mırıldandı Lady Beltham. "Birlikte ne güzel zamanlar geçirdik!"

Soylu hanımefendi Gurn'u ilk kez gördüğü savaş alanını, Transvaal Savaşı'nı düşünüyordu, o zamanlar topçu çavuşuydu, tamamen baruta bulanmıştı... Sonra dönüşü hatırladı... onları Britanya Adaları'nın gri kıyılarına götüren güçlü bir buharlı gemi denizi yararak ilerliyordu...

"Oraya gittim, evet... Sonra vatana geri döndüm," diye hatırladı Gurn da, "devasa denizin üzerinde vatana doğru ilerleyen..."

"Sen muzaffer olarak dönüyordun," diye ekledi Lady Beltham. "Zaferle taçlanmış olarak!"

"Savaşların acı yıkımından sonra, sonunda barış, sükunet geldiğinde..." diye devam etti Gurn. "Sen ve ben, o zaman tanımaya başladık birbirimizi."

"Birbirimizi sevmeye başladık..." diye devam etti Lady Beltham. "Sonra yolculuk bitti... Londra... Paris... Sıkıcı, yüzeysel yaşam tehlikeye atıyordu aşkımızı... Ama daha güçlüydü aşkımız... Beni senin kıldın... Hatırlıyor musun? Dokunuşun sarhoş ediyordu beni. Öpücüklerin deliye çeviriyordu.

Ama benim için yaptığını hatırla... Benim için! Bak, dün üç ay tamamlandı..."

Lady Beltham devam etmek istedi ama yapamadı, heyecanına yenik düştü.

Ağır ağır konuşmaya devam eden Gurn oldu:

"Evet, Levert Caddesi'ndeki küçük odamızda, önünde diz çökmüştüm... o anda hafif bir gürültü duyduk... Kapı açıldı... ve o, deliye dönmüş, öfkeden kudurmuş bir şekilde içeri girdi... Kocan, Lord Beltham, oradaydı, tam karşımızdaydı!"

"O zaman," diye araya girdi Lady Beltham, başı öne eğik ve yıkılmış bir şekilde, sesinde beklenmedik bir umutsuzluk tonlamasıyla, "o zaman, ne olduğunu hâlâ bilmiyorum..."

"Ben biliyorum!" diye homurdandı Gurn, sertçe doğrularak. "Gözleri seni arıyordu... Göğsüne bir silah doğrulttu... Ateş edecekti!.. O anda fırladım, bir vuruşta yere yıktım onu... Sonra boğazını sıktım..."

"Bunu gördüm, elllerindeki sinirlerin, boğazını sıkar gibi, onun derisi üzerinde gerildiklerini gördüm..." dedi Lady Beltham, duygusuz bir sesle ve Gurn'un elini bırakmadan.

"Onu öldürdüm!" diyerek bunalmış bir şekilde içini çekti Gurn.

Lady Beltham ayağa kalktı ve hıçkırarak sevgilisinin dudaklarını aradı.

"Ah Gurn... sevgili Gurn'um... Aman Tanrım!"

Gurn yanıt vermedi, sessiz ve huzursuzdu: alnı kaygıyla büzülmüştü.

"Dinle, seni bu gece görmeliydim, çünkü kim bilir, belki yarın sabah..." dedi ciddi bir sesle.

Lady Beltham korktuğunu belirten bir hareket yaptı.

"Polis beni arıyor, beni duyuyor musun?" diye devam etti talihsiz adam. "Doğru, şu anki görünüşümle çok farklıyım... Fakat, az daha enseleniyordum..."

"Söyle bana, polisin olan biteni ortaya çıkarmayı başardığını mı düşünüyorsun?" diye sordu Lady Beltham, böyle iç karartıcı anıların kendisinde uyandırdığı acıya rağmen.

"Hayır," dedi Gurn bir süre düşündükten sonra. "Onu bir çekiç darbesiyle öldürdüğümü sanıyorlar."

"Anlıyorum! Bu çok acı!" Lady Beltham bağırmaktan alamadı kendini.

"Ama bu kimliğimi keşfetmelerini engellemez!"

"Ah, cesaret edemedik! Gizlenmemiz gerekirdi... Bunu başka birinin yaptığına inanadırabilseydik onları... Ne bileyim... Başka herhangi bir katilin... Fantom..."

Gurn irkilerek onun sözünü kesti:

"Hayır, hayır... O olmaz!.. Fantoma'dan bahsetme. Her zaman yapabileceğimizin en iyisini yaptık..." Biraz düşündükten sonra Gurn, devam etti: "Belki de kaçmamız gerek, boğazı geçmemiz!.. Okyanusu... Ne bileyim... ama, benimle gelir miydin?"

"Nerede olursan ol, nereye gidersen git hep seninle olacağımı çok iyi biliyorsun..." diye yanıtladı Lady Baltham tereddüt etmeksizin. "Yarın nasıl? Buluşuruz... nerede olduğumu biliyorsun... ve ne yapacağımızı planlarız, senin kaçışını hazırlarız."

"Benim mi?" diye sordu Gurn, duruma içerleyerek.

Lady Beltham bunu anladı ve düzeltti.

"Bizim kaçışımız!"

Gurn gülümsedi, sakinleşmiş görünüyordu.

"İşte bu," dedi.

Lady Beltham kendisinin uzatıp durduğu kucaklaşmayı bir anda bırakarak, duyulur duyulmaz bir sesle mırıldandı:

"Yarın görüşürüz..."

Antrenin kapısına kadar yürüdü ve yavaşça anahtarı çevirdi. Sonra şöminenin karşısında bulunan zili çaldı.

Kapıcı Walter oraya geldi.

"Bu adama parkın çıkışına kadar eşlik edin ve kimse ona hiçbir şekilde zarar vermesin... O özgür!" diye emretti Lady Beltham vakur bir tonlamayla.

Gurn tek laf etmeden, tek bir hareket yapmadan ve tek bir bakış atmadan, peşinde hanımının emrini uygulayan Walter

Tekrar yalnız kalmış olan Lady Beltham, kaygıyla Gurn'un ardından kapanacak olan parmaklıklı park kapısının sesini bekliyordu.

Biraz önce yaşadığı duygular yüzünden bitkin düşmüş olan Lady Beltham, dakikalar önce Gurn'u tutkulu öpücüklere boğduğu divana yaklaştı. Kulağını sessizliğe vermişti ki, bir anda gürültüler duyuldu... bir saat önce duymuş olduğu gürültülere benzer gürültüler... onları birtakım küfürlerin izlediği gürültüler.

"Bu o! Yakalayın onu! Gördüm! Size doğru geliyor!"

"Müfettiş bey, burada... Katil!.. Evet!.. Bu Gurn... Kesinlikle Gurn!"

"Ay, Aman Tanrım!.. Aman Tanrım!.. Ona ne oldu?" diye geveledi Lady Beltham, divana yığılmıştı, yüzü bir ölüden daha beyazdı şimdi.

Ama bahçedeki kargaşa sona ermiş gibi göründüğünde, avludan birtakım sesler geldi.

"Gurn!.. Tutuklu!" diye bağırıyordu Silvertown. "Lord Beltham'ın katili! Burada!"

Bir anda panik halindeki Lisbeth'in kaygılı sesi duyuldu:

"Ama, ya Lady Beltham? Bayım! Belki onu da öldürdü..."

Salonun kapısı aniden açıldı ve Lisbeth, Lady Beltham'ın sağ salim, kanepenin yanında ayakta durduğunu gördü.

"Ah, Lady Beltham... Yaşıyorsunuz! Evet!" diye bağırdı minnettarlıkla.

Thérese ve Suzannah sıcak gözyaşları dökerek Lady Beltham'ın ayaklarına doğru attılar kendilerini.

Ama Lady Beltham gözlerinde sert bir ifadeyle, kızlardan tek hamlede sıyrıldı ve pencereye doğru yürüdü.

Uzaktaki parktan, Gurn'un sesi duyuluyordu.

"Beni yakaladılar! Beni yakaladılar!" diye bağırıyordu Lady Beltham'ın sevgilisi.

Vekilharç Silvertown ışıldayan bir ifadeyle salona daldı-

ğında, bu acı sözler hâlâ Lady Beltham'ın kulaklarında yankılanıyordu.

"Ah, bundan korkuyordum!" diye açıkladı belirsiz bir tonlamayla. "Bu oydu, o canavar... Sakalına rağmen onu tanıdım!.. Polise haber verdim! Zaten polis iki gündür burayı gözlüyordu. Sûrete'den bir müfettiş Gurn'u takip ediyordu. Gurn çıkarken, ona haber verdim."

Lady Beltham yıkılmış bir şekilde vekilharcı izliyordu.

"Sonra?" diye sordu, bayılmak üzereydi.

"Onu polise ihbar ettim ve benim sayemde. Lady Beltham, Gurn, katil, tutuklandı."

Lady Beltham bir süre daha kendisine korkunç haberi vermiş olan adama baktı. Bir şeyler gevelemek istedi ama bir anda baygın bir şekilde yere yığıldı.

Kızlar ve vekilharç ona yardım etmek için koştular.

O anda antrenin yarı aralık kapısında Juve'nın silueti göründü.

"Girebilir miyim?" diye sordu.

XXII

BELGE

Juve Levert Caddesi'ne vardığında saat üçtü.

147 numaranın kapıcısını -Lord Beltham'ın cesedini Gurn'un bavuluna tıkıştırılmış olarak bulduğu uğursuz bina- kahvesini içmeyi bitirdiği sırada buldu.

Juve cinayeti ortaya çıkardığından beri araştırma yapmak için pek çok kez gezgin tüccarın dairesine gelmişti. Kapıcı onu çok iyi tanıyordu artık.

"Bu adamın gözleri yok, göz yerine büyüteci var!" diye anlatıyordu kiracısı, en yakın arkadaşı Bayan Aurore'ye. "Her şeyi bir dakikada görür, hatta görülecek hiçbir şey olmadığında bile!.."

Kapıcı odasına girdiğinde, hayranlık içeren bir selamla karşılandı.

"İyi günler müfettiş bey!"

Ama kapıcının dedikodularını dinlemeye pek de niyetli olmayan müfettiş, kısa kesti.

"Dairenin anahtarları?" diye sordu.

Faziletli kadın hızla, üzerinde bir sürü anahtar demetinin asılı olduğu tahta panoya doğru seğirtti. İçlerinden birini aldı, bir yandan konuşuyordu:

"Yeni bir şeyler yok gibi... Gazetede Gurn'un tutuklandığına ilişkin bir şeyler okudum. Öyleyse kiracımın suçlu olduğu doğru mu? Ah ne rezillik!"

Juve elinde anahtarlarla çıkmaya yeltendi.

"Evet, Gurn tutuklandı," diye cevapladı alelacele. "Ama bu sabah itibariyle halen suçunu itiraf etmiş değil. Bu yüzden hâlâ kesin olan bir şey yok, Bayan Doulcnqucs..."

Kapıcı odasının camlı kapısını kapatacakken, kadın:

"'Sizinle birlikte yukarı çıkmamı ister misiniz Bay Juve? Bana ihtiyacınız var mı?.." diye önerdi.

'Hiç gereği yok, bayan. Ben burada değilmişim gibi işinize deyam edin."

Bu Juve'nin, her ziyaretinde kapıcı kadını hoş tutmak için söylediği klasik cümlesiydi.

Juve kendisini bir zamanlar Gurn'un yaşadığı daireye gö**türen beş** katı düşünceli bir şekilde çıkıyordu.

Bu Gurn'un Lord Beltham'ı neden öldürdüğünü hâlâ bil**miyoruz,"** diyordu kendi kendine. "Gurn'un gerçek kimliğinin bu olup olmadığını da... Cesareti alışılmadık, cinayet mükemmel biçimde tasarlanmış ve tasarı fevkalade uygulanmış, kimse ne bir şey görmüş ne de duymuş... Doğrusunu söylemek gerekirse bu, elimizdeki doğruluğu teyit edilebilecek tek şey... Pek fazla bir şey değil... bu kesinlikle yetersiz!'"

Juve beşinci katın merdiven boşluğuna gelince anahtarı soktu, kapıyı açtı ve trajik sahnenin yaşanmış olduğu daireye girdi.

kapıyı arkasından dikkatlice kapattıktan sonra antrede bir an duraksar gibi oldu.

'Sonuç olarak, buraya neden geldim? İlginç bir ipucu bulmaya mı?" dedi kendi kendine. "Ama daireyi hiçbir sonuç alamadan defalarca kez inceledim zaten!"

Müfettiş bir sandalyeye oturdu ve derin düşüncelere daldı.

'Hay aksi şeytan! Kendi evinde olduğuna göre Gurn'un bir şeyler kırması gerekmiyordu... Her bir köşeyi araştırsam da Bertillon'un dinamometresini kullanabileceğim tek bir iz bulamayacağım!'

Juve ayağa kalktı. Hareketli mizacı sakin kalmasını engelliyordu. Onuncu kez dolaştı daireyi.

'Ya mutfak?.. Bir bakalım, herhangi bir şeyi gözden kaçırmış olabilir miyim? Bir yere bakmayı unutmuş olabilir miyim? İlginç bir şey yok... Fırın?.. Büfe?.. Ama her şeye baktım işte! Sofa?.. Orada da bir şey yok!'

Müfettiş yemek odasına yöneldi.

'Bütün mobilyaları da inceledim! Hiçbir şey yok! Gurn'un gitmeden önce hazırlamak zahmetinde bulunduğu tüm bu paketleri de inceledim... ama onların içinde de işe yarayacak bir şey yok.'

Juve odanın bir köşesinde bir yığın açık bırakılmış gazete gördü. Bir tekmeyle dağıttı onları.

'Bunların hepsine baktım. Bu kâğıtların hepsini, mektuplara varana dek dikkatle okudum ve hiçbir şey bulamadım...'

Şimdi Gurn'un yatak odasına girmişti.

'Burada da bir şey yok.'

Şöminenin yakınında, duvara dayanmış küçük bir yazı masası ve onun üzerinde de oldukça kötü durumda olan kitaplarla dolu bir kütüphane vardı.

'Sadece burası kaldı... Yardımcılarım ben yokken incelediler burayı. Doğal olarak, sadece gözlerinden bir ayrıntının kaçmış olmasını umabilirim ki bu da pek olanaklı değil.'

Juve küçük yazı masasının karşısına oturdu ve dağınık kâğıtları sistemli bir şekilde tasnif etmeye başladı.

Bir dosyanın içinde biriktirilmiş mektupları ayırmayı bitirmek üzereyken, küçük bir çığlık attı.

"Vay canına! Bu çok ilginç işte!"

Juve büyük bir parşömeni açtı ve yukarıdan aşağıya okudu -İngiliz diline aşinaydı- bu, Transvaal'da Lord Roberts komutasında savaşırken Gurn'a verilmiş olan çavuş belgesiydi...

Okumayı bitirince, bezginliğini gösteren bir hareket yaptı.

"Olağanüstü!" dedi "Bu belge gerçek gibi görünüyor! Öyle de zaten ve bu sefih adamın cesur bir şekilde savaştığını, bir zamanlar onurlu bir adam olduğunu gösteriyor!"

Juve masaya bir yumruk vurdu ve monologuna yüksek sesle devam etti.

"O halde, Gurn gerçekten Gurn mu?.. Ben de onun üstüne küçük bir roman yazmış oluyorum bu durumda, tamamen yanıldım mı yani!"

Yeniden işine döndü, sonra ayağa kalktı ve kütüphanedeki

kitapların sayfalarını karıştırdı. Yaprakların arasında bir kâğıt olup olmadığını kontrol etmek için, onları tepelerinden tutup salladı...

"Hiçbir şey yok," dedi.

Son olarak, bir büyük Chaix rehberi ve denizcilikle ilgili birkaç yıllık buldu.

"En ilginci de, adil olmak gerekirse, tüm bunlara göre Gurn'un görevini onurlu bir şekilde yaptığını kabul etmek gerek," diye yorum yaptı. "O halde, Gurn gerçekten (iurn mu? Yalnızca Gurn?" diye sordu Juve tekrar. Birkaç saniye düşündükten sonra, konuştu: "Hayır, bu mümkün değil! Bu inanılmaz!"

Polis kütüphaneden, içinde Taride haritaları koleksiyonu olan, kapağı kitap kapağına benzetilmiş bir klasör aldı.

"Bu planların arasında gizlenmiş bir kâğıt olup olmadığını kontrol etme işine geri dönüyoruz..." dedi

Ve planları bir bir açmaya başladı.

Bir anda hafif bir çığlık attı.

"Vay canına! Burada neyimiz var böyle?"

Aynı sürpriz onu ayağa kaldırdı.

Müfettiş öyle heyecanlanmıştı ki, onu özenle açarken elleri titriyordu, hemen sonra raftan aldığı Taride haritalarından biri masanın üzerinde yayılmış duruyordu.

"Hay aksi şeytan! Bu merkez bölgesinin haritası! Cahors, Brive Saint-Jaury... ve Beaulieu'yu içeren harita! Eksik olan parça kesinlikle bu bölgeye ait olan parça..."

Juve büyülenmiş gözlerle gerçekten de önemli bir parçası eksik olan haritaya bakıyordu; bir kâğıt açacağıyla düzgün bir şekilde kesilmişti ve görünüşe göre, Langrune Markizi'nin şatosunun bulunduğu bölgeyi göstermesi gereken kısımdı bu.

Juve gözlerini belgeden ayıramıyordu.

"Ah! Eğer bu eşleştirme gerçekleşirse! Eğer eksik harita parçası... Eğer cinayetin ertesi günü Verrières İstasyonu'nda bulduğum harita parçası Gurn'un haritasına aitse!"

Juve Taride haritasının numarasını kontrol etti; sonra sinir-

li hareketlerle onu çabucak katladı ve daireden çıkmak için acele etti.

Kapıya doğru birkaç adım atmıştı ki güçlü bir zil sesi onu zıplattı. Juve durdu.

'"Kahretsin!" diye düşündü. "Bütün Paris tutuklandığını biliyorken, Gurn'un kapısını kim çalabilir ki?"

Juve içgüdüsel olarak tabancasının cebinde olup olmadığını kontrol etti.

Kapıya doğru yürüdü, yavaş yavaş açtı ve şaşırarak geri çekildi.

"Ah, bu ne sürpriz!" dedi ziyaretçiyi tanıyınca. "Sen... Charles Rambert... ya da daha doğrusu, Jerome Fandor... Ne demek oluyor bu?"

XXIII

'LANCASTER'DA PATLAMA

Genç adam tek söz etmeden daireye girdi. Juve da onun ardından kapıyı kapattı.

"Ne oluyor sana?" diye sordu Juve, Jerome Fandor'un solgun ve heyecanlı olduğunu görünce.

"Bu korkunç!" diye yanıtladı delikanlı. "Zavallı babam öldü!"

"Sen neler söylüyorsun böyle?" diye sordu Juve. **"Etienne** Rambert öldü mü?"

Göz kapaklarını zorlayıp duran gözyaşlarını zorlukla tutabilen Jerome Fandor, elindeki gazeteyi polise uzattı.

"Okuyun!"dedi.

Gazetenin birinci sayfasındaki bir haberi işaret etti, başlık hayal gücünü kışkırtacak şekilde tasarlanmıştı: 'SU! ATEŞ! BARUT! 150 ÖLÜ!'

'Lancaster'da felaket'

Polis hiçbir şey anlamıyordu.

"Yani?" diye sordu.

"Okuyun!" diye ısrar etti Jerome Fandor.

Delikanlı o kadar heyecanlıydı ki, Juve haberin devamını okursa daha fazla şey öğreneceğini anladı:

Kısa bir süre önce gerçekleşen korkunç felaket, demiryolu şirketleri gibi denizcilik şirketlerinin de pek önem vermediği, yolcuları koruyan yasaları gözden geçirme zamanının geldiğini gösteriyor...'

Bu gece gerçekleşmiş olan felaketi birkaç satırda özetliyoruz:

Caracas ve Southampton arasında sefer yapmakta olan,

Red Star Şirketine ait Lancaster buharlı gemisi, açık denize ulaştığı ve halen Wight Adası Feneri tarafından gözlendiği sırada, içindeki mallar ve yolcularla birlikte battı.

Şu ana kadar edinilen bilgilere göre, sadece bir kişinin kurtulabildiği belirtiliyor. Bu denizcinin dışında tüm mürettebatın ve yolcuların öldüğü kesinleşti.

Fenerdeki görevliler geminin gerçekten patladığını ve birkaç dakika içinde sulara gömüldüğünü gördükleri sırada, gemi limandan ayrılalı çok az olmuştu...

Ne olmuştu?

Birkaç saat sonra açığa çıkacaktı.

Fener görevlileri hemen alarmı çaldılar. Birkaç yelkenli kaza yerine varmak için aceleyle yola çıktı. Limandaki buharlı gemiler -tabii bunun için hâlâ zaman varsa- kazazedelere yardım edebilmek için makinelerinin azami gücüyle onlara katıldı...

Ancak, yardım için oldukça geç kalınmıştı!

Saatler süren arama-kurtarma çalışmalarından sonra, limana dönmek ve kazanın ayrıntılarını rapor etmek zorunda kaldılar.

Sadece bir gemi, Campbell, denizcilik tarihinde benzersiz olan bu kazadan kurtulan tek kazazedeyi bulma şansına sahip oldu..

Times'tan bir meslektaşımız bu kazazedeyle röportaj yapabildi. Jackson adındaki denizci olayı şu şekilde anlattı:

"Limandan çıkmıştık ve gemimiz tam yolda, sorunsuz bir şekilde ilerliyordu. Deniz sakindi. Korkunç derecede şiddetli bir patlama olduğu sırada ben, eşya bölümünün üzerini su geçirmez örtüyle örtmediğim için endişeleniyordum. Patlamayı hâlâ duyar gibiyim... Bunun malların bulunduğu ambardan geldiğine eminim; bu yüzden, tam o anda tüm gemi patlıyormuş gibi hissettiğimden başka bir ayrıntı veremiyorum... patlamadan sersemlemiş, yarı ölü bir halde ve neler olup bittiğini tam olarak anlayamadan denize düştüm... Şansım varmış ki, bordaya bağlı şamandıralardan birine takıldım.

"Tahmin edebileceğiniz gibi kendimi kaybetmiştim, ne yaptığımı tam olarak bilmiyordum; ama kendini koruma içgüdüsü o kadar güçlüydü ki, kendimi biraz toparlar toparlamaz suda yüzen kalıntılardan birine tutundum. Kısa bir süre sonra Campbell mürettebatı beni gördü ve bu tehlikeli durumdan kurtardı..."

Juve okumayı bıraktı.

"Bir gemi patlıyor, bu tamamıyle anlaşılmaz bir şey! Güvertede barut olamaz öyle değil mi?" diye yorum yaptı.

Juve haberin devamını okudu ve sonra da yolcu listesine geçti.

"Gerçekten de," diye işaret etti, "Etienne Rambert gemiye birinci mevki yolcu olarak binmiş... Ne kadar garip!"

Jerome Fandor derin derin iç çekti.

"Ah, bu asla tescili bulamayacağım bir talihsizlik! Geçen gün suçsuz olduğumu söylediğinizde, sizi dinlememeli ve babamı görmeye gitmeliydim..."

Jerome Fandor kendini tutmak için çok çaba harcıyordu. Juve talihsiz genç adama karşı duyduğu sempatiyi gizlemeden baktı ona.

"Dinle delikanlı," diye başladı söze, "inan bana, sana ne kadar garip görünürse görünsün, umutsuzluğa kapılma..."

"Ne demek istiyorsunuz? Her şey bitti!"

"Babanın öldüğünü kanıtlayan hiçbir şey yok."

"Evet! Evet var!" diye onayladı Jerome Fandor. "Haberin sonunu okumadınız. Bay Juve. Orada her yeri aradıklarını ve bu dehşet verici felaketten kurtulan başka kazazede olması umutlarının tamamen kaybolduğunu yazıyor..."

"Belki de baban gemiye binmemişti..."

"Ama yolcu listesinde adı var!"

Juve geniş adımlar atarak odanın içinde dolanıyordu, oldukça endişeli görünüyordu; geç adama döndü ve ısrar etti:

"Haydi! Umutsuzluğa kapılmamanı söylüyorum sana. Her gün bu tip hatalar oluyor. Baban gemiye binmeyi düşünmüş

olsa da sonradan vazgeçmiş olabilir..."

Polisin cümleleri o kadar allak bullak edicilerdi ki, Jerome Fandor şaşırmaktan başka bir şey yapamadı.

"Ama, tam olarak ne demek istiyorsunuz Bay Juve?" diye ısrar etti.

Müfettiş tereddüt ünü gösteren bir hareket yaptı.

"Söylediğimden başka hiçbir şey demek istemiyorum delikanlı, bana biraz güvenin varsa buna inanmak zorundasın: eğer şu an yasa boğulursan bu hata olur, büyük bir hata... Üzüntünü haklı çıkaran bir şey yok... Ek olarak, hâlâ bir annen var... Annen iyileşecek... bu kesin... beni duyuyor musun? Bu kesin!"

Jerome şaşkınlıktan hiçbir şey diyemedi. Juve beklenmedik bir şekilde konuyu değiştirdi.

"Bilmek istediğim bir şey var," dedi. "Hangi akla hizmet buraya geldin?"

"Kendimi çok üzgün hissediyordum ve aklıma hemen siz geldiniz," diye itiraf etti Fandor. "Bu yüzden gazetedeki haberi görünce, hemen size haber vermeye geldim."

"Çok güzel, bunu anlıyorum, ama anlamadığım Fandor, Gurn'un evinde olduğumu nasıl tahmin ettiğin," diye yanıtladı Juve.

Jerome Fandor sorudan rahatsız olmuş gibi göründü.

"Aman Tanrım!" diye başladı söze. "Bu tamamen tesadüf Bay Juve..."

"Tesadüf, embesillere yapılan bir açıklamadır!" diyerek onun sözünü kesti Juve. "Ayrıca, hangi tesadüfün eseri buraya girdiğimi görmüş olabilirsin ki?.. Levert Caddesi'nde ne haltlar karıştırıyordun?.."

Kafası her seferinde daha fazla karışan Jerome Fandor, ayağa kalktı ve polisin sorularını savuşturmayı denedi.

"Çıkıyor muydunuz?" diye sordu, antreye doğru gitmek için hareketlenerek.

Ama Juve onu durdurdu.

"Sorumu yanıtla lütfen! Burada olduğumu nereden bili-

yordun?"

Artık gevelemeler işe yaramıyordu. Gerçeği itiraf etmesi gerekiyordu, Jerome Fandor itraf etti.

"Sizi izledim..."

"Beni izledin mi!" diye bağırdı Juve. "Nereden beri?"

"Evinizden beri."

"Öyleyse beni niye izlediğini söyle bana, hemen şimdi," diye ısrar etti müfettiş.

"Şey, evet, Bay Juve... Bu doğru sizi gözlüyordum!.. her gün bütün adımlarınızı izliyordum!.." diye itiraf etti Jerome Fandor bir defada.

Juve şu anda olduğundan daha fazla şaşıramazdı.

"Her gün mü? Ve ben hiçbir zaman bunu fark etmedim! O halde, çok yeteneklisin!"

Jerome Fandor sessizliğini korurken müfettiş hâlâ hayret ve şaşkınlık içindeydi:

"Neden beni izlediğini anlıyorsam ne olayım."

"Beni bağışlayın, bir saçmalık yaptım. Sandım ki... siz Fantoma'siniz!" diye açıkladı Jerome Fandor, kafası önüne eğilmiş bir şekilde.

Genç Jerome Fandor'un şüphesi polise o kadar komik geldi ki, gülmekten ayakta duramayıp bir sandalyeye bıraktı kendini.

"Hey Tanrım!" dedi. "İlahi adam! Peki sana Fantoma olduğumu düşündüren ne oldu?"

"Bay Juve, gerçeği sonuna kadar arayacağıma ve hayatımı bu şekilde mahveden suçluyu bulacağıma yemin ettim" diye açıkladı Fandor. "Ama araştırmalarıma nereden başlayacağımı bilemiyordum. Bana söylediklerinizden, Fantoma'nın olağanüstü yetenekli bir adam olduğunu anladım. Ama ben onun kadar yetenekli olabilecek bir tek kişi tanıyorum... o da sizsiniz! Bu yüzden sizi izledim! Bu mantıklı geldi bana!"

"Dinle delikanlı, anlattıkların beni çok şaşırttı... Öncelikle, akıl yürütme tarzın o kadar da kötü değil," dedi Juve. "İkincisi, ben farkına varmadan beni izledin... Bu çok iyi..."

Polis dikkatle delikanlıya baktı ve sonra sesinde ciddi bir tonlamayla ekledi:

"Şimdi bana samimiyetle cevap ver: varsayımının yanlış olduğuna ikna oldun mu yoksa hâlâ benden şüpheleniyor musun?"

"Hayır şüphelenmiyorum Bay Juve," dedi Fandor. "Eve girdiğinizi gördüğüm anda sizden şüphelenmeyi bıraktım. Fantoma, Gurn'un evini incelemeye kesinlikle gelmezdi, çünkü..."

Delikanlı durdu. Juve ona içe işleyen, meraklı bir bakış yöneltti.

"Sana bir şey söyleyim mi?" dedi sonunda. "Fandor, eğer seçtiğin kariyer konusunda aynı zekâ ve inisiyatifi sergilemeye devam edersen, çok kısa bir sürede günümüzün en önde gelen polis muhabirlerinden biri olacağına seni temin ederim."

Delikanlı cevap vermeye vakit bulamadan, Juve ondan kendisiyle gelmesini istedi.

"Benimle gel," dedi ona. "Acilen adalet sarayına gitmem gerekiyor."

"Yeni bir şeyler mi var?"

"Gurn davası konusunda ilginç bir tanığın ifadesine başvurulmasını isteyeceğim."

Tüm sabah ve öğleden sonra hiç durmaksızın yağan yağmur birkaç dakika önce dinmişti.

Kâhya Dollon kolunu pencereden dışarı sarkıttı, gri gökten hâlâ birkaç damla düşmekte olduğunu gördü ve odadan çıkıp oğlunu çağırdı.

"Jacuqes! Neredesin?"

"Atölyedeyim!"

Yaşlı kâhya gülümsedi.

Langrune Markizi'nin ölümünden birkaç ay sonra, Vibray Baronesi böyle sadık bir yardımcıya iş vermekten memnun

olarak onu hizmetine aldığında Dollon, Querelles toprakları-na bağlı olan küçük köşklerden birine yerleşmişti. Tabii Dollon, çocuklarının kaderinin bu kadar hızlı bir şekilde değişeceğini tahmin edemezdi.

Aslında Vibray Baronesi, Thérèse Avernois'nın bir arkadaş gibi davrandığı genç Elisabeth'e karşı olduğu kadar, istediğini yapmasına yardım etmemenin suç işlemek anlamına gelecek kadar zeki bir çocuk olduğunu kendisinin de kabul ettiği küçük Jacques'a karşı da, gerçek bir sevgi besliyordu.

Sanat çevrelerinin çok içinde olan Vibray Baronesi, genç Jacuqes Dollon'un heykeltraşlık konusundaki yeteneğine hayran olmuştu. Herhangi bir tarzda usta olmayan çocuk, Vibray Baronesi'nin hoşgörüyle ilginç olarak nitelendirdiği çamurdan küçük heykeller yaparak eğleniyordu. Bu yüzden, oğlunun yöneldiği alanla ilgili olarak pek iyi hissetmeyen yaşlı Dollon'un endişelerine rağmen. Barones kaide, spatulalar vb. için olmazsa olmaz aletleri alarak küçük Jacques'in bu tutkusunu desteklemişti.

"Benimle gelmek ister misin?" diye sordu yaşlı kâhya, oğluna. "Kanal kapaklarını açıp açmadıklarını görmek için nehre kadar gideceğim."

Kâhya yanında oğluyla birlikte bahçeye indi, küçük Jacques kendisini durdurduğunda, Vibray Baronesi'nin şatosunun bir tarafını çevreleyen küçük nehre doğru yönelmişti.

"Bak baba, postacı bize işaretler yapıyor."

Querelles bölgesinde yayan görev yapan, yabani ama özünde iyi bir insan olan postacı, homurdanarak kâhyaya yaklaştı.

"Vay canına, bu çok iyi oldu, Bay Dollon! Beni peşinizden koşmak zorunda bıraktınız. Bu sabah posta getirdim ama siz yoktunuz. Resmi bir mektubunuz var Bay Dollon ve onu size elden teslim etmem gerekiyor."

Dollon'a, hemen açtığı bir zarf uzattı.

"Savcılık mı?" dedi, kâğıttaki antete bakarak. "Adalet Bakanlığı bana ne demeye mektup göndersin ki?"

Sonra yüksek sesle okudu:

Beyefendi:

Zaman eksikliğinden dolayı normal bir celp yoluyla buraya gelmenizi sağlayamadığımdan, mümkünse sonraki gün, Paris'teki odama acilen teşrif etme nezaketini göstermenizi rica ediyorum. Sonucu sizi de ilgilendirecek bir davayı çözüme kavuşturabilmem için, ifadeniz kesinlikle gerekli. Langrune davası karara bağlanırken Calıors Mahkemesi'ne götürmüş olduğunuz bütün belgeleri de getirin.

"İmza var mı?" diye sordu Jacques Dollon.

"Evet var. Germain Fuselier. Bu ismi gazetede birçok kez gördüm. Çok tanınmış bir hâkimin ismi bu..."

Kâhya kendisini Paris'e çağıran mektubu bir kez daha okudu; sonra postacıya dönerek sordu:

"Bay Milaud, bir kadeh şarap içmek ister misiniz?"

"Vay canına! Zevkle!"

"Güzel, o zaman bir dakikalığına eve gelin, şimdi bir telgraf yazacağım. Bu arada Jacques size eşlik eder ve sonra da telgrafı benim için götürme nezaketini gösterirsiniz."

Postacı şarabını içerken, Kâhya Dollon bir cevap yazıyordu:

Bölge Hâkimi, Bay Germain Fuselier'ye, Paris

Yarın, yani 12 Kasım akşamı 19.20'de kalkan ve Paris'e sabah 5'te varan trenle Verrières'den yola çıkacağım; mahkeme saatini telgraf yoluyla Bac Caddesi, 152 numaradaki Franc-Bourgeois Oteli'ne bildiriniz.

'Dollon' adıyla imzaladı, telgrafı tekrar okudu ve düşünceli bir şekilde:

"Ama, beni neden görmek istiyor ki?" diye sordu.

XXIV

PARMAKLIKLAR ARASINDA

Gurn, hapishane idaresi yönetmeliğinin kendisine verdiği günlük açık hava izninin bir saniyesini bile harcamamak için, Santo Hapishanesi'nin avlusunda voltalıyordu.

Sevgilisi Lady Beltham'ın, evinden çıkarken yakalanan Lord Beltham'ın katili beş gündür hapishanedeydi.

Başlangıçta tutukluluğun zorluklarına alışmak mahkûm için çok zor olmuş gibiydi. Ardından öfke nöbetleri gelen üzüntü krizleri geçirmişti, ama kuvvetli bir mizacı ve çok güçlü bir karakteri olan Gurn, kendine tekrar hâkim olmayı başarmıştı.

Her şeye rağmen, güvenlik önlemlerinden yararlanıyordu ve hücresini başkasıyla paylaşmak zorunda değildi.

Katil ilk kırk sekiz saat boyunca kendisine dışarıdan yemek getirmelerini sağlayabilmişti, süresi parasının miktarıyla orantılı olan bir lükstü bu. Ama 'cüzdan' yavaş yavaş boşalıyordu ve Gurn hapishane tayınıyla yetinmek zorunda kalmıştı.

Biraz egzersiz yapmak isteyen Gurn, avluyu uygun adımlarla dolaşıyordu.

"Hay aksi şeytan!" diye bağırdı birden arkasında duran ve nefesi kulaklarına kadar üfleyen biri. "Hay aksi şeytan! Bay Gurn! Çok hızlı yürüyorsunuz! Size biraz arkadaşlık etmeye gelmiştim, ama size yetişemiyorum."

Gurn arkasına döndü. Gardiyanının üniformasını gördü. Bu Siegenthal'dı, onun bölümünden ve özellikle de kendisinin gözetiminden sorumlu olan gardiyan.

"Elbette! Piyade eri olarak görev yapmışa benziyorsunuz... Eh, ben de o elit gruptandım... Onlar mazide kaldı!"

Gardiyan durdu ve bir anda yine konuşmaya başladı: "Gerçekten de askerdiniz değil mi Bay Gurn? Transvaal'daki savaş meydanında çavuş rütbesi aldığınızın söylendiğini duydum burada."

Gurn başıyla onayladı.

"Ben", diye devam etti hapishanede tanıdıklarının kendisine seslendikleri adıyla, Siegenthal, "ben sadece onbaşı rütbesi alabildim... tabii ki her zaman onurlu bir hayat yaşadım. Her şeye rağmen, sizin kadar beyefendi ve ciddi bir insanın, sizin gibi eski bir askerin böyle bir suç işlemiş olması mümkün mü?"

Gurn cevap vermeden gözlerini yere indirdi. Siegenthal koruyucu bir havayla elini onun omzuna koydu.

"Anlatın bana," dedi babacan bir tavırla. "Yine bir kadın meselesi, öyle mi? Bir anlık delilik anında işlenmiş bir tutku cinayeti? Öyle değil mi?"

Gurn omzunu silkti ve samimiyetle itiraf etti.

"Kesinlikle değil... Bay Siegenthal. İtiraf etmeliyim ki, sadece bir anlık öfke yüzünden öldürdüm, çünkü paraya ihtiyacım vardı... çalmak için..."

Siegenthal şaşkın bir halde mahkûma baktı. Yüzü karardı. Bu adam gerçekten garipti, deliydi...

Gurn vurdumduymaz bir şekilde adımlamayı kesti ve gardiyanıyla birlikte tekrar hücresine doğru yürüdü.

"Size ayrılacağımızı söylemedim..." dedi Siegenthal, bir yandan Gurn'la birlikte mahkûmun ait olduğu bölüme giden üç katı çıkarken.

"Yerimi mi değiştiriyorlar?" diye sordu Gurn.

"Hayır, ben gidiyorum. Düşünün, beni Poissy'nin başgardiyanlığına terfi ettirdiler; üç gün önce resmileşti. Onayı bu sabah aldım. Bu akşam izne çıkacağım ve sekiz gün sonra yeni görevime başlayacağım."

"Bu değişiklik sizi tatmin etti mi?"

"Tanrım, sanırım evet," diye yanıtladı Siegenthal. "Uzun süredir bu terfiyi bekliyordum. Sonunda bu şekilde oldu, bir

anda. Vay canına! Artık daha rahat olacağım."

Mahkûm ve gardiyanı hapishanenin üçüncü katına varmışlardı. Düzenli, neredeyse askeri adımlarla, iki tarafı hücrelerle dolu sonu gelmez koridoru yürüdüler. 127 numaranın önünde durdular. Gardiyan kilidi açtı:

"Girin!" diye emretti, buna itaat eden Gurn'a.

Siegenthal çekildi.

Hücresinde yalnız kalan Gurn, düşüncelere daldı.

Gurn, Fuselier'e cinayet hakkında bilmek istediği her şeyi anlatmıştı. Evet, Lord Beltham'ı öldürmüştü. Ama Gurn, zayıf bir şekilde de olsa, amacının onu soymak olduğu iddiasını reddetmişti.

Bunun bir çıkar çatışması sonu gerçekleştiğini söylemişti; kendi çıkarları İngiliz aristokratın davranışı yüzünden zedelenmişti. Bu adam bir öfke nöbetine kapılmış ve onu tehdit etmişti, Gurn kendini savunmak için onu öldürmüştü...

Bir gardiyanın neşeli sesi koridorda çınladı.

"Hücre 127, Gurn, hazırlan! Seni görüşme odasına çağırıyorlar!" diye bildirdi.

Saniyeler sonra, 127 nolu hücrenin kapısı neşeli görünümlü ve Gaskon aksanlı bir gardiyan tarafından açıldı. Gurn ona daha önce dikkat etmişti: bölümündeki ikinci gardiyandı, Nibet adında, Siegenthal'ın gitmesiyle rütbesi kesinlikle yükselecek olan bir tipti.

Gurn homurdanarak yanıtladı ve çabucak ceketini giymeye koyuldu. Lord Beltham'ın katili, mahkemelerdeki başarı abidelerinden biri ve cinayet vakaları konusunda uzman olan avukatı Barbcroux'yu, bekletmek istemiyordu. Gurn onun yardımını güvenilir bulmuştu, özellikle de Barberoux bunu bedava yapacağını söyleyince.

Gurn her şeyi avukatına anlatmıştı; en azından söylemek istediği kadarını.

Tam tersine, olayın fazla gürültü koparmasını istemiyordu. Dava ne kadar az ilgi çekerse o kadar iyiydi.

Gardiyan Nibet'in yol gösterdiği Gurn, eski bir mahkûm

gibi boyun eğmiş bir şekilde ve hiç konuşmadan, idare tarafından avukatlarla yapılan görüşmeler için ayrılmış olan hücreye doğru yürüyordu.

Kısa yolu yürürken, hapishanedeki tamiratlarla uğraşan işçiler durup ona baktılar, ama Gurn korktuğunun aksine henüz meşhur olmamıştı, işçiler onu tanımadılar.

Nibet Gurn'u görüşme odasına soktu.

"Bitirdiğinizde zili çalmanız yeterli," dedi oldukça resmi bir tonlamayla orada bekleyen ziyaretçiye.

Gurn içeri girdiği anda avukatının değil onun sekreterinin, genç yardımcısı Roger de Seras'ın, orada olduğunu gördü. Zarif ve inkâr edilemez biçimde seçkin bir gençti bu.

Patronunun müşterisini gören Roger de Seras hemen ona yaklaştı. Gurn'u samimi bir gülümsemeyle selamladı ve sonra, onun elini sıkacakmış gibi bir adım öne çıktı, ama bunun fazla samimi olduğunu düşününce, kaşınır gibi yaptı...

Gurn bu küçük numarayı fark etmişti ama sinirlenmedi, tersine, gülecek gibi oldu.

Ayrıca, ziyaret fazla uzamamalıydı. En ince davranışların insanı olan Roger de Seras, ondan özür diledi.

"Beni bağışlayın," dedi. her pazartesi avukatlar toplantısında gümbürdeyen sesinin keskin tonlamasıyla. Sadece birkaç dakika kalabileceğim için beni bağışlayın, ama şu sırada korkun. Acelem var. Ayrıca, beni arabada bekleyen iki hanım var... Bunu size söyleyebilirim, onlar varyete sanatçıları. Bayan Verneuil ve Bayan Lucette de Langry. Ne olursa olsun sizi görmek istiyorlar biliyor musunuz? Vay canına, Bay Gurn, buna meşhur olmak denir!"

Gurn, gururu az çok okşanmış bir halde kafasını salladı.

"Onları memnun etmek için çok çaba harcadım," diye devam etti genç Roger de Seras. "Biraz önce hapishane müdürüyle görüştüm... Fakat yapacak bir şey yok! En sıkıcısı bu adam oldu... Fuselier'yle aynı davranışı sergiledi. Bu canavar hâkim sizi tamamen izole etmek istiyor: bu kesin, bu konuda bir şey duydunuz mu?"

Gurn sessiz bir şekilde ve kayıtsız bir havayla omzunu silkti.

Sona ermekte olduğunu düşündüğü görüşmeyi hızlandırmak için sordu:

"Davam hakkında bir yenilik var mı?"

"Bildiğim kadarıyla, hiçbir şey yok!" diye cevapladı Roger de Seras. "Lady Beltham'ı... tanıyor musunuz?" diye sordu, neşeli bir şekilde.

"Evet?" dedi Gurn.

"Güzel! Onu tanıyorum!.. Resmi çevrelerde ve kolonilerde çok sık bulunuyorum. Salonlarda birçok kez gördüm onu. Lady Beltham büyüleyici bir kadın!"

Şaşkına dönmüş olan Gurn, embesil olduğu kesin olan bu genç karşısında ne tavır takınacağını bilemiyordu. Bu sarsak soytarıya tek lafla yerini hatırlatmak istiyordu, ama o, tam çıkmak üzereyken bir şey hatırladı.

"Ah! Bu imkânsız!" diye bağırdı, bir yandan da gülmeye başlayarak. "En önemli şeyi unutuyordum. Şu Juve'ye bakın, az canavar değil o, kahraman olmak üzere... Dün akşam ek bir araştırma yapmak için sizin evinize gitti."

"Yalnız mıydı?" diye sordu Gurn ilgilenmiş bir şekilde.

"Yalnız! Şimdiye kadar tam bir incelemeden geçmiş olması gereken evinizde ne buldu biliyor musunuz? Anlaşıldığı kadarıyla sansasyonel bir şey, bu konuda sizinle her tür bahse girerim..."

"Ben asla bahse girmem!"

Patronunun ünlü müşterisinin ilgisini çekebilmiş olmaktan gurur duyan genç yardımcı bir ara verdi, başını salladı ve kelimelerini seçerek konuşmaya başladı:

"Dostum, kütüphanenizde... Taride'nin yarısı yırtılmış bir haritasını buldu..."

"Yani?" diye sordu Gurn yüzünü buruşturarak.

"Yani..." diye ekledi genç avukat katilin yüzüne bakmadan, "Juve'ye göre, bu çok önemli bir şey... Aramızda kalsın ama, size itiraf ediyorum ki Juve zeki görünmeye çalıştıkça

aptala benziyor. Bu haritanın bulunmasının sizin davanızı ne şekilde etkileyebileceğini ben size sorarım. Bu yüzden endişelenmenize gerek yok. Cinayet davalarına aşinayım: önemli olan hafifletici sebeplerdir, bundan emin olabilirsiniz, ama... Bir anda konuyu değiştirdi: "Başka bir haber daha! Davayla ilgili başka bir tanık daha dinleyeceğiz..."

Gurn şaşırarak gözlerini açtı.

"Yeni bir tanık mı?" diye sordu.

"Evet evet! Yeni bir tanık... Adı... Ah! Neydi adı?.. Bekleyin, neydi?.. Dollon... Kâhya Dollon."

"Anlamıyorum," diye mırıldandı Gurn, başı öne eğik ve gözlerini yere dikmiş bir şekilde.

"Bekleyin, size söyleyeceğim!" diye devam etti yardımcı. "Arada bir bağlantı var! Kâhya Dollon bir hanımın hizmetinde, Vibray Baronesi'nin..."

"Yani?"

"Vibray Baronesi," diye devam etti Roger de Seras, "sizin... sizin şey olduğunuz... günün gecesinde Lady Beltham'ın evinde bulunan şu kızın hamisinden başkası değil. Yani, Therese Avernois'nın..."

"Devam edin," dedi Gurn kayıtsız bir tavırla.

"Pekâlâ," diye devam etti yardımcı. "Vay canına! Bilemiyorum!.. Bayan Therese Avernois şu anda Etienne Rambert aracılığıyla Lady Beltham'a emanet edilmiş durumda. Etienne Rambert, geçen sene Langrune Markizi'ni öldüren gencin babasından başkası değil. Bunları size direkt aktarıyorum, çünkü Kâhya Dollon'u neden davamıza dahil ettiklerini ben de çok fazla anlamıyorum..."

"Ben de!" diyerek içini çekti Gurn.

Birkaç saniye boyunca, iki adam da hiçbir şey söylemedi. Roger de Seras, kaybettiği eldivenlerini hücrenin her köşesinde aramaya vermişti kendini.

"Dostum, artık seni bırakıyorum! Yarım saattir sohbet ediyor olduğumuzu ve beni aşağıda bekleyen o iki hanımı düşününce..."

Roger de Seras gelip kapıyı açmaları için zili çaldı. Birdenbire Gurn onu durdurdu.

"Söyleyin bana," dedi, ilgisi bir anda uyanmış bir halde, "şu adam ne zaman gelecek?"

"Hangi adam?"

"Dollon?"

Avukat bir an düşündü. Bilmediğini gösteren bir hareket yapmaya başlamıştı ki, birden bir şey hatırlamış gibi göründü.

"Hay aksi şeytan!" dedi. "Ben bir sersemim! Çantamda savcının gönderdiği telgrafın bir kopyası var."

"Gösterin bana... gösterin bana..." diye ısrar etti Gurn.

Roger de Seras çantasını açtı ve içinde bir dosya aradı.

"Buyrun, işte bu."

Telgrafı Gurn'a verdi, o da okumaya başladı: 'Yarın, 12 kasımda, akşam 19.20'de kalkan ve Paris'e sabah 5'te varan trenle Verrieres'den yola çıkacağım...'

Gurn ne aradığını biliyordu, bu yüzden telgrafın gerisiyle ilgilenmedi bile.

Lord Beltham'ın katili hiçbir şey söylemeden belgeyi avukata geri verdi.

Birkaç dakika sonra, Roger de Seras güzel arkadaşlarıyla buluşmuş, mahkûm da hücresine dönmüştü.

XXV

BEKLENMEDİK BİR SUÇ ORTAĞI

Gurn Roger de Seras'la yaptığı görüşmeden sonra yoğun bir heyecanın baskısı altında hücresinde gidip geliyordu.

Anahtar çevrildi. Yarı aralık kapıdan, yeni gardiyan Nibet'in neşeli yüzü göründü.

"Hey, iyi akşamlar Gurn!" diye selamladı. "Saat altı. Lokantadaki çocuk bir şeyler yemek isteyip istemediğini soruyor."

"Hayır," diye homurdandı Gurn. "Tayını yiyeceğim!"

"Vay vay," diye yanıtladı gardiyan. "Paralar suyunu çekiyor anlamına mı geliyor bu?"

Artık dayanamayan Gurn, varlığının ne kadar gereksiz olduğunu belirten bir işaret yapacaktı ki yeni gardiyan içeri süzüldü, mahkûma yaklaştı ve elini tutarak, çok alçak bir sesle mırıldandı:

"Bakın! Alın bunu..."

Gurn şaşkın bir halde gardiyanın kendisine verdiği şeye baktı. Bu bir kâğıt paraydı...

"... Daha fazlasına ihtiyacınız olursa," diye ekledi Nibet aynı tonlamayla ve koridora tedirgin bakışlar atarak, "hallederiz..."

Gurn neler olduğunu soracaktı ki, gardiyan sessiz kalması için bir hareket yaptı.

"Bir dakika içinde döneceğim, ziyafet zamanı!"

Yine yalnız kalmıştı. Gurn derin derin nefes aldı.

Üzerinden büyük bir yük kalkmış gibi hissediyordu...

Sevgilisi kendisini terk etmiyordu; Gurn da ikisini birleştiren bağları saklayarak zalim bir suçlamanın dehşetinden korumuştu onu.

Hücrenin kapısı tekrar açıldı.

"Tamam!" diye seslendi, içinde çeşitli yiyecekler ve bir şişe şarap bulunan büyük bir hasır sepet taşıyan gardiyan. "Tamam, Bay Gurn! İşte size yemek getirdim"

"Buna geçekten ihtiayacım vardı..." diye gülümseyerek onayladı Lord Beltham'ın katili. "Bu gece de yemeğimi dışarıdan almam konusunda ısrar etmeniz, çok iyi bir fikirdi Nibet."

Nibet önemli değil der gibi, anlamlı bir şekilde göz kırptı mahkûma.

"Demek Siegenthal'in yerine siz geldiniz," diye sordu Gurn bir yandan yemekleri incelerken.

"Tanrı'ya şükürler olsun, evet," diye yanıtladı Nibet kimsenin onu görmemesi için birkaç adım attıktan sonra, Gurn'un bir kadeh ve sonra başka bir kadeh daha şarap teklifini kabul etmişti. "Uzun zaman önce başvurmuştum bu iş için. Dosyamda muhalefetten üç meclis üyesinin mektupları vardı... onlara daha fazla iyilik yapıyorlar gibi görünüyordu; ama buna rağmen beni buraya göndermiyorlardı. Ama kısa bir süre önce adalet sarayına gitmem için davetiye aldım ve orada bir memur, elçilikte benimle ilgilenen biri olduğunu söyledi. Durumu sordular ve ben de konuyu açıkladım. Sonucunda, Siegenthal'ı hemen Poissy'e ve beni de buraya atadılar."

Gurn yüzünde ilgilendiğini gösteren bir ifadeyle başını salladı.

"Ya para?.." diye sordu.

"En anlaşılmazı da bu, ama ben ne olduğunu anladım," diye açıkladı gardiyan aynı tonlamayla. "Geçen akşam, sokakta bir hanım bana yaklaştı. 'Siz Nibet misiniz?' diye sordu. 'Evet Nibet benim' diye cevapladım onu... Bu şekilde kaldırımın üzerinde konuştuk. Sonra elime bir miktar kâğıt para sıkıştırdı, az değildi, kalın bir desteydi... bu, sizin yüzünüzden... benimle ilgilendiğini iyice anlamamı sağladı... işler onun istediği gibi yürürse oyuna daha fazla mavilik dahil olacaktı..."

O konuşurken, Gurn gardiyanı izliyordu.

Adam, kalın dudakları ve dar alnıyla, her şeye aç bir insanı mükemmel bir şekilde cisimleştiriyordu. Gurn lafı daha fazla döndürüp dolaştırmanın gereksiz olduğunu düşündü ve kafasına dolanan şeyi açıkça söyledi.

"Burada sıkılıyorum!" diye söylendi, elini biraz kaygılanmış bir şekilde kafasını kaldıran gardiyanın omzuna koyarak.

"Tabii ki!" diye yanıtladı. "Tahmin edebiliyorum, ama zaman geçiyor, her şey hallolur..."

"Her şey hallolur, eğer yardım edilirse!" dedi Gurn hükmedici bir tonlamayla. "Ve biz de bu her şeye yardımcı olacağız..."

"Haydi!" diye güldü gardiyan. "Peki nasıl?"

"Elbette ki her şeyin bir bedeli vardır ve bir gardiyanın bir mahkûmun kaçmasına yardım etmek için işini tehlikeye atması uygun olmaz..." diye devam etti Gurn.

"Açıkla!" diye üsteledi Nibet.

"korkma Nibet! Bir saçmalık yapmayacağız. Şimdi açık açık konuşalım. Sana parayı veren bu hanımı tekrar görmek zorundasın değil mi?"

"Onu bu gece saat on birde görmem gerekiyor," diye yanıtladı gardiyan bir an duraksadıktan sonra.

"Çok güzel!" diye devam etti Gurn. "Ona on bin franka ihtiyacımız olduğunu söyeleyeceksin..."

"On?.." diye söze başladı gardiyan tereddüt ederek.

"On bin," diye tekrar etti Gurn, "ve bu on bini yarın sabaha kadar istiyorum! Şu konuya gelince... bin beş yüzü benim için; yarın gece gideceğim..."

Gardiyan ne diyeceğini bilemedi.

"Ya benden şüphelenirlerse?" diye itiraz etti Nibet.

"Embesil!" dedi Gurn. "Sen bunu basit bir ihmalkârlık numarası sayesinde halledeceksin. Suç ortağım olmanı istemiyorum. Dinle," diye devam etti ikna edici bir tonlamayla, "beş bin frank senin, eğer işler kötü giderse sadece İngiltere'ye kaçman gerekecek, orada ömrünün sonuna kadar güvende olacaksın."

"Karım ve iki çocuğum var..."

Gurn durumu anladı.

"... Sen ve ailen, doğal olarak..."

"Peki bunu kim garanti edecek?.." diye sordu boyun eğmeye hazır bir halde.

"O hanım. O hanım yapacak diyorum sana... Bak, bunu ona ver!"

Gurn o anda defterinden bir yaprak kopardı ve birkaç cümle karaladı.

"Şey, hayır diyemiyorum," diye geveledi öteki.

"Zaten cevap evet, olmalı," diye devam etti Gurn.

İki adam birbirinin yüzüne baktı. Gardiyanın rengi attı, ardından:

"Evet..." dedi.

Ertesi gün aralık ayının 12'siydi. Gurn günlük voltasından sonra sakin bir şekilde hücresine döndü.

Gardiyanın basit ve gerçekleştirilebilir bir kaçışı planlamayı başarıp başaramayacağını düşünerek sıkıntılı bir gece geçirmişti.

Lord Beltham'ın katilinin umutları boşa çıkmadı. Kalk borusu çalar çalmaz, gizemli havası ve parıldayan gözleriyle Nibet belirdi. Üniformasının cebinden küçük bir paket çıkardı.

"Bunu yatağına sakla!"

Gurn denileni yaptı.

Sabah, kendisine daha fazla açıklama yapılmadan geçti. Gurn Nibet'le yüz yüze gelmeyi başaramadı.

Avludaki gezinti sırasında yalnız kaldıklarında, iki adam konuşmaya başladı:

"Üç haftadır hapishanede çalışan, çatıları onaran ve bazı hücrelerin güvenliğinin azalmasına neden olan işçiler var," diye açıkladı Nibet. "Seninkinin yanında bulunan 129 numaralı hücre boş ve penceresinde parmaklık yok. İşçiler bu hücrenin penceresinden çatıya çıkıyorlar. Sabah geliyorlar ve gün ortasında gidiyorlar, saat birde geri dönüyorlar ve saat altıda gidi-

yortar. Bekçi onları tanıyor, ama her geçişlerinde yüzlerine dikkatlice bakmıyor, belki onlarla birlikte gidebilirsin...

"Getirdiğim pakette bir pantolon ve bir isçi tulumu var. Bunları giymen yeterli olacak... Altıya çeyrek kala, hücreden çatıya çıkmış olan işçiler çatı katının pencerelerinden iniyorlar, sonra ofislere giden merdiveni çıkıyorlar, onların önünden devam ediyorlar, binanın iki avlusunu geçiyorlar ve sonunda ana kapıdan dışarı çıkıyorlar. Altıya on kala sana kapıyı açacağım, yandaki hücreye gireceksin, çatıdan sıvışırsın ve işçiler çalışmayı bitirene kadar bacaların ardına saklanırsın. İki üç dakika beklemen gerekecek. İşçiler fazla çalışmayı sevmez; tam vaktinde çıkarlar. Onlarla gidersin... Hayır! Dikkat et! Önünden çıkmalarına izin ver ve bir mala ya da sırtında bir çuval taşıyarak arkalarından git, sonra ofislerin önünde, avluda ve birinin görebileceği her yerde arkalarından koşuyormuş gibi yaparsın, ama arada her zaman birkaç metre mesafe bırak...

"Hapishane görevlisi tip 'ağır kapı'yı kapatmak için çıktığında, alçak sesle ama normal bir tonlamayla: 'Dikkat Morin; beni burada bırakma, ben senin müşterilerinden biri değilim. Arkadaşlarımla gitmeme izin ver!' dersin.

"Bunu veya buna benzer bir şeyler söylersin ona... Sonra, dışarı çıktığında, istediğin gibi sıvışırsın...

"Sağ cebine para koydum, on tane yüzlük," diyerek sözünü tamamladı Nibet. "Benden daha fazlasını istemiştin ama bozuk bulamadım..."

Gurn ısrar etmedi.

"Burada olmadığımı ne zaman fark ederler?" diye sordu.

"Gece nöbeti benim," diye cevapladı Nibet biraz düşündükten sonra. "Yastığını ve giysilerini yatağın içine koy, yatıyormuşsun gibi görünsün, böylece yanlış gördüğüme inanırlar... Saat beşte nöbeti bırakacağım. Sekize kadar başka nöbet yok. Hücrenin kapısını arkadaşım açacak. Sen o anda uzaklarda olacaksın!"

Gurn başıyla onayladı.

XXVI

TUHAF BİR CİNAYET

Elisabeth ve Jacques Dollon sevgili babalarının yanında birkaç dakika daha kalabilmek için, kendisini Paris'e götürecek olan trene bineceği Küçük Verrières İstasyonu'na kadar ona eşlik etmeye karar verdiler.

İstasyona zamanında varmışlardı. Yaşlı kâhya orada çocuklarına son öğütlerini verdi.

"Sen, benim küçük Elisabeth'im, kendini çok yormayacağına söz ver bana..." dedi kıza. "Fakirleri ziyarete gitmek için çok fazla erken kalkmanı kesin olarak yasaklıyorum sana..."

Kız mantıklı davranacağına söz verdi. Kâhya sonra oğluna döndü.

"Sen Jacques, sana verdiğim ve yokluğumda ilgilenmen gereken görevler hakkında yaptığım açıklamaları biliyorsun. Su kanallarının kapaklarına çok dikkat et, çünkü bahçıvanlar onları sıklıkla unutuyorlar."

"Anlaşıldı, baba."

"Bir şey daha," diye devam etti kâhya: "eğer çiftlikte önemli ya da ciddi bir şey olursa, bana telgraf çek, tamam mı?"

Paris treni, lokomotifinden çıkan boğuk soluğunun ardından gelen sağır edici bir gürültü eşliğinde Küçük Verrières İstasyonu'na girdi. Kâhya Jacques ve Elisabeth'i öptü, ikinci sınıf vagonu görünce binmeye hazırlandı...

Yakındaki bir köyün çanının saat üçü vurduğu duyuldu. Gecenin ilk saatlerinden beri kuvvetlenmekte olan fırtına yeni bir öfke nöbetine kapılmışçasına, haşin yıldırımlarını yolu çevreleyen ve koyu, silik siluetleri ile karanlıkta fantastik fi-

gürler oluşturan yüksek ve ince kavaklar üzerine gönderirken, yağmur damlaları daha bir kuvvetli patlıyordu yerde.

Demiryolunun toprak seti üzerinde bir adam, fırtınanın içkarartıcı dehşetinden hiç etkilenmiyormuş gibi düzenli adımlarla yürüyordu.

Yakasını kulaklarına kadar çektiği ve böylece yüzünün alt kısmını gizlediği geniş bir yağmurlukla, oldukça şık bir şekilde giyinmiş olan otuz yaşlarında bir adamdı bu.

Büyük kabanının içine işleyen rüzgâra karşı durmaya çalışan yabancı, çakıllı kumun taşlarına basarak yürüyordu.

"Kahrolası hava!" diye homurdandı. "Uzun yıllardır böylesine kötü bir gece görmedim... Rüzgâr... Yağmur... Şenlikte hiçbir şey eksik değil. Ama, yeni ay planlarımın gerçekleşmesini kolaylaştırdığına göre çok fazla şikâyet etmemek gerek."

Bir ışık huzmesi yabancının kolayca yolunu bulmasını sağladı.

'Sanırım istediğim yerden uzaktayım' diye düşündü.

Birkaç dakika boyunca yürümeye devam etti, sonra bir anda bir zafer çığlığı attı.

"Evet şimdi geldim işte!"

Tren yolunun tamamen içine oturduğu ve bu şekilde kanal boyunca devam ettiği, iki yanda uzanan dar bir bayır gördü.

"Burası daha iyi," dedi adam. "Rüzgâr kafamın üzerinden geçip gidiyor."

Durdu, büyük bir özenle oldukça büyük bir paketi yere koydu, birkaç dakika soluklandıktan sonra gecenin soğuğuyla mücadele ederek yokuş aşağı yürümeye başladı.

"Saat üç olmak üzere," dedi. "Tarifeye göre saat üçü on geçmeden önce hiçbir şey bekleyemem... Pöh, erken gelmek geç gelmekten iyidir."

Dolaşırken daha önce yere bırakmış olduğu pakete çarptı.

"Düşündüğümden çok daha ağır ve hacimli. Ama, Tanrı'nın istediği gibi olsun!"

Düşünmek için birkaç dakika durdu.

"Kısacası, endişelenmeme gerek yok," dedi sonra. "Bura-

da çakıllı kumda taşlar yok... Çimler yoğun... koşmak mümkün, yol tamamen düz devam ediyor. Trenin iki beyaz lambasını uzaktan göreceğim..."

Adamın dudakları alaycı bir gülümsemeyle büzüldü.

'Nihayetinde, kısa bir süre öncesine kadar Amerika caddelerinde turlarken, kim derdi ki hareket halindeki bir trene binmeyi öğrenecek kadar becerikli olacayım?' diye düşündü.

Uzaktan, önceleri zayıf gelen bir gürültü, onu daldığı yerden çekip çıkardı.

"Dikkat!"

Bir saniye içinde pakete doğru atladı, onu aldı ve çakıllı kumda belli bir yere yerleştirdi; hiç hareket etmeden dinleyerek yere çömeldi...

Gizemli adamın durduğu yerin sağ tarafında, demiryolu üzerinde oldukça belirgin bir meyil vardı. Kısa bir süre önce duymuş olduğu gürültü, yabancının şu anda bakıyor olduğu bu yokuşun alt tarafından, nerdeyse kulağı sağır edecek kadar yaklaşıyordu. Bu, lokomotiflerin bir yokuş tırmanırken çıkardığı heybetli, güçlü, düzenli sesti.

"Umarım hata yapmam, umarım yıldızım yanımda olur," diye mırıldandı adam. "İşte tren geliyor!"

Lokomotifin ön kısmına yerleştirilmiş, göz kırpan iki beyaz ışık uzakta belirdi...

Tren yaklaşırken, adam kaslarını denemek ve çevikliğini kontrol etmek ister gibi, hızla çöküp kalkıyordu.

'Hâlâ zıpkın gibiyim!' diye düşündü.

Tren büyük bir gürültüyle onun yakınına geldi.

Yokuşa rağmen, saatte yirmi kilometreyle makul bir şekilde ilerliyordu.

Tren geçmeye başlayınca adam kedi gibi çevik bir biçimde fırladı ve tüm gücüyle, sanki ışık hızını yakalarcasına koşmaya başladı...

Tren tabii ki ondan hızlıydı, ama hava akımlarından yararlanarak onu yakalamaya çalışan adam, çok geride değildi ve neredeyse vagonlara ulaşmak üzereydi.

Bagaj vagonu ve üçüncü sınıf vagonları onu geçtiler. Nefesi kesilene kadar koşan yabancı, ikinci sınıf bir vagona ulaşabildi...

Böyle baş döndürücü bir yol bir daha düşünmeye imkân vermezdi, ama adamın birinci sınıf bir atlet olduğu açıktı, dolayısıyla ikinci sınıf vagonu tanıdığı anda kararını vermiş gibiydi. Büyük çaba harcayarak basamağı eliyle yakaladı; sonra bir sıçrayışta ona tırmandı ve mucizevi bir maharet sergileyerek onun üzerinde durmayı başardı.

... Tren yokuşun zirvesine varınca hızlandı ve gecenin içinde, öfkesini an be an artıran fırtınanın eşliğinde devam ettiği yolundaki yoğun gürültüsüne tekrar kavuştu.

Yabancı bir süre oraya sımsıkı tutunmuş bir şekilde devam etti.

Soluk alışverişi düzeldikten sonra, yere çöktü ve bir üst basamağa oturarak kulağını vagonun kapısına dayadı.

"Kimse yok!" dedi. "Bu saatte herkes uyuyor olmalı... Aksi bir durum, çok kötü bir şans olurdu..."

Düşüncesini tamamlamadı.

Yabancı, ya şimdi ya hiç diye düşünerek ayağa kalktı, her şeye rağmen en ufak bir gürültü çıkarmamaya dikkat ederek kapıyı açtı... Birkaç saniye sonra ikinci sınıf vagonun koridorundaydı.

"Uf!" diye mırıldandı.

Yağmur sularını silkeledi ve saklanmaya gerek duymadan, birkaç dakikalığına ilk gördüğü tuvalete girdi. Bir mendille kömür isi olmuş yüzünü sildi, sonra rahat adımlarla ve yüzünde doğal bir ifadeyle tuvaletten çıktı ve birinin onu duymasından korkmasızın kendi kendisiyle konuşarak koridora girdi.

"Bu oldukça yorucu olacak... Bu sınıfta yolculuk eden yol arkadaşlarıyla uyumak zor..."

Bir yandan konuşurken vagonların koridorlarından geçmeye devam ediyordu. Yabancı, trenin ortasına geldiği sırada irkildi. Bir kompartımanda üç yolcu uyuyordu...

Kapının aralık olmasından yararlanan yabancı, en ufak bir gürültü çıkarmadan içeri süzüldü. Boş kalmış olan dördüncü köşeye oturdu, paketi yanına yerleştirdi ve uyur gibi yaptı.

Hiçbir şekilde hareket etmeden, uzun bir on beş dakika boyunca bu şekilde bekledi. Sonra bütün yol arkadaşlarının uyuduğundan emin olunca, sağ elini biraz önce yanına koymuş olduğu paketin içine soktu. Bir dakika boyunca paketin içinde bir şey arıyormuş gibiydi. Sonra hiç ses çıkarmadan ama çok da aşırı özen göstermeden, elini paketin içinden çıkardı ve kapıyı çok dikkatlice kapatarak kompartımandan çıktı.

Gizemli adam koridora çıkınca rahat bir nefes aldı. Cebinden bir sigara çıkarıp yaktı.

"Uf!" dedi tekrar. "İşler şimdiye kadar mükemmel gitti, şartlardan en iyi şekilde yararlandığım için kendimi katlayabilirim... Kısa süre önce berbat fırtınaya lanet okuyordum, şimdiyse her şey harika.... Şurası açık ki, aynı zaman dahilinde bir başkası bu fırsatları yaratamazdı."

Sürekli olarak saatine bakarak, orayı burayı dolandı.

"Çok vaktim kalmadı," dedi. "Acele etmeliyim yoksa, paketim treni kaçıracak."

Yabancı, bu fikir kendisine aşırı deredece komik gelmiş gibi gülümsedi; sonra dumanın yüzüne gelmemesi için kolunu gererek sigarayı ileride tutu ve derin bir nefes aldı.

"Tabii kokusu kaldı, ama bunu fark etmek için aşırı duyarlı olmak gerek..." dedi.

Tekrar saati kontrol etti ve ekledi:

"Hey aksi şeytan! Bu durumlarda kâbuslar çok sık gerçekleşir... Bu korkunç olurdu!"

Durdu, tekrar kulak kesildi...

Vagonun içinde çıt çıkmıyordu.

"Haydi!" dedi adam. "Yirmi beş dakikadır bekliyorum... Harekete geçelim artık!"

Hızlı adımlarla birkaç dakika önce oturmuş olduğu kompartımana döndü ve koridorda hiçbir yolcu bulunmadığından

emin olmak için bir göz attıktan sonra, yavaşça kapıyı açtı, içeri girdi, kapıyı tekrar kapattı ve bu kez herhangi bir önlem almadan vagonun dış kapısına kadar yürüdü ve camı açtı...

Kompartımana giren rüzgârı hissetmek için kafasını dışarı çıkaran yabancı, geri döndü ve perdenin koyulttuğu tavan lambasının titrek ışığı altında yol arkadaşlarını inceledi...

Üçü de derin bir şekilde uyuyorladı.

Adam hafifçe kıkırdadı.

"Hay aksi şeytan!" diye söylendi kendi kendine.

Paketine yaklaştı, elini içine soktu ve sonunda arayıp durduğu şeyi buldu, sonra onu tekrar koltuğun üzerine koydu.

"Gittikçe daha iyi oluyor," dedi.

Şimdi vagonu dolaşmakta olan yabancı, karşısında duran bir yolcuya baktı. Elini hızla onun paltosunun cebine soktu, küçük bir cüzdan buldu, içindeki kâğıtları çıkardı ve bir bir inceledi.

"Bundan korkuyordum!" diye söylendi.

Bu kâğıtlardan birini aldı ve kendi cüzdanının içine koydu, kendi cüzdanından çıkardığı bir kâğıdı da kurbanının cüzdanınından çaldığının yerine koydu. Bu yer değiştirme işini bitirdikten sonra, gülümsemeyi kesmeden cüzdanı tekrar yerine koydu...

Az önce böyle cüretkâr bir hırsızlık yapmış olan adam, bir kez daha saate baktı.

"Vakit geldi!" dedi.

Penceresini indirmiş olduğu kapının üzerinden eğilerek, güvenlik kilidini çevirdi. Kompartımanın kapısını yavaş yavaş açtıktan sonra, yolcuyu omuzlarından tuttu, yerinden kaldırdı ve tüm gücüyle, düşüp yuvarlandığı yola attı.

Yabancı, sanki o andan itibaren dakikalar değer kazanmış gibi, yolcunun bagajını her şeyiyle birlikte yerinden aldı ve yola attı...

"Çok güzel!" dedi kendine, korkunç işini bitirmiş olmaktan memnun bir şekilde.

Kapıyı kapattıktan sonra, camı inik bırakmış olduğu halde

ve paketini almadan, böyle korkakça ve bir yandan da böyle usta işi bir cinayet işlemiş olduğu kompartımandan hızla çıktı.

Diğer iki yolcu uyumaya devam ediyordu.

Dakikalar sonra gizemli yabancı, vagonları birbirine bağlayan koridorları yürüyerek ulaştığı trenin baş tarafındaki başka bir ikinci sınıf vagona yerleşmişti.

"Şansım yaver gitti," dedi kendine, uyumak için rahat bir pozisyon bulmaya çalışarak. "Şansım yaver gitti. Her şey çok iyi gitti!"

Ama birden irkildi. Karşıdan gelen bir tren. onda nahoş bir şaşkınlık duymasına neden olarak, son hızıyla karşı yoldan geçti. Tekrar sakinleşti ve gülümseyerek:

"Pekâlâ! Artık adamımın treni kaçırmayacağını söyleyebilirim. Beş dakika içinde onu yakalayacaktır. Beş dakika içinde hem çantalar hem ceset ortaya çıkacak."

"Juvisy! Jıivisy! İki dakika sonra duracağız..."

Demiryolu çalışanları biraz önce durmuş olan tren boyunca koşuyorlar, istasyonu anons ederek hâlâ uyumakta olan -saat altı buçuktu- yolcuları uyandırıyorlardı. Yabancı çevik bir şekilde ikinci sınıf vagondan atladı ve istasyon çıkışına yöneldi. Elinde görevliye gösterdiği bir kart taşıyordu.

"Abone!" dedi.

Ve hızla geçti...

Caddede geniş adımlar atarak alt geçide doğru yürüdü.

'Bir abonelik yaptırmak harika bir fikirdi,' diye düşünüyordu. 'Açık kapı bırakmadım... Polisin her şekilde bulabileceği bir biletten, bin kez daha az tehlikeli.'

Ana caddeyi geçti ve Sen Nehri'ne inen dar bir yola saptı.

Çamurlu toprağa aldırmayan yabancı kısa süre sonra bir koruya vardı ve nehir kenarındaki küçük çalılığın arasına saklanmaya gitti. Varır varmaz, etrafını dikkatlice kontrol edip kimsenin göremeyeceğinden emin olduktan sonra, koca paltosunu ve pantolonunu çıkardı, ceketini bir kenara attı ve yağmurluğunun ceplerinden birinden bir paket çıkarıp, giysi-

lcrini değiştirdi.

Her şey hazır olduğunda, yabancı birkaç dakika önce üzerinde olan yağmurluğu dikkatle yere serdi. Bulabildiği en büyük taşları üzerine koydu ve sonra, biraz önce çıkarmış olduğu ceketi, pantolonu ve şapkayı özenle katlayarak yağmurluk palto ile birlikte, kalın iple bağladığı bir paket oluşturdu.

"Şimdi hazırım."

Biraz önce kapatmış olduğu paketi aldı ve bir süre ağırlığını tarttıktan sonra, bağladığı taşların ağırlığından emin olarak nehrin ortasına fırlattı. Paket anında dibi boyladı.

Kısa bir süre sonra, işçi tulumu giymiş bir duvarcı Juvisy İstasyonu'nda gişede bekliyordu:

"Bayan Paris'e gidiş dönüş için bir üçüncü sınıf lütfen."

Paris-Luchon tarifeli treni istihkâmları geride bırakmıştı. Austerlitz'de son bulan istasyon çok uzakta değildi. Tren, yolcu istasyonuna varmadan, ticari malların boşaltıldığı istasyona yanaşmaya çalışırken bir anda yavaş yavaş durmaya başladı. Şaşkın yolcular kapılardan sarkıyorladı. Bu duraklamanın sebebi neydi?

"Bir kaza mı var?"

"Lanet olasıca şirket!"

Herkes bu duraklamanın nedenini bulmaya çalışırken, yolun kenarında duran üç adam trene yaklaşmıştı ve bir uçtan bir uca her kapıyı dikkatle inceliyordu.

Ekip, kendilerine verilen tüm emirleri abartılı bir saygıyla yerine getiren iki demiryolu işçisinin eşlik ettiği oldukça zarif bir beyden oluşuyordu.

"Bakın komiser bey!" diye işaret etti işçilerden biri bir anda. "Şuna bakın. Burada güvenlik kilidi sürülmemiş bir kapı var. Biri onu yerinden oynatmış. Bütün trende bu durumda olan tek kapı bu..."

Komiser bir göz atarak bu gözlemin doğruluğunu kontrol etti.

"Doğru," diye onayladı...

Koldan tutarak kompartımanın kapısını açtı ve trene bindi. Çantalarını kapatmakla uğraşan iki yolcu, trene bu şekilde binen birini görmenin verdiği şaşkınlıkla kafalarını o yöne çevirdiler.

"Beyler, bu şekilde yaptığım ziyareti bağışlayın..." diye özür diledi yeni gelen.

Redingotunun önünü açtı ve üç renkli omuz askısının görünmesini sağladı.

"Ben Austerlitz İstasyonu nun özel komiseriyim," diye ekledi. "Bize telgrafla bildirilmiş olan, Bretigny civarında tren yolunda bulunan cesetle ilgili kapsamlı bir soruşturma yürütmekle görevlendirildim. Ceset büyük olasılıkla bu trenden düşmüş..."

Yolcular şok olmuş bir şekilde ona bakıyorlardı.

"Bu korkunç bir şey!" diye bağırdı onlardan biri. "Komiser bey, bu gece beyefendi ve ben uyurken yol arkadaşlarımızdan biri kayboldu... Bunu söyledim, ama buradaki beyefendi biz uyurken istasyonlardan birinde inmiş olması gerektiği yorumunu yaptı..."

"Bu yolcunun nasıl bir görünümü vardı?" diye sordu fazlasıyla ilgilenmiş olan komiser.

"Onu tanımak kolay komiser bey, upuzun favorileri, oldukça iri vücudu vardı ve altmış yaşlarında görünüyordu..."

"Bir kâhya olduğu söylense şaşırır mıydınız?" diye araya girdi polis.

"Hayır! Tam da öyle görünüyordu."

"Bu kesinlikle cesedini bulduğumuz adam... Ama bunun bir cinayet mi yoksa bir intihar mı olduğunu bilemiyorum beyler, çünkü yolda birkaç el çantası da bulundu..." diye devam etti komiser. "İntihar edecek biri bagajını atmaz aşağı... Bir hırsızınsa ondan kurtulmakta bir çıkan olmaz..."

Hâlâ konuşmamış olan yolculardan biri, komiserin sözünü kesti.

"Yanılıyorsunuz beyefendi," dedi, "her şeyi yola atmadılar..."

Ve eliyle koltuğun üzerinde durmakta olan paketi gösterdi.

"Bunun beyefendiye ait olduğunu sanıyordum," dedi diğer yolcuyu göstererek, "ama o bunun kendisine ait olmadığını söyledi..."

Komiser ipleri çözmek için acele etti.

Şaşkınlıktan ağzı açık kalmış bir şekilde geri çekildi.

"Vay canına! Bir karbonik asit şişesi... sıvı karbonik asit..." diye bağırdı. "Ne demek oluyor bu? Bu paket kayıp kâhyaya mı aitti?" diye sordu düşünceli ve aklı karışmış bir halde.

İki yolcu kafalarını iyi yana salladılar.

"Sanmıyorum," diye açıkladı onlardan biri. "Bu kareli battaniyeye dikkat etmiştim. Başka hiçbir şey görmedim."

"O halde, kompartımanınızda dördüncü bir yolcu daha mı vardı?"

"Hayır," diye yanıtladı yolculardan biri. "Sadece biz vardık..."

Ama, ikinci yolcu cevap vermeden önce kafasını salladı:

"Bu çok garip, emin değilim, ama bu gece biz uyurken birinin kompartımanımıza girip girmediğini soruyorum kendime. Belli belirsiz bir şey hatırlıyorum..."

Komiser bir an sessiz kaldı.

"Bu katilden kurtulduğunuz için çok şanslı olduğunuzu düşünüyorum..." dedi. "Onu nasıl öldürdüğünü hâlâ anlayamadım, ama olağanüstü şekilde cesur olduğunu anlıyorum... ayrıca..."

Komiser kapıdan sarktı ve emrindekilerden birine bildirdi:

"Tren perona yanaşabilir!"

XXVII

ÜÇ ŞAŞIRTICI OLAY

Nibet nöbetini aralık ayını on ikisinden on üçüne bağlayan gecenin son saatinde bitirdi. Sabah beşte evine döndü ve hemen yattı çünkü öğlene kadar hapishaneye dönmesi gerekiyordu.

Gardiyan böyle sabahladığı bir gecenin ertesinde genelde çok derin uyurdu, ama o gün yarım saat uyuduktan sonra uyandı ve bir daha gözünü kapatamadı.

Kendisinin bu derece işe karıştığı, Gurn'un kaçışı meselesinin sonuçlarıyla ilgili olarak endişeliydi.

Daha fazla uyuyamadığından, kalktı. Saat on bir buçuktu. Gurn'un kaçışı hapishanede şimdiye kadar kesinlikle fark edilmiş olmalıydı. Nöbeti devralan gardiyan saat yedide bir kez onu uyandırmaya gitmiş olmalıydı. Belki o sırada ne olduğunu fark etmemişti, ama saat sekizde, mahkûmlara çorba dağıtıldığı saatte, hücrenin boş olduğunu görmüş olmalıydı... Ve o anda!..

Nibet, Santé'tan yaklaşık yüz metre uzaklıkta yemeğe çıkmış olan işçi grubunun kendisine doğru geldiğini gördüğünde, Glacière Sokağı'ndaki küçük dairesini arkasında bırakmış hapishaneye yaklaşmıştı.

Nibet karşı kaldırıma geçti ve kendisine haberleri vereceklerini düşünerek onlara yanaştı. Ama işçiler sessizce yanından geçtiler. Bazıları teklifsiz bir şekilde iyi günler diledi. Hiçbiri onun beklediği şeyleri söylemedi. Nibet daha da heyecanlandı.

'Şimdiden benden mi şüphelenmeye başladılar?' diye sordu kendine. Ama hemen kendini toparladı. 'Ne aptalım! Belli ki ne meslektaşlarım ne de hapishane yönetimi işçilerin

Gurn'un kaçışından haberdar olmalarını istemiyor!'

Nibet kapıcının önünden geçerken kalp atışlarının hızlandığını fark ettti.

Büyükbaba Morin ona ne diyecekti?

O sırada Büyükbaba Morin, kesinlikle çalışmayan ve dumanı ocaktan çıkıp gitmek yerine orayı boğan mutfağının fırınını onarmakla fazlasıyla meşguldü. Büyükbaba Morin in silik görüntüsü duman bulutunun arasında göründü ve Nibet onu selamladığında, hiçbir yorum yapmadan dalgın bir şekilde karşılık verdi ona!..

'Bu imkânsız!' diye düşündü Nibet.

Uç tarafında ofislerin bulunduğu avluyu geçti.

Nibet camların ardındaki memurları dışarıdan görebiliyordu. Çok azı çalışıyordu, bazıları gazete okuyordu ve hiçbiri endişeli görünmüyordu.

Nibet gardiyanların nöbet çizelgelerinin asıldığı gişenin önüne geldi ve hiçbir şey demeden geçti.

Gurn'un suç ortağı kendini o kadar gergin ve endişeli hissediyordu ki, işlerini yapmak için oradan oraya koşturan meslektaşlarının her birini sorgulamak için durduracaktı neredeyse...

Lord Beltham'ın katili gibi önemli bir mahkûmun kaçması nasıl olurdu da bir skandal yaratmazdı?

Nibet her şeye rağmen şüphe çekmemek amacıyla, kendini toplamak ve her zaman yaptığı gibi yavaş yavaş yukarı çıkmak için çaba harcadı.

Görünüşte sakin ve ahenkli adımlarla saat on ikide yerine vardı. Nibet'in askeri bir dakikliğe vardı, ne erken ne geç gelirdi.

"Colas, ben geldim. Sen gidebilirsin," diye seslendi meslektaşına.

"Tamamdır! Bir sigara yakıp gidiyorum," diye yanıtladı gardiyan. "Saat altıda görüşürüz."

Colas oradan ayrılmaya hazırlandı...

"Yeni bir şeyler var mı?" diye sordu Nibet sesine en kayıt-

sız tonu takınmaya çalışarak.

"Hiçbir şey!'" diye yanıtladı Colas tamamen normal bir şekilde.

Sonra gitti...

İki dakika sonra, artık daha fazla dayanamayan Nibet, tüm tedbirleri bir yana bırakarak Gurn'un hücresine gitti ve kapıyı açtı...

Bir şaşkınlık çığlığı atmaktan alamadı kendini.

Gurn oradaydı, yatağın ucunda oturuyordu!

Lord Beltham'ın katili bacak bacak üstüne atmış, dizine dayadığı küçük defterin üzerine büyük bir dikkatle notlar alıyordu. Nibet'in hücresine girdiğini neredeyse fark etmemişti.

"Vay vay!" diye bastı çığlığı şaşkın bir şekilde. "Ama siz hâlâ buradasınız?"

Gurn kafasını kaldırdı ve gizemli bir havayla gardiyana baktı.

"Evet buradayım!" diye yanıtladı.

Nibet'in rengi soldu, bayılmamak için duvara dayandı...

Gurn ona baktı ve gülümsesini bastırarak sonunda konuşmaya başladı.

"Şaşırmana ya da yüzünde bu felaket ifadesinin belirmesine gerek yok, buradayım... Hiçbir önemi yok. Dün hiçbir şey konuşmamış olduğumuzu düşün, konu kapanmıştır!.."

"Öyleyse gitmedin?" diye tekrarladı Nibet.

"Hayır," diye onayladı Gurn. "Mademki seni ilgilendiriyor, son anda bu oyunu oynamaktan korktum..."

Dikkatli bir şekilde göz gezdiren Nibet, odanın her köşesini inceledi. Yatağın altında önceki gece mahkûma getirmiş olduğu giysi paketinin durduğunu fark etti. Gardiyan, biri tesadüfen onu Gurn'un hücresinde bulursa özellikle şüphe çekebilecek olan böylesine tehlikeli bir nesnenin bir an önce ortadan kaldırılması gerekliğini düşündü.

Gurn onun bunu yapmasına izin verdi, ama paketi almış ve hızla ceketinin içine saklamış olan Nibet, bir şaşkınlık çığ-

lığı attı... Giysiyi saran paketin üzeri soğuk ve nemliydi. Eliyle kumaşı yokladı ve ıslak olduğunu fark etti...

"Beni kandırmaya çalışıyorsun Gurn!" diye itiraz etti Nibet. "Bu giysi ıslak. Dün gece kesinlikle dışarı çıktın, yoksa bu giysiler dokunulmamış olurdu..."

Gurn sempatiyle gardiyana baktı.

"Fena değil!" dedi gülümseyerek. "Basit bir gardiyana göre iyi bir akıl yürütme!"

Onun daha fazla soruşturma yapmak niyetinde olduğunu gören Gurn, Nibet'in sorabileceği soruları engelleyerek kendisi itiraf etti.

"Tamam! Dün gece çıkmayı denedim ve ofislere kadar gitmeyi başardım. Ama son anda kaygılandım ve tekrar çatıya çıkmaya koyuldum; 129 numaralı hücreye döndüm, ama iyi bildiğin gibi 129'un kapısı dışarıdan kilitli olduğu için, kendi hücreme dönemedim. Şüphe çekmemek için tekrar çatıya çıktım ve geceyi orada geçirdim, şafak sökerken, nöbetlerin azaldığı ve gardiyanların uykulu oldukları zaman, işçilerin neden olduğu anlık karmaşadan yararlanarak onlar çatıya çıkarken ben indim. O saatte orada kimsenin olmamasından yararlanarak koridorumun bulunduğu kata vardım, koridoru geçtim ve hücreme girdim..."

Gurn'un az çok inanılır açıklaması sırasında Nibet düşünmeye devam ediyordu.

Gardiyan ona böyle cömertçe ödeme yapan hanımın bu konuda ne diyeceğini kendine soruyorsa da, aslında belki böylesi daha iyi olmuştu.

Nibet bu endişelerini mahkûma açıkça itiraf etti.

Gurn gülmeye başladı.

"İş daha bitmedi!" dedi onu sakinleştirmeye çalışarak. "Tam tersine, şimdi başlıyor. Belki seni denemek, marifetini görmek istemişizdir kim bilir?.. Sakin ol Nibet. Gurn hâlâ hapisteyse, bunun nedenleri var."

Juve ve Fuselier adalet sarayında sohbet ediyorlardı.

"Tekrar ediyorum hâkim bey," dedi Juve. "Taride haritasının bulunmasının çok büyük önem taşıdığını size tekrar ediyorum."

"Gerçekten mi?"

"Nedeni şu," diye devam etti Juve; "eğer hafızam beni yanıltmıyorsa, yaklaşık bir yıl önce, Lot'da bulunan Beaulieu Şatosu ndaki Langrune Markizi cinayetini çözmeye çalışırken, etrafı araştırdığım sırada küçük bir harita parçası buldum, bunun Taride haritası olduğunu sanıyorum, tam benim bulunduğum alanı gösteriyordu. Harita parçasını, davaya bakan Bay De Presles'e teslim ettim. Sorgu hâkimi bu belgeyi çok önemsemedi. O zamanlar ben de bunun yeni bir delil teşkil edecek bir yanı olmadığını düşünüyordum."

"Bu doğru," diye tamamladı Fuselier. "Belli bir alanda o bölgeye ait bir harita ya da bir harita parçası bulmanın hiç anlamı yok."

Juve gülümsedi.

"Bay Fuselier, siz de De Presles'le aynı şekilde akıl yürüttünüz. Her şeye rağmen, sizi de onu cevapladığım gibi cevaplayacağım: bir gün ilk parçayı tamamlayan geriye kalan parça ve bu parçaların sahibinin kim olduğu bulunabilirse, birçok varsayım oluşturmamızı sağlayacak oldukça somut bir delil elde etmiş oluruz..."

"Fikirlerinizi yürütün!" diye önerdi Fuselier.

"Tamam! Bu çok basit" dedi Juve. "Beaulieu'da bulunan 1 numaralı harita parçası X.'e ait. Bu bir varsayım; ben X.'i tanımıyorum ama Paris'te, Gurn'un evinde, Gurn'a ait olan 2 numaralı harita parçasını buluyorum. Bana göre, yan yana konulan iki parça bir bütün oluşturuyor, bunun mantıklı sonucu ise, 1 numaralı parçanın sahibi olan X.'in, 2 numaralı parçanın sahibinden başkası olmadığı, dolayısıyla X.'in Gurn olduğu!"

"Bunu nasıl kanıtlayacaksınız?"

"Bunu kanıtlamak için merhum Langrune Markizi'nin kâhyası Dollon'a başvurmaya karar verdik," dedi Juve. "Eğer

şans eseri harita parçasını hâlâ saklıyorsa, biraz önce bahsettiğim eşleştirmeyi yapmaktan daha kolayı yok..."

"Bakalım!" dedi Fuselier. "Ama başarırsanız, bu sizin için çok mu önemli olacak? Bu kadar basit bir şey sayesinde Gurn ile Langeune Markizi'nin katilinin aynı kişi olduğu sonucunu çıkarabilir misiniz? Bu çok riskli değil mi?"

Birlikte yürüttükleri soruşturma hakkında Juve'y le daha fazla tartışmak hoşuna gidecekti, ama Fuselier'in sekreteri hiç tereddüt etmeden araya girdi.

"Hâkim bey, saat iki," dedi. "Dinlemeniz gereken sanıklar ve devamında da bir sürü tanık var..."

"Doğru," diye kabullendi Fuselier.

Sekreter koridora açılan kapıya gitmek ve sanıkları çağırmak için bir işaret bekleyerek, Fuselier'in görebileceği yere iki kalın dosya koydu.

İlk dosya Juve'nin dikkatini çekti. Üzerindeki başlığı okudu: 'Royal-Palace olayı'.

"Rosen ve Danidoff soygunlarına ilişkin yeni bir gelişme var mı?" diye sordu.

Fuselier kafasını iki yana salladı.

"Gece bekçisi Muller'i sorgulayacaksınız öyle değil mi?" diye ekledi Juve.

"Evet," diye yanıtladı Fuselier.

"Güzel! Bana bir iyilik yapar mısınız?.." diye sordu Juve. "Sonra Gurn'u Beltham olayı için sorgulayacaksınız değil mi?.."

"Evet, sanırım."

"Bana bir iyilik yapmanızı rica ediyorum, ikisi arasında benim de izleyeceğim bir yüzleştirme yapın."

Fuselier şaşkınlıkla Juve'ye baktı. Bu kadar ayrı iki olay arasında ne gibi bir bağlantı olabilirdi?

Belki de Juve, tüm olayları birbiriyle ilişkilendirme takıntısıyla bu kez çok ileri gitmişti.

"Aklınızda bir şey mi var?"

"Var... avuçta bir yara," diyerek gülümsedi Juve.

Hâkim doğal olarak bir şey anlamadı, Juve birkaç kelimeyle açıkladı ona.

"Sonia Danidoff'un banyosundaki elektrik kablolarını kestiği sırada çıkan bir kıvılcımın Palace soygunu failinin elinde oldukça ciddi bir yaralanmaya neden olduğunu biliyoruz. Birkaç hafta önce elinde yara izi olan bir adamı ararken, bana böyle birinin meyhanelerde dolandığından bahsettiler.

"Bu adamı adım adım izlemelerini emrettim ve operasyonun başladığı aynı günün gecesinde, bana gösterdikleri adamın elinde şüpheli yara izini, pek de şaşırmayarak, fark ettiğimde onu tutuklamak üzereydim... Bu Gurn'du! Daha sonra onu yakaladıkları halde Gurn o an benden kaçtı, sağ elinin ayasında kesinlikle bir yara izi var, zaman geçtikçe küçülen bir iz, çünkü yara çok yüzeydeydi. Nereye varmak istediğimi anlıyor musunuz?"

"Bu iki kişiyi buraya getirtecek kadar iyi anlıyorum!" diye gülümsedi Fuselier. "Önce Muller'i getirteceğim, ne dersiniz?"

Juve onayladı.

"... Sonuç olarak, itiraf etmemekte ısrarlı mısınız?" diye sordu hâkim, gece bekçisinin sorgulamasına son verirken. "O kızıl saçlı delikanlının çıkmasına izin vermek gibi şaşırtıcı bir emri tamamen iyi niyetle verdiğinizi hâlâ savunuyor musunuz?"

"Evet evet!" diye yanıtladı bekçi. Tam da o gece, oda servisi personeline yeni bir genç katılmıştı. Ama ben hâlâ onunla tanışmamıştım. O... yabancıyı... görünce, önceki gün işe alınan genç sandım..."

"Sizi sadece suç ortaklığı yapmakla suçlayabiliriz, elektrik kablolarını kesen kişinin elini yakmış olması, sizin açınızdan mükemmel bir savunma..." diye devam etti Fuselier. "Sanık size gösterilirse onu tanıyabilir misiniz?"

"Elbette hâkim bey."

"Güzel!" dedi Fuselier, bir el hareketiyle sekreterine diğer kişinin içeri girmesini işaret ederken.

Sekreter bunu anladı.

Gurn, iki belediye muhafızının ve patronun yerine bakan vekil avukatı Roger de Seras'ın hazır bulundukları salona girdi.

Gurn içeriyi aydınlatan pencerenin yanına gelmişti ki, Fuselier aniden emretti.

"Muller! Dönün! Bu adama bakın!"

Muller denileni yaptı.

Bekçi şaşkın bir şekilde ve ne olduğunu anlayamadan, Lord Beltham'ın katilinin atletik ve dengeli görüntüsüne ve yüzüne baktı.

"Bu adamı tanıyor musunuz?" diye sordu Fuselier, Muller'e dönerek.

"Hayır efendim!"

"Gurn sağ elinizin avuç içini gösterin," diye emretti Fuselier. "Karşınızda duran kişinin," dedi tekrar Muller'e dönerek, "avuç içinde yaranın da işaret ettiği bir yanık var. Bu adamın herhangi bir zaman dahilinde Royal-Palace'da karşınıza çıktığını hatırlamıyor musunuz?"

Muller inceleyen bakışlarını tekrar Gurn'a yöneltti.

"Tanrı aşkına, efendim!" diye yanıtladı. "Onu tanımamakta bir çıkarım olmamasına rağmen, dürüstçe söylemeliyim ki, hayır onu tanımıyorum!"

Fuselier alçak sesle Juve'ye bir şeyler söyledi. İki adam aynı fikirdeymiş gibi görünüyorlardı. Konuşmaları kısa sürdü.

Fuselier masasına döndü; sonra bekçiye dönerek konuştu:

"Muller, yargı dürüstlüğünüz için size teşekkür ediyor. Size geçici olarak serbest olduğunuzu bildiriyorum. Ancak yine de size ulaşabileceğimiz bir uzaklıkta olun."

"Ah teşekkür ederim efendim!" dedi bekçi yüzünde aniden beliren neşeli bir ifadeyle.

Hâkimin bir işaretiyle muhafızlar onu götürdüler.

Mullcr'in minnettarlığı Fuselier'nin pek umurunda değildi. Şimdi Gurn davası ona daha önemli ve ilginç görünüyordu.

"Gurn." diye söze başladı Fuselier, "geçen senenin ikinci on beş günlük sürecini ne yaparak geçirdiğinizi bana ayrıntılarıyla anlatabilir misiniz?"

Gurn birdenbire sorulan bu soru üzerine belirsiz bir hareket yaptı. Olasılıkla iyi bir darbe vuracağına güvenen Fuselier, Dollon'un içeri gönderilmesini emredecekken kapı hafifçe çalındı. Sekreter onu açmaya gitti. Kapının kenarından bir jandarmanın silueti göründü.

Askerin söylediği ilk söz, sekreterin bir şaşkınlık çığlığını bastıramamasına neden oldu. Tecrübeli memur hemen savcının yanına döndü.

"Bay Fuselier! Bay Fuselier!" diye mırıldandı. "Dinleyin... Biraz önce bana dediler ki..."

Ama jandarma içeri girmişti bile. Elini kepine götürerek saygılı bir şekilde selamladı ve hâkime bir mektup verdi. Fuselier onu açtı ve okudu:

Bölge Hâkimi Germain Fuselier'ye, Paris Adalet Sarayındaki odasına iletilmek üzere.

Brétigny İstasyonu özel komiseri, emrindeki polislerin bu sabah saat sekizde, Orléans yolu üzerinde Brétigny'ye beş kilometre uzaklıktaki demiryolunda, bir kazanın ya da bir cinayetin kurbanı olan ve çok büyük olasılıkla Paris'e giden bir trenden düşmüş bir ceset bulduklarını üzülerek bildirdi. Ters yemden gelen bir tren tarafından biçilmiş cesedin kimliğini belirlemek zor oldu. Buna rağmen, cesedin üzerinden çıkan hasar görmemiş kâğıtlar ve cebindeki bir davet mektubu, adının Dollon olduğunu ve Paris'e sizi görmeye geldiğini söylüyordu.

Brétigny özel komiseri olan ben, anlatılan olaylardan belirli bir gecikmeyle haberdar oldum. Saat beşte Austerlitz Is-

tasyonu'na varan trendeki yolcuların istasyonun özel komiseri tarafından sorgulandıkları ve sonra serbest bırakıldıkları bana bildirildi. Belki size de zaten haber verilmiştir. Bununla birlikte, cesedi inceledikten sonra bu kimlik belirlemesinden haberdar olmanız gerektiğini düşündüm ve bu yüzden mektuptaki bilginin size ulaştırılması için Bretigny Kışlası'ndan bir jandarmayı görevlendirdim.

Böyle beklenmedik bir mektubu okumanın etkisiyle rengi atmış olan Fuselier, onu Juve'ye uzattı.

Juve jandarmaya sorusunu sormadan önce aceleyle mektubu okudu:

"Söyleyin bana, ne olduğunu biliyor musunuz? Bu adamın üzerindeki kâğıtların bulunup bulunmadığını ve saklanıp saklanmadığını biliyor msunuz?"

Jandarmanın bundan haberi yoktu.

Juve elini sıkarak hâkime veda etti.

Roger de Seras olup bitenden hiçbir şey anlamamıştı.

Gurn'un yüzündeyse hâlâ, anlaşılmaz ve kayıtsız bir ifade vardı.

XXVIII

MAHKEME SALONU

Sıradaki tanık ifadesini vermeyi bitirdiğinde, duruşmaları yöneten başkan D'Astorg mübaşire döndü ve emretti:

"Lady Beltham içeri gelsin!"

Başkanın emrine itaat eden mübaşir ayağa kalkıp tanıkların sırayla girdikleri mahkeme salonunun kapısına doğru giderken, duruşmaya katılan seyirciler arasında yoğun bir mırıldanma oldu.

Bulvarın tanınmış tüm simaları, Paris'in kaymak tabakasına dahil olmakla övünen herkes, iki yıl önceki ölümü herkeste derin bir üzüntü yaratmış olan ünlü ve saygıdeğer eski bir büyükelçi olan Lord Beltham'ın katili Gum'u, görüp yargılayabilmek amacıyla duruşmalarda yer bulabilmek için çok uğraşmışlardı.

Seyircilerin heyecanlı bekleyişi davanın başlangıç sürecinde, güçlü duygular uyandırmak açısından karşılığını bulamamıştı.

Katip tarafından okunan iddianame neredeyse hiç anlaşılamamış ve zaten gazetelerde yayınlanmış olan bilindik olayları aktarmakla sınırlı kalmıştı.

Gurn'un sanık sandalyesindeki hâlâ anlaşılamamış olan sorgusu da, çok fazla ilgi çekmemişti.

Aslında Gurn mahpusluğunun ilk günlerinden itibaren yaptığını itiraf ederek suçlu olduğunu kabul etmişti. Bu yüzden mahkeme başkanının, kimliğine ve sonucunda müfettiş Juve tarafından yakalandığı dul Lady Beltham'a yaptığı tehlikeli ziyaretin nedenlerine ilişkin karanlıkta kalan ayrıntıları sunmasına yönelik ısrarına rağmen, önceki açıklamalarına ekleyecek fazla bir şeyi yoktu.

Lady Beltham'ın tanıklığı bağlayıcı olacak gibiydi.

Hâlâ uzun yas elbisesi giyen hanımefendi, aslında çok çekiciydi. Gençti, güzeldi, çok soluk tenli ve sempatikti, o kadar ki, seyirciler sadece onun sunacağı ifadeye ve mahkeme başkanına vereceği cevaplara dikkat kesilmek için, mırıldanmalarını unutmuşlardı.

Mübaşir, Lady Beltham'ı, tanıkların ifade verirken oturdukları, salonun ortasında ve jürinin hizasında bulunan yarım daire şeklindeki sıraya götürdü.

"Eldivenlerinizi çıkartır mısınız lütfen?" dedi. Sonra yerleşik kurala göre, "Doğruyu, tamamen doğruyu söyleyeceğinize, öfke ya da korku duymadan konuşacağınıza yemin eder misiniz?"

'"Yemin ederim' diye cevaplayın," diye fısıldadı ona mübaşir.

Titrek bir sesle ama hoş bir tınlamayla konuşan Lady Beltham, sağ elini kaldırdı ve:

"Yemin ederim," dedi.

Hanımefendinin gergin olduğunu fark eden başkan, tanıklara hitap ederken kullandığı ses tonundaki sertliği onun için biraz yumuşattı.

"Sakin olun hanımefendi... Sizi bu şekilde sorgulamak zorunda olduğum için üzgünüm, ama adaletin kutsal menfaati bunu gerektiriyor. Devam edelim... siz Paris'te, Neuilly'deki kendinize ait malikanede yaşayan, Lord Beltham'ın dul eşi, İngiliz uyruklu, Lady Beltham mısınız?"

"Evet sayın başkan."

"Hanımefendi, o tarafa dönüp sanık sandalyesinde oturan bu adamı tanıyıp tanımadığınızı söyler misiniz."

Başkanın dediğini yapan Lady Beltham, Gurn'a kaçamak bir bakış attı:

"Evet sayın başkan. Sanığı tanıyorum," diye yanıtladı. "Adı Gurn..."

"Çok güzel, hanımefendi! Onu nereden tanıdığınızı söyleyebilir misiniz?"

"Kocam Lord Beltham, savaş sırasında Transvaal'dc Boyerlere karşı savaşırken, Gurn düzenli orduda çavuştu. O zaman tanıştık."

"O dönemde çok sık görüştünüz mü?"

"Gurn'u Trasvaal'da birkaç kez gördüm sayın başkan. Bu savaş sırasındaki olaylar adının duyulmasını sağladı, ama kocamın rütbesi ve konumu benim basit bir çavuşla ilişki kurmamı engelliyordu..."

"Aslında Gurn çavuştu," diye yanıtladı başkan. "Ya savaştan sonra sanığı gördünüz mü?"

"Evet sayın başkan, savaştan hemen sonra. Kocam ve ben, İngiltere'ye dönerken Gurn'la aynı gemideydik."

"Onunla güvertede mi karşılaştınız?"

"Hayır sayın başkan. Biz birinci mevkideydik, o sanırım ikinci mevkide yolculuk yapıyordu... Kocam tesadüfen onu gördü ve tanıdı, o zaman bizimle aynı gemide yolculuk yaptığını öğrendim."

"Bu kocanızla sanık arasındaki tek ilişki miydi hanımefendi?"

"Bu benim onunla olan tek ilişkimdi. Bununla birlikte, kocamın birçok kez onun hizmetine başvurduğunu ve onu çeşitli işlerle görevlendirdiğini, farklı görevler verdiğini biliyorum..."

"Çok güzel! Bu konuya bir an önce döneceğiz. Ancak, bana bir ayrıntıyı açıklama nezaketini gösterir misiniz hanımefendi? Sanıkla birkaç gün önce sokakta karşılaşmış olsaydınız, onu tanır mıydınız?"

Lady Beltham bir an tereddüt ettikten sonra cevapladı:

"Onu tanımayacağımdan eminim sayın başkan, bunun kanıtı olarak, tutuklanmasından önce karşımdaki adamın polis tarafından aranan Gurn olduğundan en ufak bir şüphe duymadan birkaç dakika boyunca konuşmuş olmamı gösterebilirim."

"Beni bağışlayın hanımefendi, ama size biraz acımasız bir soru soracağım ve gerçeği sadece gerçeği söyleyemek üzere

yemin ettiğinizi hatırlatırım," diye devam etti mahkeme başkanı. "Kocanızı seviyor muydunuz?"

Lady Beltham titremesini bastırdı.

Bir süreliğine daldı, verecek uygun bir cevap arar gibiydi.

"Lord Beltham benden oldukça büyüktü sayın başkan..." dedi.

Söylediği şeyin altındaki manayı fark etmiş gibi bir anda ekledi:

"Bununla birlikte, ona karşı büyük bir saygı ve sevgi duyuyordum."

Jüriye bir bakış atan başkan D'Astorg'un dudaklarında bir gülümseme belirdi, mahkeme üyelerinden dikkatlerini yoğunlaştırmalarını rica eder gibiydi.

"Bu soruyu neden sorduğumu biliyor musunuz?" diye sordu tanığa.

"Hayır sayın başkan."

"Salonlarda dolanan bir dedikoduya göre hanımefendi, sanığın size aşırı derecede âşık olabileceğini söyleniyor... Belki de... bu doğru mu?"

Mahkeme başkanı son sözlerini söyledikten sonra, öne doğru eğildi ve delici bakışlarını Lady Beltham'ın üzerinde sabitledi.

"Bu bir iftira sayın başkan," diye geveledi o da.

O ana kadar ve duruşmanın başlangıcından beri sessiz kalmış olan Gurn, o zaman ayağa kalktı ve başkana kaşı kollarını göğsünde kavuşturarak, yüksek sesle itiraz etti:

"Lady Beltham için üzgünüm efendim, kendisine derin ve sarsılmaz bir saygı duyduğumu burada alenen ilan etmek istiyorum. Lord Beltham'ı öldürdüm, bunu da itiraf ediyorum ve sözümden geri dönmüyorum, ancak onun onuruna kastetmedim, Lady Beltham ve mütevazı bir çavuş olan benim aramda Lord Beltham'ın garip karşılayacağı en ulak bir kelime, bakış, hareket söz konusu olmadı!"

"O halde itiraf edin, kurbanınızı neden öldürdünüz?" diye ısrar etti başkan sanığa dönerek.

"Ama bunu zaten söyledim sayın başkan!" diye yanıtladı Gurn. "Lady Beltham'ı buna karıştıramazsınız! Lord Beltham'la tartışacak çok meselem vardı. Bir gün telefonla ondan evime gelmesini istedim. Lord Beltham geldi. Çıkarlarımızla ilgili tartıştık, o öfkelendi, ben de heyecanla karşılık verdim, kendimi kaybettim ve hezeyana kapıldığım bir anda onu öldürdüm..."

Sanığın şövalyevari açıklaması izleyiciler arasında sempati uyandırdı.

Gurn'u baştan sona dinlemiş olan jüri üyeleri, kendi istekleriyle ikna olduklarını açıklayacaklardı. Ama, en ince ayrıntısına kadar gerçeğin peşinden gitme alışkanlığında olan mahkeme başkanı, Lady Beltham'a döndü ve tekrar ısrar etti:

"Bu basit açıklamayla yetinmediğim için beni bağışlayın hanımefendi. Sanık ve sizin aranızdaki herhangi bir ilişki, sizi sevdiği için Gurn'u bunu gizlemeye itebilecek ya da onurunuz yüzünden sizi bunu reddetmeye zorlayabilecek olan bir ilişki, davanın seyrini değiştirebilir..."

Başkan mübaşire dönerek ekledi:

"Kısa bir süre önce Gurn'un eski kapıcısı olduğunu beyan etmiş olan Bayan Dolulenques'i çağırın lütfen..."

Bu önemli davada ifade vermek için gelen faziletli kadın, en güzel giysilerini giymişti.

İlk sorgulamanın ardından, başkanın emir vermesinden birkaç dakika önce götürülmüş olduğu tanık odasından kendisini almaya gelen mübaşirin ardından giden Bayan Doulenques, salona girdi ve başkanın daveti üzerine Lady Beltham'a yaklaştı.

"Şimdi Bayan Doulenques, birkaç dakika önce bize güzel bir kadının, yani sevgilisinin, kiracınız Bay Gurn'u sıkça ziyaret ettiğini söylediniz," diye açıkladı başkan. "Ayrıca bu kadın önünüze getirilirse kesinlikle tanıyacağınızı söylediniz. Bir bakar mısınız hanımefendi? Bu hanım olabilir mi?"

Heyecandan kızarmış olan Bayan Doulenques, duruşma için satın almış olduğu eldivenleri elinde bükerek endişeyle

Lady Beltham'a baktı.

"Vay canına!" diye söylendi bir süre onu inceledikten sonra. "Bu bayanın o olduğundan emin değilim..."

Başkan gülümsedi.

"Biraz önce hafızanızdan çok emindiniz!"

"Ama sayın başkan, şu anda hanımefendiyi çok iyi göremiyorum... Şu tül yüzünden!" diye yanıtladı faziletli kadın.

Lady Beltham başkanın davetini beklemeden kibirli bir havayla yüzündeki tülü kaldırdı ve sordu:

"Şimdi beni tanıyor musunuz?"

Bunları söylerken kullandığı küçümseyici ton, Bayan Doulenques'in tereddütüne son verdi.

"Sayın başkan, size daha önce söylemek şerefine eriştiğim gibi... Bu bayan olup olmadığından emin değilim!.. Bunun üzerine yemin edemem!"

"Ama ne düşünüyorsunuz öyleyse?"

"Biliyorsunuz sayın başkan, biraz önce gerçeği, sadece gerçeği söyleyeceğime yemin ettim..." diye itiraz etti kapıcı. "Bu yüzden yalan söylemek istemiyorum! Tamam! Pek tabii o olabilir, ama olmayabilir de!"

"Diğer bir deyişle," diye yanıtladı başkan sabırla, "sizin için bunu söylemek imkânsız."

"Evet öyle," diye devam etti kapıcı. "Bilmiyorum! Bir şey söyleyemem! Hanımefendi o güzel bayana çok benziyor ama... Bir gariplik var, ama bir yandan da tanıdık geliyor. Ama onu görür görmez tanıyamadım... Bu çok ciddi bir şey!"

Bayan Doulenques ifadesini kendi isteğiyle sonlandıracaktı, ama başkan onun laf kalabalığını kısa kesti.

"Yeterli! Çok teşekkürler... Jüri bunu değerlendirecektir..."

Bayan Doulenques dışarı çıkınca, hâkim tekrar Lady Beltham'ı sorgulamaya başladı.

"Şimdi, bu kişinin suçluluğu konusundaki kişisel görüşünüzü söyleyebilir misiniz? Suçunu itiraf ettiği açık ve sizin bize verdiğiniz cevap asıl olarak, onu bu cinayeti işlemeye iten nedenlere ilişkin olmalıydı..."

Lady Beltham bu kez düşünmek için beklemedi.

"Size kesin bir şey söyleyemem sayın başkan. Sadece oldukça zayıf bir çıkarımda bulunabilirim... Kocam Lord Beltham'ın güçlü, çok güçlü ve ek olarak agresif olduğunu biliyorum...Eğer sanığın söylediği gibi bir tartışma olduysa, kocamın Gurn'un öfkelenmesine neden olacak şeyler söylemiş olması beni şaşırtmazdı..."

"O halde hanımefendi, sanığın sunduğu versiyon size göre fazlasıyla olanaklı mı?" diye sordu başkan, Lady Beltham'ın açıklamasını biraz daha netleştirerek.

Lady Beltham, rahatsızlığını ve endişesini gizlemek için sesinin güçlü çıkmasına çalışarak, yavaş yavaş yanıtladı:

"Evet sayın başkan. Olayların aslında bu şekilde gerçekleşmiş olabileceğine inanıyorum... Ayrıca bu, Gurn'un suçunu biraz olsun bağışlayabilmemin tek yolu..."

Şaşırmış olan başkan, cümleyi tekrarladı:

"Bağışlamak mı istiyorsunuz hanımefendi?"

Lady Beltham içgüdüsel bir hareketle kafasını kaldırdı ve hâkimin gözlerine baktı.

"Bunun ilahi kanunlarda yazdığını hatırlayın, bağışlamak inananların ilk ödevidir..." diyerek onayladı. Kocamın ölümüne ağladığım doğru, ama katilinin cezalandırılması gözyaşlarımı silmeyecek. Bağışlamalıyım, ruhumu kendisini boğan dünyevi deneyimlerin üzerine çıkartmalıyım, bağışlıyorum!"

Sanık sandalyesinde, rengi korkutucu biçimde solmuş olan Gurn, Lady Beltham'a bakıyordu ve zavallının duyguları bu defa o kadar açıktı ki, jüri üyeleri bunu fark edebiliyorlardı.

Mahkeme başkanı, yardımcılarıyla görüşüp Barberoux'ya klasik soruyu sorduktan sonra: "Tanığa başka sorusu olan var mı?" deyip Lady Beltham'a teşekkür etti ve onu yerine oturmaya davet etti.

"Duruşmaya ara veriyorum!" dedi ardından.

XXIX

HÜKÜM

Salondaki şamatanın ortasında mübaşir bağırdı:

"Bayanlar baylar, jüri geldi. Herkes sussun!"

Mahkeme üyeleri tekrar yerlerini aldılar. Başkanın otoriter bakışıyla salonda sessizlik sağlandı.

"Duruşma tekrar açılmıştır!" diye bildirdi başkan, ardından ekledi: "Mübaşir, tanık Juve içeri gelsin..."

Mübaşir ünlü Surete Müfettişi'ni çağırmaya giderken, son cümle salonda bir defa daha büyük bir beklenti yarattı.

Yardımcılar ve en seçkin kişilerden oluşan izleyiciler arasında, Juve'nin başarılarından söz edildiğini duymamış olan ve onu gerçek bir kahraman olarak kabul etmeyen kimse yoktu.

O gün mahkeme salonunun snoplar için normal tiyatrolardakinden çok daha heyecanlı bir gösteri sunuyor olduğu kesindi.

Yardımcılar, mübaşirin ardından tanık sandalyesine kadar popülaritesine aldırmaksızın, mütevazı bir şekilde ilerlemiş olan Juve'yi daha iyi görebilmek için öne eğildiler.

Buna karşılık Juve, sıkkın, endişeli neredeyse titriyormuş gibi görünüyordu.

En azından, adet olduğu üzere büyük gazetelerin redaktörleriyle birlikte basın için ayrılan özel bölümde oturan tecrübeli gazetecilerden birinin yaptığı yorum buydu.

Surete Müfettişi yemin etti. Mahkeme başkanı ona kibarca sordu:

"Bay Juve, bu duruşmalara alışıksınız. Sizi sorgulayayım mı yoksa ifadenizi kurallar dahilinde sunmanız için serbest mi bırakayım? Bu mahkemenin gerçekleştirilmesini sağlayan

bir anlamda da siz olduğunuza göre, ifadenizin öneminin farkındayım, çünkü delil bulunduktan sonra suçlu sizin büyük yeteğiniz sayesinde yakalanabildi..."

Juve önemli bir karar veriyormuş gibi görünüyordu.

"Bana izin verme lütfunda bulunduğunuza göre, önce genel bir ifade sunacağım. Sonra sizin olduğu gibi savunmanın da tek tek sorularını cevaplamak üzere hazır olacağım."

Juve sanık kürsüsüne dönerek bir süre boyunca delici bakışlarıyla Gurn'un ifadesiz yüzüne baktı. Onun tek bir kası kımıldamayan yüzündeki bakışları sabitti. Juve hafifçe omuzlarından tuttu onu, sonra geri dönüp jüriye baktı ve konuşmaya başladı:

"Baylar, sanık hakkındaki kapsamlı araştırmalarım sayesinde tutuklamada oynadığım rolden dolayı bu duruşmaya tanık olarak çağrıldım. Size soruşturmalar ya da tutuklama hakkında hiçbir şey söylemeyeceğim. Buna karşılık Gurn olayıyla ilgili çok az yeni ayrıntı sunacak olsam da, sanık ve suçluluğu hakkında beklenmedik açıklamalarda bulunabileceğim için sizden bana dikkatinizi vermenizi isteyeceğim..."

Juve'nin sansasyonel ifşaatlarda bulunacağını bildiren beklenmedik girizgâhı izleyicilerin merakını cezbetmeyi o derece başarmıştı ki, devasa mahkeme salonunda kalp atışları duyulabiliyordu.

"Dikkatinizi çekmek istediğim ilk nokta şudur" diye devam etti Juve; "Bu 'gerçekdışılık'ın 'imkânsızlık'a kesin olarak dönüşmesi önünde hiçbir maddi engel bulunmadığında, bir açıklama tasarlanabildiği sürece zeki bir adamın tutuklanmasını zorlaştırabilecek hiçbir gerçekdışılık yoktur. Baylar, şimdiye kadar, faili bulunamayan çok sayıda cinayet ve ciddi hırsızlıklar karşısında polisin iktidarsız ve adaletin silahsız kaldığı görüldü. Şimdi bunları sırasıyla size hatırlatıyorum: Beaulicu Şatosu'nda gerçekleşen Langrune Markizi cinayeti; Prenses Danidoff ve Bayan Van den Rosen'in Royal-Palace'ta soyulması; Langrune Markizi'nin evinin eski çalışanı olan Kâhya Dollon'un, yaşadığı yer olan Saint-Jaury'den bu

davada sorgu hâkimi olan Germain Fuselier'nin daveti üzerine Paris'teki adalet sarayına giderken öldürülmesi. Son olarak, karakterlerini kısaca hatırlattığım bu olaylardan daha önce gerçekleşmiş olan Lord Beltham cinayeti bugün burada sanık olarak bulunan Gurn'un suçlandığı cinayet."

"Baylar, Beltham, Langrune, Van den Rosen-Danidoff ve Dollon olaylarının, yani tüm bu olayların, katiyetle sadece tek ve aynı kişiye, burada hazır bulunan kişiye... Gurn'a yüklenebileceğini söylüyorum!"

Juve, tek bir cümleyi kaçırmadan heyecanla onu dinleyen izleyicilerin bulunduğu mahkeme salonunda dolaşan boğuk mırıldanmayı, belli belirsiz bir hareket yaparak susturdu.

"Baylar, size Gurn'un bu suçların tek faili olduğunu söylüyorum. Açıklamam sizleri şaşırttı mı? Size kanıtlar sunacağım, sizi ikna edecek kanıtlar. Diğer yandan, basın bu gizemli olaylarla ilgili ayrıntıları pek çok kez yayımlamış olduğu için, bunların her biri üzerinde kapsamlı bir şekilde durmanın gereksiz olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla özlü ve açık konuşmaya çalışacağım...

"Baylar, ilk olarak, şunu belirleyebildim: Langrune Markizi'nin katili, Bayan Van den Rosen ve Bayan Sonia Danidoff'u soyan kişi tek ve aynı kişidir.

"Bu, tam doğrulukla çalışan ve aynı kişinin iki olayda da iş gördüğünü açıkça kanıtlayan bir alet olan Doktor Bertillon'un güç dinamometresiyle yapılan ölçümlerle, şüphe götürmez bir şekilde ortaya çıkıyor. Böylece önümüzde aydınlanmış bir nokta bulunuyor İkincisi! Bayan Van den Rosen ve Bayan Sonia Danidoff'u soyan Gurn'dan başkası değil. Bu da tartışılmaz biçimde açığa çıkan bir şey, çünkü suçlu elini yakmıştı. Gurn'un elindeki yara izi suçluluğunu ifşa ediyor. Yara izi artık o kadar belirgin değil. Polis Lemaroy ile birlikte gezgin müzisyen kılığına girdiğim ve tam da yara izinin peşinden gittiğim, sözü geçen Gurn'u yaklamayı deneyip başarısız olduğum meyhanede, Le Cochon de Saint-Antoine'da gerçekleşen kavgada çok daha belirgin olarak gördüm bu izi...

"Bu yüzden baylar, Langrune ve Danidoff olaylarının tek bir adamın eseri olduğunu söylüyorum ve bu adam da Gurn'dan başkası değildir.

Şimdi üçüncü noktaya geliyorum. Langrune Markizi cinayeti, sizin de hatırlayacağınız gibi, çok garip şartlar altında işlendi.

"Araştırma sonuçlarının, katilin çok büyük olasılıkla dışarıdan geldiğini, kalıbı çıkarılmış bir anahtarla kapıyı açtığını ve adını söylemesi üzerine kapıyı açmaya gelen markiz sayesinde zorlamadan yatak odasına girdiğini, ki bu konuda ısrar ediyorum, ve son olarak, cinayetin nedeni hırsızlık olsa da bu hırsızlığın hâlâ gizemini koruduğunu gösterdiğini hatırlayacaksınız.

"Baylar, sonradan şunu buldum ve kanıtlayabilirim, sizden hemen talep edeceğim gibi davanın yeniden görülmesine ve ek bir soruşturma yapılmasına karar verirseniz, bankalarda yapılacak araştırmalardan sonra iki önemli şey kolaylıkla kanıtlanabilir: birincisi, Langrune Markizi'nin, büyük ikramiyeyi kazanmış olan bir piyango bileti vardı. Söz konusu bileti Etienne Rambcrt'e yollamıştı ve büyük ikramiye onu Etienne Rambert'e verdiğini söyleyen yabancı biri tarafından alındığı halde, daha sonra bulunamamıştı. O zamandan itibaren Etienne Rambert'in ekonomik durumunun çok daha iyiye gittiğine dikkatinizi çekmek isterim...

"İkinci olarak, Etienne Rambert Orsay İstasyonu'nda bir tarifeli trenin birinci mevki vagonuna binmiş gibi yaptıysa da, Vierzon ve Limoges İstasyonları arasında kesinlikle o trende değildi, çünkü bir yolcu, Bay G.A., gerektiğinde kolaylıkla kontrol edilebilir, değişik kompartımanları art arda dolaştı ama onu görmedi...

"Geçekliği kesin bir şey değilse de, buradan Etienne Rambert'in bir bahane yaratmak için Orsay tarifeli trenine bindikten sonra yolun devamında indiği ve sonra aynı yöne giden bir ekspres trene binip tarifeliyi geçtiği sonucu çıkar.

"Diğer yandan, sizler de biliyorsunuz ki, araştırmaların da

kanıtladığı gibi trenler Beaulieu yakınındaki Verrières tünelinde duruyorlar; birinin ekspresten inmesi, cinayeti işlemesi ve sonra da Verrières İstasyonu'nda inmek üzere üç buçuk saatlik farkla ekspresi takip eden tarifeli trene dönmesi -toprak setteki ayak izlerini hatırlatırım- mümkündür.

"Bütün bunları yapan yolcu suçlunun kendisidir!

"Bu suçlu Etienne Rambert'tir!

"Diğer yandan biraz önce Langrune Markizi'nin katilinin Gurn olduğunu gördük, Etienne Rambert'in Gurn olması zorunlu gibi görünüyor..."

Juve bir ara verdi; jüri üylerinin onun çıkarımlarını dinlediklerinden ve anladıklarından emin oldu; sonra, sessizliğin ortasında sakin bir sesle devam etti:

"Bu şekilde Gurn ve Etienne Rambert'in aynı kişi olduklarını görebiliyoruz, sonra Rambert-Gurn'un Beltham, Langrune, Van den Rosen-Danidoff olaylarında suçlu olduğunu kanıtladık... Geriye Kâhya Dollon cinayeti kaldı...

"Baylar, Gurn tutuklandığında ve sadece Lord Beltham cinayetiyle suçlandığında, en büyük korkusu tahmin edebileceğiniz gibi, biraz önce onu sorumlu tuttuğum değişik olaylarla suçlandığını görmekti.

"O sırada ben gerçeğe ulaşmak üzereydim, ama o bunu hâlâ bilmiyordu.

"Gurn'u Rambert'le kesin bir şekilde özdeşleştirmek açısından gerekli olan zinciri oluşturarak, Lord Betham'ın katilinin diğer olayların faili olarak tanımlanması için, tek bir ipucu sunabilim. Hâlâ bulmam gereken bu ipucunun, Lord Beltham'ın katiline ait olabilecek ve Langrune Markizi'nin kurban olduğu cinayet sahnesinde unutulmuş olabilecek bir nesne olduğunu düşündüm.

"Bu nesneyi buldum. Beaulieu Şatosu'nun yakınındaki alanın ortasında, Etienne Rambert'in tren yolundan çıkmak için dolaşmış olması gereken yolda bulunan bir harita parçası söz konusu. Asıl kısmını Gurn'un evinde bulduğum büyük bir Taride haritasıdan koparılmış bir parça, tekrar ediyorum,

Gurn'u Rambert'le özdeşleştirmeye yetecek olan parça...

"Baylar, o bölgede bulunan harita parçasını Kâhya Dollon saklıyordu. German Fuselier bu talihsiz adamı Paris'e davet etti. Dollon'un gelmesini engellemekten çıkarı olabilecek tek bir kişi vardı, bu da Gurn'du, ya da daha iyi bir deyişle, Gurn Rambert... Hepinizin bildiği gibi Dollon, Germain Fuselier'nin karşısına çıkamadan öldü!

"Gurn'un, Gurn-Rambert'in onu öldüren kişi olduğunu belirtmeye gerek var mı sizce?"

Juve bu son sözleri o kadar kendinden emin bir tonlamayla ve öylesine resmi olarak suçlayıcı bir şekilde söyledi ki, açıklamak istediği gerçekten şüphe etmek imkânsız gibi görünüyordu.

Bütün bunların ardından, jürinin şaşkınlık ve inanamamazlık belirtileri gösteren tepkileri tahmin edilebilirdi. İzleyicilerin arasından kesinlikle sempati içermeyen, yoğunlaşan bir mırıldanma yükseliyordu. Juve, tezinin izleyicileri şok ettiğini ve kendisi gibi tüm detayları incelememiş olanları ikna etmesinin ne kadar zor olduğunu anladı.

"Baylar, Gurn'un suçlarına ilişkin iddialarımın sizi şaşırtabileceğini biliyorum," diye devam etti. "Bununla birlikte, şaşkınlığınız beni bundan vazgeçirmiyor. Şüphelerinizi giderip varsayımlarımın doğruluğunu ve size sunma onuruna eriştiğim çıkarımları kanıtlayabilmem için eklemem gereken bir isim daha var. Bu son açıklamam şu şekilde:

"Adam art arda Gurn'un ve Etienne Rambert'in ve sonra Royal-Palace'taki baştan çıkartıcının kimliklerine bürünmeyi başardı. Aynı adam, cesaretle bilimi, kötünün hayal gücüyle saygınlık komedyasını bir araya getirdi ve bu benzersiz şartlar altında bu korkunç suçlarını planlayıp sonuna kadar götürmeyi bildi. Bugüne kadar polisin bütün soruşturmalarını boşa çıkartan bir Proteo* olmayı başaran bu adama, yani

***Söz konusu dönemde Fransa'da yayımlanan bir çizgi romanın kahramanı. Proteo, romanda Prof. Hubertus tarafından üretilen, insan yapımı bir android olarak tasvir edilmiştir (y.n.).**

Gurn'a ki, bence bu adama artık Gurn da dememek gerekir, çünkü bu adam Fantoma'nın ta kendisidir!.."

Uzun açıklamasından dolayı yorgun düşmüş olan müfettiş, bu trajik ismi mahkeme salonunda yankılanmaya ve yardımcılar tarafından tekrarlanarak dehşet dolu bir mırıldanmaya dönüşmeye bırakarak, bir anda sustu:

"Fantoma! Bu Fantoma!"

Birkaç dakika boyunca mahkeme üyeleri gibi jüri üyeleri de, düşüncelere dalmış gibi göründüler; sonra D'Astorg hoşnutsuzluğunu gösteren bir hareket yaptı. Mahkeme başkanı şu sözlerle itiraz etti:

"Bay Juve, biraz önce birtakım olaylar sıralayıp bir suçlamada bulundunuz ve bugün burada sanık olarak bulunan Gurn'a karşı, varsayımlarınızın Cumhuriyet savcılığının talep edeceği ve mahkemenin memnuniyetle emredeceği ek bir soruşturma için yeterli olacak gibi göründüğü korkunç bir iddianame yönelttiniz. Ama bu şekilde olmaz. Size üç itirazımı sunacağım..."

"Sizi dinliyorum," diye yanıtladı Juve soğuk bir tonlamayla.

"Öncelikle, bir insanın sizin söylediğiniz kadar iyi kılık değiştirebileceğine inanıyor musunuz? Etienne Rambert altmış yaşında, Gurn ise otuz beş... Etienne Rambert yavaş hareket eden yaşlı bir adam; Prenses Danidoff'u soyan adam, çok, çok çevik bir genç..."

"Gurn'un Fantoma olduğunu söylerken, bu itirazınızı öngörmüştüm sayın başkan... Fantoma için imkânsız olan bir şey yoktur!"

Mahkeme başkanı belli belirsiz bir hareket yaptı.

"Bunu kabul edelim!" dedi. "Ama bunun yanıtını bana nasıl vereceksiniz? Etienne Rambert'i Bayan Langrune cinayetiyle suçluyorsunuz. Ama yerleşik ve en gerçekçi duran kanıya göre, markizin asıl katili olan Etienne Rambert'in oğlu genç Charles Rambert'in vicdan azabı yüzünden kendini öldürdüğünü bilmiyor olmanız mümkün mü? Etienne Rambert

suçlu olsaydı, Charles Rambert intihar etmiş olmazdı..."

Yanıt verirken Juve'nin sesi biraz titredi:

"Sayın başkan, bunu şimdi ve her zaman için eklemek zorunda olmasaydım, haklı olabilirdiniz: Etienne Rambert Gurn'dur... Fantoma'dır. Fantoma'nın delikanlının kafasını, kendini kaybettiği bir anda suçu işlediğini kabul edecek kadar karıştırabileceğini kabul etmek mantıklı değil mi? Telkinin gücünü görmezden mi geliyorsunuz?"

Mahkeme başkanı şüphesini ifade etmekten vazgeçmemişti.

"Bunu da kabul edelim!" dedi. "Ama iki tartışma götürmez olay hakkında yanıtınızı hâlâ bekliyorum. Etienne Rambert'i Gurn olmakla suçluyorsunuz, Etienne Rambert Lancaster deniz kazasında öldü. Gurn'u Dollon'u öldürmekle suçluyorsunuz, kâhya öldürüldüğü sırada Gurn Sante Hapishanesi'nde mahkûm olarak bulunuyordu ve dışarıyla iletişimi yoktu."

Polis bu defa yorulduğunu gösteren bir hareket yaptı.

"Sayın başkan," diye yanıtladı, "biraz önce duyduğunuz açıklamayı yapmak için bugüne kadar beklediysem, kesin kanıtlara değil sadece birtakım doğrulardan oluşan bir bütüne sahip olmamdır. Bugün bu salonda konuştum çünkü daha fazla susmak benim için olanaksızdı... Ayrıntılı açıklamalarım eksik olsalar da, bir gün onlara sahip olacağıma eminim... Her şey öğrenilecek... Diğer yandan, biraz önce sözünü ettiğiniz iki konuyu yanıtlayacağım... Rambert, Lancaster deniz kazasında öldü diyorsunuz... Bunu kim doğrulayacak? Cesedi bulundu mu? Hayır!.. Bu geminin güvertesinde bulunduğu kesin olarak kanıtlandı mı? O da hayır!"

"Yolcu listesinde adı var..."

"Evet sayın başkan, bu var, ama 'sadece' bu var. Bu tip bir listede 'görünmek' çok mu zor? Bu çocuk oyuncağı!.. Ve sonra, bu deniz kazası hakkında ne biliniyor?.. Nasıl açıklanıyor?.. Bu anlaşılmaz bir şey! Gemi patladı... neden? Bilinmiyor!

"Bu özellikleri taşıyan bir dram aynı zamanda kimliklerinden birinin, Etienne Rambert gibi bir kimliğin, yani fazlasıyla riskli bir kimliğin, ölü kabul edilerek ortadan kalkmasına da yol açacaksa, Fantoma'nın yüzlerce insanı kasıtlı olarak öldürmek için bir transatlantiğin patlamasını sağlayacak derecede becerikli olduğunu düşünüyorum."

Mahkeme başkanı polisin teorisini tek cümleyle özetledi:

"Bu bir roman!" dedi. "O halde, Dollon cinayetiyle ilgili ne söyleyeceksiniz bana?.. Tam şu anda, size göre bu talihsiz adamın ölümüne neden olan harita parçasının onun cebinde bulunduğunu ve Gurn'un evinde bulduğunuz yırtılmış haritayla hiçbir ilgisinin bulunmadığını eklememe izin verin."

"İtirazınızda iki soru işareti var sayın başkan," dedi Juve gülümseyerek. "Dollon'un cüzdanında bulduğunuz harita parçası Gurn'un evinde bulunanla uyuşmuyor mu? İnanın bana, açıklaması çok basit!

"Eğer Dollon'u öldürmekle suçladığım Gurn, gerçek harita parçasını çalmak mutluluğuna ermiş olsaydı, bu bir şekilde suçunun altına imzasını koymak anlamına gelirdi...

"Ama o çok daha beceriklidir! O, tehlikeli parçayı alacak ve bir diğeriyle değiştirecek kadar becerikliydi... İşte açıklaması bu!"

"Evet," diye yanıtladı başkan. "Bu da mümkün, ama Gurn'un o sırada hapiste olduğunu hatırlatırım size."

Juve bu kez bunun nasıl olduğunu anlamadığını göstermek için kollarını havaya kaldırdı.

"Apaçık! Apaçık!" diye yanıtladı. "Onu öldürenin kendisi olduğuna yemin ederdim, ama o sırada Sante'nin hücrelerinden birinde olduğuna göre bunu nasıl yapabildiğini açıklayabilecek durumda değilim..."

Salona bir süre sessizlik hâkim oldu. Juve başka bir şey eklemedi. Dudakları ironik bir gülümsemeyle büzülmüştü. Başkan düşünceliydi.

"Ekleyecek bir şeyiniz yok mu?" diye sordu.

"Şundan başka hiçbir şey yok," diye yanıtladı Juve: "Fan-

torna için her şey mümkündür..."

Başkan sanığa doğru döndü.

"Bay Gurn, bize bir açıklama yapacak mısınız?" diye sordu. "Jüri bunu dikkate alacaktır..."

Gurn doğruldu.

"Bu polisin biraz önce uydurduklarından hiçbir şey anlamadım!" dedi, şaşırmış gibi yaparak.

Başkan Juve'ye doğru döndü.

"Ek bir soruşturma yapılmasını öneriyor musunuz?"

"Evet sayın başkan."

"Sayın avukat, az önce söylenenlerle ilgili olarak söz almak istiyor musunuz?" diye sordu hâkim avukata.

"Hiçbir şekilde," diye yanıtladı avukat. "Tanığın iddiaları fazlasıyla mesnetsiz şeyler..."

"Tamam. Mahkeme bunu mütalâa edecek."

Mahkeme üyeleri başkanın etrafına toplandılar. Kısa süren bir tartışmadan sonra, yerlerine döndüler. D'Astorg bildirdi:

"Mahkeme tanık Juve'nin ifadesinin sadece varsayımlara dayandığını dikkate alarak, ek soruşturma için gerek olmadığına karar vermiştir."

Başkan hemen o anda savcıya döndü ve:

"Sayın savcı, iddianameniz için söz sizin."

O zaman mahkeme üyesi, Gurn'un Lord Beltham'ı çekiç darbeleriyle öldürerek sergilediği canavarlık hakkında sonu gelmez ve haşin bir konuşmaya başladı... Ama onun uzun suçlaması, polis tarafından değinilmiş olan yeni konuların etkisini arttıracak bir işlev görmedi.

Aynı şekilde, Barberoux sanığı savunmak için söz aldığında, Juve tarafından ortaya konan suçlamalardan hiçbirini dikkate almadı.

Müfettişin dahiyane teorileri o kadar eşsiz, o kadar şaşırtıcıydı ki, kimse onları kabul etmiyordu.

Suçlama ve savunma iddianamelerinin yarattığı heyecan, Gurn'un başkana söylediği şu cümleyle sonlanırken doruğa çıkmıştı: 'Savunmama ekleyecek başka hiçbir şeyim yok.'

Mahkeme başkanı jürinin son kararı vermesi için duruşmaya ara verdi.

Muhafızlar sanığı bitişikteki odaya götürürlerken, ek bir soruşturma talebinin reddedilmesini en ufak bir şaşkınlık göstermeden dinlemiş olan Juve, basın sıralarına yaklaştı. Bakışlarını ondan ayırmayan, rengi atmış genç gazeteciyi tanımıştı.

"Gel, Fandor!" dedi gence. "Şöyle bir gezinti yapmak için on beş dakikamız var..."

Avluda buluştuklarında, Juve samimi bir şekilde onun omzunu sıvazlayarak sordu:

"Ee, genç adam! Tüm bu olanlara ne diyorsun?"

Jerome Fandor'ın kafası karışmış gibi görünüyordu.

"Babamı, yani Etienne Rambert'i Gurn olmakla mı suçluyorsunuz? Bence düş görüyorsunuz!"

"İyi ama, hâlâ olan bitenin farkında değil misin? Ben babanı suçlamadım, ya da gerçek babanı diyelim," diye homurdandı Juve. "Ben babanın yerine geçen kişiyi suçluyorum! Haydi, düşün biraz... Eğer iddia ettiğim şey doğruysa, yani eğer Langrune Markizi'ni öldüren Etienne Rambert maskesi altındaki Gurn'sa ve Gurn da otuz beş yaşında olduğuna göre, Gurn'un babanın yerine geçtiğine hiç şüphe yok! Çok basit, onun yerine geçmiş!"

"Peki benim gerçek babam nerede?" diye sordu Fandor.

"Haydi!" dedi polis. "Bunu bilmiyorum!.. Bunu bir gün araştırmamız gerekecek. Tahmin edebileceğin gibi, bu davalar kapanmadılar, bu sadece bir başlangıçtı..."

"Bununla birlikte, mahkeme ek bir soruşturma yapılmasını reddetti..." dedi Fandor.

"Evet bunu bekliyordum!" diye yanıtladı Juve. "Çünkü, hâlâ elimde yeteri kadar kanıt yok... Ayrıca, söylemem gereken en ilginç şey konusunda da susmak zorunda kaldım..."

"Neydi o?"

"Bu çok açık, sen ölü değilsin Charles Rambert..."

"Bu doğru! Bunu neden gizlediniz?"

"Ah, bunu sakladım dostum, çünkü ben zengin değilim ve bu yüzden korumam gereken bir işim var..." diye yanıtladı Juve iç çekerek. "Eğer ölü sanıldığı bunca zamandır Charles Rambert'in varlığından haberdar olup art arda Jeanne ve Paul kılığına girdiğini bildiğimi söyleseydim beni kesinlikle sokağa atarlardı... Bu arada seni enselemeleri de olmayacak şey değildi... Bunun da böyle olmasını istemezdim doğrusu!"

Jüri başkanı etkileyici bir sessizliğin ortasında ayağa kalktı. Çok solgundu, ama kendine hâkim bir tonlamayla ve kesin cümlelerle jürinin tavrını bildirdi:

"Tanrı'nın ve insanların önünde; onurum ve vicdanımla; oy çoğunluyla, sorulacak bütün sorulara jürinin cevabı 'evet'tir..."

Sonra tekrar yerine oturdu.

Hafifletici sebeplere atıfta bulunmamıştı!

Ölümle ilgili hükmü bildiren cümleler, mahkeme salonunun sessizliğinde bir cenaze çanı gibi çınlamıştı.

Yardımcıların tümünün yüzü soldu. Mahkeme kararının hemen hemen birkaç saniye süreceği kesindi.

Aslında, hükmün okunmasından sonra danışma odasına girmek için yerlerini terk etmiş olan mahkeme üyeleri görevlerinin başına dönmekte gecikmediler.

"Muhafızlar! Sanığı getirin," diye emretti başkan.

İki belediye muhafızı sefil adama nezaret ederek içeri girdi.

"İnfazın uygulanması konusunda söyleyecek bir şeyiniz var mı?" diye tekrar sordu başkan.

"Hiçbir şey yok!" diye yanıtladı Gurn.

Başkan cümleleri atlayarak, hızla hükmü okudu.

"Sanık Gurn idam cezasına çarptırılmıştır..."

Hükmü okumayı bitirdikten hemen sonra, çabucak emir vedi:

"Muhafızlar, hükümlüyü götürün!"

XXX

AKTÖRÜN SOYUNMA ODASI

"... Evet sayın barones, Valgrand içeri girmeyi herkese yasakladı... Ama düşünün, bugün gösteri gecesi, birçok insanla ilgilenmesi gerekli."

Valgrand'ın yaşlı oda hizmetçisi Charlot, çok sayıdaki hevesli insanı artistin soyunma odasına girmekten alıkoyarken, bir yandan ne yapılması gerektiğini kendi kendine soruyordu. Bir süre sonra onların yavaş yavaş mekânı işgal etmelerine izin verdi.

Aslında patronunun ziyaretçileri ve yakın dostlarının kalitesi onu hayran bırakıyordu. Belki bu yüzden kuralı biraz esnetebilirdi... Charlot bir yandan içeri girmelerine izin verirken, onlardan özür diliyordu.

"Talimat sizin için geçerli değil barones ama... Bu beyefendiler ve hanımlar için de geçerli değil..."

Sonra prensip fikrine geri döndü.

"Valgrand çok yorucu bir rol oynuyor," diye mırıldanıyordu kollarını havaya kaldırarak.

"Sevgili dostum!" diye seslendi Vibray Baronesi, sonunda soyunma odasına girmeyi başarmıştı ve zorlu bir mevziyi ele geçirdikten sonra zaferini kutlayan bir general edasıyla gülümsüyordu. "Elinizi sıkmadan tiyatrodan ayrılmak istemiyorduk."

Monokl takmış uzun boylu bir genç, heyecanla konuştu:

"Harikaydınız!"

"Bu doğru, öyle değil mi sayın kont?" diye onayladı Charlot.

"Geldiğimizi bildirin," dedi Kont Baral hizmetliye.

Ancak, Charlot bir süre tereddüt ettikten sonra lafı ağzın-

da evirip çevirerek açıklamaya başladı:

"Şey o burada değil... Nasıl? Bilmiyor muydunuz? Ne büyük onur düşünsenize: Gösteri bittikten sonra. Eğitim Bakanı onu tebrik etmek için çağırdı. Bu Valgrand'ın başına ikinci kez geliyor..."

"Bakan şu anda onunla birlikte mi?" diye sordu Kontes Marcelinne de Barral yüzünü komik bir şekilde buruşturarak.

"Evet sayın kontes," diye yanıtladı Chariot gerçekten coşku duyarak "Bakanın ta kendisiyle."

Ama Kontes duvarı süsleyen fotoğraflarla hipnotize olmuş gibiydi. 'Hayran olunası Valgrand'a, iyi bir dost...' diye okudu.

"Gelin bakın barones," diye davet etti onu Vibray Baronesi'ne dönerek. "Bu Sarah Bernhardt'ın imzası... Ve bu da... Oh!"

Barones yanına geldi.

"Nedir o?"

Okuduktan sonra gülmeye başladı.

'"Bir öpücük, aşkım benim..."'

Albay Coronel'in karısı ithafları sıralamaya devam etti.

"Ya buna ne dersiniz! 'Buenos Aires'te, New York'ta, Melbourne'de, her yerde dostum Valgrand'ın dehasının kutlandığını duydum...'"

Sonra fotoğraftaki sanatçıyı tanımaya çalıştı.

"Buenos Aires, Melbourne..." diye yineledi albayın karısı. "Kim olabilir bu gezgin?"

"Ancak Comédie Française'ten bir aktör olabilir bu."

"Simone... Simone..." Albay Holbord karısını çağırdı. "Dostumuz De Batarın bana anlattığı şeyi dinle. Tam bir ilginçlik denizi..."

Holbord'un genç karısı ona yaklaştı.

Kont hikâyesini onun için tekrarladı:

"Evet sevgili bayan, siz Kongo'dan döneli çok az zaman oldu ve tüm Paris vakalarından haberdar olamadınız, bu ayrıntıya da dikkat edemediniz, Valgrand bu akşam Gurn'un

gerçek görüntüsünü ve Lord Belthan cinayetini yorumladı."

"Gurn?" diye sordu Bayan Holbord, isim ona bir şey ifade etmiyordu.

"Nasıl!" diye haykırdı Vibray Baronesi. "Bilmiyor muydunuz? Ama geçen sezon boyunca Gurn-Beltham olayından başka bir şey konuşulmadı..."

"Ah evet!" diye yanıtladı albayın karısı: "Sanırım bir şeyler okudum, evet. Ama, katil kaçmadı mı?"

"Olan şu ki, aylardır onu arıyorlardı," diye araya girdi Kont Baral. "Adet olduğu üzere polis, artık onu bulmaktan ümidini kesmek üzereydi ki bir gün, daha doğrusu bir gece, bulundu ve tutuklandı... ve biliyor musunuz bu nerede oldu?"

Lafa karışmak isteyen Vibray Baronesi, arkadaşını bilgilendirdi.

"Lady Beltham'ın evinde!.. Evet! Neuilly'deki kendi evinde!"

"Bu imkânsız!" diye haykırdı Simone Holbord. Sonra merhametli bir şekilde ekledi: "Zavallı kadın! Ne büyük şok!"

"Lady Beltham hayran olunası bir kadın, kocasına tapan, cesur, ağırbaşlı ve dindar biri," diyerek düşüncelerini belirtti Baral. "Tamam, buna rağmen hararetle katilin affını talep etti... Kabul edilmemesine rağmen!.."

Soyunma odasındaki diğer sohbetlerle dikkati dağılmış olan Simone Holbord, kaçamak bir şekilde yanıtladı:

"Bu dehşet verici!"

Bir yazı masasının üzerinde içi mektuplarla dolu kocaman bir paket bulmuştu. Gizlice zarflardan birine baktı.

"Ne çok mektup!" diye söylendi. "Ne kadar komik... Hepsi kadınlardan... Valgrand'a gönderilen aşk ilanları olmalı..."

Bu arada albay, soyunma odasının bir köşesinde Kont Baral ile konuşuyordu.

"Bana anlattığınız şey çok ilgimi çekti... Sonra ne olmuş?.."

"Çok basit," diye yanıtladı kont, "bu sefil Gurn, Lady

Beltham'ın evinden çıkarken polis onu tanımış, tutuklamış ve sonra da kodese tıkmış. Dava geçen bahar mahkemede görüldü. Yaklaşık bir buçuk ay oldu. Bütün Paris katıldı. Doğal olarak ben de oradaydım! Bu Gurn bir hayvan... garip bir hayvan, ama tanımlaması zor. Para hakkında yapılan bir tartışmadan; aslında onu soymak için yaptıkları bir tartışmadan sonra onu öldürdürmüş olduğuna yemin etti... Ama biz, en azından ben, yalan söylediğine dair çok kesin bir izlenim edindik..."

"Ama neden bu cinayeti işlesin ki?" diye araya girdi albay.

Kont Baral belirsiz bir hareket yaptı; sonra sesini alçaltarak konuşmaya başladı:

"Bilinmiyor: politika, nihilizm... hatta aşk! Bir olayı, bir rastlantıyı hesaba katmalıyız. Yaralılara ve hastalara bakarak savaşta çok saygıdeğer bir rol oynamış olan Lady Beltham bundan üç yıl önce Transvaal'den dönerken, İngiltere'ye geri dönmekte olan Gurn'la aynı gemide yolculuk ediyordu. Gurn ayrıca savaş alanındaki kahramanca eylemlerinin yarattığı popüleritenin zevkini çıkartıyordu; operasyonların başında gönüllü olarak kayıt yaptırmıştı, astsubay rütbesiyle geri dönüyordu... Madalya kazanmıştı!

"Belki de Gurn ve Lady Betlham orada karşılaştılar ve tanıştılar. Lady Beltham'ın duruşma sırasında sergilediği davranışın, dedikodulara değilse de yorumlara neden olduğu kesin...

"Lady Beltham katilin varlığı karşısında tuhaf zayıflıklar sergiledi, bu zayıflıklar değişik şekillerde yorumlandı. Bazıları kocasının ölümünün neden olduğu acı yüzünden yarı yarıya delirdiğini öne sürdü. Bazıları ise, kendisinin evet deli olduğunu... ama biri için deli olduğunu ima etti... Bu kaba suçlu için! Kendini feda eden biri ya da suç ortağı? Evet! Hatta Lady Beltham'ın Gurn'a gizli bir şeyler teklif ettiğini ileri sürenler de oldu..."

"Haydi! Onun gibi saygıdeğer bir hanımefendi, onun kadar sade, merhametli biri..." diye itiraz etti Albay Holbord.

Kont Baral haififçe elini salladı.

"Bir sürü şey söyleniyor! Kesin olan şu ki," diye ekledi başka bir konuya atlayarak "olay fazlasıyla konuşuldu. Gurn'un idam cezasına çarptırılması çok alkışlandı ve bu alkışların nedeni, hemen sonra *Kan Lekesinde* bir katili canladıracağını bildiği için Gurn'un davasının farklı aşamalarını çok dikkatli bir şekilde izlemiş olan ve bu gece alkışladığımız, dostumuz Valgrand kadar, Parisliydi. Bu adamı ayrıntılı bir şekilde inceledi ve onunla özdeşleşti... Fikir çok iyiydi! Sahneye çıktığında nasıl bir etki bıraktığını fark ettiniz mi?.. Gerçek bir başarı!"

"Evet," diye onayladı Albay. "Bu doğru, tüm salon alkışlarla çınladı. Ben de kendime nedenini soruyordum..."

"Herhangi bir dergide Gurn'un tasvirini bulun ve inceleyin..." diye tavsiye etti Kont Baral. "Bakın, sanırım Valgrand geliyor!"

Koridorun ucunda görünen Valgrand, gelişini yüksek sesle bir opera kantatı söyleyerek ilan ediyordu. Bedenindeki her hareketin koca bir salon izleyiciyi ürperttiği harika aktör, delilik derecesinde neşeli bir karaktere sahipti ve sıklıkla en büyük tatmininin en gerçek dışı farsları oynamak olacağını söyleyerek dalga geçirdi.

Vibray Barones'i Valgrand'a döndü, samimiyetle elini sıkıyordu.

Valgrand soyunma odasına girmeye çalışırken bir yandan da selamı karşıladı. Vibray Baronesi öne çıktı ve seslendi:

"Kendimi tanıtmama izin verin Bay Valgrand."

Sonra merakla aktörü izlemekte olan gençlere işaret etti.

"Kontes Marcelline de Baral... Bayan Holbord," diye mırıldandı.

Valgrand, çok sosyetik bir şekilde eğilerek selamladı.

"Bayanlar baylar... Sizi beklettiğim için beni bağışlayın, ama bakanla görüşüyordum..." dedi aktör.

"Sizi kalpten tebrik ederim," dedi Albay Holbord.

"Bakan çok hoşsohbetti," diye devam etti Valgrand. "Ne kadar cömert!" Sonra Vibray Baronesi'ne dönerek ekledi: "Sevgili dostum, bakan bir sigara sunarak onurlandırdı beni... Bir kutsal emanet!"

"Ah, gösterin onu bize bayım!" dedi oldukça komik bir şekilde Simone Holbord.

Valgrand ona bu zevki bağışladı, sonra oda hizmetlisini çağırdı.

"Charlot... Charlot... Bu sigarayı değerli hediyeler kutusunda sakla..."

Charlot yaklaştı ve üzülerek bildirdi:

"Artık çok dolu, Bay Valgrand..."

"Sizi daha fazla rahatsız etmeyelim sevgili dostum," diye araya girdi Vibray Baronesi. "Çok yorgun olmalısınız."

Valgrand elini alnına koydu.

"Tükenmiş..."

Sonra kafasını kaldırdı ve ziyaretçilerine baktı.

"Sizce nasıldım?"

Bir anda bütün ağızlardan en övgü dolu değerlendirmeler, en pohpohlayıcı sıfatlar dökülmeye başladı.

"Harika! Hayranlık verici! Muhteşem!"

"Hayır. Doğruyu söyleyin bana," diye ısrar etti aktör heyecanla.

Albay Holbord çok samimi bir şekilde ifade etti:

"Sanatınızın zirvesine ulaştınız!"

"Hayır, haydi... Samimi olun," diye ısrar etti aktör. "Bana bunu dostum olarak söyleyin. İyi miydi?"

Coşku dolu Vibray Baronesi herkesin sözünü kesti.

"Olağanüstüydü, size söylüyorum, daha iyisi olamazdı..."

Valgrand'ın hayranları çevresini Sararak onayladılar bunu.

"Gerçekten mi? Böyle mi düşünüyorsunuz?" diye sordu aktör tekrar. Övgülerin samimiyetinden emin olduktan sonra da, "Bu role o kadar çalıştım ki!.. Son rötuşlara kadar... İnanın bana, provalara başladığımızda, Charlot söylesin size, eser ortada bile değildi," diye açıklamaya girişti.

"Ortada değildi!" diye yineledi Charlot yankısını yapıyormuş gibi.

"Ortada değildi, hatta benim rolüm de belirsizdi..." diye devam etti Valgrand. "O zaman yazar görevini de üstlendim ve ona dedimki: 'Franz dostum, gerekli olan bu... Avukatın uzun konuşması mı? Bu gereksiz! O konuşurken ben ne yapacağım?.. Savunmanın konuşmasını ben yapacağım... kendi savunmamı... ve böylece daha da etkileyici olacak!' Ya hapishane sahnesi? Oraya içeri bir papaz gönderdiklerini düşünün... Bunu Franz'a söyledim: 'Papazı kaldırın, dostum. O dua ederken ben ne diyeceğim? Hiçbir şey. Bu çok kolay!.. Onun yerine ben dua ederim! Kendi adım ben dua ederim... İşte hepsi bu'. Sonuç olarak, kendimi övmek için söylemiyorum ama, her şeyi ben yaptım... Ve başarılı oldu, değil mi?"

"Bir zafer!" diyerek ona katıldı Simone Holbord.

"En büyüklerden biri!" diye onayladı Vibray Baronesi.

Ama kendini aynada çok memnun bir şekilde izlemekte olan Valgrand, onun sözünü kesti:

"Ya yüzüm nasıldı Albay? Yüzümün hikâyesini biliyor musunuz?"

"Şey..." diye mırıldandı öteki kuşkulu bir şekilde.

Valgrand onu durdurdu.

"Doğal olarak! Görünüşe göre tiyatroda bundan başka bir şey konuşulmuyor... Gurn'a oldukça benzediğimi düşünmüyor musunuz? Ne dersiniz?" Sonra Kont Baral'a dönerek: "Siz dava sırasında onu yakından görme fırsatını buldunuz mu?.."

"Hayranlık verici!" diye onayladı genç adam.

"Hayır, samimi olun," diye ısrar etti Valgrand ve ekledi: "Her şeye rağmen, bu benim için kolay bir şeydi. Onunla boyumuz, tipimiz, gölgemiz bile aynı..."

"Gerçekten büyük bir benzerlik var gibi görünüyor..." diyerek onayladı Albay.

Valgrand daha değerli övgüler bekliyordu.

"Samimi olun!" dedi.

Kont Baral doğruladı:

"Benzerlik inanılmaz!"

Koltukları kabarmış olan aktör devam etti:

"Şey, sizler övgü beklemediğimi biliyorsunuz," otomatik bir hareketle yüzündeki makyajı ovaladı, bu aklına yeni bir şey getirdi:

"Ya sakalım! Bu gerçek! Özel olarak bıraktım biliyor msunuz?"

"Ah! Bu çok etkileyici!" diyerek gülümsedi Marcelline de Baral.

Vibray Baronesi bir talepte bulunmaya cesaret etti:

"Söyleyin Valgrand, bana... bir numune... verebilir misiniz, bir madalyon için?"

Şaşırmış olan Bay Valgrand, bir süre yanıt vermedi; sonra, kendini toparladı ve çok üzüntülü bir edayla özür diledi:

"Ah! Henüz değil sevgili bayan, çok üzgünüm, ama bir süre sonra... Bakın! Yüz numaranın tasviri."

"Ah, bu da hoşuma giderdi!" dedi Simone Holbord.

"Sizi listeye alacağım, bayan," diye yanıtladı Valgrand çok ağırbaşlı bir şekilde.

Bu arada Kont Baral endişeli bir şekilde saatine baktı.

"Dostlar... dostlar... çok geç oldu... büyük sanatçımızın uyuması gerekiyor."

Koridorun girişinde, soyunma odasının kapısında hâlâ canlı ve hoş bir sohbet yapılmaktaydı. El sıkışıldı, en samimi dostluk ifadeleriyle ve en coşkulu övgülerle vedalaşıldı.

Sonra hayranlar oradan ayrıldılar.

Sonunda yalnız kalmış olan Valgrand, soyunma odasına geri döndü, kapıyı kilitledi ve makyaj masasının önüne yerleştirilmiş olan rahat koltuğa doğru gitti ve kendini bıraktı.

XXXI

AŞK DOLU BİR BULUŞMA

"Hay aksi şeytan!" diye bağırdı Valgrand bir süre sonra. Gerinerek sokak kıyafetini hazırlamakta olan yardımcısına bir göz attı. "Hay şeytan, Charlot! İnsan ne kadar bitkin olursa olsun, inci kadar zarif, hoş kadınların görüntüleri bir ölüyü bile diriltebilir."

Omuzlarını silken Charlot homurdandı:

"Hiç ciddi konuşmayacak mısınız Bay Valgrand?"

"Hayır Charlot!" diye itiraz etti sanatçı. "Asla ciddi bir adam olmayacağımı umuyorum! Görüyorsun ya dostum, kadınlardan asla yorulmuyor olmamın altında yatan bir neden varsa, onların gözyaşı vadimizi aydınlatmaya gelen bu kıyas götürmez gökkuşağı olmalarıdır..."

"Bu gece çok şair ruhlusunuz Bay Valgrand!"

"Görüyorsun ya, âşığım!" diye devam etti sanatçı. "Hepsine âşığım ve aslında hiçbirine âşık değilim. Çünkü ben aşka âşığım! Ah aşk!"

Ünlü aktör bu değerlendirmesinin çok şey ifade ettiğini belirten tumturaklı bir hareket yaptı, sonra bir anda...

"Haydi," diye emretti. "Giyinmeme yardım et."

Charlot bir mektup paketiyle yaklaştı.

"Mektupları okuyacak mısınız?" diye sordu.

"Bana ver," diye yanıtladı.

Sonra zarfları birbir inceledi.

"Eflatun renkli mürekkep, baş harfleri, taçlar..." dedi eğlenerek.

Bir mektup aldı ve açmaya koyuldu.

"Dinle Charlot, bahse girerim ki bu bir aşk ilanı," dedi sanatçı, neşesi çok yerindeydi.

"Haydi, zaten size sadece aşk ilanları ve faturalar gönderiyorlar!" diye homurdandı yardımcı somurtuk bir ifadeyle.

"Tamam." diye ısrar etti Valgrand, "ne diyorsun?"

"Eğer istiyorsanız, bence bu bir fatura," diyerek katıldı oyuna Charlot "... siz kazanın diye."

"O halde tamamdır!" diye keyifle onayladı Valgrand. "Dinle," trajik bir tonlamayla okumaya başladı: "'Hayranlık verici sanatçı, henüz açmış çiçek...' Duyuyor musun Charlot?"

"Bu ilk değil ki..." diyerek hayranlıkla kabullendi Charlot.

"Ne de son," diye ekledi Valgrand, mektupları açmaya devam ediyordu. "İşte burada! Fotoğraf eklenmiş... Eğer alıcı beğenmezse geri gönderilmesi rica ediliyor... Ah!"

Valgrand kana kana gülmek için kendini geriye attı.

"Takma yakayı uzat bana Charlot! Vay canına," diye bağırdı diğer mektubu görünce: "bu eflatun renkli zarfın içinde benim ölümcül güzelliğime bir aşk ilanı olduğuna bahse girerim."

"Tabii ki Bay Valgrand!"

"Yine kazandım... Oh, oh! Bu talepkâr bir mektup! 'İhtiyatlı ve sadık olmayı vaat ederseniz üzülmezsiniz...'" diye okudu yüksek sesle. "Onu bir defa olsun üzdük mü acaba?" diye devam etti aktör acılı bir tonlamayla. "Vaatler yerine getirilmediği zaman bile söz konusu olmaz bu!"

"Aşk vaadi!" diye mırıldandı Charlot.

"Sarhoş vaadi!" diye tamamladı Valgrand. "Bu arada, bana bir içki ver, susuzluktan ölüyorum..."

"Bir viski sodaya ne dersiniz?" diye önerdi yardımcı.

Sanatçı koltuğundan kalktı ve üzerinde Charlot'nun ikisini de eşit olarak hazırlamış olduğu iki bardağın bulunduğu küçük masaya yaklaştı.

"Şimdi sen de benimle kadeh kaldıracaksın benim iyi, sadık ve ayrılmaz Charlot'um!" diye bağırdı sanatçı.

"Ah Bay Valgrand!" diye katıldı oda himetçisi çok duygulanmış bir şekilde. "Siz olağanüstü bir insansınız!" Teatral bir

hareketle bardağını kaldırdı. "Başarılara!"

"Ah tabii," diye yanıtladı Valgrand bir süre sessiz kaldıktan sonra, "bu gece iyi miydim sence?"

"Yeterince..."

"Gerçekten mi?"

"Ara verildiğinde Bayan Bienvenu'nün oda hizmetçisine tam da bunu söylüyordum..." diye ısrar etti Charlot. "Valgrand'ın pabucunun tabanı dahi olabilecek tek bir sanatçı yok!"

"Samimiyet Charlot!.. Samimiyet!.."

Charlot yemin eder gibi elini havaya kaldırdı.

"Zavallı ve rahmetli annemin üstüne yemin ederim Bay Valgrand, bunu siz de biliyorsunuz..."

İki adam bir anda konuşmayı kestiler. Biri hafifçe kapıyı çalıyordu.

Sanatçının yüzü karardı. Kendisini rahatsız eden başka bir münasebetsiz miydi kapıyı çalan?

"Bak bakalım," diye emretti Charlot'a, her şeye rağmen merak etmişti.

Yardımcısı yarı aralık kapıdan onları rahatsız etmeye gelen kişiye sitem ediyordu.

"Yine de böyle, bir mektup için bu şekilde ısrar etmek... Ne? Acil olduğunu mu söylediler? İyi, zaten her zaman aceleleri vardır..."

Charlot canı sıkkın bir şekilde kapıyı kapattı ve Valgrand'ın yanına dönünce ona bir zarf uzattı.

"Bir hanımefendi bu mektubu size getirdi," dedi.

"Hm! Sıkıca kapalı bir zarf!" dedi Valgrand. "Söyle, bahse giriyor muyuz?" dedi, sesindeki çocukça tonu kaybetmeden.

"Kapalı zarf," diye işaret etti Charlot. O halde, bence bu bir aşk ilanı. Yine kazanmanızı istediğim için! Bunun bir yardım dileği olduğunu düşüneceğim."

Valgrand önce aldırmaksızın sonra dikkatle okudu mektubu. Şaşkınlık nidaları arasında önce tekrar imzaya bakmış,

sonra başa dönmüştü.

"Vay vay!.. Vay canına!.. Hay aksi şeytan! Şunu dinle dostum: 'Bu gece *Kan Lekesi'nde* katil rolünü oynamak için Gurn'un, yani Lord Beltham'ın katilinin görünümüne, yüz hatlarına varıncaya kadar büründüğünüzü biliriyorum. Hatta, bu konuda neredeyse onunla karıştırılabilecek kadar iyiydiniz... Sizi aynı şekilde giyinmiş olarak, sabaha karşı ikide, Messier Sokağı 22 numarada bekliyorum... Aynı kılığa hürünün ve gelin. Sizi seviyorum...'"

"Vay canına!" dedi Valgrand.

"İmza var mı?" diye sordu yardımcısı.

"Var..." Valgrand bir anda durdu. "Ama bunun kim olduğunu dostum, sen öğrenemeyeceksin..." Sonra aktör ekledi: "Bir not var: 'Bu sırrı saklayın. Bu mektubu okuduğunuz anda yakın...' diye yazmış."

"Anlaşıldı!" diye mırıldandı Charlot.

"Tamamdır," dedi Valgrand ironik bir gülümsemeyle, bir yandan da mektubu yok etmek yerine onu özenle cüzdanına koyarak. "Evet şimdi!" diye sordu aktör Charlot'ya. "Ne düşünüyorsun?"

"Ben mi? Giysinizi, çıkarmanıza yardım etmeye devam ediyorum," diye yanıtladı sadık hizmetçi.

"Seni budala!" diye payladı Valgrand gülerek. "Anlamadın mı?., bana hemen sanık elbisemi ve koyu renk kravatımı ver..."

"Ama ne oluyor şimdi size?" diye sordu Charlot endişeli bir şekilde. "Gitmeyeceksiniz... sanırım."

"Hayır gideceğim!" diye yanıtladı Valgrand. "Tereddüt eder miyim? Tüm aşk kariyerimde böylesine garip bir durumla hiç karşılaşmadım, biliyor musun? Charlot, deneyimime güven. Bu gibi şeyler uydurulmazlar. Ayrıca, onu tanıyorum... Bana onu birçok kez tanıştırdırdılar. Tam da duruşmaya katıldığım sıralarda... ve vay canına, ne kadın..."

"Pöh!" diye mırıldandı yardımcı.

"İnan bana, o dünyadaki en çekici kadın... onun olağanüs-

tü güzelliği, aşırı derecede farklı oluşu..." diye devam etti Valgrand coşkuyla. "Öylesine baştan çıkartıcı ki..."

"Bir kaçık!" diyerek araya girdi Charlot.

"Âşık bir kadın!" diye yanıtladı sanatçı.

"Bir liseli gibi kendini kaptırdığını düşünüyorum."

"Güzel, tam bana göre bir kadın! Bak, yorgunluktan ölüyordum, şimdiyse yenilenmiş olarak karşındayım. Acele et, kafasız... ya şapkam? Geç oluyor. Söyle, nerede?"

"Ne?" diye sordu Charlot şaşırarak.

"Ne!" diye yineledi sabırsızlanan Valgrand. "Şu sokak... Messier... Planda ara onu. Buhar banyom nerede..."

Charlot harfleri alfabetik sıraya göre okuyarak şehir planının sayfalarını hızla çevirirken, gittikçe daha fazla heyecanlanan Valgrand odanın içinde gidip geliyordu.

"J... K... L... M... Ma... Me... Bay Valgrand!" diye bağırdı şaşkına dönmüş bir halde.

"Ne var?" diye sordu aktör.

"Bay Valgrand... bu sokak, bu sokak..." diye geveledi yardımcı, "hapishane sokağı!"

"Bir hapishane beni neden ilgilendirsin ki?"

Endişesi gittikçe daha da artan Charlot devam etti:

"Sante Hapishanesi'nin sokağı bu!.. İdam cezasına çarptırılmış olanların bulunduğu hapishaneden bahsediyorum... Gurn'un bulunduğu hapishaneden!"

"Ha! Demek hapishanede bir randevum var?" diye sordu Valgrand, neşeli bir şekilde şapkasını takarak.

"Tam olarak değil... ama yakınında... karşısında!"

"Hapishanenin karşısında mı?" diye bağırdı Valgrand aynı neşeyle. "Dinle Charlot, dostum, unutulmaz bir gece geçirecekmişim gibi bir his var içimde..."

"Ben öyle düşünmüyorum!" dedi yardımcı.

"Fark etmez," diye devam etti sanatçı. "Bugünlerde saygın hanımların kötü niyetli olduklarını mı düşünüyorsun?" Charlot'nun sorgulayan bakışlarını görünce, açıkladı: "Bu mekânın buluşma yeri olarak seçilmesi, beni Gurn'un elbise-

siyle görmek istemesi... incelik göstergesi... neredeyse özel bir sadizm olduğunu söylebilirim... Düşün bunu... Anlamıyor musun, o ve ben, Gurn'un benzeri, katil Gurn'un! Gerçek Gurn bizden sadece birkaç metre uzakta hücresinde... Çabuk, hemen paltomu ver! Bastonum!"

Charlot emri uygulamakta tereddüt ediyordu.

"Bay Valgrand dinleyin, bu saçma bir şey... Sizin gibi bir adam!" Var gücüyle onu ikna etmeye çalıştı.

"Benim gibi bir adam!" diye bağırdı Valgrand, büyük bir coşkuyla. "Benim gibi bir adam, böyle bir randevu yüzünden aklını kaybediyor, evet bu çok özel!"

Patronunun ani kararı yüzünden şaşkına dönmüş olan Charlot, hâlâ onu durdurmaya çalışıyor ve ciddi davranmadığı için ona sitem ediyordu.

"Bunu umuyorum! Asla ciddi bir adam olmayacağım!.." dedi Valgrand oradan uzaklaşırken. "Görüşürüz."

Soyunma odasında yalnız kalan Charlot bu tip aşırılıklara alışkındı, çünkü Valgrand kesinlikle en coşkulu kadın düşkünlerinden biriydi, düşünülebileceklerin en cüretkârıydı, homurdandı:

"Ne yazık! Bu kadar büyük bir sanatçı! Kadınlar onu bir ahmağa çevirecek. Eldivenlerini ve mendilini bile almadığı düşünülürse..."

Kapının çalışı onu düşüncelerinden sıyırdı.

"Sen misin Jean? Gir!"

"Işığı kapatabilir miyim?" diye sordu yeni gelen. "Bay Valgrand gitti mi?"

"Evet," dedi Charlot dalgın bir şekilde. "Gitti!"

"Güzel bir gece..." diye söze başladı kapıcı.

"Güzel bir gece!" diye yanıtladı yardımcı, endişeyle.

Jean konuşmayı uzatmak için ısrar etti.

"**LA** *Capitale'nin* son baskısını okudun mu?.. Ayın on birine ait olanı? Bizden bahsediyor!"

"Öyle mi?"

"Gazeteciler zaman kaybetmiyorlar, Amerikan tarzı çalışıyorlar..." diye yorumladı Jean. "Büyük bir başarı, bunu redaktör söyledi."

"Güzel, göster onu bana," dedi yardımcı. Gazeteyi okurken, onayladı: "Evet, bu doğru... eser, Valgrand'ın en önemli zaferi..." Sonra kapıcıyı bilgilendirmekten memnun bir şekilde ona: "Kısa süre önce eğitim bakanının onu tebrik ettiğini biliyor muydun?" diye sordu.

"Elbetteki biliyorum," diyerek onun sözünü kesti Jean gücenerek. "Evinde ne olduğunu bilmemek tiyatronun kapıcısı için bir utanç olurdu..."

Charlot okumaya devam etti.

"Bu pasaj çok doğru, dinle. 'Valgrand bir canavarı sempatik gösterek bir kahramanlık sergiledi...'"

Oda hizmetçisi okuduğu şeyden dolayı fazlasıyla heyecanlandı ve bir anda durdu.

"Aman Tanrım! Bu imkânsız!"

"Ne oluyor?" diye sordu Jean. "Bir eleştiri mi?"

Charlo sesi titreyerek gazetedeki bir köşe yazısını gösterdi.

"Oku Jean, oku..."

Kapıcı, yardımcının omzunun üzerinden işaret edilen paragrafı okudu.

"İyi, yani? Yine Gurn olayı..."

"Evet, infaz ayın 18'i sabahında gerçekleştirilecek. Ama... bu sabah..." dedi Charlot irkilerek. "Kısa bir süre sonra..."

Kapıcı oda hizmetçisinin renginin aşırı derecede solduğunu gördü.

"Charlot, iyi misin?"

Charlot kendini toparlamaya çalıştı.

"Evet! Evet, bir şey yok!" dedi. "yorgunluktan... Işıkları kapatabilirsin Jean. Beş dakika içinde tiyatrodan çıkmış olacağım..."

"Tamam, yerinde olsam hemem yatardım, çıkarken kapıyı kapat," diye tavsiye etti Jean gitmeden önce.

"Anlaşıldı, anlaşıldı," dedi yardımcı.

Tekrar yalnız kalan Charlot, bir koltuğun koluna oturdu.

"Ne macera!" diye mırıldandı. "Valgrand gerçekten de havai biri... Bir gün başına bir şey gelecek... Bu geceki hikâye hiç hoşuma gitmedi... Gitmesine ne gerek vardı? Bu kadın ne istiyor? Ben sadece yaşlı bir köpeğim, ama bir şeyin kokusunu aldığımı biliyorum.. Bu gizemli konu hakkında çok şey anlatıldı. Bu çok garip ve karmaşık..."

Charlot bir süre düşüncelere daldı. **Sonra** dişlerinin arasından mırıldandı.

"Cesaret edebilseydim oraya giderdim.. Ah lanet olsun! Buna çok kızacaktır. Ama ya ona kötü bir oyun hazırlanmışsa? Sahte bir mektup? Ya da şantaj?.."

Yaşlı yardımcı odada, uyumsuz ve düzensiz, açık adımlarla yürüyordu.

"Ah, Tanrım, Tanrım," diye yineledi ellerini kafasına götürerek. "Haydi, sakin ol... ne aptallık!.. Ama bu randevu... o sokakta... ve yalnız... Tam da kısa bir süre içinde Gurn'u giyotine götüreceklerken!"

Hızla ceketini giydi ve şapkasını taktı, patronunun şık soyunma odasının bütün ışıklarını kapattı.

"Üzgünüm ama oraya gideceğim! Şüpheli bir şey fark edersem ya da yarım saat içinde Valgrand'ın evden çıktığını görmezsem... Tamam!"

Charlot anahtarı son kez çevirerek odanın kapısını kilitledi.

"Kararım kesin, oraya gidiyorum..." diye onayladı kendini. "Bu beni rahatlatacak!"

XXXII

KORKUNÇ İHANET

Gecenin sessizliğinin ortasında, aşırı heyecanının esiri olan Lady Beltham, hiçbir yerde rahat bulamadan ve buna rağmen her attığı adımın ardından tekrar yürümeye başlamadan önce durup dinleyerek, endişeli ve gergin bir şekilde yürüyordu.

Yüzü normalden daha solgun olan soylu hanımefendinin gözlerinde garip bir parıltı vardı, elini yerinden fırlayacakmışçasına bir güçle atan kalbine götürüyordu ikide bir.

"Gelmeyecek. Ne olacak o zaman?" diye mırıldandı büyük bir endişeyle ellerini ovuşturarak. Sonra bir an heyecanla titredi; "Bir şey duydum! Evet! Bu o!"

Lady Beltham içinde bulunduğu odada ayakucunda yürüdü, sonuna kadar gitti ve kapıyı açtı; bir süre dışarıyı dinledi ve geri döndü.

"Hayır! Hiçbir şey yok!"

Messier Sokağı'nın 22 numarası tek katlı, küçük ve harap bir evdi, haftalardır boştu. Sahibi Paris'e çok nadir gelen, bütün rüzgârlara açık, nemli ve pis, yaşanılır hale gelmesi için baştan aşağı yenilenmesi gereken bu sefil evi kiralamakla her seferinde daha da zorlanan taşralı bir bağcıydı.

Bununla birlikte, yaklaşık bir ay önce Messier Sokağı 22 numaranın sahibi kendisine sadece Durand soyadıyla imzalanmış bir kira kontratı gönderildiğinde çok şaşırmıştı ve mektubun içinde, bir yıllık kira miktarı olan üç yüzlük frank bulunca şaşkınlığı daha da artmıştı. Bu avanta dolayısıyla çok memnun olmuş, başlangıçta niyetli olduğu gibi bu bekçi kulübesini elden geçirmediği için kendini tebrik ederek, bir kiracısı olduğu ve daha da iyisi ev bir yıllığına kiralandığı için

artık boş bir çabaydı bu, aceleyle Durand'a kontratı göndermişti.

Belirtilen adrese anahtarı göndermiş ve artık başka bir şeyle ilgilenmemişti.

Lady Beltham 18 ekim gecesi tek katlı evin, kumaşının havı kaçmış bir kanepe, benzer durumdaki bir koltuk, enea* ağacından yapılmış sandalyeler ve tahtası ağarmış bir masayla sefil bir biçimde döşenmiş eğri tavanlı asıl odasına yerleşmişti. Soylu hanım bu odada kaygı dolu bir bekleyiş içindeydi...

Masanın üzerinde ispirto ocağı sayesinde sıcak tutulan bir çaydanlık görülüyordu; ayrıca fincanlar ve kurabiyeler de vardı. Buğulu bir lamba içerinin sefilliğini yarım yamalak aydınlatıyordu.

Tekrar odanın ortasına geri dönmüş olan Lady Beltham, defalarca kapının merdivene bakan kısmına dönüp baktı. Küçük karanlık odanın kapısını açtı, sanki odada saklanan birine yönelttiği el hareketleri ile eşlik ettiği bir bir aşk şarkısı mırıldandı, sonra yalnız başına geri döndü ve kendini kanepenin üzerine bıraktı.

Lady Beltham ellerini kafasına götürdü ve şiddetle atmakta olan şakaklarına bastırdı. Düşüncelerini toparlamak ister gibi bir hali vardı, ama aynı yerde sabit kalmaya dayanamadığı için, ayağa kalktı ve yüksek sesle konuşarak yürümeye başladı.

"Kimse gelmedi hâlâ! Hayatımın on yılını... Aman Tanrım! Aman Tanrım! Belki de daha şimdiden her şey bitti. Ne korkunç bir çılgınlık gecesi bu! Gözyaşlarının gecesi!.."

Lord Betham'ın dul eşi etrafına bakınarak, kaygılı bakışlarla devam etti:

***Enea: Arapça kökenli bir kelime (an-na'ya). Bataklık alanlarda yetişen, boyu iki metreye ulaşabilen, budaksız, silindirik dalları ve dipleri zehirli kılıç şeklinde yaprakları bulunan, iri ve tüylü çiçeklerinin alt ortası dişi ve üst ortası eril olan bir bitkidir. Yaprakları tekerlek, sandalye vb. eşyaların yapımında kullanılır (ç.n.).**

"Ve böylesine uğursuz bir yerde!"

Zaten zayıf bir şekilde aydınlatılmış olan fakir salondaki ışık azalıyordu. Lady Beltham masaya yaklaştı, lambaya baktı ve fitili biraz yukarı kaldırdı, ama sonra bir anda durdu.

"Bir ses duydum!" dedi parmağını dudaklarına götürerek. "O olabilir mi?"

Lady Beltham sinirleri iyice gerilmiş bir şekilde kapıya koştu.

Kararsız adım sesleri oraya yaklaşıyordu.

"Bir erkeğin adımları!" diye mırıldandı Lady Beltham.

Gerçekten de, merdivenden yavaş yavaş birinin çıktığı ve bir ara tökezlediği duyuldu. Hemen sonra ses daha da netleşti.

Hiç şüphe yoktu.

Lady Beltham çabucak geri çekildi, kanepeye gitti ve sırtını girişe vererek uzandı. Yüzünü ellerinin arasına saklayarak geveledi:

"Valgrand!"

Gösteriden sonra aldığı gizemli davete gitmeye karar vermiş olan sanatçı, tiyatrodan çıktıktan sonra Lüksemburg Bahçesi'ne kadar arabayla gitmişti. Oradan da sakin bir şekilde yürüyerek devam etmişti.

Maceralar Valgrand'ı kendilerine çekiyorlardı. Aşk mücadelerinden her zaman zaferle çıkmıştı; dolayısıyla artık biraz sıkılmış olduğundan, yenilikçi bir formül ya da tasarlanmamış bir hareketle kaşı karşıya olduğunu düşünerek fazlasıyla tatmin olduğunu hissediyordu.

Kendisini bu kış gecesinde dünyadan uzaktaki o kayıp sokağa, kısa süre önce çok inandırıcı bir şekilde canlandırmış olduğu trajik kişinin kıyafetiyle davet etmiş olan bu kadın, sıradan bir kadın olamazdı. Ayrıca, kendisinden bunu isteyen kişi azımsanacak biri değildi, bu aşk randevusuna Gurn kılığına girerek gelmesini istcyen kişi herhangi bir kadın değil, tam da katilin kendisine en büyük korkuyu vermesi gereken biricik kadındı: kurbanın dul eşi Lady Beltham.

"Dayak yemekten hoşlanan kadınlar vardır. Bazıları da korkutulmaktan hoşlanırlar," diye düşündü Valgrand. "Bakalım, ne olduğunu göreceğiz."

Valgrand odaya yavaş yavaş, iyi bir komedyen gibi yaratacağı etkiyi hesaplayarak girdi. Paltosunu ve şapkasını teatral bir hareketle koltuğun üzerine bıraktı, birkaç adım attı ve yüzü ellerinin arasında hareketsiz duran Lady Beltham'a yaklaştı.

"Benim!" dedi ciddi bir sesle .

Lady Beltham şaşırmış gibi, boğuk ve daha da gizlemek istermiş gibi göründüğü yüzünü göstermeden bir 'Ah!' sesi çıkardı.

'Vay canına! Gerçekten şaşırmış gibi görünüyor, ona ne diyebilirim? Göreceğiz...' diye düşündü Valgrand.

Ancak Lady Beltham insanüstü bir güç harcıyor izlenimi vererek, doğruldu.

"Teşekkür ederim," diye geveledi. "Geldiğiniz için teşekkür ederim!"

Valgrand belirsiz bir hareket yaptı.

"Aslında hanımefendi, teşekkür etmesi gereken siz değilsiniz, çağırdığınız için minnettar olması gereken benim," dedi. "İnanın bana, galalarda yaşanan alışıldık gecikmeler ve onu izleyen sayısız ziyaretler olmasaydı daha erken gelebilirdim... ama..." Lady Beltham'ın titrediğini görünce durdu. "Üşüyor musunuz?"

"Üşüyorum, evet," diye fısıldadı Lord Beltaham'ın dul eşi ancak duyulur bir sesle.

Valgrand ayağa kalktı ve içinde bulunduğu sefil daireye çabucak bir göz attı.

'Bu gizemi çözmek zorunda kalacağım' diye düşündü bir yandan pencerenin iyice kapalı olup olmadığını kontrol etmeye giderken.

Aktör bu ayrıntıyla ilgilenirken, Lady Beltham da ayağa kalktı.

"Daha iyisi yok ama, bu sizi ısıtacaktır Bay Valgrand. Bi-

raz çay ister misiniz?"

Lady Beltham fincan çok ağırmış gibi titreyen elleriyle, konuğuna yaklaştı.

"Çay beni korkutmaz hanımefendi!" dedi fincanı kabul ederken.

Sonra tepsiye doğru gitti ve toz şeker dolu şekerliği aldı. Valgrand'ın hareketini tahmin eden Lady Beltham servis yapmaya hazırdı.

"Çayı her zaman şekersiz içerim," dedi.

"Size hayranım, ama sizi taklit etmeyeceğim!" diye mırıldandı Valgrand, belli belirsiz bir mimik yaparak.

Sanatçı teklifsiz bir şekilde, fincanını şekerliğin yaklaşık üçte biri ile doldurdu.

Lady Beltham hiçbir şey söylemeden, gözleri yuvalarından uğramış bir şekilde ona baktı.

Sessizce çaylarını içtiler. Lady Beltham tekrar kanepeye oturmuştu. Valgrand ondan çok uzakta olmayan bir sandalye çekti kendine.

"Heyecansız sohbetimize," diyerek çayıyla kadeh kaldırdı kendi kendine. "Bu hanımefendi benden bu kadar mı çekiniyor? Beni beceriksiz bir liseliye çevirecek kadar?"

Valgrand gözlerini, bakışları sonsuzlukta kaybolmuş olan Lady Beltham'a çevirdi.

'Psikolog olmak gerek,' diye düşündü Valgrand. 'Bir bakalım... Gurn'a benzeyecek şekilde kılık değiştirerek buraya gelmemi istediğine göre, bu güzel kadını ilgilendiren ben değilim, bu yüzden, elimi ondan uzak tutmalıyım. Hımm, o halde, nasıl davranmalıyım? Duygusal mı olmalıyım? Yoksa kaba mı? Azize yönünü mü pohpohlamalıyım? Pişman günahkârı mı oynamalıyım? Tamam, umarım şansım yaver gider. Haydi bakalım.'

Valgrand ayağa kalktı.

Tiyatrodan alışkanlığı olduğu üzere başlangıçta etkilerini ölçerek, daha sonra vurgusunu derecelendirerek onu tamamen serbest bırakmak üzere, sesine hâkim olmaya başladı.

"Sizin çağrınız üzerine hanımefendi, mahkûm Gurn zincirlerini kırar, hücresinin kapılarını zorlar, en zorlu engelleri aşar ve size gelir, gelir..."

Valgrand ona doğru bir adım attı.

"Hayır! Hayır! Susun! Susun!" diye mırıldandı Lady Beltham onu ani bir hareketle durdurarak.

'Onu sıktım galiba,' diye düşündü valgrand. 'Başka bir şey deneyelim,'

"Örnek iyiliğiniz günahından arınması gereken suçluya yöneldi." Ezberlemiş bir ders tonlamasıyla söyledi bunu. "Soylu hanım mı diyorlar yoksa size? İyi kalpli?.. Tann'ya yakın olan?"

"Hayır öyle değil! Öyle değil!" diye fısıldadı Lady Beltham.

Heyecanı soylu hanımefendiye kızgın bir görünüm veriyor, tüm vücudu sarsılıyordu.

'Şimdi anlıyorum ne olduğunu. Durumu zorlamak gerek', diye sonuca vardı Valgrand, Lady Beltham'ın davranışı nasıl hareket etmesi gerektiğini anlamasına yardımcı oluyordu.

Bir anda elini Lady Beltham'ın kolunun üzerine koydu.

"Beni tanımıyor olabilir misiniz?" diye bağırdı. "Ben Gurn'um... katil! Sizi almak istiyorum... Kucaklamak istiyorum!"

Valgrand cümlesiyle hareketini bir araya getirdi. Korkmuş olan Lady Beltham, ondan kurtuldu.

"Hayır! Hayır!" diye inledi. "Bu çılgınlık... bu..."

"Seni kalbime bastıracağım..."

Lady Beltham'a daha fazla yaklaşmaya çalıştı, ama beriki kendinden beklenmedik bir güçle itti onu.

"Geri git! Canavar!" diye bağırdı.

Valgrand geri çekildi ve odanın ortasında şaşkın bir şekilde kalakaldı. Neredeyse bayılacak gibi olan Lady Beltham, en uzaktaki duvara dayanmaya gitmişti.

'Ah, bu rolü gerçekten kötü oynuyorum...' diye düşündü sanatçı oldukça dalgın bir şekilde.

"Dinleyin hanımefendi," dedi yumuşak bir sesle, en tatlı ve nazik tonlamasıyla.

Lady Beltham kendini toparlamış gibi göründü... bu çağrıyı duyunca ona yaklaştı.

"Af edersiniz, af edersiniz," diye geveledi.

Valgrand daha da yumuşak bir tonlamayla devam etti.

"Ben Valgrand'ım, sanatçı, bunu biliyorsunuz değil mi? Evinize bu şekilde girdiğim için beni bağışlayın, ama suç bu mektupta."

"Mektup mu?" diye sordu Lady Beltham. "Ah, evet! Af edersiniz!"

Valgrand doğru kelimeleri ararmış gibi, duraksayarak devam etti.

"Siz kendi güçlerinize fazla güvendiniz... Şimdi belki aşırılık ettiğimi düşünüyorsunuz... benzer bir şey değil mi?"

Sanatçı durdu, otomatik bir şekilde gözlerini ovuşturdu.

'Bu ilginç,' diye düşündü, 'sanırım uyumaya gitmeyi bu kadına kur yapmaktan daha fazla istiyorum...' Ama, vazgeçti ve devam etti.

"Sizi ilk gördüğüm andan beri seviyorum... Sizi aşkla seviyorum..."

Lady Beltham bir süredir Valgrand'ı daha sakin bir ifadeyle, eskisi kadar sert olmayan bakışlarıyla izliyordu.

Valgrand değişimi fark etmişti... ve buna memnun olmuştu.

'Bu kez' dedi kendine, 'başarıyorum'

Lirik sahnelerin uzmanı olan tecrübeli çapkın, artık bütün kozlarını oynuyordu. Kendisini ele geçirmeye çalışan uykuya karşı şiddetli bir mücadele veriyordu, bir ölçüde de başardı bunu.

"Susayım mı?" diye sordu. "Yüce gönüllü Tanrı tam da benim en fazla arzu ettiğim şeyi gerçekleştirecekken mi? En coşkulu dileğimi yerine getirecekken! Aşk ateşiyle yanarken, önünüzde diz çökmüşken!"

Valgrand diz çöktü. Lady Beltham doğruldu. Dinledi.

Uzaktaki bir saat dördü vurdu.

"Oh! Daha fazla yapamam! Daha fazla yapamam!" diye geveledi. "Bakın saat dört. Ay, hayır, hayır. Bu çok fazla!.. Bu benim için çok fazla!"

Kadın kafese kapatılmış bir hayvanın hareketleriyle, deliye dönmüş bir şekilde yürüyordu odanın içinde. Valgrand'a yaklaştı ve içinde ona karşı büyük bir merhamet uyanmış gibi konuştu onunla.

"Gidin bayım! Eğer Tann'ya inanıyorsanız, bir an önce gidin!"

Valgrand güçlükle ayağa kalktı. Kafası ağırlaşmıştı ve susmak, hareket etmemek için büyük bir arzu duyuyordu.

Hem kur yaptığından hem de dinlenebilmek için, açıkça fırsatı kullanarak mırıldandı:

"Ben sadece bir tanrıya inanırım, hanımefendi... Bana kalmamı emreden, aşkın tanrısına!"

Lady Beltham aktörden kurtulmak için boşuna uğraştı. Yine kaygıdan deliye dönmüş bir şekilde boşuna bağırdı ona:

"Ama, kaçın talihsiz adam! Bu çok korkunç!"

"Kalıyorum!" dedi Valgrand, bir yandan otomatik bir hareketle onu belinden yakalamaya çalışırken, bir yandan da kanepeye, Lady Beltham'ın yanına kendini bırakarak.

"Tanrı aşkına dinleyin! Siz..." diye geveledi, ondan kurtularak. "Ama size bunu söyleyemem... Bu çok acı!"

"Kalıyorum," diye yineledi Valgrand, bu ağır bastıran uykuya giderek daha fazla teslim olarak. Şimdi sadece tek bir isteği var gibiydi: uyumak.

Lady Beltham konuşmayı bıraktı ve yanında uzanmış olan sanatçıyı seyretti. Bir anda merdivenden gelen bir gürültüye kulak kabarttı. Lady Beltham heyecanla ayağa kalktı; sonra dizlerinin üzerine çökerek bağırdı:

"İşte geldi!"

Valgrand aşırı derecedeki uyuma isteğine rağmen irkildi. İki ağır el omuzlarından tutuyordu. Sonra biri, bileklerini sır-

tında birleştirerek kollarını arkaya çevirdi ve hızlı bir hareketle ellerini bağladı...

"Aman tanrım!" diye bağırdı şok olmuş bir şekilde ve enerjik bir hareketle arkasına dönerek.

Sadece düğmelerinin parlaklığı seçilebilen koyu renk üniformalar giymiş, eski asker görünümlü iki kişiyi gördü.

Bir şey söyleyecekti ki, adamlardan biri ağzını kapattı.

"Sus!" diye emretti.

"Ama, bu da ne demek oluyor?" diye sordu Valgrand güçlükle ve bayılmamak için büyük çaba harcarken.

İki adam aktörü zorlamadan götürdüler.

"Haydi!" diye mırıldandı bir tanesi. "Vakit geldi!"

"Bırakın beni!" diye geveledi Valgrand. "Ne hakla!"

"İşleri zorlaştırma!" dedi adamlardan ilki. "Gel!"

"Sen de çok iyi biliyorsun ki Gurn," diye ekledi ikincisi, "direnmen boşuna. Dünyada hiçbir şey..."

Dalgın Valgrand, zayıf bir şekilde itiraz etti.

"Neden bahsettiğinizi anlamıyorum."

"Konuşmama izin verecek misin!" diye sabırsızlandı adamlardan biri. "Patronlar senin papaza günah çıkarttığını sanarlarken, seni hapisten çıkartıp buraya getirmek için ne büyük riske girdiğimizi biliyorsun..."

"Bu doğru. Onunla burada sadece bir saat geçirmen için hanımefendi bize çok iyi para ödedi..." diye devam etti öteki. "Ama bir buçuk saati geçti ve işimizi korumak istiyoruz..."

Uyanık kalmak için insan üstü çaba harcayan Valgrand, durumu anlamaya başlıyordu. Üniformaları tanımış ve kendisini ellerinde tutanların hapishane gardiyanları olduklarını anlamıştı.

"Bana ne anlatıyorsunuz?" diye geveledi.

"Gelmeden önce bize karşı kibar davranacağına ve sana söylediğimizde geri döneceğine yemin ettin," diye azarladı onu birinci gardiyan. "Şimdi sözünü tutman gerek... Haydi Gurn, direnme!"

İki adamı onu aralarına almış götürüyorlardı... Endişesi gi-

derek artan Valgrand, bir küfür savurdu. Ağzı kurumuştu, kelimeleri güçlükle bir araya getirdi.

"Aman Tanrım! Aman Tanrım! Bu embesiller beni Gurn sanıyorlar... Ama ben Gurn değilim!"

Valgrand canı fena halde sıkılmış ve umutsuz bir şekilde, tüm bu garip sahne boyunca odanın bir köşesinde ellerini birleştirerek diz çökmüş ve heyecandan sesi kesilmiş olan Lady Beltham'a baktı.

"Hanımefendi!" diye geveledi. "Ama, söyleyin onlara!"

Lady Beltham sessiz kalmaya devam etti.

Gardiyanlar onu çekiştiriyorlardı.

Büyük çaba harcayan Valgrand gardiyanları istekleri dışında ters tarafa sürükleyerek, odanın ortasına doğru yöneldi.

"Ama ben Gurn değilim!" diye bağırdı. "Ben Valgrand'ım! Aktör Valgrand! Herkes beni tanır! Bunu biliyorsunuz... Evrakıma bakın!"

Bir baş hareketiyle sol yanındaki paltosunu işaret etti.

"İşte orada!.. Cüzdanımda... İsmim yazılı içinde... Mektup... bu oyunun kanıtı... Bu kadının bana yolladığı mektup!"

"Daha alçak sesle konuş! Bizi yakalatmak mı istiyorsun?" diye fısıldadı gardiyanlardan biri Valgrand'ın kulağına.

"Bir bak bakalım Nibet," dedi diğeri.

Nibet omuz silkti. Seri bir hareketle adamın ceketini yokladı ve içinde cüzdan falan bulunmadığını gördü...

"Hem ayrıca, buraya getirdiğimiz Gurn'dan başka kim olabilir ki? Haksız mıyım?.." diye devam etti arkadaşına dönerek. "Demek ki hapishaneye dönerken Gurn'u zorla geri götürmeliyiz... Tek bildiğim bu! Haydi gidelim!.."

Onu ele geçirmekte olan yenilmez uyku yüzünden giderek daha fazla sersemleyen, direnmek için sarf etmek zorunda kaldığı yoğun çaba yüzünden gücü giderek daha fazla tükenen Valgrand, sonunda direnmekten tamamen vazgeçti.

Onu karanlık merdivenlerde sürükleyerek evden çıkarırlarken, gittikçe azalan sesiyle geveliyordu:

"Ama ben Gurn değilim! Ben Gurn değilim!"

Lady Beltham hâlâ olan biteni izlemeye devam ediyordu. Sonra, kimsenin gelişmekte olan tehlikeli maceranın farkına varamamış olduğundan emin olunca, heyecandan bunalmış ve sersemlemiş olarak odaya döndü. Yeniden kanepenin üzerine bıraktı kendini, bitkin bir halde boynunu ovuşturmayı denedi ve nefes alıp verdi...

Merdivenin ters köşesinde bir kapı açıldı. Gurn yavaşça, ses çıkarmadan, karanlığın içinden çıktı ve Lady Beltham a yaklaştı.

Katil, onun hareketsiz ellerini sıkarak, tek kası oynamayan yüzünü öpücüklere boğarak, kendini sevgilisinin ayaklarına attı.

"Maud!" diye seslendi. "Maud!"

Lady Beltham cevap vermedi.

Gurn onu canlandıracak bir şeyler bulmaya çalışarak odada gidip geliyordu, ama Lady Beltham yavaş yavaş kendini? geldi. Zayıf bir sesle inledi. Sevgilisi de hemen yanına koştu.

"Gurn! Gurn! Ah, sensin!.. Yanıma gel, yakınıma..." diye yalvardı, beyaz elini sefil adamın boynuna dolayarak. "Kucakla beni! Gördün ya, gücümün çok ötesindeydi... Her şeyi bir kenara bırakmak, her şeyi itiraf etmek üzereydim. Daha fazla yapamayacaktım! Oh, ne korkunç dakikalardı!"

Lady Beltham kaygılı bir ifadeyle aniden doğruldu.

"Dinle," dedi. "Hâlâ duyuluyor!"

Gurn bir yandan onu okşarken, bir yandan da teskin etti;

"Hayır! Hayır!.. Sevgilim, daha fazla düşünme bunları."

Lady Beltham sabit gözlerle ve anılarında kaybolmuş bakışlarla, garip bir tonlama takınarak devam etti.

"Nasıl da tekrarlıyordu: 'Ben Gurn değilim... Ben Gurn değilim'! Ama Tanrı diğerlerinin ona inanmalarını istemedi..."

Aynı zamanda sevgilisiyle birlikte oluşturmuş oldukları ürkütücü yer değiştirme planı için de endişelenen Gurn, onu ikna etmeyi deneyerek:

"Gardiyanlar çok para kazandılar! Ayrıca, inkâr edecek-

ler..." dedi. Sonra, Lady Beltham'a fısıldayarak sordu: "Uyuşturucuyu... içti mi?"

Lady Beltham kafasını onaylar biçimde salladı.

"Evet... cloral etkisini gösterecektir... Yıldırım gibi çarptı onu... O kadar hızlı oldu ki... bir an burada ayaklarımın dibine yığılacak sandım."

"Maud, Maud, kurtulduk!" diye sevinçle bağırdı Gurn derin bir nefes alarak.

Genç kadın rahatsızlığını gösteren bir hareket yaptı.

"Sevgilim! Ruhum benim!" dedi Gurn onu bir öpücükle teselli ederek ve sonra devam etti: "Bakalım... Gün doğduğunda, kalabalık içine karışabileceğimiz kadar yoğunlaştığında, buradan çıkarız, tamam mı? Biliyor musun sen diğeriyle... diğeriyleyken, ben mahkûm elbiselerimi yaktım. Bunlarla farklı bir görünümüm var... Gerekirse, buradan çıkmak için..."

Gurn bu son sözlerini söylerken, Valgrand'ın unuttuğu paltoyu bulmuştu.

"Harika!" diye devam etti ve onu giydi. "Onun paltosuyla.... Bu paltoyla iyice kamufle olacağım."

"Haydi gidelim!" diyerek onayladı Lady Beltham, uzanmış olduğu kanepeden kalkmak için büyük bir çaba harcayarak.

"Bir dakika," diye itiraz etti Gurn. Sonra yüzünü işaret etti: "Bu sakaldan kurtulmalıyım... bıyıktan da..."

Lord Beltham'ın katili cebinden bir makas çıkardı ve bir aynanın karşısına geçti.

Tahta merdivenlerden çıkan adımların düzenli sesi, bir anda durmasına neden oldu.

Gurn'un rengi korkutucu bir şekilde solarken, yaklaşan tehlike karşısında tüm enerjisini ve cesaretini toplayan Lady Beltham, merdivene bakan kapıya doğru koştu.

Kapı açılmaya başladı...

Lady Beltham ne kadar çaba harcadıysa da, menteşelerin yerinden oynamasını engelleyemedi.

Saklandığı yere dönecek zaman bulamayan Gurn, Valgrand'ın şapkasını gözlerine kadar indirdi ve sanatçının kısa süre önce omuzlarında taşıyor olduğu paltosunun yakasını boğazına kadar kaldırarak, salondaki tek koltuğun üzerine bıraktı kendini.

Biri bir adım öne çıktı ve bir adım geriye çekilen Lady Beltham'ın karşısına geçti.

"Bağışlayın hanımefendi... Affınızı diliyorum hanımefendi..."

Biraz önce içeri girmiş olan adam çekiniyor, tereddüt ediyor gibi görünüyordu.

"Ne istiyorsunuz? Kimsiniz?" diye sordu Lady Beltham kuru bir tonlamayla.

"Ah!" diye yanıtladı adam. "Ben..."

Sonra odanın uç köşesinde duran Gurn'u fark ederek, onu işaret etti.

"Bay Valgrand beni iyi tanır... Benim... Charlot... onun oda hizmetçisi... Bay Valgrand'ın tiyatrodaki yardımcısı... Önemli bir şey için... gelmedim... Ya da en azından... bunun için..."

Charlot cebinden küçük bir üçgen paket çıkardı.

"Bay Valgrand tiyatrodan o kadar acele çıktı ki, cüzdanını unuttu... Ben de onu getirmeye geldim..."

Charlot, Valgrand'a yaklaşmaya çalışırken, genç kadın endişeli bir şekilde aralarına girerek onu engellemeye çalışıyordu.

Lady Beltham'ın davranışı yüzünden aklı karışan Charlot, özür diledi.

"Şey için de gelmiştim ama... Önemi yok..." Sonra fısıldayarak Beltham'a döndü: "Bir şey söylemiyor... Kızgın mı? Ben geldiğim için belki de? Canını sıkmaya gerek yok... Ama Bay Valgrand'a yaşlı Charlot'ya çok fazla kızmamasını söyleyin lütfen, olur mu?"

"Gidin! Gidin!.. Sizden rica ediyorum!" diye yalvardı Lady Beltham, bitkin ve bu adamın gevezeliğine dayanama-

yacak bir haldeydi.

"Şimdi gidiyorum," diye devam etti Charlot. Sizi rahatsız ettiğimi anladım. Ama ona açıklamalısınız..." Cevap gelmediğini gören yola gelmez soytarı, ekledi: "Tüm bu hikâye, bu cadde... hapishanenin karşısındaki ev... Ama, haberiniz yok mu?"

Lady Beltham'ın korkudan sessiz kalmasını açıklamalarına devam etmesi için verilen bir izinle karıştıran Charlot, teklifsiz bir şekilde masanın bir ucuna oturdu. Faziletli adam, anlatacağı şeyin heyecanı yüzünden titriyordu:

"Biliyorsunuzdur, Gurn'un infazı... şeyin katili... şu zengin İngiliz beyefendinin," diye devam etti. "Bu gece... yaklaşık iki saat önce... onu dünün gazetesinde gördüm... bu sabah idam edeceklerdi..."

Lady Beltham sıkılmış gibi yerinde kımıldandı.

"Kızmayın... Endişelenmişim... Önce onu izlemeyi düşündüm... ve Bay Valgrand çıkana kadar aşağıda kalmayı, ama sokağı kaybettim... Ne kadar kötü bir sokak! Henüz gelmiştim ki, kapıyı açık buldum. Hâlâ burada olup olmadığını bilmiyordum, bu yüzden çıkmaya karar verdim... ama mademki burada... ve sizinle daha rahat hanımefendi... şimdi ben de rahatladım ve gidiyorum. Sizden özür dilerim..."

Charlot sonunda ayağa kalktı.

Gurn'un arkasında geçerken son kez onun dikkatini çekmeye çalıştı.

"Bay Valgrand, beni bağışlayacak mısınız?"

Sonra, hiçbir cevap alamayınca saflıkla Lady Beltham'ın yardımına başvurdu.

"Gerçekten ona söyleyeceksiniz değil mi hanımefendi? Evet! Kızgınlığı geçecektir... Kötü bir adam değildir. Beni anlayacaktır... İnsan bazen bir şeyleri uydurur... Ama, ben içim rahat gidiyorum şimdi... onu gördüğüm için çok rahatım. Çok çok daha rahatım..."

Charlot arkasını dönüp yavaş adımlarla uzaklaştı. Pencerenin önünden geçerken dışarıya göz attı ve büyülenmiş gibi

bir anda durdu.

Gün, sokak lambalarının puslu ışıklarının arasından süzülerek uzaktan doğuyordu.

Pencerenin ardından, Sante'nin ana duvarı son bulan Arago Bulvarı'nın köşesindeki bir tür toprak set görülebiliyordu.

Normalde ıssız olan bu mekân şimdi, hızla oluşturulmuş küçücük sokakların ardında karıncalar gibi heyecanla kaynayan, tanımlanamaz bir kalabalıkla dolmuştu.

Charlot gözlerini pencereden ayıramıyordu.

"Aman Tanrım!" dedi ne olduğunu bir anda anlamış gibi elini kaldırarak. "Buraya olmalı... Giyotini buraya kuracak olmalılar!.. Evet," diye ekledi yüzünü pencereye yapıştırarak. "Bir şeyler görüyorum... kalaslar... ve payandalar. Bu giyotin... bıçağı... onu yerleştirecekler..."

Charlot son cümlesini acı dolu bir çığlıkla tamamladı. Boğuk bir gürültü duyuldu.

Lady Beltham korkudan çığlık atmamak için yumruğunu ısırarak dehşete kapılmış bir şekilde geri çekilirken, sırtından darbe almış olan Charlot bir külçe gibi yere yığıldı...

Gurn az önce oda himetçisini bıçaklamıştı!

Sadık hizmetçi Valgrand'ın dışarıda hazırlanmakta olan talihsiz sahne karşısında hipnotize olmuş gibi hareketsiz kalması .dan yararlanan Gurn, ceplerinden birinden bir bıçak çıkartmış ve onu, bahtsız Charlot'nun ensesine sapına kadar sokmuştu.

Lady Beltham şok olmuş bir şekilde kurbana baktı. Gurn sertçe Lady Betham'ın kolundan tuttu.

"Gel. Kaçalım!" diye mırıldandı.

XXXIII

GİYOTİN

Hava hâlâ tam olarak aydınlanmamıştı...

Sabahın serinliğinde, yıldızlı açık göğün altında, sürekli olarak esen yumuşak bir meltem rüzgârı ağaçların dallarını eğiyor ve yapraklarını dans ettiriyordu.

Güzel bir gün ışımaya hazırlanıyordu.

Aceleci bir kalabalık caddeleri işgal ediyordu.

Montparnasse Bulvarı, Saint-Michel Bulvarı, Port-Royal Bulvarı, Saint-Jacques Bulvarı ve özellikle de Arago Bulvarı insan kaynıyordu.

Hepsi de canlı adımlarla aynı yere doğru yürüyordu.

Kalabalık neşeli gruplardan oluşuyordu... Herkes şarkı söylüyordu. Popüler şarkılar her yanda yankılanıyordu ve her yerde restoranlar, ışıklandırılmış büfeler, açık kalmaya devam ediyorlardı; alçak tavanlı ve meşum görünümlü meyhaneler ve tavernalar insanlarla dolup taşıyordu.

Paris halkı o gece gezintiye çıkmıştı.

Halkı mı?

Hayır!

Doğruyu söylemek gerekirse, bu ilerlemiş saatte ait oldukları yatakları hâlâ bozmamış olan bu gezginler, özel bir sınıfa dahillerdi. Zenginler ya da dehşet verecek derecede yoksul olan insanlardı bunlar. Paris nüfusunun iki aşırı ucunu oluşturuyorlardı. Gece kulüplerinin müşterileri ya da yıl boyunca şehirde hüzünlü bir şekilde avarelik eden evsiz barksız yoksul şeytanlardı onlar.

Yüzleri alkolün etkisiyle yanan tembel işçiler, her türden işsiz tipler, dilenciler vardı, ama gençler de vardı, özellikle de saçları kafalarına yapıştırılmış ve zarif potinler giyen, parlak

bakışları ve davranışları meşum uzmanlık alanlarını ortaya koyan delikanlılar.

Geceyarısına doğru dedikodu, Belleville'in, Les Halles'in ve Montrogue'nin barakalarını olduğu gibi, Abbaye de Theleme'i, Rabelais'yi ve Monica'yı da bir barut çizgisi gibi dolaşmıştı...

Aslında bu dedikodu doğruydu: Cumhuriyet Savcılığı gerekli önlemleri almıştı. Giyotinin kanlı bıçağı şehrin ufuk çizgisi üzerine düşecekti. Lord Beltham'ın katili Gurn, günün ilk ışıklarıyla en ağır cezayı çekecek ve korkunç suçunun bedelini ödeyecekti.

Haber ortalıkta yayılmaya başladığı anda, ahali, sefil adamın kafasının yere düşüşünü görmek için şenliğe gider gibi organize olmuştu.

Monmartre'da beyefendilerin kupa arabaları askeriyeye tahsis edilmişti, böylece taksiler ek para kazanına fırsatını yakalamışlardı. Göz kamaştıran elbiseler ve mücevherlerle boy gösteren kadınlar, son hızla Sante Hapsanesi'ne, yani infaz mekânına doğru yola çıkan arabalara biniyorlardı.

Banliyölerde de, müşteriler kabareleri boşaltmışlardı ve kollarına taktıkları saçları açık kızlar ve neşeli hayat kadınları eşliğinde, dudaklarına bir şarkı yerleştirerek ve müstehcen fıkralar anlatarak, kanlı gösteriyi izlemek üzere yayan olarak Arago Bulvarı'na doğru tırmanıyorlardı.

Bu ayaktakımı kalabalığından, panayırlara, Neuilly şenliğine, bit pazarlarına ya da et pazarlarına özgü garip koku yayılıyordu etrafa. Sante Hapishanesi etrafında bir zevk atmosferi hâkimdi; orada gezinenler, mekânlar tıklım tıkış olduğu halde açtıkları şarap şişeleri ve koca parçalar ısırdıkları salamlı sandviçleriyle açık havada yemek yiyorlardı.

Tüm sohbetlere bir tek konu hâkimdi.

Bu ahali buraya bir gösteri izlemeye gelmişti. Gösteriden bahsediyorlardı!

Bütün bu sefiller kendini beğenmiş argolarıyla aynı soruyu soruyorlardı:

"Bu sahtekârın bu zıkkımı yiyeceğine inanıyor musun?"

Hâlâ arabalarının içinde olan seçkinler birbirlerini iğneliyorlardı.

"Bu seni korkutacak güzelim!"

"Beni mi? Lafı bile olmaz!"

"Haydi, duygusallaşacaksın!"

"Sevgilim, artık kalbim yok benim! İyi biliyorsun ki onu sana teslim ettim!"

Orada hükümlünün söyleyecekleri konusunda duyulan merak neşeyle birbirine karışıyordu; diğer yandan aynı merak, karşılıklı yapılan kurlara da alet ediliyordu.

Evet eğleniyordu kalabalık: Gurn'un kafası kesilecekti!

Kalabalığın arasına karışan François Bonbonne, Le Cochon de Saint-Antoine'ın patronu, bir gruba liderlik ediyordu. Biraz sarhoş olan meyhaneci, bağırarak arkadaşlarını çağırıyordu.

"Billy Tom buraya gel! Ceketimi tut ve kaybetme onu. Fıçı Geoffroy hangi deliğe girdi?"

"Bouzille'le geliyor."

"Harika! Bouzille kesin şu garip arabasıyla girmeye çalışacak buraya... Hayır! Sence ona çok paraya mal olmuş mudur? Uf, ne kalabalık..."

Billly Tom omuz silkti.

"Benzersiz bir şey ama, sonuçta gereksiz bir araç..." diye yanıtladı.

O sırada iki adam Les Halles meyhanesinin patronunun önünden geçti.

"Gel! Onları tanımadın mı?" diye sordu Juve kendisi izleyen gencin kulağına fısıldayarak.

"Hayır," diye yanıtladı Fandor.

Juve çabucak biraz önce karşılaştıkları adamların isimlerini söyledi ona.

"Neden beni tanımalarını istemediğimi anlarsın," diye bitirdi sözünü.

Jerome Fandor onu yüzündeki zeki bir gülümsemeyle ya-

nıtladı.

"Yine de ironik bir şey bu!" diye devam etti Juve. "İnfazların en hevesli izleyicileri her zaman giyotinin gelecekteki müşterileridir: serseriler ve sahtekârlar."

Polis sıkışık insan grupları arasından kendine yol açıyordu.

"Bekle!" dedi elini gazetecinin omzuna koyarak. "Çok ilerledik, bu güvenlik zinciri... Eğer geçebilmek ve itiş kakıştan uzak durmak istiyorsak, şimdi kendimizi tanıtmak zorunda kalacağız... Geçiş kartını al!"

Jeorme Fandor, Juve'nin onun için özel olarak çıkartmış olduğu ve kendisine uzattığı küçük kartı aldı.

"Bunu nasıl yapacağız?" diye sordu.

"Belediye muhafızları oradalar," diye yanıtladı Juve gülümseyerek. "Buradan süvari kılıçlarının ışıltılarını görebiliyorum; gazete büfelerinin ardında kendimizi emniyete alacağız ve onların ahaliyi geriye itmelerini bekleyeceğiz. Daha sonra da biz geçeğiz..."

Juve manevrasını açıklamayı bitirmişti ki, süvari birliğinin komutanı onun söylemiş olduğu şeyi uygulamaya koydu.

Heybetli atlarının üzerindeki saygı uyandıran, ciddi görünüşlü belediye muhafızları Sante Hapishanesi'ne giden yol üzerinde, Arago Bulvarı' nda, tam polisin ve gazetecilerin bulundukları yerde ortaya çıktılar. Küçük bir birlik... ve muhafızlar yanyana, kalabalığı bulvarın diğer ucuna doğru iterek yelpaze şeklinde yayıldılar.

İtirazlar duyuldu ve itiş kakış oldu.

"Hiçbir şey göremeyeceğiz!"

"Ne utanmazlık!"

"İki saattir burada bekliyoruz ve şimdi yerimizi kaybediyoruz!"

"Ama ne oluyor böyle? Giyotini mi saklıyorlar?"

Valiliğin giyotinin çevresindeki alana kabul ettiği az sayıdaki ayrıcalıklı kişiye verdiği geçiş kartıyla donanmış olan Juve ve Fandor, güvenlik zincirinin üçlü kordonunu zorluk

çekmeden geçtiler. Şimdi, Arago Bulvarı'nın tamamen ıssız ve meraklılardan arındırılmış, bir yandan Sante Hapishanesi'nin duvarları diğer yandan bir manastırın yüksek duvarları ile sınırlanmış dar kısmının tam ortasındaydılar.

Bu boş alanda sadece, siyah redingotlar ve uzun şapkalar giymiş, özellikle de, her şeye rağmen duygusallaşanlara karşı kesin bir kayıtsızlık sergileyerek ileri geri dolaşan bir düzine adam vardı.

"Bunlar Sûrete'nin başmüfettişleri, meslektaşlarım..." diye işaret etti Juve. "Bak, senin meslektaşların oradalar, tanıyor musun onları?.. Şehrin en büyük gazetelerinin haber şefleri. *La Capitale'in* yeni başlayan bir muhabiri bu iç karartıcı seremonide gazetesini temsil etmek için seçilmiş, ne kadar şanslı olduğunu biliyor musun dostum?"

"Size itiraf ediyorum Bay Juve, ben de buraya sizin gibi Gurn'un kafasının yere düştüğünü görmeye geldim; bana Fantoma olduğunu gösterdiğiniz bu Gurn'un," diye yanıtladı Jerome Fandor dudaklarıyla bir mimik yaparak. "Onun öldüğünden emin olmak isityorum. Sadece bu infaz rahatlatabilir toplumu. Ama bu sefilin infazı söz konusu olmasaydı bile, bu haberi yapma onuruna erişmek isterdim."

"Seni heyecanlandırıyor mu bu?"

"Evet!"

Juve itiraf etmek için kafasını eğdi:

"İyi!.. Beni de öyle, Fandor."

"Sizi de mi Bay Juve?"

"Evet beni de. Düşün," diye ekledi müfettiş, "beş yıldır Fantoma'ya karşı mücadele ediyorum, bütün alaylara ve istihzalara rağmen beş yıldır onun varlığına inanıyorum. Beş yıldır bu sefilin ölmesini istiyorum, çünkü ancak ölmesi son verebilir onun suçlarına..."

Juve bir ara verdi. Fandor'un suskunluğu karşısında, devam etti:

"Ve ek olarak... Gurn'un Fantoma olduğunu kesinleştirip araştırmalarımdaki iyi niyetimi sorgulamak isteyen bütün ze-

ki insanların bunu anlamasını sağlamış olsam da, hukuki açıdan gerçekten Fantoma'nın söz konusu olduğunun kabulünü hâlâ sağlayamamış olmak canımı acıtıyor. Avukata göre, Deibler'e göre ve kamuoyuna göre, 'sadece' Gurn'un infazı gerçekleştiriliyor..."

Polis durdu. Ahalinin geriletilmiş olduğu Arago Bulvan'ndan, bravo seslerine karışan alkışlar yükseliyor ve neşeli bir yaygara giderek yoğunlaşıyordu.

"Ne oluyor?" diye sordu irkilmiş olan Fandor.

"Ah, infazların tecrübeli bir izleyicisi olmadığın hemen anlaşılıyor... Bu yaygara Fandor, genellikle giyotin gelirken halkın onu selamlamasından dolayı kopan yaygaradır."

Juve yanılmıyordu.

Yaşlı beyaz bir ata çekilmiş olan siyaha boyalı ve sıkıca kapalı ağır bir araba, kılıçlarını kınlarından çıkarmış olan dört atlı jandarma nezaretinde hızla yaklaşıyordu.

Araba Juve ve Fandor'un bulunduğu yere birkaç metre kala durdu. Jandarmalar uzaklaştılar... O anda, arkasından ilerlemekte olan köhne bir kupa arabasından siyah giyimli üç kişi indi.

"Cellat ve yardımcıları," diye işaret Juve. "Deibler ve uşakları!"

Delikanlı heyecandan bağırmamak için zor tuttu kendini.

"Bu gördüğün arabada uğursuz kalaslar ve bıçak var," diye devam etti Juve. "Deibler ve yardımcıları yarım saat içinde monte etme işini bitirmiş olurlar. En fazla bir saat sonra, Fantoma artık varolmayacak."

Polis konuşurken, cellat resmi görevliye, yani düzeni sağlamakla görevli olan komutana doğru bir adım attı. Onunla bir şeyler konuştu, yapılan düzenlemeleri onaylar gibi görünüyordu, başka birini daha selamladıktan sonra -yerel polis komiseri- yardımcılarına döndü ve Fandor'un yakınındaki bir yerden sakin bir sesle emretti:

"Haydi gençler! Göreve!"

Deibler kafasını çevirince, Juve'yi tanıdı ve ona yaklaştı.

"İyi günler!" diyerek ve elini sıkarak selamladı onu. Sonra, sanki çok normal bir şeyden bahsedermiş gibi: "Bağışlayın, ama biraz geciktik," dedi.

Yardımcılar, üzerine gri kumaş yayılmış ağır görünümlü ve büyük özenle yere sıraladıkları sandıkları birer birer arabadan indirdiler.

"Bak! Aleti monte edecek olanlar içeri giriyorlar. Eğilip bükülmemesi için çok fazla önlem almak zorundalar," dedi Juve. "Giyotin özen gerektiren bir alettir."

Yardımcılar arabayı boşalttıktan sonra redingotlarını çıkarttılar, kollarını sıvadılar ve cellatın direktifleri doğrultusunda aleti yerleştirdiler.

Çakıl taneleri iskelenin dengesini bozabileceği için dikkatlice süpürülmüş olan yere, giyotinin kırmızı payandaları yerleştirildi. Platformun tahtaları birbiri üzerine oturtuluyor ve bir güvenlik mandalına bağlı büyük bakır sap bilezikleriyim birbirlerine ekleniyorlardı. Yardımcılar bıçağı serbest bırakacak olan kızakları, payanlardaki yivlere yerleştirdiler.

Giyotin şimdi korkunç kollarını göğe doğru kaldırmıştı.

Juve, Fandor'un dikkatini montajın yapılış hızına çekti.

"Görüyor musun?" dedi. "Aleti hazırlamak için çok fazla zamana ihtiyaç yok. Şimdi Deibler'e sadece, hükümlünün vücudunun yerleştirildiği hareketli altlığı, boynunun dayanacağı ve bıçağın üzerine ineceği bir açıklığı olan tarhı yerleştirmek kaldı ve sonra her şey hazır olacak..."

Deibler sanki Juve'nin açıklamalarını duymuş gibi, işe koyuldu.

Bir su terazisi ile giyotin için mükemmel yataylığı belirledi. Sonra hükümlünün başının geçeceği açıklığı oluşturan iki uygun tarhı yerleştirdi, hareketli altlığı yaklaştırdı ve iyi işleyip işlemediklerini kontrol etti.

"Bıçak," diye emretti.

Giyotine samimi bir şekilde yaslanmış olan Deibler, bıçağı tahta payandaların yivlerine oturttu; sonra mekanizmayı çalıştırdı, olağanüstü bir şekilde parıldamakta olan bıçağı kal-

dırdı, aletin tümünü kontrol etti ve yardımcılarına dönerek emretti:

"Saman!"

Başın geçtiği açıklığa bir saman demeti koydular. Deibler alete yaklaştı ve bir düğmeye bastı. Bıçak bir kıvılcım gibi, payandaların yiv kanalından aşağı kaydı ve saman demetini biçti.

Deneme başarılı olmuştu. Prova bittiğine göre, gerçek dram başlayabilirdi.

Giyotinin montajının yapıldığı bütün bu süre boyunca sigarasını dişleyerek Jeorme Fandor'un yanında durmuş olan Juve, delikanlıya açıklamalarda bulunmaya devam etti.

"Şimdi her şey hazır. Deibler'in Fantoma'yı almaya gitmek için redingotunu giymesi gerekiyor sadece."

Gerçekten de, yardımcılar ölüm aletinin yanına saman dolu iki sepet yerleştirmişlerdi. Bir tanesi kopup düşen kafa için, diğeri ise hareketli altlıktan kaldırılacak olan hükümlünün bedeni içindi.

Cellat giysisini giydi ve neredeyse içgüdüsel olarak ellerini ovuşturdu, sonra büyük adımlarla, hapishane girişinin önünde park etmiş olan kupa arabalarıyla aletin montajı sırasında oraya gelmiş olan gruba yöneldi.

"Baylar, on beş dakika sonra gün doğacak," dedi Deibler. "Devam edebiliriz."

Orada bulunanlar birbirlerine danıştılar.

"Bu davanın sorgu hâkimi Bay Germain Fuselier, burada değil mi?" diye sordu kısa boylu bir adam. Bu Havard'tı, Sûrete'nin başkanı, yasaya göre hükümlüyü alması ve Deibler'in ellerine teslim etmesi gereken kişi.

"Hayır! Bay Germain Fuselier katılamayacağı için özür diledi. Kendisi hasta..."

Bu açıklamayı duyan cellat gülümsedi. Germain Fuselier'nin, saf ve temiz sorgu hâkiminin, ölüm cezasına karşı olduğunu biliyordu.

"Savcı bey, vakit geldi!" diye hatırlattı Deibler.

"Haydi!" diye yanıtladı savcı.

Yavaş hareketlerle, art arda hapishaneye girdiler. Aralarında genel vali, cumhuriyet savcısı, vekili ve Sante'nin yöneticisi vardı. Havard, Deibler ve iki yardımcısı, üst düzey memurları izliyorlardı.

Hapishane koridorlarını geçen grup, idam cezası hükümlülerinin bulunduğu ilk kata çıktı.

Gardiyan Nibet elinde bir anahtar demetiyle öne çıktı.

Deibler hiçbir duygu belirtisi göstermeden, cumhuriyet savcısına baktı.

"Hazır mısınız efendim?" diye sordu ona.

Rangi atmış olan diğeri, bir baş hareketiyle onayladı onu. Sante'nin yöneticisi gardiyana, "Hücrenin kapısını açın," diye emretti.

Nibet hiç ses çıkarmadan kilidi açtı ve kapıyı itti...

Savcı içeri girdi. Hükümlüyü uyur bulacağını, ölümcül haberi vermeden önce nefes alacak bir dakikası olacağını sanıyordu.

Geriye bir adım attı. Adam uyanıktı, giyinmişti ve yatağın kenarına oturmuş olarak hazır bekliyordu. Bakışlarında delice ve dehşet içeren bir ifade vardı.

"Gurn," dedi savcı. "Cesur olun! Temyiz dilekçeniz reddedildi."

Ancak hükümlü yerinden oynamadı, hiçbir şey anlamamış gibi görünüyordu. Davranışı ayakta uyuyan bir adamın davranışıydı.

Onun aldırmazlığına şaşıran vali, sözlerini tekrarladı.

"Cesur olun! Cesaret!"

Bir tik hükümlünün yüzünü buruşturdu. Dudakları oynadı, konuşmak için çok fazla çaba harcıyormuş gibi görünüyordu.

"Ben değilim..." dedi.

Ama Deibler ona yaklaşmıştı ve omuzlarına koyduğu elleriyle, son dakikaları hızlandırıyordu.

"Haydi! Gel!"

Hapishane papazı da bir adım öne çıktı.

"Dua edin oğlum!" dedi. "Kendinizi toparlayın. *Ayin* istiyor musunuz?"

Celladın eliyle temas edince, mahkûm irkildi. Sonra otomatik hareketlerle ayağa kalktı, gözbebekleri büyümüştü ve yüzünde sinsi bir ifade vardı... Papazın sorusunu duyunca ona doğru yürüdü.

"Ben değilim..."

Havard onu durdurdu.

"Hayır sayın peder! Artık gereği yok! Zamanı geldi!.."

"Acele edelim!" diye onayladı Deibler. "Devam edebiliriz, artık gün ağardı..."

"Cesaret! Cesaret!" diye tekrar geveledi cumhuriyet savcısı.

Deibler hükümlüyü kolundan tuttu. Diğerinden de bir gardiyan tutuyordu. Onu büroların önünden son tuvaletin bulunduğu yere kadar götürdüler.

Titrek bir ışıkla aydınlatılmış, neredeyse hiçbir şey görülemeyen küçük odaya bir masa ve bir sandalye konulmuştu. Cellat ve yardımcısı hükümlüyü oturttular.

"Acele edelim!" diye tekrar ediyordu Deibler.

Büyük bir makas çıkarttı...

"Bir bardak rom ister misiniz? Ya da sigara. Yapmak istediğiniz bir şey var mı?" diye sordu bu arada, yüksek mahkeme savcısı hükümlüye.

Talihsiz adamın dikkatini çekememiş olan Barberoux, şimdi rengi atmış bir şekilde ona yaklaşmıştı.

"Gurn... hâlâ sizin için yapabileceğim bir şey var mı? Son bir isteğiniz?" diye sordu.

Hükümlü sandalyeden kalkmayı denedi. Boğazından boğuk bir inilti çıktı.

"Ben... ben..." dedi.

Ama güçsüz, halsiz bir şekilde geriye doğru düştü.

Hapishane doktoru gruba katıldı.

"Bu dehşet verici bir şey!" dedi avukata. "Farkında değil misiniz? Bu adam uyandığından beri tek bir laf söylemedi... Bu adam bir tür kör uyku içinde, bir tür komaya girmiş... bu

dununu tanımlayan teknik bir terim var: bu adam şokta... Yaşıyor... ama o bir ceset artık! O bilinçsiz bir varlık, düşünce üretmekten, anlamlı bir söz söylemekten aciz... Buna benzer bir şok durumuyla çok nadiren karşılaştım..."

Deibler bir hareketle çevresindekilerden ayrıldı.

"Teslim belgesini imzalayın Bay Havard," dedi.

Surete yöneticisi Gurn'u cellada teslim etniğini bildiren belgenin alt kısmına paralını titrek harflerle atarken, o da bir makas hareketiyle mahkûmun gömleğini açtı ve sonra da ensenin en alt kısmından bir tutanı saç kesti. Bu arada, yardımcılarından biri ölecek olanın bileklerini kalın bir iple bağladı.

Cellat saatine bakmak için geri çekildi... Sonra cumhuriyet savcısına gözüyle işaret etti.

"Haydi! Haydi!.. Resmi saat geldi!"

İki yardımcı zavallıyı koltuk altlarından tuttu ve ayağa kaldırdı.

"Ben değilim..." dedi adam, derinlerden bir yerden gelen anlaşılmaz bir sesle.

Kimse aldırmadı. Onu götürdüler.

Dışarıda, şafağın gül renkli ilk ışıkları kuşları uyandırıyor ve pırıltılar saçmasına neden oldukları bıçağın üstüne hoş bir şekilde düşüyorlardı.

Saat beşi on geçiyordu.

Gittikçe daha yoğunlaşan kalabalık, onları zorluk çekmeden trajik aygıtın bulunduğu yerden fazlasıyla uzakta tutan birliklerden oluşan kordonun diğer tarafına toplanıyordu.

Le Cochon de Saint-Antoine grubu özellikle kavgacı ve şamatacı görünüyordu.

Fıçı Geoffroy'un omuzlarına çıkmış olan Bouzille, etrafındakilere nutuk atıyordu. François Bonbonne'un askerlere ne yapmaları gerektiği konusunda verecek tavsiyeleri vardı.

"Bırakın geçelim çocuklar! Haydi... Yaramazlık yapmayın... Bu gece meyhaneme gelir bir bardak bir şey içersiniz!"'

Ama aldırmaz bir şekilde emirleri uygulayan askerler, özel giriş kartı taşıyan az sayıdaki ayrıcalıklılar hariç kimsenin gi-

yotine yaklaşmasına izin vermiyorlardı.

Aniden kalabalığın arasından bir dedikodu yükseldi.

Giyotinin karşısına yerleşmiş olan atlı jandarmalar, ilgili emri duyduklarında kılıçlarını çektiler. Fandor gergin bir hare ketle Juve'nin kolundan tuttu...

Polisin rengi çok solmuştu.

"Buraya yerleşelim!" dedi, Fandor'u giyotinin ardına, kesik kafanın düşeceği sepetin yanına götürerek. "Bu sefilin arabadan indiğini, vücudunun hareketli altlığa ve kafasının deliğe yerleştirildiğini göreceğiz." Juve kafasını dağıtmak için konuşmaya ihtiyacı varmış gibi ekledi: "Buradan daha iyi görünür. Uzun süre önce, Peugnez giyotine vurulduğunda buradaydım. 5 Ağustos 1909'da, aile katili Duchemin'in cezası infaz edilirken de buradaydım..."

Sante'nin ana kapısı açılıp, uğursuz araba ortaya çıkınca polis konuşmayı kesti.

Kafalar görüldü. Bütün bakışlar belli bir noktaya sabitlendi. Ani bir sessizlik bulvara hâkim oldu...

Dörtnala koşan bir at tarafından çekilen araba, polisin ve gazetecinin yanından geçti. Bir fren yaparak giyotinin diğer tarafında, giyotin platformunun altında, onların tam karşısında durdu...

Deibler aceleyle yerinden fırladı. Arabanın arkasındaki merdiveni indirdi.

Solgun ve perişan görünen papaz sendeleyerek dışarı çıktı. Yardımcıları da arabadan indirdikleri mahkûmdan giyotinin görüntüsünü gizlemeye çalışıyorlardı.

"Aman Tanrım! Aman Tanrım!" diye bağırdı Fandor heyecanla.

Ama her şey öylesine çok çabuk gelişti ki...

Yardımcılar hükümlüyü aldılar ve onu hareketli altlığa doğru ittirdiler.

"Ne cesur bir adam!" dedi Juve, hükümlüyü görünce. "Rengi bile solmamış! Genelde bütün.hükümlüler solgun görünürler!"

Celladın yardımcıları ustalıkla adamı altlığa bağladılar... Sonra adam sarsıldı... Ellerini açmış olan Deibler, hükümlünün kafasını kulaklarından tuttu ve onu zorla deliğin içine

yerleştirdi. Düğme.

Düşen bıçağın ışıltısı.

Bir kan nehri...

Binlerce boğazdan çıkan boğuk bir mırıltı.

Hükümlünün kafası samanla dolu sepete düştü.

Ama Juve bir anda Fandor'dan ayrılıp giyotine doğru koştu... yardımcıları ittirdi ve kollarını kan damlayan samanlara daldırdı, kesik kafayı saçlarından tutup çıkardı. Ve bir süre inceledi onu...

Bu skandal davranış yüzünden neye uğradıklarını şaşırmış olan yardımcılar, aceleyle polise doğru koştular.

"Siz delisiniz!" diye bağırdı Deibler onu ittirerek.

"Çekilin!"

Fandor, Juve'nin kekelediğini fark etti, kendini kaybetmek üzereydi.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı kaygılı bir sesle, görevlilere doğru koşarak.

"Biraz önce ölen kişi Gurn değildi," diye açıkladı Juve, kesik kesik konuşarak. "Hükümlünün yüzü solgun görünmüyordu çünkü boyanmıştı... Makyaj yapılmıştı!.. Bir aktörün yaptığı gibi! Ah, lanet olsun! Fantoma kaçtı! Fantoma özgür! Onun yerine masum birinin giyotine vurulmasını sağladı. Fantoma! Size Fantoma yaşıyor diyorum!.."